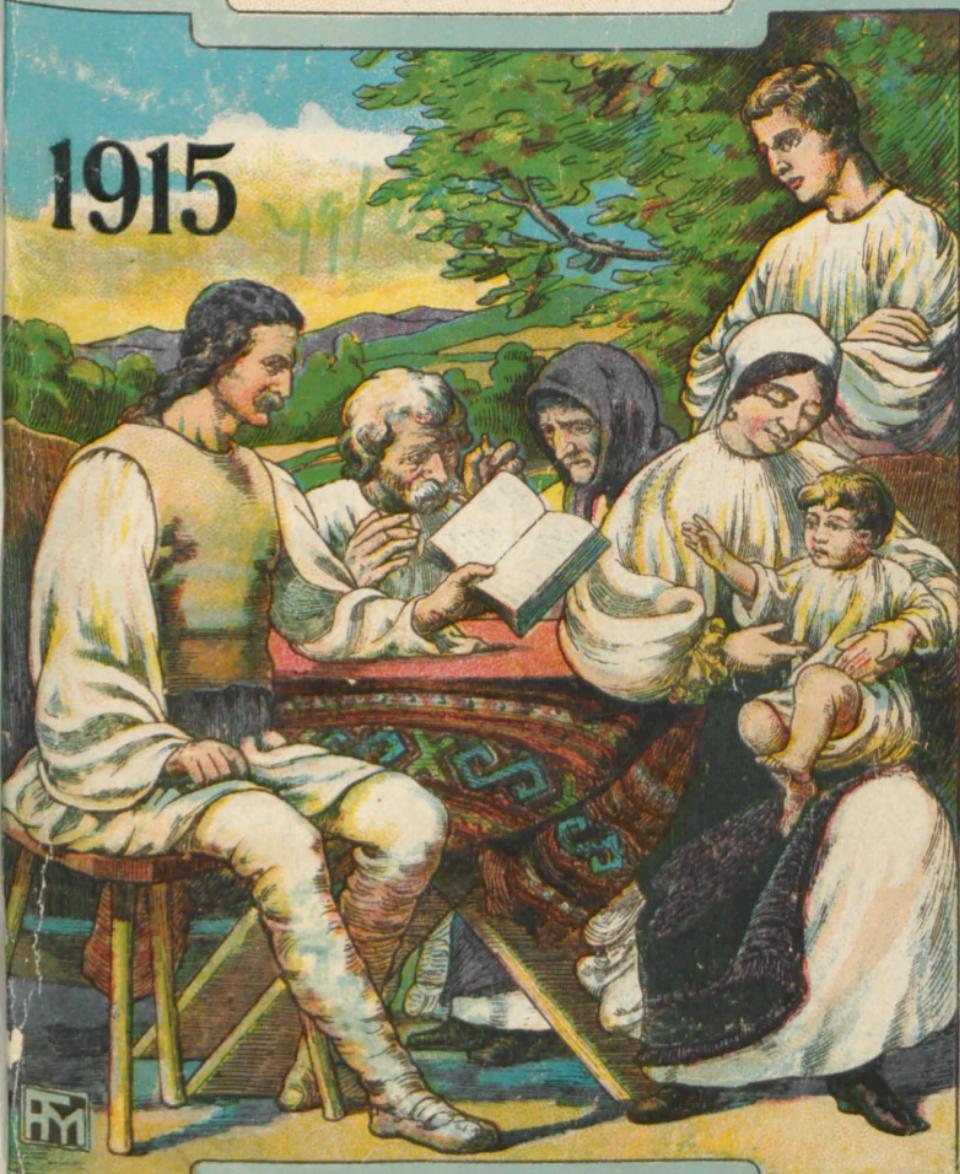

1.571

AMICUL POPORULUI

— ANUL LV. —

1915

Intocmit de I. Popovici.

Zu ilustrațiuni și mape din răsboiu

Editura lui W. Krafft în Sibiu.

Cuprinsul.

	Pag.		Pag.
Cronologie pe anul 1915	2	Regenții europeni	28
Semnele cronologice pe anul 1915	2	Administrația poștelor:	
Sărbători și alte zile schimbăt	3	a) Poșta de scrisori	29
Regentul anului 1915	3	b) Mandate (Asemnate) postale	31
Întunecimi	3	c) Scrisori cu bani, scrisori cu valori și cutii cu valori	32
Cele patru anotimpuri	3	d) Pachete de postă	33
Calendar Iulian și Gregorian cu zilele lunilor, numele Sfintilor, sărbătorile împăr. și biseric., evanghelia, glasul și voscreasna fiecărei Dumineci, fazele lunei, zodiile, răsăritul și apunerea soarelui, sentințe, semne de timp, zile critice și umbl. timpului 4—26	4—26	Tarifa pentru telegrame	36
		Timbre și taxe	38
		Târgurile (Bâlciorile):	
		a) În ordine alfabetică	40
		b) Aranjate după luni	47
		c) Din România	51

Partea literară:

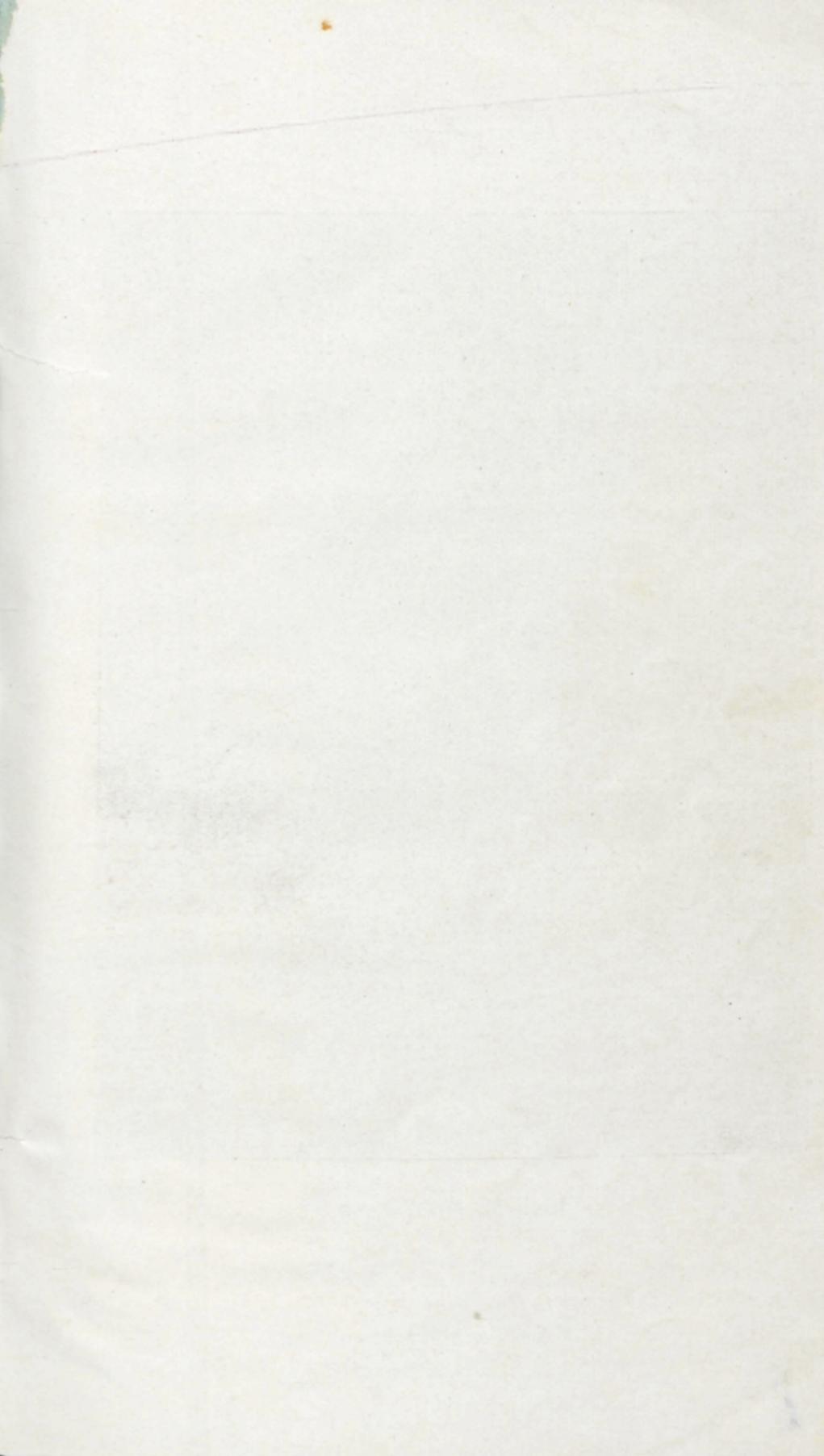
	Pag.		Pag.
Rugăciune în vreme de răsboiu	55	Serbări culturale	109
Ioan Micu Moldovanu, de Alexandru Lupeanu	56	În luptă cu natura, de G. Călin	118
Arhiducele Francisc Ferdinand	59	Cinstirea Duminecii la Americani, de I. Podea, adm. prot.	121
Întunecimea de Soare, de G. Todica	64	Iubileul din Năsăud	123
† Carol I. Regele României	67	Răsboiul	126
50 de ani dela înființarea universității din București, de B. C.	70	Sultan, de Em. Gărleanu	150
Simeon Bărnuțiu, de Dr. I. Pop	73	Timpul pescuitului	156
Carmen Sylva	76	Opreliștea vânătolui (în Ungaria)	157
Mihail Eminescu, de Stan Bolovan	79	Povește economice	157
Emil Gărleanu, de B. C.	84	Povește practice	160
Din cronica anului	88	Sematism statistic al Românilor din Ungaria și Transilvania	163
Visul lui Petru, de I. Popovici	96		

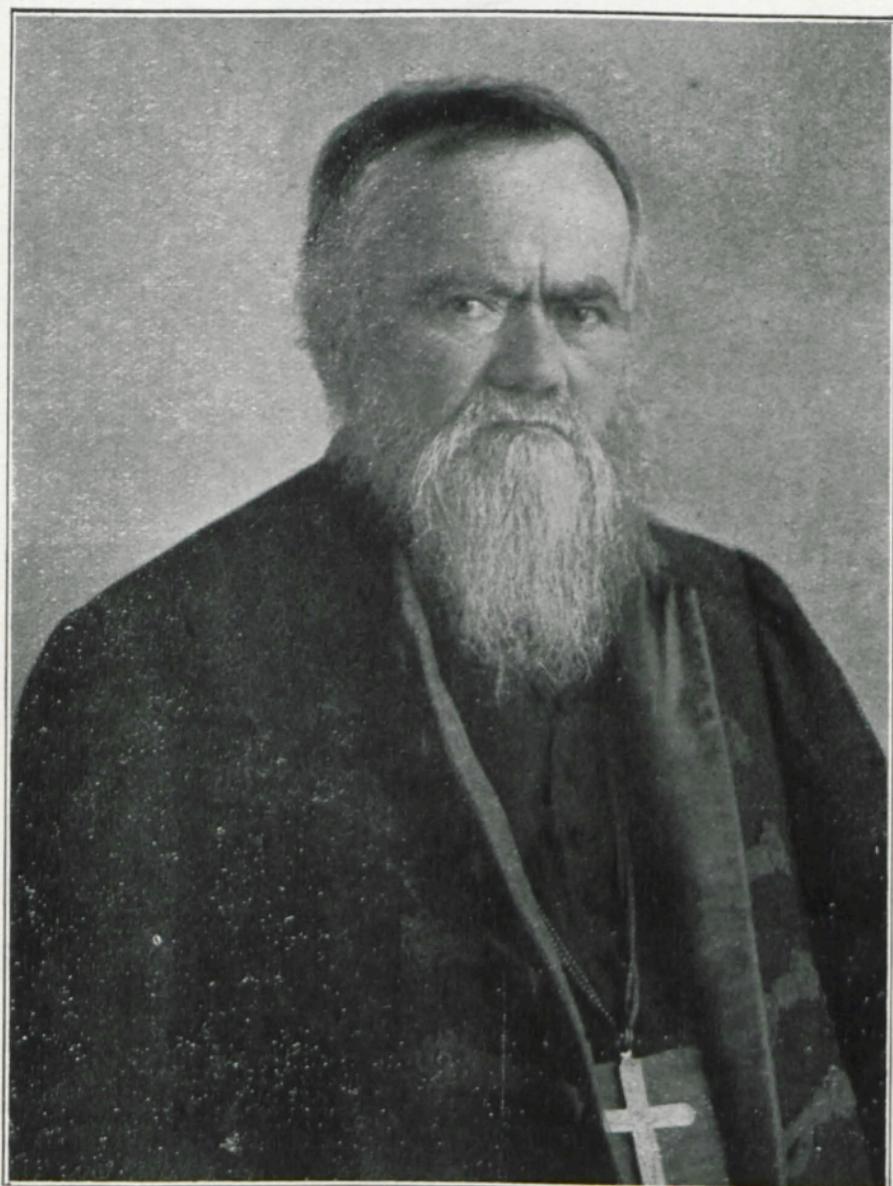
A n u n ț u r i .

Librăria W. Krafft în Sibiu

are cel mai mare depozit de cărți românești, cu deosebire pentru biblioteci poporale.

La comande mai mari, cari se expediază în pachete cu rambursă, se cere dela necunoscuți și o plată à conto. Cărți singuratice mai bine se expediază sub bandă, se recomandă deci ca astfel de comande să se facă prin mandat postal, adăugându-se lângă prețul cărților încă 10 fileri pentru expediție, iar 20—30 fileri pentru francatură, eventual și alți 25 fileri pentru recomandare. Pentru trimiteri sub bandă, adeca dacă nu s'a trimis taxa de recomandare, librăria nu ia nici o răspundere, expedarea lor însă o face sub controlă.

Ioan M. Moldovanu.

1964

AMICUL POPORULUI.

CALENDAR
PE ANUL COMUN

1915.

Anul LV.

Întocmit

de

I. Popovici.

→ Cu numeroase ilustrații. →

BIBLIOTECĂ

SIBIU.

TIPARUL ȘI EDITURA LUI W. KRAFFT.

Biblioteca Județeană ASTRA

505P

Cronologie pe anul 1915.

Dela crearea lumii, după Suidas (6000 a. Hr.)	7915
" " " " era bizantină (5508 a. Hr.)	7423
" " " periodul Iulian (1 Ian. 4713 a. Hr.)	6628
Dela fundarea Romei (d. Varro 24 Apr. 743 a. Hr.)	2658
Dela aşezarea Calendarului Iulian prin Sosigene (1 Ian. 45 a. Hr.)	1960
Dela nașterea Domnului nostru Isus Hristos	1915
Dela risipirea Ierusalimului prin Romani (1 Sept. 69 d. Hr.)	1846
Dela venirea Romanilor în Dacia sub Traian (a. 105 d. Hr.)	1810
Dela năvălirile barbare în Dacia-Traiană (270—275 d. Hr.): Gotii, Gepizii, Avarii, Hunii și a	1640
Dela venirea Maghiarilor în Europa (830 d. Hr.)	1085
Dela fundarea regatului ungar (1000 d. Hr.)	915
Dela primirea legii creştine de către Maghiari (1000 d. Hr.)	915
Dela descălecătoarea lui Radu Negru-Vodă în Muntenia (1209 d. Hr.)	706
Dela aflarea prafului de puşcă (1331 d. Hr.)	584
Dela descălecătoarea lui Dragoş-Vodă în Moldova (1342 d. Hr.)	573
Dela aflarea hărtiei	542
Dela aflarea tiparului	473
Dela ocuparea Constantinopolei prin Turci	461
Dela descoperirea Americii (11 Oct. 1492)	423
Dela reformația lui Luther (1517 d. Hr.)	398
Dela căderea Ungariei la Mohaciu și venirea ei sub Casa de Habsburg (1526)	389
Dela întâia carte tipărită românește	344
Dela începerea sădirii tutunului (tabacului) în Europa (1591)	324
Dela îndreptarea Calendarului Iulian prin papa Grigorie XIII (15 Oct. 1582)	333
Dela nașterea Maiest. S. c. și r. ap. Francisc Iosif I. (18 Aug. 1830)	85
Dela stergerea iobăgiei (Dum. tuturor Sfinților 6/18 Iunie 1848)	67
Dela urcarea pe tron a Maiest. S. Francisc Iosif I. (2 Dec. 1848)	67
Dela războiul Austriei cu Prusia (1866)	49
Dela introducerea dualismului, împărțirea în două a imperiului Habsburgic (1867)	48

Semnele cronologice pe anul 1915.

	Cal. Iul.	Cal. Greg.		Cal. Iul.
Indictul (Nrul roman)	13	13	Crugul soarelui	3
Numărul de aur	16	16	Mâna anului	3
Epacta	26	14	Crugul lunii	13
Cercul solar	20	20	Slova păscăliei	4
Litera Duminecii	D	C		

Zodiile cerului.

Berbecele		Leul		Săgetătorul	
Taurul		Fecioara		Căpriorul	
Gemenii		Cumpăna		Udătorul	
Racul		Scorpionul		Pestii	

Sărbători și alte zile schimbătoare.

Carnevalul (Câșlegile) 4 săptămâni și 4 zile. — Triodul intră în 11 Ianuarie. — Lăsatul de carne în 25 Ianuarie. — Lăsatul de brânză în 1 Februarie. — Bunavestire Miercuri după Paști. — Sfintele Paști în 22 Martie. — Înălțarea Domnului în 30 April. — Rusaliile în 10 Maiu. — Postul SS. Apostoli 6 săptămâni, iar ziua lor Luni. — Nașterea Domnului Vineri.

Ordinea evangeliilor, a glasurilor și voscresnelor este corectă, conform tabelei Paștilor dela 22 Martie.

Regentul anului 1915

este Luna (C), care dintre toate corporurile cerești stă mai aproape de Pământ, fiind în depărtare de 384.400 km. dela el. Luna se învărtește în jurul Pământului în 29 zile, 12 ore, 44 minute odată; în același timp se învărtește odată și în jurul osiei sale; deci Luna totdeuna e cu aceeași parte întoarsă către Pământ. O zi pe Lună e cât la noi două săptămâni. După cum partea aceea a Lunei, care e întoarsă spre noi, e luminată de Soare mai mult sau mai puțin, ori de loc, noi vedem părți când mai mari, când mai mici din ea. Când partea întoarsă spre noi nu e luminată de Soare, avem Lună nouă, când e luminată toată, avem Lună plină și. a. m.

Întunecimi.

În anul 1915 vor fi două (2) întunecimi de Soare; pe la noi nu se va vedea nici una.

1. *Întunecime inelară de Soare* va fi în 1 Februarie v., între orele 3 din noapte și 9 dimineața. Pe la noi nu se poate vedea nimic.

2. *Întunecime inelară de Soare* va fi în 28—29 Iulie v., între orele 9 și 2 din noapte. Se va vedea în sudul Chinei, Japoniei, în nordul Oceanului Pacific.

Cele patru anotimpuri.

Primăvara se începe în 8 Martie la 6 ore seara.

Vara se începe în 9 Iunie la 1 oră din zi.

Toamna se începe în 10 Septembrie la 4 ore dimineața.

Iarna se începe în 9 Decembrie la 11 ore seara.

Explicarea prescurtărilor.

Ap. = Apostol.

M. = Martir.

Pr. = Proroc.

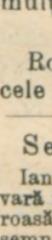
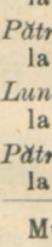
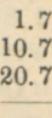
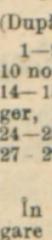
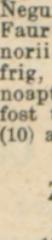
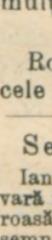
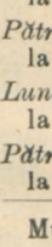
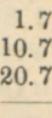
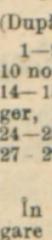
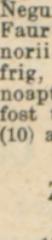
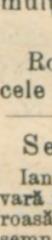
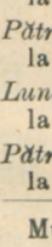
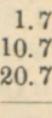
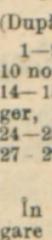
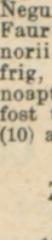
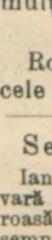
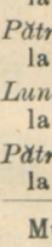
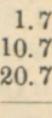
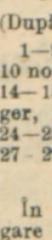
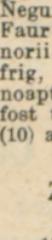
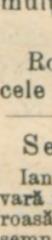
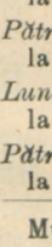
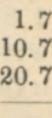
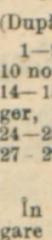
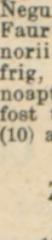
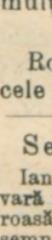
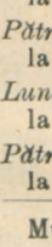
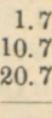
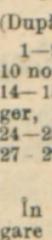
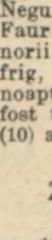
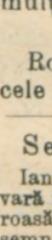
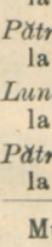
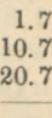
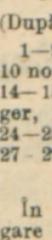
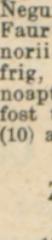
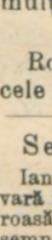
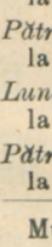
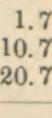
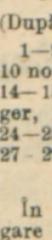
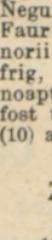
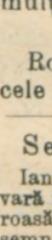
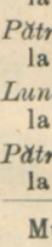
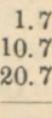
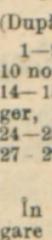
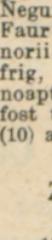
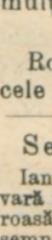
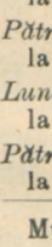
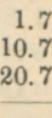
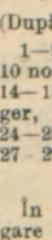
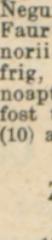
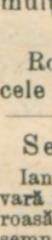
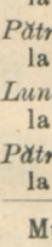
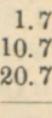
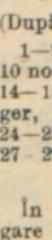
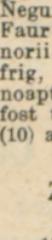
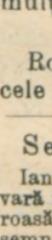
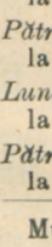
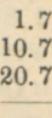
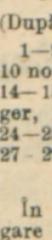
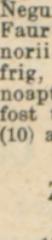
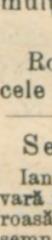
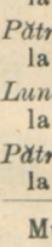
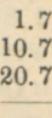
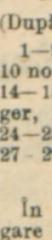
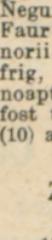
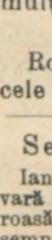
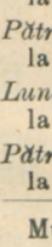
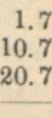
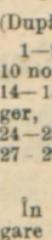
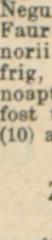
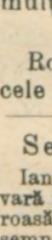
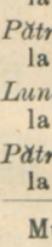
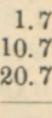
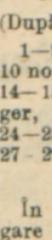
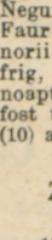
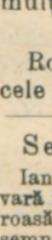
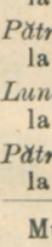
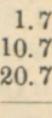
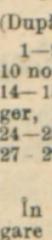
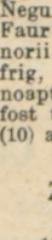
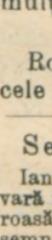
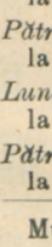
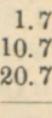
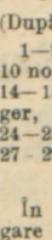
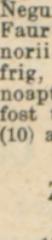
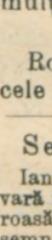
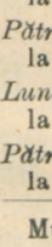
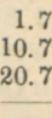
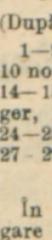
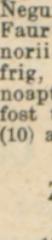
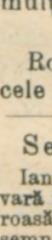
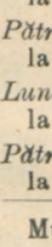
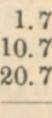
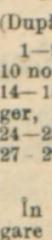
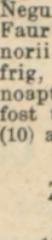
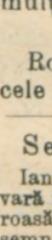
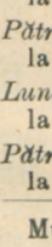
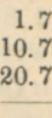
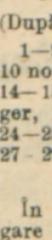
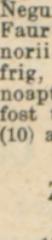
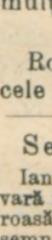
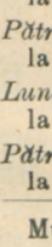
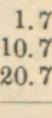
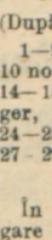
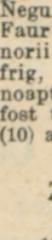
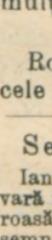
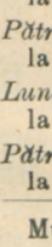
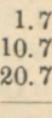
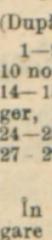
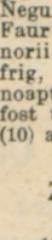
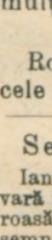
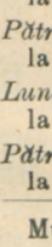
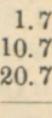
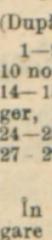
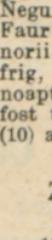
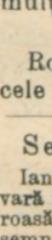
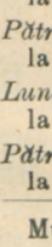
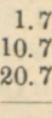
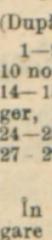
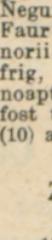
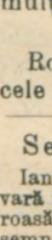
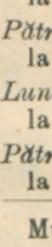
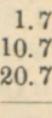
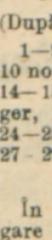
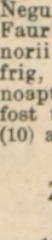
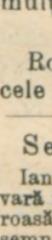
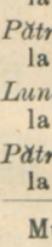
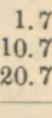
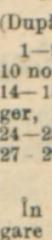
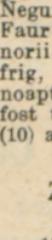
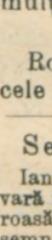
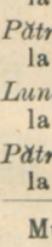
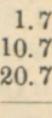
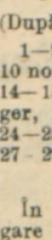
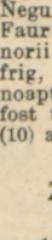
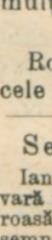
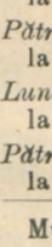
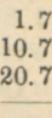
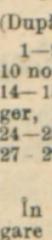
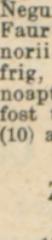
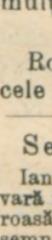
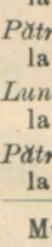
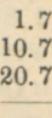
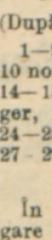
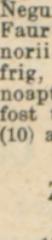
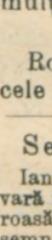
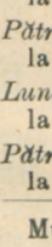
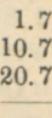
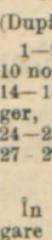
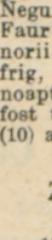
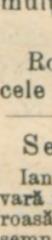
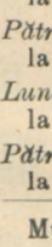
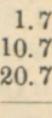
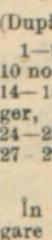
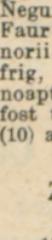
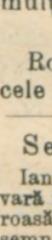
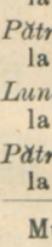
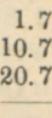
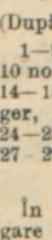
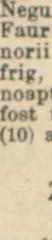
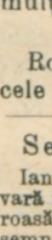
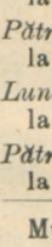
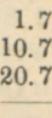
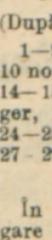
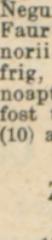
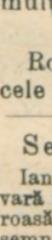
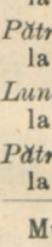
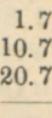
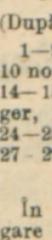
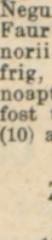
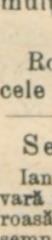
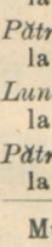
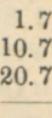
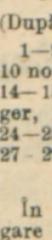
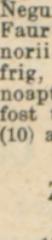
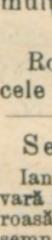
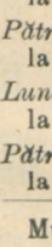
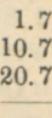
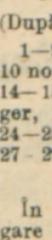
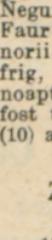
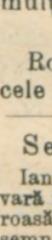
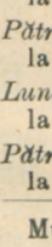
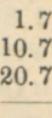
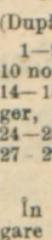
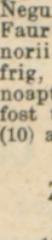
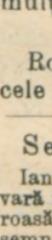
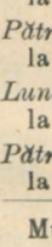
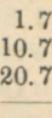
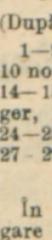
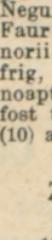
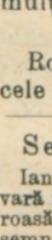
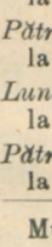
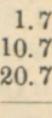
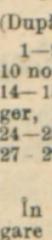
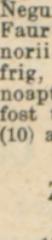
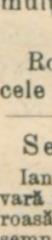
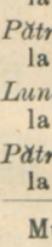
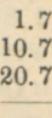
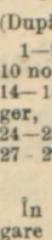
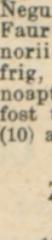
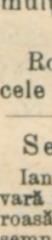
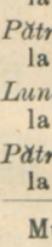
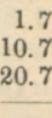
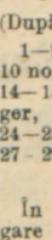
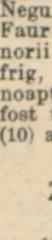
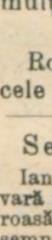
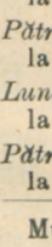
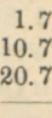
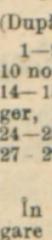
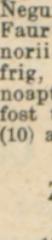
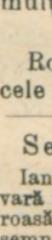
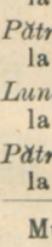
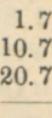
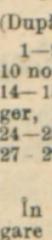
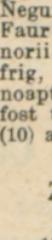
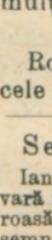
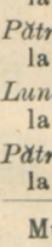
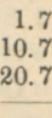
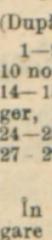
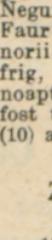
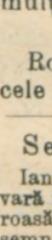
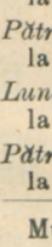
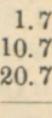
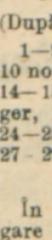
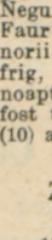
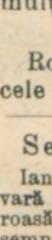
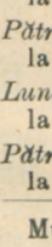
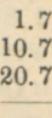
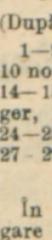
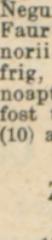
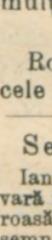
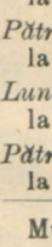
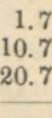
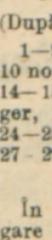
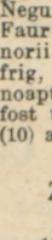
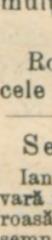
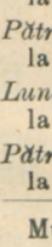
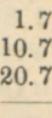
C. = Cuvios.

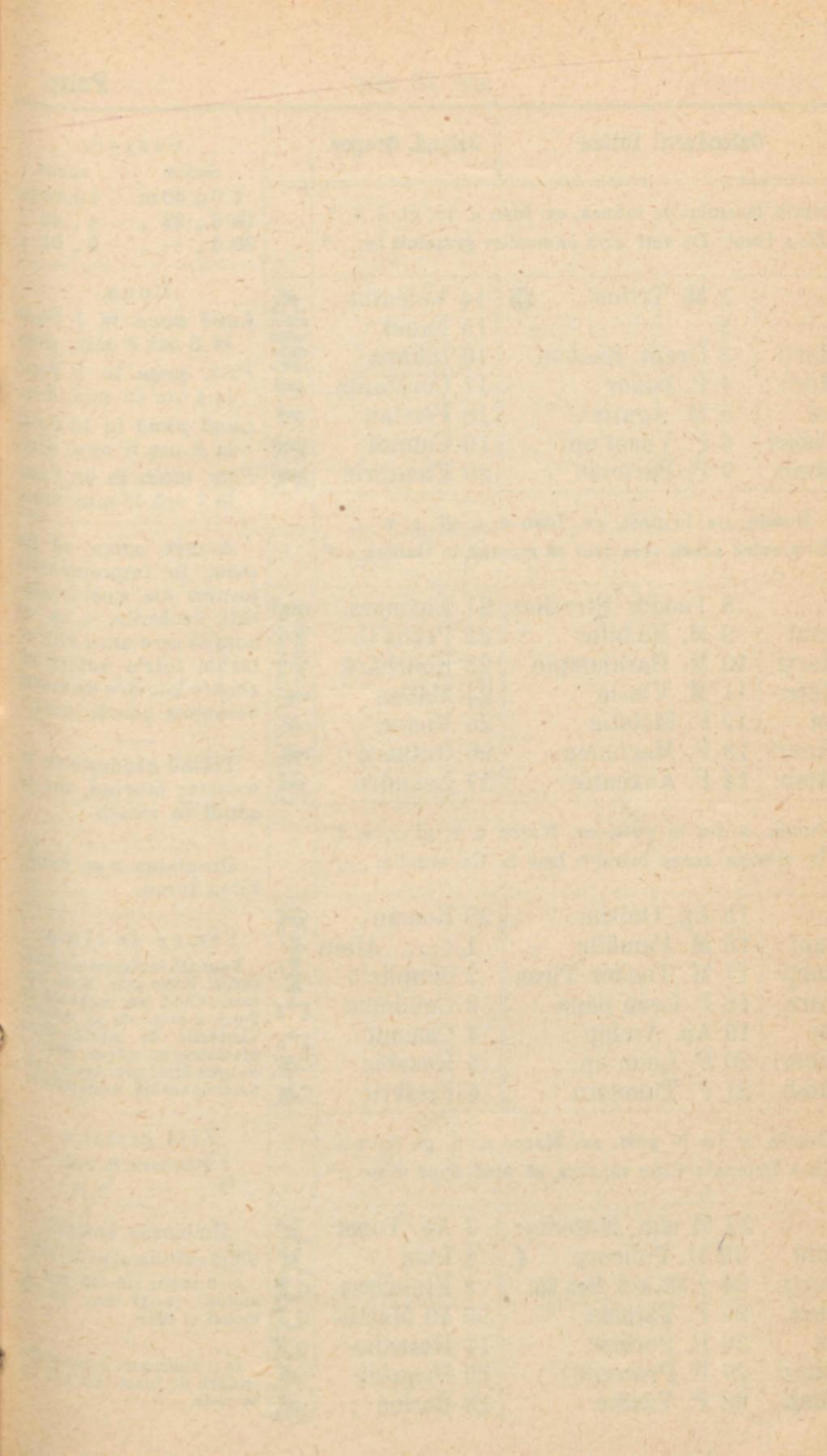
P. = Părinte.

S., Sf. = Sfânt.

Orele și minutele sunt calculate după timpul mediu civil. Timpul oficial e cu 32 minute mai târziu.

Calendarul Iulian		Calend. Gregor.	Soarele
Joi	1 (†) Tăierea Împrejur	14 Felix	răsare apune
Vineri	2 P. Silvestru ☽	15 Maur	1. 7 o. 26 m. — 3 o. 29 m.
Sâmb.	3 Pr. Malachia	16 Marcelin	10. 7 , 16 , — 3 , 44 ,
Duminica înaintea Botezului, ev. Mateiu c. 1, gl. 7, v. 10. „Începerea evangheliei lui Isus Hristos...“			20. 7 , 02 , — 4 , 03 ,
Dum.	4 Sin. 70 Ap.	17 Antonie	L u n a .
Luni	5 Teopemt și Teona	18 Prisca	Lund nouă în 2 Ian-
Marți	6 (†) Botezul Dlui	19 Sara	la 4 ore 17 min. seara.
Merc.	7 † Ioan Botez.	20 Fab. și Seb.	Pătrarul prim în 10 Ian-
Joi	8 C. George	21 Agnes	la 7 ore 7 min. dim.
Vineri	9 M. Polieuct	22 Vincentie	Lund plină în 18 Ian-
Sâmb.	10 P. Grigorie ☽	23 Log. Mariei	la 6 ore 16 min. dim.
Duminică Vameșului și a Faris., ev. Luca c. 18, gl. 8, v. 11. „Zis-a Dnul pilda ac.: Doi oameni au intrat în bis...“			Pătrarul ultim în 25 Ian-
Duminică Vameșului și a Faris., ev. Luca c. 18, gl. 8, v. 11. „Zis-a Dnul pilda aceasta: Un om avea doi fiori...“			la 6 ore 46 min. dim.
Dum.	11 C. Teodosie	24 Timoteiu	Multămește lui Dum-
Luni	12 M. Tațiana	25 Pavel	nezeu când începi un
Marți	13 M. Ermil	26 Policarp	lucru iar când l ai mân-
Merc.	14 Părinții din Sinai	27 Ioan	tuit, nu așteptă să-ți
Joi	15 C. Pavel Teban	28 Carol	multămească nimeni.
Vineri	16 Lanț. Ap. Petru	29 Francisc	
Sâmb.	17 † C. Antonie	30 Martina	
Duminică Fiului rătăcit, ev. Luca c. 15, gl. 1, v. 1. „Zis-a Dnul pilda aceasta: Un om avea doi fiori...“			
Dum.	18 P. Atan. și Chiril ☽	31 Petru Nol	Roade e muncii sunt
Luni	19 C. Macarie	1 Febr. Ignat.	cele mai dulci plăceri.
Marți	20 † C. Eutimie	2 (†) Int. Dlui	
Merc.	21 C. Maxim	3 Blasius	S e m n e d e t i m p .
Joi	22 Ap. Timoteiu	4 Veronica	Ianuarie cu moină, primă-
Vineri	23 M. Clement	5 Agata	vară friguroasă, vară căldu-
Sâmb.	24 C. Xenia	6 Dorotea	roasă. Ianuarie cald nu e
Duminică lăsatului de carne, ev. Mat. c. 25, gl. 2, v. 2. „Zis-a Dnul: Când va veni fiul omenesc...“			semn de an mănos. După
Dum.	25 † P. Grigorie Teol. ☽	7 Romuald	iarnă neagră cu vânturi
Luni	26 C. Xenofont	8 Ioan	calde, primăvara se umplu
Marți	27 † Ioan Hrisost.	9 Apolonia	cimiteriile. Ianuarie uscat și
Merc.	28 P. Efrem Sirul	10 Scolastica	geros aduce Faur cu ne-
Joi	29 M. Ignatie	11 Eufrosina	Negura din Ianuarie aduce
Vineri	30 (†) Vas., Gr. și Ioan	12 Eulalia	Faur umed. Când se trag
Sâmb.	31 Chir și Ioan	13 Catarina	nori spre meazăzi, urmează

Februarie,

are 28 zile.

Faur.

Calendarul Iulian

Calend. Gregor.

Dumin. lăsatului de brânză, ev. Mat. c. 25, gl. 3, v. 3.
„Zis-a Dnul: De veți iertă oamenilor greșalele lor...“

Dum.	1 M. Trifon
Luni	2 (†) Întimp. Dluș
Martî	3 Drept. Simeon
Merc.	4 P. Isidor
Joi	5 M. Agatia
Vineri	6 P. Vucol ep.
Sâmb.	7 P. Partenie

14 Valentin
15 Faust
16 Iuliana
17 Constanța
18 Flavian
19 Conrad
20 Eleuterie

Dumin. 1-a în post, ev. Ioan c. 1, gl. 4, v. 4.
„În vremea aceea vrea Isus să meargă în Galilea...“

Dum.	8 Teodor Stratilat
Luni	9 M. Nichifor
Martî	10 M. Haralampie
Merc.	11 M. Vlasie
Joi	12 P. Meletie
Vineri	13 P. Martinian
Sâmb.	14 P. Auxentie

21 Eleonoră
22 Petru C.
23 Eberhard
24 Matias
25 Victor
26 Gothard
27 Leandru

Dumin. a 2-a în post, ev. Marcu c. 2, gl. 5, v. 5.
„În vremea aceea intrată Isus în Capernaum...“

Dum.	15 Ap. Onisim
Luni	16 M. Pamfilie
Martî	17 M. Teodor Tiron
Merc.	18 P. Leon papa
Joi	19 Ap. Archip
Vineri	20 P. Leon ep.
Sâmb.	21 P. Timoteiu

28 Roman
1 Mart. Albin
2 Simpliciu
3 Celidoniu
4 Casimir
5 Eusebie
6 Frideric

Dumin. a 3-a în post, ev. Marcu c. 8, gl. 6, v. 6.
„Zis-a Domnul: Cine va vrea să vină după mine...“

Dum.	22 M. din Evgenia
Luni	23 M. Policarp
Martî	24 † Af. c. S. Ioan Bot.
Merc.	25 P. Tarasie
Joi	26 P. Porfirie
Vineri	27 P. Procopie
Sâmb.	28 P. Vasilie

7 Ap. Toma
8 Ioan
9 Francisca
10 40 Martiri
11 Heraclie
12 Grigorie
13 Rosina

Soarele
răsare apune
1. 6 o. 40 m. — 4 o. 26 m.
10. 6 „ 22 „ — 4 „ 43 „
20. 6 „ — „ — 5 „ 01 „

Luna.
Lundă nouă în 1 Faur la 6 ore 6 min. dim.
Pătr. prim în 9 Faur la 4 ore 33 min. dim.
Lundă plină în 16 Faur la 8 ore 8 min. dim.
Pătr. ultim în 23 Faur la 1 oră 43 min. ziua.

A cere cuiva să fie erou, în împrejurările josnice ale unei societăți decăzute, e ca și cum ai cere unui vultur inchis într-o odăită să zboare la o mie de metri deasupra pământului.

Trăind gândeste-te la moarte; murind, nu te gândi la viață.

Dreptatea e ca sănătatea lumii.

Semne de timp.
Faur alb întărește semănăturile. Faur urât, Maiu frumos. Când nu îngheată în Faur, e semn de an sănătos. Vânturile de mișănoapte prevestesc an sănătos. Neguri de apus arată ger. Apa curgătoare de ecaldă, urmează ger.

Zile critice.
7 Februarie II. ord.
18 „ I. „

Umblarea vremii.
(După calendarul pe 140 ani.)
1—9 senin, 10—18 nor și moină, 14—17 ger, 18—28 moină și bine.
În 1 Februarie intunecimelară de soare. La noi nu se vede.

Martie,

are 31 zile.

Germănar.

Calendarul Iulian		Calend. Gregor.	Soarele
Dumin. a 4-a în post, ev. Marcu c. 9, gl. 7, v. 7. „În vremea aceea venit-a un om la Isus ...“			răsare apune 1.50.39 m. — 50.17 m. 10.5 „ 18 „ — 5 „ 38 „ 20.4 „ 54 „ — 5 „ 51 „
Dum. 1 M. Eudochia	14 Matilda		Luna.
Luni 2 M. Teodot	15 Longin		Lund nouă in 2 Mart.
Martî 3 M. Eutropie	16 Heribert		la 9 ore 17 m. seara.
Merc. 4 C. Gerasim	17 Gertrad		Patr. prim in 10 Mart.
Joi 5 M. Conon	18 Alexandru		la 12 ore 23 m. noap.
Vineri 6 SS. 42 Martiri	19 Iosif Log.		Lund plină in 18 Mart.
Sâmb. 7 M. d. Cherson	20 Nichita		la 7 ore 13 min. dim.
Dumin. a 5-a în post, ev. Marcu c. 10, gl. 8, v. 8. „În vremea aceea luând Isus pe cei 12 învățăci ...“			Patr. ultim in 24 Mart.
Dum. 8 P. Teofilact	21 Benedict		la 6 ore 51 min. seara.
Luni 9 † SS. 40 Mart. din Sev.	22 Paulina		Cel ce nu lucrează
Martî 10 M. Codrat	23 Eberhard		nimic, nu e nimic și
Merc. 11 P. Sofronie	24 Gavril		nu va fi nimic de el.
Joi 12 C. Teofan	25 (†) Bunav.		Dupanloup.
Vineri 13 P. Nichifor	26 Emanuil		O para economisită
Sâmb. 14 C. Benedict	27 Hubert		este o para agonisită.
Duminica Floriilor, ev. Ioan c. 13. „Mai înainte de Paști cu 6 zile ...“			Persichetti.
Dum. 15 (†) Floriile	28 Malchus Fl.		Omul care poate să
Luni 16 M. Sabin	29 Eustasiu		tisface toate dorințele
Martî 17 C. Alexie	30 Guido		sale, nu mai are bu-
Merc. 18 P. Chiril	31 Amos		curi. José Salamanca.
Joi 19 M. Hris. și Dar.	1 Apr. Joia P.		Semne de timp.
Vineri 20 Viner. Patim.	2 Vin. Patim.		Neaua din Martisor împu-
Sâmb. 21 C. Iacob	3 Richard		tinează vinul. Martie vâr-
Duminica Paștilor, ev. Ioan c. 1. „Întru început era cuvântul ...“			turos, — Maiu frumos. Dacă
Dum. 22 (†) Sf. Paști	4 (†) Sf. Paști		Martie-i cu rouă, — după
Luni 23 (†) Lunia Paștilor	5 (†) Lun. P.		Paști mult plouă.
Martî 24 (†) P. Zaharie	6 Sixt		Zile critice.
Merc. 25 (†) Bunavestire	7 Herman		5 Martie II. ord.
Joi 26 Sin. Arch. Gav.	8 Dionisiu		19 „ I. „
Vineri 27 C. Matrona	9 Maria Cl.		Umblarea vremii.
Sâmb. 28 C. Stefan	10 Ezechil		(După calendarul pe 140 ani.)
Duminica Tomii, ev. Ioan c. 20, gl. 1, v. 1. „Fiind seară în ziua aceea, întru una din Sâmbete ...“			1—6 moină, 7 ploaie, 8—9 nor, 10 ploaie, 11—12 vânt, 13—16 frig, 17 zăpadă, 18—25 zăpadă și vânt, 26—27 bine, 28—30 vânt, 31 ploaie.
Dum. 29 C. Marcu	11 Leon papa		In 8 Martie se începe primăvara.
Luni 30 C. Ioan Scărar	12 Iuliu		In 25 și 27 Martie desle-
Martî 31 C. Ipatie	13 Iustin		gare de post.

Aprilie,

are 30 zile.

Prier.

Calendarul Iulian

Calend. Gregor.

Merc.	1 Maria egipt.		14 Tiburțiu
Joi	2 P. Tit		15 Anastasie
Vineri	3 C. Nichita		16 Aron
Sâmb.	4 P. Iosif		17 Rudolf

Dumin. Mironosițelor, ev. Marcu c. 15, gl. 2, v. 3.
„În vremea aceea venit-a Iosif din Arimatea...“

Dum.	5 M. Claudiu		18 Valeriu
Luni	6 P. Eutimie		19 Hermogen
Marți	7 P. Georgie		20 Sulpiciu
Merc.	8 P. Teofilact		21 Anselm
Joi	9 M. Eupsihie		22 Sotir
Vineri	10 M. Ter. și Pomp.		23 Adalbert
Sâmb.	11 M. Antipa		24 George

Dumin. Slăbănogului, ev. Ioan c. 5, gl. 3, v. 4.
„În vremea aceea s'a suiat Isus în Ierusalim...“

Dum.	12 P. Vasile		25 Marcu
Luni	13 M. Artimon		26 Cletus
Marți	14 P. Martin		27 Peregrin
Merc.	15 Ap. Aristarh		28 Vitalis
Joi	16 M. Agap., Irina		29 Petru
Vineri	17 M. Sim. Persul		30 Catarina
Sâmb.	18 C. P. Ioan		1 Maiu Filip

Dumin. Samarinencei, ev. Ioan c. 4, gl. 4, v. 7.
„În vremea aceea venit-a Isus în cetatea Samariei...“

Dum.	19 C. Ioan dela peșt.		2 Anastasia
Luni	20 C. Teodor T.		3 †Afl. Crucii
Marți	21 M. Ianuarie		4 Florian
Merc.	22 C. Teodor S.		5 Pius
Joi	23 (†) Mart. George		6 Ioan P.
Vineri	24 M. Sava Strat.		7 Stanislau
Sâmb.	25 Ap. Ev. Marcu		8 Mihail

Dumin. Orbului, ev. Ioan c. 9, gl. 5, v. 8.
„În vremea aceea trecând Isus văzut-a pe un om orb...“

Dum.	26 M. Vasile		9 Gregor N.
Luni	27 M. Simeon		10 Isidor
Marți	28 Ap. Iason		11 Adolf
Merc.	29 9 M. din Chizie		12 Pancratiu
Joi	30 (†) Înălț. Dului		13 (†) Înălț. Dului

Soarele

răsare	apune
1. 4 o. 27 m.	— 6 o. 11 m.
10. 4 „ 07 „	— 6 „ 27 „
20. 3 „ 46 „	— 6 „ 44 „

Luna.

Lund nouă în 1 Aprilie la 1 oră 11 m. la am.

Patr. prim în 9 Aprilie la 5 ore 14 min. seara.

Lund plină în 16 Aprilie la 3 ore 54 min. p. m.

Patr. ultim în 23 Aprilie la 6 ore 58 min. dim.

Doi nebuni se înțeleg sau totdeauna, sau niciodată; doi cuminti, când da, când nu.

Norocul nu se găsește bine, decât în casa unde se muncește.

Caută la ce răspunde omul, dar uită te mai ales la ce întrebă.

Cel mai mare nebun e acel, ce se crede mai cuminte.

Semne de timp.

Prier frumos, Maină viu-fos. Prier umed aduce binecuvântare. Gândacii din Aprilie ingheată în Mai. Negura din Aprilie, la răsărit și miazăzi, e semn bun. De tună în Aprilie, nu te mai teme de ger. Prier frumos, vară furtunoasă.

Zile critice.

3 Aprilie II. ord.
17 „ I. „

Umblarea vremii.

(După calendarul pe 140 ani.)
1—2 bine, 3 ploaie și vânt,
4—10 bine, 11—22 vânt și
ploaie, 23—24 vânt, 25—26
bine, 27—29 ploaie, 30 vânt.

Calendarul Iulian			Calend. Gregor.		
Vineri	1 Pr. Ieremia	☽	14 Bonifaciu		
Sâmb.	2 P. Atanasie		15 Sofia		
Dumin.	SS. Părinti, ev. Ioan c. 17, gl. 6, v. 10.				
, în vremea aceea ridicând Isus ochii săi la ceru...*					
Dum.	3 M. Timoteiu		16 Ioan		
Luni	4 M. Pelagia		17 Pascalis		
Marți	5 M. Irina		18 Venantius		
Merc.	6 Dreptul Iov		19 Celestin		
Joi	7 M. Acacie		20 Bernardin		
Vineri	8 † Ap. și Ev. Ioan		21 Felix		
Sâmb.	9 Pr. Isaia	☽	22 Elena		
Dumineca Rusaliilor, ev. Ioan c. 7.					
, lără în ziua cea mai de pe urmă, cea mare a praz...*					
Dum.	10 (†) Rusaliile		23 (†) Rusaliile		
Luni	11 (†) Lunia Rusal.		24 (†) Lun. Rus.		
Marți	12 (†) P. Epifanie		25 Urban		
Merc.	13 M. Glicheria		26 Filip		
Joi	14 M. Isidor		27 Ioan		
Vineri	15 P. Pahomie	☽	28 Vilhelm		
Sâmb.	16 P. Teodor		29 Maxim.		
Dum. 1-a după Rusalii a tut. SS., ev. Mat. c. 10, gl. 8, v. 1.					
, Zis-a Dnul învățăc. săi: Tot celce mă va mărturisi...*					
Dum.	17 Ap. Andronic		30 Ferdinand		
Luni	18 M. Petru		31 Petronella		
Marți	19 M. Patriciu		1 Iun. Iuvent.		
Merc.	20 M. Talaleu		2 Erasmus		
Joi	21 (†) Const. și El.		3 Joia verde		
Vineri	22 M. Vasilisc	☽	4 Quirinus		
Sâmb.	23 P. Mihail		5 Bonifaciu		
Dumin. a 2-a după Rusalii, ev. Mat. c. 4, gl. 1, v. 2.					
, în vremea aceea umblând Is. pe lângă marea Gal...*					
Dum.	24 P. Simeon		6 Benignus		
Luni	25 3 afl. cap. Sf. Ioan Bot.		7 Lucreția		
Marți	26 Ap. Carp.		8 Medard		
Merc.	27 M. Terapont		9 Primus		
Joi	28 P. Nichita		10 Margareta		
Vineri	29 C. Teodosia		11 Varnava		
Sâmb.	30 P. Isachie	☽	12 Claudiu		
Dumin. a 3-a după Rusalii, ev. Mat. c. 6, gl. 2, v. 3.					
, Zis-a Domnul: Lumina trupului este ochiul...*					
Dum.	31 Ap. Ermil		13 Antonie		

Soarele	
răsare	apune
1. 3 o. 27 m. — 7 o. 02 m.	
10. 3 „ 14 „ — 7 „ 16 „	
20. 3 „ 03 „ — 7 „ 29 „	
Luna.	
Lună nouă în 1 Maiu	
la 5 ore 6 min. dim.	
Pâtr. prim în 9 Maiu	
la 6 ore 25 min. dim.	
Lună plină în 15 Maiu	
la 11 ore 8 min. seara.	
Pâtr. ultim în 22 Maiu	
la 6 ore 7 min. seara.	
Luna nouă în 30 Maiu	
la 8 ore 32 min. seara.	
Opincile de fier cu care faci drumuri minunate, sunt aproape de tine: tragerea de inimă.	
Semne de timp.	
Roua de seara și recoare din Maiu aduc fân și vin mult. Ploaia caldă din Maiu e binecuvântare. Rusalii umede, Crăciun gras. Roini din Maiu pretește un car de mălaiu. Gândacii mulți vestesc an manos. Maiu ploios, Iunie frumos. De bramă intre Sân-George și Arminden va bramă și intre Sante-Mării. Când sună grecii mulți și dinaintea locuinței lor tin mare curățenie, — fân are să fie puțin.	
Zile critice.	
1 Maiu	I. ord.
16 „	I. „
29 „	II. „
Umblarea vremii.	
(După calendarul pe 140 ani.)	
1—4 bine, 5 ploaie, 6 ceață,	
7 ploaie, 8—14 bine, 15 ploaie,	
16—17 bine, 18 ceață, 19—20	
bine, 21—23 ploaie, 24 vânt,	
25—31 bine.	
In 18 și 15 Maiu deslegare de post.	
In 18 Maiu se incepe postul SS. Apostoli Petru și Pavel.	

Iunie,

are 30 zile.

Cireșar.

Calendarul Iulian		Calend. Gregor.	Soarele
Luni	1 M. Iustin	14 Vasile	răsare apune
Martî	2 P. Nichifor	15 Vitus	10. 2 o. 57 m. — 7 o. 39 m.
Merc.	3 M. Lucian	16 Beno	10. 2 „ 38 „ — 7 „ 42 „
Joi	4 P. Mitrofan	17 Adolf	20. 3 „ 02 „ — 7 „ 41 „
Vineri	5 M. Doroteiu	18 Paulina	
Sâmb.	6 C. Visarion și Ilar.	19 Iuliana	
Dumin. a 4-a după Rusalii, ev. Mat. c. 8, gl. 3, v. 4. „În vremea aceea întrând Isus în Capernaum...“			Luna.
Dum.	7 M. Teodot	20 Laura	Pătr. prim în 7 Iunie
Luni	8 M. Teodor Stratilat	21 Aloisie	la 3 ore 59 min. p. m.
Martî	9 P. Ciril	22 Paulin	Lună plină în 14 Iunie
Merc.	10 M. Timotei	23 Etelrud	la 6 ore 3 min. dimin.
Joi	11 Ap. Vartol. și Varn.	24 Ioan Botez.	Pătr. ultim în 21 Iunie
Vineri	12 P. Onufrie	25 Prosper	la 7 ore 29 min. dimin.
Sâmb.	13 M. Acilina	26 Eremia	Lună nouă în 29 Iunie
Dumin. a 5-a după Rusalii, ev. Mat. c. 8, gl. 4, v. 5. „În vrem. aceea trec. Is. de cea p. în ţin. Gergesen....“			la 11 ore 6 min. ziua.
Dum.	14 Pr. Eliseu	27 Ladislau	Ce este mai vârtoș ca piatra? Ce este mai moale ca unda? Și totuș apa cea moale scoabește pietriile cele tari
Luni	15 Pr. Amos	28 Leon	Ovidiu.
Martî	16 P. Tihon	29 (†) Pet. și Pav.	
Merc.	17 M. Manuil	30 Paul	Luxul este tot ce e de prisos spre a face
Joi	18 M. Leontie	1 Iulie	pe cineva fericit.
Vineri	19 Ap. Iuda, frat. Dl.	2 Cercet. Mariei	Gioberti.
Sâmb.	20 M. Metodie	3 Cornelie	
Dumin. a 6-a după Rusalii, ev. Mat. c. 9, gl. 5, v. 6. „În vremea aceea întrând Isus în corabie...“			Semne de timp.
Dum.	21 M. Iulian	4 Udalric	Iunie mai uscat decât umed, umple buțile cu vin bun. Oamenii și vântul de Iunie curând se schimbă. Iunie umed și rece, strică întrig anul. Călătoria fur- nicilor vestește timp bun.
Luni	22 M. Eusebiu	5 Domeție	Omidile multe sunt semne de vin și grâu mult. Sărutul peștilor vestește furtună. De sunt mulți bureți înții, iarna viitoare are să fie usoară, la din contră grea. Bureți porcești ne spun capătul, ceialăți începutul iernii vii- toare cum are să fie.
Martî	23 M. Agripina	6 Isaia	
Merc.	24 (†) Nast. Sf. Ioan Bot.	7 Vilibald	
Joi	25 M. Fevronia	8 Cilian	Zile critice.
Vineri	26 C. David	9 Anatolia	13 Iunie I. ord.
Sâmb.	27 P. Samson	10 Amalia	27 „ III. „
Dumin. a 7-a după Rusalii, ev. Mat. c. 9, gl. 6, v. 7. „În vremea aceea trec. Is. mers-au după dânsul 2 orbi.“			Umblarea vremii.
Dum.	28 Chir și Ioan	11 Pius	(După calendarul pe 140 ani.)
Luni	29 (†) Ap. Pet. și Pav.	12 Enric	1—8 vânt și ploaie, 4—6
Martî	30 Sinod. SS. Ap.	13 Margareta	vânt și cald, 7—24 ploaie și vânt, 25—27 bine, 28—30 vânt și ploaie.

In 9 Iunie se incepe vară

theology, and the like. In this way, the church has been able to maintain its spiritual leadership over the world.

The church's influence extends beyond its borders, reaching into every corner of the globe. It has established itself in every continent, and its influence can be seen in every culture and language. The church's message of love, hope, and salvation has touched the lives of billions of people around the world.

The church's influence is also evident in its social and political actions. It has played a significant role in the fight against poverty, discrimination, and injustice. It has advocated for the rights of marginalized groups, and it has worked to promote peace and justice in the world.

Finally, the church's influence is reflected in its artistic and cultural contributions. It has produced some of the most beautiful and inspiring works of art, literature, and music. These works have helped to shape the cultural landscape of the world, and they continue to inspire and uplift people to this day.

Calendarul Iulian		Calend. Gregor.		Soarele
Merc.	1 Cosma și Damian	14 Bonavent.		răsare apune
Joi	2 Veșmânt. Mar.	15 Împărt. Ap.		1. 3 o. 13 m. — 7 o. 34 m.
Vineri	3 M. Iacint	16 Rut		10. 3 „ 23 „ — 7 „ 24 „
Sâmb.	4 P. Andreiu	17 Alexe		20. 3 „ 39 „ — 7 „ 08 „
Dumin.	Dumin. a 8-a după Rusalii, ev. Mat. c. 14, gl. 7, v. 8. „În vremea aceea văzut-a Isus popor mult...“			Luna.
Dum.	5 P. Atanasie	18 Frideric		Pătr. prim în 6 Iulie
Luni	6 P. Sisoe	19 Aurelia		la 10 ore 44 m. seara.
Marți	7 P. Toma	20 Ilie Pr.		Lună plină în 13 Iulie
Merc.	8 M. Procopie	21 Praxedis		la 1 oră 46 min. ziua.
Joi	9 M. Pancratie	22 Maria Magdal.		Pătr. ultim în 20 Iulie
Vineri	10 45 Mart. din Nicop.	23 Apolinar		la 11 ore 2 min. noapte.
Sâmb.	11 M. Eufemia	24 Cristina		Lună nouă în 28 Iulie
Dumin.	Dumin. a 9-a după Rusalii, ev. Mat. c. 14, gl. 8, v. 9. „În vremea aceea nevoit-a Isus pe învățăceii săi...“			la 12 ore 28 m. noapte.
Dum.	12 M. Proclu și Ilar.	25 Iacob A.		Multe minuni sunt în
Luni	13 Sinod. Arh. Gavril	26 Ana		univers, dar capul de
Marți	14 Ap. Achila	27 Pantelimon.		operă al creațiuniei
Merc.	15 M. Chiril și Iud.	28 Inocent		tot înima mamei.
Joi	16 M. Atinogen	29 Marta		E. Bersot.
Vineri	17 M. Marina	30 Avdon		
Sâmb.	18 M. Iacint și Emilian	31 Ign. Loiola		Vorba bună și zâm-
Dumin.	Dumin. a 10-a după Rusalii, ev. Mat. c. 17, gl. 1, v. 10. „În vremea aceea s'a apropiat cătră Isus un om...“			betul și fapta binefă-
Dum.	19 C. Macrina	1 Aug. Petru		cătoare sunt raze ale
Luni	20 (†) Prorocul Ilie	2 Portiuncula		soarelui răsfrânte în su-
Marți	21 C. Simeon și Ioan	3 August		fetul omului.
Merc.	22 † Maria Magd.	4 Stefan		
Joi	23 M. Foca	5 Dominic		A ști carte nu în-
Vineri	24 M. Cristina	6 Schimb. la față		seamnă a ști înțelep-
Sâmb.	25 † Adorm. S. Anei	7 Caietan		cuire.
Dumin.	Dumin. a 11-a după Rusalii, ev. Mat. c. 18, gl. 2, v. 11. „Zis-a Dl p. a.: as. împ. cer. om. împ., care a făc. nuntă...“			Semne de timp.
Dum.	26 M. Ermolae	8 Ciriac		Căldura mare din Iulie în-
Luni	27 † M. Pantelimon	9 Roman		semnează an bun. Dacă pa-
Marți	28 Ap. Prohor	10 Laurentiu		ianginul își rumpe pânza în
Merc.	29 M. Calinic	11 Susana		două, va plouă. Dacă luna
Joi	30 Ap. Sila și Silvan	12 Clara		plină are curte la ameazi și
Vineri	31 Drept. Eudochim	13 Casian		răsărăit, urmează timp senin-

1. 3 o. 13 m. — 7 o. 34 m.
10. 3 „ 23 „ — 7 „ 24 „
20. 3 „ 39 „ — 7 „ 08 „

Pătr. prim în 6 Iulie
la 10 ore 44 m. seara.

Lună plină în 13 Iulie
la 1 oră 46 min. ziua.

Pătr. ultim în 20 Iulie
la 11 ore 2 min. noapte.

Lună nouă în 28 Iulie
la 12 ore 28 m. noapte.

Multe minuni sunt în
univers, dar capul de
operă al creațiuniei
tot înima mamei.

E. Bersot.

A ști carte nu în-
seamnă a ști înțelep-

cuire.

Semne de timp.
Căldura mare din Iulie în-

semnează an bun. Dacă pa-

ianginul își rumpe pânza în

două, va plouă. Dacă luna

plină are curte la ameazi și

răsărăit, urmează timp senin-

zlară de Soare. La noi nu
se vede.

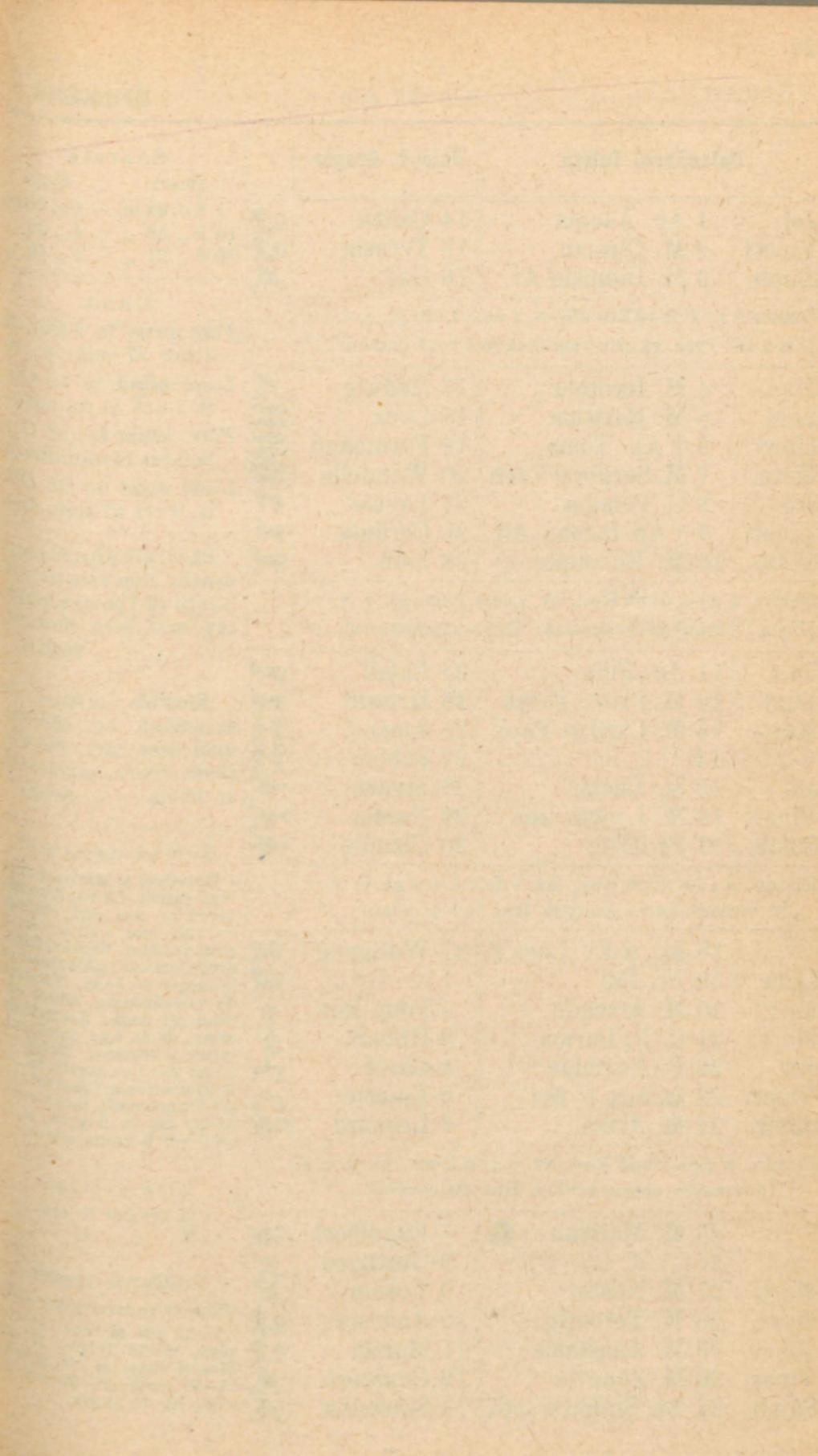
August,

are 31 zile.

Măsălar.

Calendarul Iulian		Calend. Gregor.	Soarele
Sâmb.	1 † Scoat. și 7 Mac.	14 Eusebie	răsare apune
Dumin.	a 12-a după Rusalii, ev. Mat. c. 19, gl. 3, v. 1. „În vremea aceea apropiatul să către Is. un tinăr...“		1. 30. 59 m. — 6 o. 45 m.
Dum.	2 Primul M. Stefan	15 (†) Adorm. M.	10. 4 „ 14 „ — 6 „ 26 „
Luni	3 C. P. Isachie	16 Rochus	20. 4 „ 31 „ — 6 „ 04 „
Marți	4 SS. 7 tineri din Efes	17 Bertram	
Merc.	5 M. Eusignie	18 Elena	Luna.
Joi	6 (†) Schimb. la față	19 Ludovic	Pătr. prim în 5 Aug.
Vineri	7 M. Dometie	20 (†) S. St. reg.	la 3 ore 53 min. dim.
Sâmb.	8 M. Emilian	21 Ioana	Lună plină în 11 Aug.
Dumin.	a 13-a după Rusalii, ev. Mat. c. 21, gl. 4, v. 2. „Zis a Dl pilda aceasta: Un om oarecare era stăpân...“		la 11 ore 16 m. seara.
Dum.	9 Ap. Matia (din cca 70)	22 Timoteiu	Pătr. ultim în 19 Aug.
Luni	10 M. Laurentiu	23 Filip	la 4 ore 32 min. seara.
Marți	11 M. Euplu	24 Bartolomeu	Lună nouă în 27 Aug.
Merc.	12 M. Fotie și Anichit	25 Ludovic	la 12 ore 28 m. ziua.
Joi	13 C. Maxim	26 Samuil	
Vineri	14 Pr. Mihea	27 Iosif	Veselia omului e că
Sâmb.	15 (†) Adorm. N. de Dzeu	28 Augustin	miresul florilor, ea nu
Dumin.	a 14-a după Rusalii ev. Mat. c. 22, gl. 5, v. 3. „Zis a Dl pilda ac.: Asemăn. împ. cer. omului împărat...“		se înnalță din sufletele
Dum.	16 M. Diomid	29 Tânăr. c. Ioan	vestede.
Luni	17 M. Miron	30 Rosa	Precum soarele este
Marți	18 M. Flor și Lavru	31 Raimund	lumina corpului astfel
Merc.	19 M. Andreiu Strat.	1 Sept. Egidiu	credința este lumina su-
Joi	20 Pr. Samuil	2 Absolon	fletului.
Vineri	21 Ap. Tadeu	3 Mansbet	
Sâmb.	22 M. Agatonic	4 Rosalia	Ioan Gură de Aur.
Dumin.	a 15-a după Rusalii, ev. Mat. c. 25, gl. 6, v. 4. „În vremea aceea un legiuitor oarecare ...“		Semne de timp.
Dum.	23 M. Lup și Irineu	5 Laurent	Negura de pe livezi și răuri,
Luni	24 M. Eutichie	6 Magno	de sărătă după apunere
Marți	25 Ap. Vartol. și Tit	7 Regina	soarelui, înseamnă timp bu-
Merc.	26 M. Adrian	8 (†) Nast. Mar.	statornic. Ploaia din Augus-
Joi	27 C. Pimen	9 Gorgonie	subție vinul. Vânturile de
Vineri	28 C. Moise Arapul	10 Nicol. Tol.	miazănoapte aduc timp sta-
Sâmb.	29 (†) Tânăr. c. S. Ioan B	11 Protus	tornic. Dacă timpul în ziua
Dumin.	a 16-a după Rusalii, ev. Mat. c. 25, gl. 7, v. 5 „Zis a Dl p. a.: Un om oarecare ducându-se departe...“		Sf. Fotie (12) va fi frumos și
Dum.	30 P. Alex., Ioan, Pav.	12 Macedonia	toamna va fi frumoasă. Dacă
Luni	31 Brâul Preac.	13 Materu	barza (cocostârcul) cloncăne
			va plouă. Când sunt altele
			multe, însemnează iarnă grea-
			pe viitor.
			Zile critice.
			7 August I. ord.
			21 „ III. „
			Umblarea vremii.
			(După calendarul pe 140 ani.)
			1—14 bine și vânt, 15—16
			pioaie și vânt, 17—22 vânt
			și bine, 23—27 pioaie și vânt
			28—31 bine.
			În 1 August se începe postul
			Sfintei Mării.

Calendarul Iulian		Calend. Gregor.	Soarele
Martî	1 C. Simeon Stâlp.	14 † Înălt. S. Cr.	răsare apune
Merc.	2 M. Mamant	15 Nicodim	1. 4 o. 51 m. — 5 o. 36 m.
Joi	3 M. Antim	16 Ludmila	10. 5 , 06 — 5 , 15 ,
Vineri	4 M. Vavila	17 Lambert	20. 5 , 23 — 4 , 51 ,
Sâmb.	5 Pr. Zaharia	18 Toma Ap.	
Dumin.	Dumin. 17-a după Rusalii, ev. Matei c. 15, gl. 8, v. 6. „În vremea aceea intrat-a Isus în laturile Tirului...“		
Dum.	6 Min. Arh. Mihail	19 Ianuarie	Luna.
Luni	7 M. Sozont	20 Eustatie	Pătr. prim în 3 Sept.
Martî	8 (†) Nașt. Mariei	21 Mateiu	la 8 ore 56 min. dimin.
Merc.	9 † Ioachim și Ana	22 Mauriciu	Lundă plină în 10 Sept.
Joi	10 M. Minodora	23 Tecla	la 11 ore 10 min. ziua.
Vineri	11 C. Teodora	24 Gerhard	Pătr. ultim în 18 Sept.
Sâmb.	12 M. Autonom	25 Cleofas	la 11 ore 19 min. ziua.
Dumin.	Dum. înaintea Înălt. S. Crucii, ev. Ioan c. 3, gl. 1, v. 7. „Zis-a Domnul: Nimenea nu s'a suiat în cer...“		
Dum.	13 M. Cornelie Sut.	26 Ciprian	Sfântă muncă de la
Luni	14 (†) Înăltarea S. Crucii	27 Cosma	țără izvor sacru de ro-
Martî	15 † M. Nichita	28 Venceslav	dire, tu legi omul cu
Merc.	16 M. Eufemia	29 Mihail	pământul în o dulce
Joi	17 M. Sofia	30 Ieronim	infrântare.
Vineri	18 C. Eumenie	1 Oct. Remig.	Vasile Alexandri.
Sâmb.	19 M. Trofim	2 Leodegar	
Dumin.	Dumin. după Înălt. S. Crucii ev. Marcu, c. 8, gl. 2, v. 8. „Zis-a Domnul: Cela ce va să vie după mine...“		
Dum.	20 M. Eustatie	3 Candid	Intre păcătoșii car-
Luni	21 Ap. Codrat	4 Francisc	nu se mai pot îndrepta
Martî	22 M. Foca	5 Placid	e împărat celce a pă-
Merc.	23 (†) Zem. S. Ioan Bot.	6 Bruno	căutuit mai mult.
Joi	24 M. Tecla	7 Iustina	
Vineri	25 C. Eufrosina	8 Brigită	Semne de timp
Sâmb.	26 (†) Adorm S. Ap. Ioan	9 Dionisie	Toamnă caldă, iarnă lungă.
Dumin.	Dumin. a 20-a după Rusalii, ev. 1 dela Luca gl. 3, v. 9. „În vremea aceea sta Isus lângă lacul Genizaretului...“		De căde ghinda înainte de
Dum.	27 M. Calistrat	10 Francisc	Sânt-Mihaiu, iarna se pun
Luni	28 P. Hariton	11 Emilian	curând. Răpcuire cald, bră-
Martî	29 P. Chiriac	12 Maximilian	măr el rece și umed. Dupa
Merc.	30 M. Grigorie	13 Coloman	Sântă-Mărie să nu portă pă-
Dumin.	Dumin. a 20-a după Rusalii, ev. 1 dela Luca gl. 3, v. 9. „În vremea aceea sta Isus lângă lacul Genizaretului...“		lărie. Tunetul din Septembrie
Dum.	27 M. Calistrat	10 Francisc	vestește neaună multă
Luni	28 P. Hariton	11 Emilian	Faur și an mănos. Duce
Martî	29 P. Chiriac	12 Maximilian	timpurie a rândunelelor în
Merc.	30 M. Grigorie	13 Coloman	seamnă că și iarna se pun
Dumin.	Dumin. a 20-a după Rusalii, ev. 1 dela Luca gl. 3, v. 9. „În vremea aceea sta Isus lângă lacul Genizaretului...“		iate.
Dum.	27 M. Calistrat	10 Francisc	Zile critice.
Luni	28 P. Hariton	11 Emilian	1 Septembrie III. ord.
Martî	29 P. Chiriac	12 Maximilian	17 " II. "
Merc.	30 M. Grigorie	13 Coloman	27 " I. "
Dumin.	Dumin. a 20-a după Rusalii, ev. 1 dela Luca gl. 3, v. 9. „În vremea aceea sta Isus lângă lacul Genizaretului...“		Umblarea vremii.
Dum.	27 M. Calistrat	10 Francisc	După calendarul pe 140 ani
Luni	28 P. Hariton	11 Emilian	Până la 12 tot bine, 13 ploaie
Martî	29 P. Chiriac	12 Maximilian	14—19 vânt și ploaie, 20—25
Merc.	30 M. Grigorie	13 Coloman	bine, 24—25 brumă, 26—27
Dumin.	Dumin. a 20-a după Rusalii, ev. 1 dela Luca gl. 3, v. 9. „În vremea aceea sta Isus lângă lacul Genizaretului...“		ploaie, 28—30 bine
Dum.	27 M. Calistrat	10 Francisc	
Luni	28 P. Hariton	11 Emilian	In 10 Septembrie se incepe
Martî	29 P. Chiriac	12 Maximilian	toamna.
Merc.	30 M. Grigorie	13 Coloman	

Calendarul Iulian		Calend. Gregor.	Soarele
Joi	1 Ap. Anania	14 Callist	răsare apune
Vineri	2 M. Ciprian	15 Teresia	15.0. 42 m. — 4 o. 26 m.
Sâmb.	3 M. Dionisie Ar.	16 Gal	10.5 „ 58 „ — 4 „ 06 „
Dumin. a 21-a după Rusalii, ev. 2 dela Luca gl. 4, v. 10. „Zis-a Dl: Prec. vă este voia ca să facă vouă oamenii...“			20.6 „ 17 „ — 3 „ 46 „
Dum.	4 M. Ieroteiu	17 Hedwig	Luna.
Luni	5 M. Haritina	18 Luca	Pătr. prim în 2 Oct. la 3 ore 27 min. p. m.
Marți	6 † Ap. Toma	19 Ferdinand	Lună plină în 10 Oct. la 1 oră 51 m. noapte
Merc.	7 M. Sergie și Vach	20 Wendelin	Pătr. ultim în 18 Oct. la 6 ore 15 min. dimineață
Joi	8 C. Pelagia	21 Ursula	Lună nouă în 25 Oct. la 9 ore 27 min. dimineață
Vineri	9 † Ap. Iacob l. Alf.	22 Cordula	Părul alb e lucru mare pentru cine vrea să știe
Sâmb.	10 M. Eulampie	23 Ioan	Să știi să-l porții e, poate cea mai grea filozofie
Dumin. a 22-a după Rus., ev. 4 dela Luca, gl. 5, v. 11. „Zis-a Domnul pilda aceasta: Ești-a sămănătorul...“			Vlahuță.
Dum.	11 Ap. Filip	24 Rafail	Efectele măniei se
Luni	12 M. Prov, Tarah	25 Hrisant	aseamănă cu căderei unei case care, căzând pe cineva, se sfârânează însuși.
Marți	13 M. Carp și Papil	26 Amand	Seneca.
Merc.	14 (†) C. Paraschiva	27 Sabina	
Joi	15 M. Lucian	28 Simeon	
Vineri	16 M. Longin sut.	29 Narcis	
Sâmb.	17 Pr. Osie	30 Claudiu	
Dumin. a 23-a după Rus., ev. 3 dela Luca gl. 6, v. 1. „În vremea aceea mergea Isus într'o cetate...“			Semne de timp.
Dum.	18 Ap. și Ev. Luca	31 Wolfgang	Brumărel și Mărtisor sunt luni surori. Cu cât frunzele arborilor cad mai curând, cu atât mai roditor va fi anul următor. Gerul și frigul din Octomvrie imblânzește Ianuarie și Faur. Lumina de miazănoapte aduce curând ger mare. Soarecii din camp, de se trag către sat, iarna e aproape. Neana și frigul din Octomvrie aduc Ianuarie moale. Când arborii tin frunza mult, iarna e de parte, dar va fi grea, și în anul vor fi multe omide
Luni	19 Pr. Ioil	1 Nov. Teții Sf.	
Marți	20 M. Artemie	2 Pom. Rep.	
Merc.	21 C. P. Ilarion	3 Hubert	
Joi	22 P. Averchie	4 Carol	
Vineri	23 Ap. Iacob fr. Dlu	5 Emeric	
Sâmb.	24 M. Areata	6 Leonard	
Dumin. a 24-a după Rus., ev. 6 dela Luca, gl. 7, v. 2. „În vremea aceea venit-a Isus cu corabia...“			
Dum.	25 M. Marcian	7 Engelbert	Zile critice.
Luni	26 (†) M. Dimitrie	8 Gottfried	12 Octobre II. ord.
Marți	27 M. Nestor	9 Teodor	26 „ I. „
Merc.	28 M. Terentie	10 Andrei	
Joi	29 M. Anastasia	11 Martin	
Vineri	30 M. Zenovie	12 Cunibert	
Sâmb.	31 Ap. Stahie și șotii	13 Stanislau	

Umblarea vremii.
(După calendarul pe 140 ani.)

1—10 nor și vânt, 11—15 vânt, 15—18 liniște, 17—22 bine și vânt, 23—24 ploaie, 25—26 ceată, 27—29 nor și vânt, 30—31 ploaie.

Calendarul Julian		Calend. Gregor.		Soarele	
Dum.	1 Cosma și Damian	14 Venerant	15 Leopold	răsare	apune
Luni	2 M. Achindin	15 Otmar	16 Grigorie	1. 6 o. 39 m. — 3 o. 26 m	10. 6 „ 55 „ — 3 „ 14 „
Marți	3 M. Achepsima	17 Odo Eg.	18 Elisaveta	20. 7 „ 10 „ — 3 „ 05 „	20. 7 „ 10 „ — 3 „ 05 „
Merc.	4 C. Ioanichie	19 Felice	20 Felice	Luna.	
Joi	5 M. Galacteon			Pătr. prim în 1 Nov. la 12 ore 38 min. noapte	
Vineri	6 P. Pavel			Lundă plină în 8 Nov. la 7 ore 12 m. seara	
Sâmb.	7 SS. 33 M. d. Melit.			Pătr. ultim în 16 Nov. la 11 ore 46 m. noapte	
Duminică, a 26-a după Rus., ev. 7 dela Luca, gl. 1, v. 4. „În vremea aceea venită un om la Isus...“		Duminică, a 27-a după Rus., ev. 8 dela Luca, gl. 2, v. 5. „În vremea aceea venită un legiuitor la Isus...“		Lundă nouă în 23 Nov. la 7 ore 39 m. seara	
Dum.	8 (†) A. Mih. și Gav. ☽	21 Într. Născ.	22 Cecilia	Pătr. prim în 30 Nov. la 1 oră 14 min. ziua	
Luni	9 M. Onisifor	23 Clement	24 Ioan		
Marți	10 Ap. Erast și soții	25 Catarina	26 Conrad	Cine își calcă onoarea și credința, pierde stima și increderea pentru tot- deauna, orice ar face și oricine ar fi; urmările fatale ale acestei pier- deri nu vor întârziă de a se arăta.	
Merc.	11 M. Mina, Victor	27 Virgil			
Joi	12 S. Ioan milost.				Ar. Schopenhauer.
Vineri	13 † Ioan Gură de aur				
Sâmb.	14 † Ap. Filip				
Duminică, a 28-a după Rus., ev. 9 dela Luca, gl. 3, v. 6. „Zis-a Domnul lui aceasta: Unui om bogat foarte...“		Duminică, a 29-a după Rus., ev. 13 dela Luca, gl. 4, v. 7. „În vremea ac. un om oarecare s'a apropiat către Isus...“		A înțelege totul, în- semnează a iertă totul.	
Dum.	15 M. Gurie	28 Sosten	29 Saturnin	Semne de timp.	
Luni	16 † Ap. Ev. Mat. ☽	30 Andreiu Ap.	1 Dec. Eligiu	De ploană la inceputul lui Brumar, săptămâna crăciunului va fi geroasă. Brumarul se potrivește cu Mărtisor. Neaua multă de pe pomi în- seamnă muguri putini de ce primăvară. Soarele de câmp, de se mai arată, iarna departe.	
Marți	17 P. Grigorie		2 Bibiana		
Merc.	18 M. Platon		3 Fr. Xaver		
Joi	19 Pr. Avdie		4 Barbara		
Vineri	20 † C. Grig. P. Proclu				
Sâmb.	21 (†) Într. în bis.				
Duminică, a 28-a după Rus., ev. 9 dela Luca, gl. 3, v. 6. „Zis-a Domnul lui aceasta: Unui om bogat foarte...“		Duminică, a 29-a după Rus., ev. 13 dela Luca, gl. 4, v. 7. „În vremea ac. un om oarecare s'a apropiat către Isus...“		Zile critice. 9 Noemvrie II. ord. 24 „ I. „	
Dum.	22 Ap. Filimon	5 Sava	6 Nicolae		
Luni	23 P. Amfilohie ☽	7 Ambrosie	8 (†) Zom. Mar.		
Marți	24 † M. Ecaterina	9 Leucadia	10 Iudita	Umblarea vremii.	
Merc.	25 P. Clement	11 Damaschin		(După calendarul pe 140 ani)	
Joi	26 C. Alipie			1—4 bine, 5—9 vânt și zile padă, 10—14 frig, 15—17 bine, 18—19 moale, 20—21 bine, 22—23 ceată, 24 ploasie, 25—26 bine, 27—30 ger.	
Vineri	27 M. Iacob Persul				
Sâmb.	28 M. Stefan cel nou				
Duminică, a 29-a după Rus., ev. 13 dela Luca, gl. 4, v. 7. „În vremea ac. un om oarecare s'a apropiat către Isus...“		Duminică, a 30-a după Rus., ev. 14 dela Luca, gl. 5, v. 8. „În vremea ac. un om oarecare s'a apropiat către Isus...“		In 15 Noemvrie se incep postul Crăciunului.	
Dum.	29 M. Paramon	12 Maxenție	13 Lucia		
Luni	30 † Ap. Andreiu ☽				

Calendarul Iulian		Calend. Gregor.
Martî	1 Pr. Naum	14 Nicasie
Merc.	2 Pr. Avacum	15 Celian
Joi	3 Pr. Sofonie	16 Adelaida
Vineri	4 † M. Varvara	17 Lazar
Sâmb.	5 C. Sava cel sfîntit	18 Grațian

Dum. a 30-a după Rus., ev. 10 dela Luca, gl. 5, v. 9.
În vremea aceea învăță Is. într'una din sinagoguri ... *

Dum.	6 (†) P. Nicolae	19 Nemesie
Luni	7 P. Ambrosie	20 Liberat
Martî	8 C. Patapie	21 Toma Ap.
Merc.	9 † Zem. Sf. Ana	22 Dimitrie
Joi	10 M. Mina, Erm.	23 Victoria
Vineri	11 C. Daniil stâlp.	24 Adam și Eva
Sâmb.	12 † P. Spiridon	25 (†) Nașt. Dlui

Dumin. a 31-a după Rusalii, ev. 11 dela Luca gl. 6, v. 9.
„Zis-a Dl pilda ac.: Un om oarec. a făcut cină mare ... *

Dum.	13 † M. Eustr. și soții	26 (†) Stefan
Luni	14 M. Tirs și soții	27 Ioan Ev.
Martî	15 M. Eleuterie	28 Prunciinev
Merc.	16 Pr. Ageu	29 Toma ep.
Joi	17 Pr. Daniil	30 David
Vineri	18 M. Sebastian	31 Silvestru
Sâmb.	19 M. Bonifaciu	1 Ian. 1916

Dum. înaintea Nașterii Dului, ev. Mat. c. 1, gl. 7, v. 10.
„Cartea neamului lui Isus Hristos ... *

Dum.	20 M. Ignatie	2 Macarie
Luni	21 M. Iuliana	3 Genoveva
Martî	22 M. Anastasia	4 Tit
Merc.	23 SS. 10 M. d. Crit 	5 Telesfor
Joi	24 M. Eugenia	6 (†) Epifania
Vineri	25 (†) Nașt. Dului	7 Isidor
Sâmb.	26 (†) Sf. N. de Dzeu	8 Severin

Dumin. după Nașterea Dului, ev. Mat. c. 2, gl. 8, v. 11.
„Iară dacă s'a dus filozofii, iată îngerul... *

Dum.	27 (†) Arhid. Stefan	9 Iulian
Luni	28 SS. 20 mii Mart.	10 Pavel
Martî	29 Pruncii uciși de Irod	11 Higiu
Merc.	30 M. Anisia 	12 Ernest
Joi	31 C. Melania	13 Ilarie

Soarele	
râsare	apune
1. 7 o. 24 m. — 3 o. 02 m.	
10. 7 „ 30 „ — 3 „ 04 „	
20. 7 „ 31 „ — 3 „ 13 „	

Luna.

Lundă plindă în 8 Dec
la 2 ore 27 min. ziua

Pătr. ultim în 16 Dec
la 2 ore 34 min. ziua

Lundă nouă în 23 Dec
la 5 ore 27 min. dim.

Pătr. prim în 30 Dec
la 4 ore 19 min. dim.

Fii stejar să crești
în laturi, nu înalt și
slab: un plop.

G. Coșbuc.

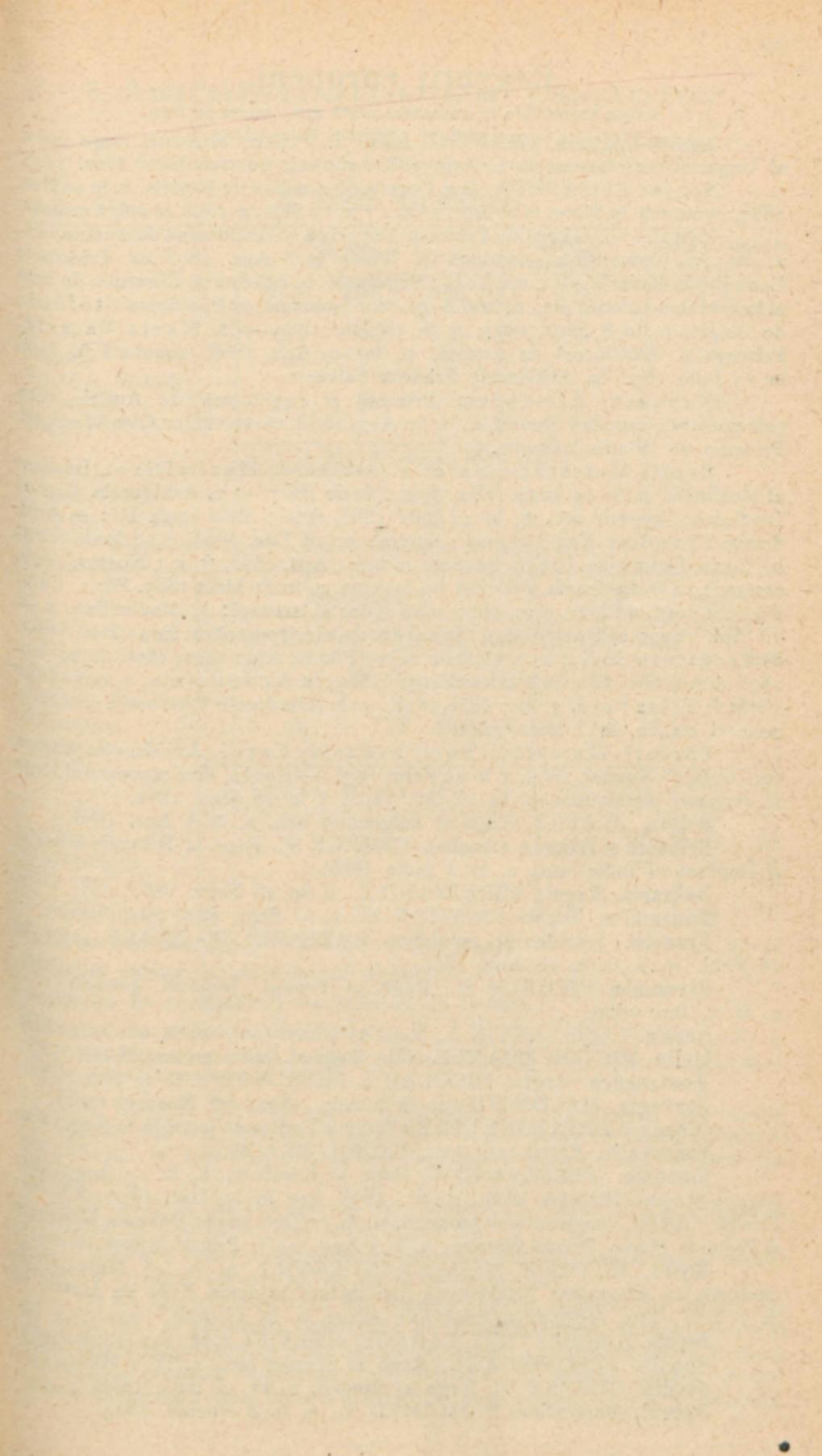
Viteazul privește pe
ricoul; cutezătorul îl
caută; nebunul nu
vede.

A trăi, este a luptă.

Semne de timp.
Dacă incepșul lui Decemvrie
va fi geros, tot asa va
fi zece săptămâni. Când
câinii latră la lună, urmează
ger mare. Gerul și neașteptă
din Decemvrie vestește grăsuț
mult. Crăciun negru, Paște
albe. Când porcii de îngrășat
mănâncă bine, va fi timp
senin. După o iarnă grea ur
mează an mănoș.

Zile critice.
7 Decemvrie II. ord.
22 „ I. „

Umblarea vremii.
(După calendarul pe 140 ani.)
1—4 bine, 5 nor, 6—9 vi
for cu zăpadă, 10—20 bine,
21—28 ceată, 24—25 nor
frig, 26 vânt cu zăpadă,
27—29 nor, 30—31 zăpadă.
În 9 Decemvrie se începe
iarna.
În 25 și 30 Decemvrie des
legare de carne.

Regenții europeni.

Datele însemnate în paranteze arată anul suirei pe tron.

Austro-Ungaria. FRANCIS IOSIF I., Împărat al Austr., Rege apost. al Ungariei etc.; născut în 6 Aug. 1830; s'a suit pe tron în 20 Nov. 1848.

Sohie: ELISABETA, fiica Ducelui Maximilian de Bavaria, n. în 12 Dec. 1837, cununată în Viena la 12 Apr. 1854. † în 10 Sept. n. 1898 de mâna ucigașe.

Prinți: 1. Gisela Princesă imperială și Arhiducesă de Austria etc., n. în 30 Iunie 1856, cununată în Viena la 8 Apr. 1873 cu Prințipele Leopold de Bavaria. — 2. Rudolf, Prințipe de coroană și Cironom de tron al imperiului Austriei etc., n. în 9 Aug. 1858, cununat cu Prințesa Stefania de Belgia, n. în 8 Maiu 1864, † în 18 Ian. 1889. — 3. Maria Valeria, Princesă și Arhiducesă de Austria, n. în 10 Apr. 1868, cununată în Ischl la 19 Iulie 1890 cu Arhiducele Francisc Salvator.

Nepoata: Elisabeta, Princesă și Arhiducesă de Austria, fiica principelui de coroană Rudolf, n. în 21 Aug. 1883, căsătorită cu Otto Weréand, Prințipe de Windisch-Graetz.

Frații Maiestății Sale: 1. Arhiducele Maximilian, Împărat al Mexicului, n. în 24 Iunie 1832, † în 7 Iunie 1867. — 2. Arhiducele Carol Ludovic, general etc., n. în 13 Iulie 1833, † în 7 Maiu 1896. Fii: a) Arhiducele Francisc Ferdinand, general, n. 18 Dec. 1863, † 28 Iunie 1914; b) Otto Francisc Iosif, general, n. în 21 Apr. 1865, † în 1 Noemv. 1906, căsătorit cu Maria Iosefa, Princesă de Saxonia, n. în 31 Maiu 1867. Fii: 1. Carol Francisc Iosif, n. în 17 Aug. 1887 moștenitor al tronului; 2. Maximilian, n. în 13 Apr. 1895; c) Ferdinand Carol Ludovic, general, n. în 27 Dec. 1868; d) Margareta Sofia, n. în 13 Maiu 1870, † în 24 Aug. 1902, căsăt. în 24 Ian. 1893 cu Albrecht duce de Württemberg; e) Maria Annunciata, n. în 31 Iulie 1876; f) Elisabeta, n. în 7 Iulie 1878. — 3. Arhiducele Ludovic Victor, general etc., n. în 3 Maiu 1842.

Părinții Maiestății Sale: Francisc Carol, Arhiduce de Austria etc., n. în 25 Noemv. 1802, † în 24 Febr. 1878. — Sofia, fiica reposatului Rege al Bavariei Maximilian, n. în 15 Ian. 1805, † în 16 Maiu 1872.

Belgia. ALBERT, Rege al Belgenilor etc., n. în 8 Apr. 1875.

Britania și Irlanda (Anglia). GEORGE V., Rege al Britaniei-Irlandei și Împărat al Indiei etc., n. în 3 Iunie 1865.

Bulgaria. Regele FERDINAND I., n. în 26 Febr. 1861.

Danemarea. Regele CRISTIAN X., n. 13 Sept. 1870 (Maiu 1912).

Francia. Prezidentul republicei RAYMOND POINCARE, ales în 18 Febr. 1913, n. în 20 Aug. 1860.

Germania. VILHELM II., Rege al Prusiei, Împărat german etc., n. în 27 Ian. 1859.

Grecia. CONSTANTIN I., Rege al Elinilor etc. n. în 21 Iulie 1868.

Italia. VICTOR EMANUIL III., Rege al Italiei etc. n. 28 Oct. 1869.

Muntene格ru. Regele NICOLAE I. PETROVICI n. în 25 Sept. 1841.

Norvegia. HACON VII., n. în 3 Aug. 1872, (25 Noemv. 1905).

Olanda. VILHELMINE HELENE, reg. a Terilor-de-jos, n. în 31 Aug. 1880.

Portugalia. Republică, prez. TEOFIL BRAGA.

România. FERDINAND I., Rege al României, n. în 24 Aug. 1865 (1914), Regina MARIA, n. în 17 Oct. 1875, cun. în 29 Dec. 1892. Fiii lor: Printul CAROL, moștenitorul tronului, n. în 12 Oct. 1893; Prințesa Elisabeta și Prințesa Maria, Printul Nicolae, n. în 5 Aug. 1903, Printul Mircea, n. în 13 Ian. 1913.

Rusia. NICOLAE II. ALEXANDROVICI, n. în 18 Maiu 1868, căsătorit cu Alexandra Teodorovna mai înainte Prințesa Alice de Hessa, n. în 6 Iulie 1872. Moștenitor Prințele Alexe, n. în 13 Aug. 1904.

Serbia. Regele PETRUI KARAGEORGEVICI, n. în 1844 (2 Ian. 1903).

Spania. ALFONSO XIII., Rege al Spaniei etc., n. în 5 Maiu 1886.

Svedia. GUSTAV V., Rege al Svediei, n. în 16 Iunie 1858.

Turcia. Mare-Sultan MOHAMED V., n. în 3 Noemv. 1844.

Administrația poștelor.

Taxele sunt socotite în fileri. g = gram.

O însemnează, că expediția respectivă e neadmisibilă.

A. Poșta de scrisori.

	Scrisori ¹⁾			Cărți de corespondență ²⁾	Cărți p. comande de cărți ³⁾
	20 g	250 g	500 g	1 d.	1 d.
În loc ⁴⁾	6	12	18	5	2
Ungaria	10	20	30	5	2
Austria, Bosnia					
Germania	10	20	0	5	3
Liechtenstein					
Serbia și Montenegro	până la 20 g fiecare alti 20 g				
Alte țări străine	10	10		5	5
	25	15		10	5

⁴⁾ Inclusive comunele aparținătoare oficiului postal local.

Gramă	Imprimeate ⁴⁾							Mustre de marfă ⁵⁾			Hârtii comerciale ¹⁾	
	10	50	100	150	250	500	1000	50	250	350		
Ungaria	2	3	—	5	10	20	30	3	10	20		
Austria, Bosnia												
Germania	—	3	5	—	10	20	30	—	10	20		0
Liechtenst.												
Serbia			câte 50 grame					câte 50 g	cel puțin	câte 50 g	cel puțin	
Montenegro			5					5	10	5	25	
Alte țări străine			5					5	10	5	25	

Taxa de recomandație⁷⁾ (Comunicație locală 10 fil.) 25 fil.

Recepisă retour (nu se restitue de factor) 25 z

Scrisoare de reclamare⁸⁾ (se restitue de factor) 25 z

Trimitere de scrisori prin expres⁹⁾ 30 z

Dacă nu este postă de destinare în loc, în Ungaria 1 cor., în străinătate o taxă, care o solvează adresantul.

¹⁾ Scrisori. În Ungaria, Austria și Germania e formatul de $30 \times 20 \times 10$ cm., sau $35 \times 15 \times 5$ cm.; la pachetare în roluri (cilindri) 30×15 cm. În celelalte țări străine formatul și greutatea sunt nemărginite.

²⁾ Cărți de corespondență cu răspuns 10, resp. 20 fil. Formatul cel puțin de 7×10 cm., cel mult 9×14 cm.

³⁾ Bilete pentru comande de cărți nu pot conține altfel de comunicări. Formatul trebuie să fie ca la carte postală.

⁴⁾ Ca imprimate se pot trimite: hârtii tipărite ori litografate de orice fel, și fotografii, corecturi cu manuscrisele aparținătoare și observările referitoare la tipar, scrise cu mâna. La cărți se poate alătura contul și e permisă introducerea unei dedicări. În liste de prețuri și circulare comerciale este permis a însemnată prin scriere cu mâna prețurile.

condițiunile procurării și solvirii, numele agentului, de altmintrele imprimatele nu e iertat să conțină împărtășiri în scris. Au de a se pachetă sub bandă, ori în cuverte deschise. Întinderea lor să nu treacă în nici o direcție 45 cm., la cilindre 75×10 cm. Greutatea în Ungaria, Austria și Germania până la 1 chilo, în Serbia, Montenegro și alte țări străine până la 2 chilo.

⁵⁾ Probe de marfă nu e iertat să aibă preț de cumpărare și trebuie să se cunoască cuprinsul ca probă cu înlesnire. Lângă adresă este de a mai nota „mustră” sau „probă”. Numele mărfei, numărul și prețul se poate indica, nu și altă împărtășire în scris. Împachetarea are de a se face prin fație (bandă), cuvertă, săculeț sau lădiță, care nu e iertat să fie lipite la gură ori sigilate. Format $30 \times 20 \times 10$ cm., în roluri 30×15 . Greutatea până la 350 grame.

⁶⁾ Ca hârtii comerciale (de afaceri) se consideră: toate hârtiile, documentele, cari n'au caracterul unei corespondențe, precum d. e. acte procesuale, documentele, căpătări de atari acte, frachaturi, conturi, hârtii de afaceri de ale societăților de asigurare, partituri scrise, manuscrisele expediate pentru sine. Pachetarea ca la imprimate, nu pot fi însă mai lungi de 45 cm. Greutatea până la 2 chilo.

⁷⁾ Recomandat se pot trimite: epistole, carte de corespondență, imprimate și mustre, afară de trimiteri cu adrese în limbi secrete, ori adrese scrise cu creionul. Creionul de cerneală este admis la scrierea adresei. Pentru cuprins nu se garantează, pentru pierderea unei trimiteri recomandate restituie posta 50 cor. Terminul de reclamare începează în monarhie după 6 luni, altcum după un an. O inovație este că scrisorile recomandate pot fi date de-adreptul în cutiile de scrisori. Recipisele se pot cere ulterior. La astfel de scrisori adresa trimițătorului trebuie indicată într'un colț al plicului. Mai bine este să se întrebuneze la astfel de scrisori plicurile cu mărci (à 17 și 36 bani) cari se pot cumpăra la oficile de poștă și au în jurul plicului o dungă roșie.

⁸⁾ Scrisori de reclamare se edau pentru trimiteri recomandate, cari n'au sosit la locul destinației, pentru străinătate trebuie să se prezenteze dela trimițătorul un duplicat exact al adresei. Pentru recepisele retour nesosite se trimit o scrisoare de reclamare gratis, dacă reclamarea se face la oficiul de expedare.

⁹⁾ Trimiteri prin expres — în loc și la România nu e admisibilă — se predau îndată ce sosește posta. La marginea stângă jos (la asemnate postale sub inscripția: Posta-Utalvány) trebuie să stee: „prin expres.” Trimisatorul trebuie să fie aici vederat, (dacă nu e tipărit, să se scrie numele pe latura sigilului a epistolei). Trimitera poate fi recomandată ori simplă; pentru cea din urmă nu garantează posta. Taxa de expres e a se solvi la trimitere.

Transporturi de epistole cu rambursă.

Epistole pot fi predate cu rambursă până la suma maximală de 1000 cor., Germania până la 800 mărci, altundeva cel mult până la 1000 franci; taxa este aceeași ca pentru o scrisoare recomandată cu aceeași destinație. Declararea valoarei e neadmisibilă. Din suma ridicată se detrag 10 fil. ca competență de incasso și taxele asemnatului, (cu care se expediază banii trimisatorului).

Mandate postale

Îngrijesc incassarea unei pretensiuni bazate pe un document cu ajutorul postei. Prețul tipăriturei necesare pentru aceasta e 2 fil. Cu un mandat se pot incassa 5 pretensiuni dela unul sau mai mulți debitori, dacă aceia se află într'un cerc postal. Maximul sumei ce se poate incassa cu un mandat postal este pentru Ungaria și Austria 1000 cor., pentru

Germania 800 mărci, pentru alte state 1000 franci. Lângă mandatul postal trebuie acclus contul achitat, cambiul, cuponul și a. pentru a se înmână aceluia, care are să plătească, și expedat franco și recomandat aceluui oficiu postal, care are să ridice suma. Taxa se solvește ca pentru epistole de aceeași greutate în mărci postale. Comunicări în scris sau scrisori nu se pot alătura. Mandatele nesolvite se înapoiază trimițătorului în decurs de 7 zile fără calcularea altei taxe. Trimiterea sumei incassate la adresa trimițătorului se face prin asemnare postală pe lângă detragerea portului postal prescris pentru acea sumă, apoi de 10 fil. pentru fiecare document și eventualele taxe de timbru obveninde.

B. Mandate (Asemnate) postale.

1. În interiorul țării și Austria până la 1000 cor.:

până la 20 cor.	10 fil.	peste 300 până la 600 cor.	60 fil.
peste 20 "	100 "	20 "	" 600 " " 1000 " 1 cor.
" 100 "	300 "	40 "	

2. Pentru Bosnia și Herțegovina până la 1000 cor. de fiecare 50 cor. câte 10 fil.

3. Pentru Germania până la 800 mărci, Luxemburg până la 1000 franci.

*Mexico până la 400 mărci.

până la 40 cor.	20 fil.	s. m. d.
peste 40 "	60 " 30 "	pentru fiecare alte 20 cor. câte 10 fil. mai mult.

4. Pentru Montenegro până la 1000 cor., Serbia până la 1000 fr.

până la 50 cor.	25 fil.	peste 300 până la 600 cor.	1.50 cor.
peste 50 "	100 " 50 "	" 600 " " 1000 " 2.50 "	
" 100 " " 300 " 1 cor.			

5. Pentru Belgia, Franția, *Grecia, Italia, Portugalia, România, Elveția, *Turcia până la 1000 fr.

Bulgaria până la 500 franci.

Danemarca până la 720 cor. daneze.

Finlanda până la 360 cor. scand.

Norvegia și Suedia până la 720 cor. scand.

Țările-de-jos până la 480 fl. olandezi.

până la 50 cor.	25 fil.	s. m. d.
peste 50 " " 100 " 50 "		pentru fiecare 50 cor. 25 fil. mai mult.

6. Pentru Marea-Britanie până la 40 funți sterlingi.

*Rusia până la 300 ruble.

*Statele-Unite din America-de-nord până la 100 dolari.

până la 25 cor.	25 fil.	s. m. d.
peste 25 " " 50 " 50 "		de fiecare 25 cor. 25 fil. mai mult

*Mandate postale telegrafice sunt neadmisibile. Pentru orașele Atena, Corfu, Patras, Pyreus și Zante din Grecia sunt admisibile și mandatele (asemnatele) telegrafice.

Tabelă despre calcularea banilor străini în coroane

(după starea înainte de începerea răsboiului).

1 marcă	= C	1.18		1 coroană scand.	= C	1.34		1 funt sterling	= C	24.28
10	= n	11.84		10	= n	13.40		10	= n	242.20
1 franc	= n	.96		1	= n	daneză	= n	1 florin olandez	= n	2.—
10	= n	9.61		10	= n	n	= n	13.40		20.04
1 leu	= n	.96		1 dolar	= n	n	= n	1 rublă	= n	2.55
10	= n	9.61		10	= n	n	= n	50.—		25.50

Trimitătorul are de a indica cât mai lămurit pe blancheta tipărită suma asignată pentru interiorul ţerii în coroane, pentru străinătate în valută ţerii de destinație (prin cifre și litere, monedă curantă numai în cifre), mai departe adresa cât de exactă a primitorului și locul de destinație. Pe cupon se pot scrie tot felul de împărtășiri, afară de Britania-mare, Rusia și Statele-Unite din America-de-nord. Mandatele postale (numai pentru comunicația internă sunt roșii, iar pentru Austria și Germania galbene, pe mandatele galbene e a se indica și tara locului de destinație), costă 2 fileri.

A signațiuni postale telegrafice se pot predă numai în astfel de locuri, între care serviciul se face de către oficii telegrafice de stat, în Ungaria la orice loc, în străinătate numai acolo, unde sunt oficii postale. Taxa ca la un asemnat simplu plus taxa telegramei (vezi pag. 37) și dacă nu e „poste restante“, taxa de expres, care la asemnate în străinătate se detrage din suma asemnată.

Taxa pentru transportul oricărui trimiteri este a se solvi prin lipirea de mărci sus în colțul drept pe epistole, asignate, frachaturi etc. și numai dacă nu ajunge spațiul se poate folosi și cealaltă față. Mărci postale se pot cumpăra în valoare de 1, 2, 3, 5, 6, 10, 12, 25, 30, 35, 50, 60 fil., 1, 2 și 3 cor.

Pentru răspuns plătit se pot cumpără cupoane la 28 fil. la oficiile postale.

C. Scrisori cu bani, scrisori cu valori și cutii cu valori.

Interiorul terii, Austria și Germania numai scrisori cu bani.

Taxa de greutate.

Scrisori cu bani până la 250 grame și până la o depărtare de 75 kilometri zona I. 24 fil., pentru toate celelalte depărtări 48 fil. nefrancate cu 12 fil. mai mult.

Taxa de valoare.

până la 100 cor. 6 fil. (Germania cel puțin 12 fil.)
 peste 100 " 600 " 12 "
 pentru fiecare alti 300 " 6 "

Scrisori cu bani, conținând note de bancă austro-ung. peste 1000 cor. și până la 250 grame, se pot predă deschise (pentru numărat) solvind taxa odată și jumătate, toate celelalte trimiteri numai închise corespunzător. La scrisori predate deschise garantează posta pentru conținut, la celelalte pentru predare cu sigilele și invălișul nevătămat.

Pentru pachetul scrisorilor cu bani până la 250 grame au să se folosească ori cuverte de postă à 4 fil., ori cuverte ordinare provăzute cu 5 sigile. Cuverte cu margini colorate sau din hârtie liniată nu sunt admisibile. Pecetele trebuie să fie vederat imprimate cu sigile gravate. Cu monete etc. nu e iertat a sigilă.

Alte ţeri străine numai scrisori de valoare și cutii de valoare.

L a	Prețul maximal în franci	Porto de greutate		Taxe de val. pentru câte 300 franci	Declarații de vamă p. cutii de valoare
		Scrisori de valoare ¹⁾	Cutii de valoare ²⁾		
Belgia	10.000	20 gr. 25 fil. fiec. alti 20 „ 15 „	1.50	15	2
Bulg. și Rumelia-ost.	10.000	20 „ 25 „ fiec. alti 20 „ 15 „	1.50	15	3
Danemarca	×	tot aceea	1.50	15	2
Francia	10.000	„	1.50	15	2
Grecia	×	tarif osebit	0	tarif osebit	—
Marea-Britanie	10.000	20 gr. 25 fil. fiec. alti 20 „ 15 „	0	20	—
Italia	10.000	tot aceea	1.—	10	2
Montenegro	×	à 20 gr. 10 fil.	1.—	10	2
Terile-de-jos	25.000	20 „ 25 „ fiec. alti 20 „ 15 „	1.50	15	3
Norvegia	×	tot aceea	2.50	25	—
Luxemburg	10.000	„	0	15	—
Portugalia	10.000	„	3.—	25 scris. de valoare 30 cutii „	2
România	×	„	1.—	10	2
Rusia	×	„	0	10	—
Elveția	×	„	1.—	10	2
Suedia	×	„	0	20	—
Serbia	×	à 20 gr. 10 fil.	1.—	10	—
Spania	10.000	20 „ 25 „ fiec. alti 20 „ 15 „	0	20	—
Turcia					

× nemărginit. * și monete.

¹⁾ Scrisorile cu valori nu e permis să conțină bani de metal și obiecte supuse vămii. Greutatea nelimitată. Afără de taxa de valoare și taxa de greutate mai trebuie plătit pentru cele mai multe ţeri încă 25 fil. pentru recomandare.

²⁾ Cutii cu valori pot conține numai bijuterii și alte obiecte prețioase, iar nu bani de hârtie sau de metal și comunicări în scris. Adresă de transport nu e nevoie să se cer însă declarații de vamă, precum e indicat în tabelă. Pachetarea în cutii măsoive de lemn (mărimea maximă: lungime 30, înălțime și grosime 10 cm). Greutatea până la 1 chilogram.

D. Pachete de postă.

Interiorul ţării, Austria și Germania.

Taxa de greutate.

Zone Chilometri	I	II	III	IV	V	VI
	75	150	375	750	1125	peste 1125
fileri						
până la 5 kg.	80	60	60	60	60	60
până la 50 kg. fiecare alt kg.	6	12	24	36	48	60

Pachete nefrancate sub 5 kg. cu 12 fil. mai mult.

Pentru mărfuri voluminoase se urcă taxa de greutate cu jumătate.

Ungaria și Austria:

Germania:

Taxa de valoare.

până la 100 cor. 6 fil.	până la 600 cor. 12 fil.
" 600 " 12 "	pentru fiecare alți 300 " 6 "
pentru fiecare alți 300 " 6 "	

Proviziune pentru ramburse

pentru fiecare 4 cor.: 2 fil.,	pentru 2 cor.: 2 fil.
cel puțin 12 fil., până la 1000 cor.	

Alte ţări străine.

L a	Greutate kg.	Taxa de greutate		Prețul maximal în franci	Taxa de valoare pentru fiecare 300 franci	Declaratii de vamă
		Taxa de greutate ordinată	Măruri voluminoase			
a Belgia	5	1.50	2.25	×	15	3
a Bosnia și Herțeg. {	5	—.60	—.90	×		—
	10	1.60	2.40	×	de fiec. 300 cor. 10 fil.	
b Bulg. și Rumel.ost.	5	1.75	0	1000	15	2
a Danemarca	5	1.50	2.25	×	15	2
a Francia	5	1.50	2.25	5000	15	2
Grecia	5	2.—	0	0	0	2
Britania-mare	5	2.25	0	10.000	25	2
a Italia	5	1.25	0	1000	10	2
a Montenegro	5	1.—	1.50	×	10	2
a Terile de-jos* . .	5	1.50		1000	15	3
a Norv. via Hamb.	5	1.75	2.65	×	25	2
a Luxemburg	5	1.25	1.90	10.000	15	2
b Portug. peste Ital.	5	2.25	0	500	25	2
a Rusia (europ.) . .	5	1.75	0	120.000	10	3
a Rom. excl. pag. 35	5	1.25	1.75	×	10	2
a Elveția	5	1.—	1.50	×	10	2
a Svedia	5	2.50	3.40	×	15	2
a Serbia	5	1.—	1.50	×	10	2
Spania*	5	2.25	0	0	0	5
a Turcia	5	1.25	1.90	×	20	2
	1	1.—	0	×	40	2
Statele-United din Amer.-de-Nord via Fiume . .	2	1.60	0	0	40	2
	3	2.50	0	0	40	2
	4	3.40	0	0	40	2
	5	4.30	0	0	40	2

X nemărginit.

a Rambursă admisă până la 1000 cor. b admisă până la 500 cor.

Proviziune de rambursă: Bosnia și Herțegovina, Serbia, Montenegro de fiecare 4 cor.: 2 fil., cel puțin 12 fil.

Elveția și Turcia (oficii poștale austr.) „ „ 2 „ : 2 „ „ „ 12 „

încolo „ „ 20 „ : 20 „

* Măruri voluminoase sau pachete provăzute cu valoare mai mare au o tarifă separată.

Aceste trimiteri trebuie francate, cu excepție de Bosnia și Herțegovina

Pachete de postă peste 5 kilo în străinătate.

Bosnia și Herțegovina dela 10 kilo în sus. Pachete cu mărfuri până la 20 kilo; locurile din apropierea gărei până la 50 kilo; monete până la 65 kilo. Rambursă până la 1000 cor.:

- a) Taxa de greutate până 5 kilo: 60 fil., 5—10 kilo: 1 cor. 60 fil. Francatura silită.

Peste 10 kilo după tarif special.

Taxa de valoare pentru fiecare 300 cor. 10 fil.

- b) Proviziune de rambursă după fiecare 4 cor. 2 fil., cel puțin 12 fil.
- c) Taxa de expres 50 fil.
- d) Recepisă retour 25 fil.

Bulgaria până la 50 kilo. Valoarea până la 48,000 cor. Rambursă până la 500 cor.†)

România până la 50 kilo. Rambursă numai francată până la 500 cor.:

- a) Taxa de greutate și de valoare până la graniță ca în interiorul țării.
- b) Taxa de greutate dela graniță mai departe până la 6 kilo cor. 1·20, peste 6 kilo fiecare kilo cu 24 fil. mai mult. Mărfuri voluminoase taxă îndoită.

Taxa de valoare dela graniță mai departe până la 480 cor.: 19 fil. până la 960 cor.: 34 fil. (sume mai mari mai ieftine†).

- c) Proviziune de rambursă după fiecare 20 cor.: 20 fil.
- d) Recepisă retour 25 fil.

Dela transportare sunt excluse: ca în monarhie, apoi arme de războiu și alte obiecte aparținătoare, cărți de joc, sorti de loterie, sare, monete rom. de bronz, tutun și țigări, masse de hârtie, fotografii, gravure de cupru, etc., vată din lână veche, viță de vie, animale rumegătoare, productele și nutrețul lor.

Elveția până la 50 kilo. Rambursă numai francată până la 1000 cor.:

- a) Taxa de greutate și de valoare la graniță (Saan) ca în interiorul țării.
- b) Taxa de greutate în Elveția până la 10 kilo 67 fil., până la 15 kilo 96 fil., peste†)

Taxa de valoare pentru fiecare 288 cor. $\frac{4}{10}$ fil.

- c) Proviziune de rambursă pentru fiecare 2 cor. 2 fil., cel puțin 12 fil.
- d) Taxa de expres 50 fil., recepisă retour 25 fil.

Serbia până la 50 kilo. Rambursă numai francată până la 1000 cor.†)

Turcia până la 50 kilo. Rambursă numai la locuri mai mari până la 1000 cor.†)

†) Date mai detaliate dă posta cea mai apropiată.

Dispoziții generale pentru pachete de postă.

Dela transport sunt excluse: Animale vii (condiționat afară de lipitori, albine, paseri mai mici și iepuri de casă), toate obiectele, care prin frecare, apăsare și. a. se aprind ușor, și în genere toate aceleia, care ar putea ușor cășună pagubă celorlalte transporturi; eventual și aceleia, care ocupă un loc neproporțional de mare.

In caz de pierdere a unei trimiteri de valoare se restituie valoarea declarată pe adresă, și la expedieri fără declarație de valoare paguba constatătă, (la 5 kilogr. până la 25 cor.). Pentru vătămări numai atunci garantează posta, dacă aceleia nu provin dela pachetarea rea.

Speditești se pot predă dacă nu e altcum indicat, și nefrancate. Pentru fiecare transport se ia taxa de greutate, pentru transporturi cu

valoare declarată și taxa de valoare și pentru trimiteri cu rambursă și proviziunea pentru acestea.

Trimiterile cu rambursă sunt a se face cu asemnate de ramburse oficioase, împreună cu bolete de declarație, cari costă împreună cu timbrul 12 fil. Afară de taxa corespunzătoare pentru transport, mai este a se plăti o proviziune după tarifă (pag. 34). Eliberarea sau reducerea receperei prin trimițător e permisă pe lângă o taxă de 25 fil., și cu accluderea unui bilet de fract (Frachtbrief) nou la oficiul postal de expedare.

Trimiterile cu recepere, cari nu se ridică de adresat în decurs de 3 zile, se avizează la oficiul unde s-au predat, și se cere dispozițiunea mai departe a adresantului. Dacă nu se ridică în restimp de 14 zile, se înapoiază.

Transporturi de mesagerie sunt de a se pachetă conform valoarei, cuprinsului și distanței de transport în hărție de pachetat, pânză, cutii de lemn ori lăzi, și sunt a se legă bine și a se sigila astfel, că nu poți ajunge la cuprins fără a strică sigilul sau amballage-ul, pentru Dalmatia în pânză sau lăzi ca toate pachetele de valoare. — Un bilet de fract, care costă împreună cu timbrul 12 fil., trebuie să se alăture la fiecare pachet de peste 50 grame; la speditei omogene la aceeași adresă se pot trimite 3 pachete cu un bilet de fract. La trimiteri cu rambursă trebuie pentru fiecare pachet să se alăture câte un bilet de fract. Mai departe sunt de a se alătura la toate speditele, pentru Germania 2 declarațuni vamale și o declarație sură de marfă; pentru Austria o declarație albă de marfă. În celelalte țări străine afară de declarația cea sură de marfă numărul declarațiunilor vamale din tabela de pe pag. 34.

Ca mărfuri voluminoase se privesc: a) toate expedițiunile, cari trec peste 1·50 metru în oarecare direcție; b) acelea, cari în o direcție trec peste 1 metru în alta 0·50 metru și cu toate acestea cântăresc mai puțin de 10 kilo; c) acelea, cari după compozitia lor nu pot fi transportate comod cu alte obiecte, deci ocupă un spațiu neproporțional de mare, sau cari peste tot recer o tractare foarte îngrijită; d) trimiteri, căror greutate nu stă în raport cu spațiul ce ocupă, în fine e) toate trimiterile cu conținut expus stricării sau fluid, dacă sunt provăzute cu semnul sticlei. Că ce pachete se privesc de voluminoase, decide funcționarul postal, care le ia în primire.

Transporturile de mesagerie se pot trimite, dacă trimițătorul le franchează, și cu expres; pe boleta de declarație trebuie a semna deasupra inscripției Postai szállítólevél cuvântul „per expres”. Speditei, a căror greutate nu trece peste $2\frac{1}{2}$ kilo, se înmanuează, dacă adresatul locuște în locul postal; altfel se înmanuează numai avizul despre sosirea speditei. Taxa pentru locul oficiului postal de remitere 50 fil., dacă nu este postă de destinare în loc, în Ungaria 1 cor., în Austria și Germania încă o taxă, care o solvează adresantul.

Trimiteri, pentru cari trimițătorul dorește o retour-recepisă, trebuie francate.

Tarifa pentru telegramme.

În comunicația locală taxa de cuvânt 2 fil., dar cel puțin 40 fil.

Ungaria, Austria, Bosnia și Herțegovina

taxa de cuvânt 6 fil., cel puțin 60 fil.

Germania și Serbia taxa de cuvânt 7 fil., cel puțin 70 fil.

alte ţeri străine

(cel puțin 1 coroană.)

	taxă de cuvânt		taxă de cuvânt		taxă de cuvânt
Belgia	—.22	Montenegro . . .	—.13	Turcia (asiatică) . . .	—.43
Britania-mara . . .	—.28	Norvegia . . .	—.33	Statele-Unite din	
Bulgaria/Rumelia-de-ost . . .	—.12	Portugalia . . .	—.34	America-de-Nord: *	
Danemarca	—.23	România . . .	—.10	Newyork, Brooklyn	1.50
Elveția	—.12	Rusia (europ.) . .	—.28	Ohio, Newleans,	
Francia	—.20	Spania . . .	—.30	Indiana . . .	1.80
Grecia (Continent) . . .	—.28	Svedia . . .	—.26	Pensylvania . . .	1.70
Italia	—.19	Terile-de-jos . .	—.20	Kansas, Texas . .	2.05
Luxemburg	—.23	Turcia (europ.) .	—.32	Washington . . .	2.15

*) În Statele-Unite ale Americii-de-Nord sunt admisibile și telegramme cu taxă redusă (50%) și să trimit după alte depese, deci suportă o întârziere de 24 de ore. Scrisore secretă, semne comerciale nu sunt admise. Cifre trebuie scrise cu litere.

= Lt = scrisori telegrafice se primesc numai seara dela 8—12 ore și se expediază în cealaltă zi cu posta de scrisori.

In Ungaria: Taxa de cuvânt $1\frac{1}{2}$ fil., cel puțin 60 fil. | taxa se rotunzește tot în sus, deci

La Austria, Bosnia și Hertegovina:

Taxa de cuvânt 2 fil., cel puțin 60 fil. | peste 60 fil. la 70 fil.

Germania: Taxa de cuvânt 3 fil., cel puțin 70 fil. | „ 70 fil. la 80 fil. etc.

= D = telegramme urgente plătesc taxa intrețită.

= R P x = răspuns plătit pentru x cuvinte. Numărul cuvintelor plătite, care e nemărginit, trebuie dat.

= R P D x = răspuns plătit urgent.

= T C = telegramme colaționate, garantează sosirea corectă a telegrammei, $1\frac{1}{4}$ taxă.

= F S = a trimite după adresat. Taxa o plătește adresatul.

= X P = plata curierului plătită. Interiorul țării 1 coroană. Loco mai mult.

= Post = telegramme, care merg la un loc fără birou telegrafic, și care trebuie trimise cu postă de scrisori la adresatul.

= P R = ca = Post = dară recomandat. Interiorul țării 25 fil.

= T M x = Telegrame cu mai multe adrese la același loc. Taxa pentru a 2-a și adresele următoare până la 100 de cuvinte cu câte 50 fil. mai mult.

= P C = expeditorul vine înștiințat despre trimitera telegrammei. Austro-Ungaria 60 fil. Tară străină taxa de 5 cuvinte cel puțin 1 coroană.

= P C D = înștiințare urgentă despre trimitera telegrammei. Taxa ca și pentru 5 cuvinte urgente.

= P C P = înștiințare poștală despre trimitera telegrammei. Taxa 25 fil.

= ouvert = telegramă trimisă deschisă.

= M P = telegramă primită de mâna proprie.

= Jour = să înmanuează numai peste zi.

= nuit = să înmanuează și peste noapte.

= T R = rămâne în biroul telegrafic.

= G P = rămâne în poștă. E admisibil și cu adrese în limbi secrete nerecomandate.

= G P R = rămâne în poștă recomandat 25 fil.

= Telefon = adresatul vine înștiințat prin telefon. Taxa în Ungaria 10 fil., în țări străine scutită.

Fiecare telegramă trebuie scrisă, să se poată citi ușor, nu-i iertat se conțină corecțuri și stergeri. Adresa trebuie să fie exactă, ca să se poată înmanua telegrama fără nici o piedere. Mai înainte de toate numele, apoi starea sau locuința și la urmă locul conform registrului oficios al numelor. Textul poate fi compus în limbi cunoscute în general, în interiorul țării și la mai multe țări străine și în limbi secrete. Subscrierea nu e necesară, dară atunci trimițătorul nu vine înștiințat despre telegrama neprimată, dacă a fost fără subscriere.

Tot ceeace expeditorul scrie în originalul depesei sale de expediat cu excepția căii de transport, se numără la socotirea taxei. Punctele, virgulele și trăsurile frângerilor, cari se întrebuintează la formarea numerelor, să socotească de câte o cifră.

Taxa telegramelor se socotește după cuvinte. Un cuvânt în comunicația europeană nu poate cuprinde mai mult de 15 litere resp. 5 cifre, prisosul se socotește drept un nou cuvânt. — La un inscris secret exprimat în cuvinte înțelese de toți, să socotească 10 litere de câte o cifră, altcum 5 litere.

Prescurtarea cuvintelor, contra obiceiului limbii, afară de numirile țărilor și ale drumurilor, nu e admisibilă. — Semnele, cari se întrebuintează pentru semnarea numărului casei d. e. 33 să socotească de câte o cifră.

Numerii scriși în cifre se socotește de atâtdea cuvinte, câte grupe de 5 cifre sunt, dimpreună cu un cuvânt mai mult pentru prisos. Litere sau cifre singure să socotească de câte un cuvânt.

Din locurile, unde nu se află stațiuni telegrafice se pot trimite telegramme prin postă la stațiunea cea mai aproape telegrafică pentru expedarea telegrammei, și taxele după tarif sunt să se lipă în timbre pe inscrisul original al telegrammei.

Taxele telegrafice sunt la expedare sau în bani gata sau prin lipirea timbrelor și se solvi. Blanchetele oficioase pentru expedarea telegrammei costă 2 fil.

Despre telegrammele expediate și taxele plătite pentru acelea să face o adeverință despre expedare numai după o cerere anume și solvirea taxei de 10 fileri.

Timbre și taxe.

Petițiuni.

Pentru petițiunile cătră oficii și autorități taxa de timbru este pentru fiecare coală 1 cor., la acluse câte 30 fil. de cumva nu este expres stabilită o altă taxă oarecare.

Petițiuni judecătorești sunt de a se timbra: În treburi procesuale cu 1 cor., dacă însă valoarea obiectului de proces e mai mică de 100 cor. cu 40 fil., afară de afaceri procesuale (de ex. în afaceri succesionale) cu 72 fil., resp. la valoare sub 100 cor.: 24 fil.; în treburi ale cărții funduare după valoarea dreptului de întabulare ori stergere până la 100 cor.: 72 fil., până la 200 cor.: 1 cor. 50 fil.; peste 200 cor.: 3 cor. La petițiuni pentru petrecerea dreptului ipotecar în cartea funduară mai este de a se lipi în marce de timbru pe petițiuni taxa de întabulare în suma de $\frac{7}{10}\%$ din pretensiunea de asigurat. Petițiuni cătră judecătorii comunale 24 fil. Petițiuni în afaceri criminale sunt scutite de timbru. Rugări pentru protocolarea ori schimbarea unei firme neguțătoarești 20 cor.; pentru petrecerea (în registru) unui procurist, la societăți, a unui semnător de firmă câte 10 cor. Apelații în contra sentințelor: asemenea cu taxa pentru sentințe. Recurse în cazuri procesuale până la 100 cor.: 2 cor. și peste 100 cor.: 4 cor. Recurse contra decisiunii întăritoare taxa duplă.

Petițiuni pentru mandat de solvire: Până la 40 cor.: 64 fil., până 100 cor.: 80 fil., până 200 cor.: 2 cor., până 500 cor.: 3 cor., până 1000 cor.: 4 cor. Contraziceri pe filera de înmânare sunt scutite de timbru; făcute pe altă cale până la 40 cor.: 24 fil., până la 100 cor.: 40 fil., și peste 100 cor.: 1 cor.

Alte petițiuni: Arătări de industrie în orașe cu peste 50.000 locuitori 8 cor., cu dela 10.000 până la 50.000 locuitori 6 cor., dela 5000 până la 10.000 locuitori 4 cor., în alte locuri 3 cor.

Rugări pentru concesiuni pentru muzică de dans, circus, prelungirea oarelor de închidere etc. 2 cor., dacă reprezentanține se dă pentru scopuri filantropice, ori dacă taxa de intrare nu trece peste 40 fil. Până la 1 cor. taxă de intrare timbrul face 3 cor., până la 2 cor.: 6 cor., până la 4 cor.: 12 cor., până la 6 cor.: 16 cor., până la 8 cor.: 24 cor., până la 10 cor.: 30 cor., peste 10 cor. taxă de intrare: 40 cor.

Rugări pentru licențe de vânzare 2 cor.

Rugări pentru indigenatul de cetățean de stat ori comunal 4 cor.

Recursuri competențiale contra decisiunilor oficiilor de dare cătră direcțiunile financiare sunt scutite de timbru. Altmintrelea până la valoarea de 100 cor.: 30 fil., peste aceasta 72 fil.

Recursuri de altă natură 2 cor., contra duor decisiuni conglăuitoare 4 cor.

Petițiuni scutite de taxă: Rugări pentru elemosină, etc. — Rugări însotite cu atestat de paupertate, pentru stipendii ori scutire de didactru. — Mai departe pentru punerea în post a unui reprezentant al săracilor și concederea de drept de paupertate (scutire de timbru) în afaceri procesuale. — Petițiuni în afaceri curat publice. — Petițiunile tutorilor cătră autoritatea de curatelă. — Petițiuni în afaceri militare (cu excepția petițiunilor pentru favoruri personale). Arătări cătră autoritățile industriale în cazurile §§ 41, 44, 55, 78, 79, 103, 106 și 110 ai legii de industrie din anul 1884.

Documente, socoteli etc.

La documente — dacă nu se pot folosi blanchete timbrate, ca la bolete de transporturi și la cambii — trebuie a se suprascrie timbrul cu sirul prim al textului și la socoteli cu suma primă. Altmintrelea, precum și marce de timbru evident mai târziu lipite și suprascrise se privesc de neexistente. Numai marginea din jos a timbrului este de a se suprascrie.

Contracte în afaceri juridice privitoare la obiecte imobile 1 cor. dimpreună cu taxă procentuală.

Documente de drept, al căror obiect nu se poate taxă, 1 cor.

Atestate și adeverințe despre însușiri personale și împrejurări, afară de aceea expertize din partea cunoșătorilor de lucru și artă 1 cor.; dela autorități de instanțe superioare 2 cor.

Testimoniile școlare, pentru domestici, calfe, învățăcei și zileri 30 fil.; pentru testimoniile învățăcelor după finirea timpului de învățare, dela autoritatea de industrie, 1 cor.

Cărți de botez, scrisuri de strigare, cărți de cununie și bolete de moarte 1 cor.

Bolete de mesagerie despre transporturi, care nu se expediază cu posta și nu peste 5 miluri 2 fil., toate celelalte 10 fil.

Toate socotelile, extrasele de cont sub 100 cor. 2 fil., peste această sumă 10 fil., pentru uzul particular și cele saldate; pentru folosirea oficială (autorități sau cassierii, care stau sub controlul statului) cele saldate, care se consideră de chitanțe, stau încă sub scala II, calculându-se totodată timbrul de 2 respective 10 fileri.

Dacă o petiție ori un document cuprinde mai multe coale, ori când se expediază în mai multe exemplare, atunci pentru coala a două ori exemplarul al doilea și pentru fiecare ce urmează mai departe se vine o taxă de timbru de cel mult 1 cor. Când însă deja coala întâia este de a se timbra mai jos, atunci să vine pentru toate coalele asemenea taxă. Rubrice sunt de a se timbra cu 30 fil., și când petiținea se timbrează numai cu 40 fil. — 20 fil.

SCARA I.		SCARA II.		SCARA III.	
pentru cambii (polite), asemnante de bani prin comer- cianți, documente de datorie dela case pu- blice despre împru- muturi pe trei luni		Taxa	pentru cuitanțe și alte documente de drept, care în pri- vința timbrului nu se tin de scara I. ori III.	Taxa	pentru cesiune de obiecte mobile, con- tracte de cumpărare și de schimb la obiecte mobile, con- tracte de furnisare etc.
cor.	fil.	cor.	cor.	cor.	cor.
până la 150	— 10	până la 40	— 14	până la 20	— 14
peste 150	300 — 20	peste 40	80 — 26	peste 20	40 — 26
300	600 — 40	80	120 — 38	40	60 — 38
600	900 — 60	120	200 — 64	60	100 — 64
900	1200 — 80	200	400 1 26	100	200 1 26
1200	1500 1 —	400	600 1 88	200	300 1 88
1500	1800 1 20	600	800 2 50	300	400 2 50
1800	2100 1 40	800	1600 5 —	400	800 5 —
2100	2400 1 60	1600	2400 7 50	800	1200 7 50
2400	2700 1 80	2400	3200 10 —	1200	1600 10 —
2700	3000 2 —	3200	4000 12 50	1600	2000 12 50
3000	6000 4 —	4000	4800 15 —	2000	2400 15 —
6000	9000 6 —	4800	6400 20 —	2400	3200 20 —
9000	12000 8 —	6400	8000 25 —	3200	4000 25 —
12000	15000 10 —	8000	9600 30 —	4000	4800 30 —
15000	18000 12 —	9600	11200 35 —	4800	5600 35 —
18000	21000 14 —	11200	12800 40 —	5600	6400 40 —
21000	24000 16 —	12800	14400 45 —	6400	7200 45 —
24000	27000 18 —	14400	16000 50 —	7200	8000 50 —

și așa mai departe la fiecare 3000 cor. cu 2 cor. mai mult, unde apoi și restul mai mic de 3000 cor. vine a se luă întreg.

peste 16000 cor. vine a se respunde dela fiecare 800 cor. o taxă de 2 cor. 50 fil. unde și un rest mai mic de 800 cor. trebuie socotit ca întreg.

peste 8000 cor. se respunde dela fiecare 400 cor. o competință de 2 cor. 50 fil., unde iarăși un rest mai mic de 400 cor. vine a se luă întreg.

Târgurile (Bâlciurile)

aranjate după împărășirile primite din respectivele localități.

(Datele sunt după calendarul Iulian.)

Lecurile însemnate cu * nici după repeșite rugări nu ne-au dat datele cerute, deci la aceste localități a trebuit să însemnăm târgurile după datele oficiale, cari insă în multe cazuri s-au adeverit ca neexacte.

A) In ordine alfabetică.

 = Târg de marfă.

 = " vite.

 = " cai.

Abrud. 15 Febr., 19 Aprilie,
13 Sept., 6 Dec. 16 Febr., 20
Aprilie, 14 Sept., 7 Dec.

Agnita. 6—7 Martie, 5—6
Iunie, 6—7 Dec. 9 Martie, 8
Iunie, 8 Dec.

Agricibici. 31 Martie, 17 Oct.
 1 Aprilie, 18 Oct.

Aita mare. 2 Febr., 30 Aprilie,
15 Dec. 3 Febr., 1 Maiu, 16 Dec.

Aind. 9—11 Ian., 22—24 Aprilie, 3—5
Aug., 30 Sept. până 2 Oct. 12
Ian., 25 Aprilie, 6 Aug., 3 Oct.

Alămor. 19 Febr., 21 Aug.
 20 Febr., 22 Aug.

Alba-Iulia. 14—16 Martie,
10—12 Iulie, 14—16 Sept., 1—3
Dec. 17 Martie, 13 Iulie, 17
Sept., 4 Dec.

Alibunariu. 7—9 Maiu, 12—14
Aug. 10 Maiu, 15 Aug.

Almakerek. 26 Febr., 30 Maiu,
16 Sept. 27 Febr., 31 Maiu,
17 Sept.

Almașul mare. 24 Ian., 19 Iunie,
12 Oct.

Altina. 5—6 Febr., 16—17
Aug. 7 Febr., 18 Aug.

Apold (com. Târnava mare). 7
până 8 Martie, 21—22 Nov. 9
Martie, 23 Nov.

Apoldu mare. 4—5 Martie, 4
până 5 Nov. 6 Martie, 6 Nov.

Apoldu mic. 28 Iulie, 20 Dec.
 29 Iulie, 21 Dec.

Arad. 6—7 Martie, 19—20
Iunie, 16—17 Oct. 6—10 Martie,
19—23 Iunie, 16—20 Oct.

Areid. 6—7 Aprilie, 28—29 Sept.
 8 Aprilie, 30 Sept. până 1
Oct. 11 Aprilie, 3 Oct.

 = Târg de vite cornute.

 = " oi.

 = " porci.

Arghiehat. 18 Martie, 18 Iulie,
6 Sept., 19 Dec. 19 Martie, 19
Iulie, 7 Sept., 20 Dec.

Armeni. 23 Ian., 12 Iulie.

Arpașul de jos. 21—22 Iunie,
26—27 Sept. 23 Iunie, 28 Sept.

Atel. 29—30 Ian., 8—9 Aprilie,
26—27 Iulie, 20—21 Nov.

Avrig. 30 Iulie. 31 Iulie.

Bachnea. 1—3 Febr., 10—12
Maiu, 14—16 Sept. 4 Febr.,
13 Maiu, 17 Sept.

Baghion. 4 Iunie, 29 Oct.

Baia de Cris. și 4 Martie,
3 Iunie, 2 Sept., 2 Dec.

Baia mare. 5—6 Ian., 23—25 Febr.,
25—27 Maiu, 10—12 Aug., 2—4 Nov.

Balavásár. 17 Febr., 3 Iulie,
6 Dec. 18 Febr., 4 Iulie, 7 Dec.

Băleaciu. 2—4 Martie, 24—26
Oct. 5 Martie, 27 Oct.

Bandul de Câmpie. 15—17
Aprilie, 15—17 Oct. 18 Aprilie,
18 Oct.

Barot. 18—20 Ian., 12—14
Maiu, 5—7 Aug., 27—29 Oct. 1 Ian., 15 Maiu, 8 Aug., 30 Oct.

Basna. 16—18 Martie, 16—18
Iulie. 19 Martie, 19 Iulie.

Batania. 28 Febr., 20 Iunie,
17 Octombrie. 1 Martie, 21 Iunie,
18 Octombrie.

Bates. 12—13 Ian., 6—7 Maiu,
30—31 Oct. 14 Ian., 8 Maiu, 1 Nov.

Baton. 8 Ian., 31 Martie, 18 Iulie,
24 Sept.

Beba veehe. 21 Febr., 23 Maiu,
22 Aug. 22 Febr., 24 Maiu, 23 Aug.

Becaș. 8—10 Aprilie, 9—11
Aug. 11 Aprilie, 12 Aug.

- Beeicherecul mare.** 12—15 Febr., 7—10 Maiu, 30 Iulie până 2 Aug., 24—27 Sept., 5—8 Nov.
- Beclean.** 23 Martie, 17 Maiu, 23 Aug., 15 Nov. 24 Martie, 18 Maiu, 24 Aug., 16 Nov.
- Beișu.** și 5—6 Febr., 23—24 Aprilie, 23—24 Iulie, 29—30 Oct.
- Bercas.** 9 Ian., 24 Aprilie, 19 Iunie, 16 Oct.
- Berceniș.** 29 Iunie.
- Berzava.** 1 Martie, 21 Iunie, 11 Oct.
- Biehiș.** 1 Martie, 7 Iunie, 13 Sept.
- Biehiș-Ciaba.** și 13 Febr., 12 Iunie, 9 Oct., 20 Nov. 14 Febr., 13 Iunie, 10 Oct., 21 Nov. 15—16 Febr., 14—15 Iunie, 11—12 Oct., 22 până 23 Nov.
- Bierțan.** 1—2 Aprilie, 20—21 Aug. 4 Aprilie, 23 Aug.
- Bilac.** 8 Martie.
- Bioziod.** 18—19 Maiu, 18—19 Sept., 28—29 Nov. 20 Maiu, 20 Sept., 30 Nov.
- Birchiș.** 27 Aprilie, 28 Sept. 28 Aprilie, 29 Sept.
- Bistrița.** 8—10 Febr., 1—3 Maiu, 6—11 Aug., 8—10 Nov. 4 Maiu, 12 Aug., 11 Nov.
- Blaj.** 11—13 Martie, 16—18 Iunie, 20—22 Nov. 14 Martie, 19 Iunie, 23 Nov.
- Bodon.** 10—12 Maiu. 13 Maiu, 29 Oct.
- Bögöz.** 2—4 Mart. 5 Mart.
- Bogșa montană.** 5—8 Martie, 7 până 10 Maiu, 2—5 Iulie, 10—13 Sept.
- Bontida.** 1 Martie, 16 Iunie, 7 Oct. 2 Martie, 17 Iunie, 8 Oct.
- Borenta.** 1—2 Oct. 3 Oct.
- Borgo-Prund.** 29—31 Martie, 14—16 Oct. 1 Aprilie, 17 Oct.
- Boroșineu.** 18 Iulie, 10 Oct., 24 Dec. 19 Iulie, 11 Oct., 25 Dec.
- Borosneul mare.** și 4—5 Febr., 6—7 Maiu, 12—13 Aug., 28 până 29 Oct.
- Borossebes.** 8 Apr., 16 Sept., 9 Dec.
- Borșea.** 11 Febr., 23 Aprilie, 21 Sept.
- Bozovici.** 23—24 Martie, 27 Aprilie, 21—22 Sept., 22—23 Dec.
- Brad** (com. Hunedoara). și 5 Martie, 4 Iunie, 3 Sept., 3 Dec.
- Bran.** 25 Iulie, 22 Sept. 26 Iulie, 23 Sept.
- Brașov.** 25 Martie, 25—27 Maiu,
- 5—7 Oct. (totodată târg de produse, bucate și săminte). 8 Oct.
- Brețeu.** 11 Ian., 24 Iulie, 12 Sept. 12 Ian., 25 Iulie, 13 Sept.
- Bruiu.** 16 Febr., 11 Oct.
- Budapesta.** 1—14 Martie, 17—30 Maiu, 2—15 Aug., 25 Oct. până 7 Nov.
- ***Buteni.** 2 Febr., 31 Aug., 22 Dec.
- Buza.** 6 Ian., 6 Aprilie, 14 Iulie, 12 Oct. 7 Ian., 7 Aprilie, 15 Iulie, 13 Oct.
- Buzias.** 9—10 Ian., 10—11 Aprilie, 10—11 Iulie, 18—19 Sept. 10—11 Ian., 11—12 Aprilie, 11 până 12 Iulie, 19—20 Sept.
- Cacova** (com. Caraș-Severin). 15 Aprilie, 2 Sept. 16 Aprilie, 3 Sept.
- Cagnu.** 3 Febr., 12 Maiu.
- Cal.** 6—8 Ian., 9—11 Maiu, 18—20 Sept. 9 Ian., 12 Maiu, 21 Sept.
- Câmpeni.** 10—12 Martie, 5—7 Maiu, 6—8 Iulie, 12—14 Aug., 19 până 21 Oct. 13 Martie, 8 Maiu, 9 Iulie, 15 Aug., 22—23 Oct.
- Canija mare.** 19 Ian., 16 Martie, 4 Maiu, 27 Iulie, 28 Sept., 23 Nov.
- Canija turcească.** 12 Aprilie, 12 Iulie, 18 Oct.
- Capolnaș.** 8 Martie, 22 Aprilie, 11 Maiu, 23 Iunie, 7 Sept., 7 Nov., 31 Dec.
- Capolnaș-Olafalău.** 12—14 Iun. 15 Iunie.
- Capolnoe-Mănăstur.** 19 Maiu, 24 Nov. 20 Maiu, 25 Nov.
- Caransebeș.** 15 Ian., 16 Aprilie, 23 Iulie, 17 Sept. 15—17 Ian., 16—18 Aprilie, 23—25 Iulie, 17 până 19 Sept.
- Cartfalău.** 8 Febr., 10 Iunie, 2 Oct. 9 Febr., 11 Iunie, 3 Oct.
- Cason.** 18 Aprilie, 19 Iun., 14 Nov.
- Cata.** 23 Aprilie, 2 Sept. 24 Aprilie, 3 Sept.
- Cătina.** 19—20 Ian. 21 Ian.
- Cehul din Selagiu.** 4 Febr., 11 Martie, 27 Maiu, 8 Iulie, 26 Aug., 7 Oct., 9 Dec. 5 Febr., 12 Martie, 28 Maiu, 9 Iulie, 27 Aug., 8 Oct., 10 Dec.
- Cermeiu.** 15 Mart., 21 Iunie, 1 Nov.
- Cernatu.** și 20 Aprilie, 7 Sept.
- Cernatul de jos.** 20 Martie, 22 Iunie, 7 Dec.

- Cetatea de baltă.** 30 Ian. până 1 Februarie, 13—15 Martie, 15—17 Mai, 5—7 Aug., 4—6 Dec. 2 Februarie, 16 Martie, 18 Mai, 8 Aug., 7 Dec.
- Chendu mic.** 6—8 Februarie, 22 până 24 Oct. 9 Februarie, 25 Oct.
- Chezdi-Oșorheiul.** 18—19 Aprilie, 13—14 Oct., 20—21 Dec. 20 Aprilie, 15 Oct., 22 Dec.
- Chibed.** 1—2 Februarie, 4—5 Mai, 17—18 Nov. 3 Februarie, 6 Mai, 19 Nov.
- Chichinda mare.** 5—6 Februarie, 2—4 Aprilie, 4—6 Iunie, 3—5 Sept., 12—14 Nov. 7 Februarie, 5 Aprilie, 7 Iunie, 6 Sept., 15 Nov.
- Chirpăr.** 17 Ian., 14 Martie. 19 Ian., 16 Martie.
- Chisdu.** 24—26 Aprilie, 9—11 Nov. 27 Aprilie, 12 Nov.
- Chișineu.** 4 Aprilie, 12 Sept., 21 Nov. 5 Aprilie, 13 Sept., 22 Nov.
- Ciachi-Gârbău.** 2 Februarie, 11 Mai, 5 Sept. 3 Februarie, 12 Mai, 6 Sept.
- ***Ciacova.** 26 Februarie până 1 Martie, 21—24 Mai, 13—16 Aug., 1—4 Oct., 29 Oct. până 1 Nov.
- Cianadul sărbesc și nemțesc.** și 1 Martie, 7 Iunie, 27 Sept., 22 Nov.
- Cineul mare.** 13—14 Februarie, 22 până 23 Mai, 18—19 Sept. 16 Februarie, 25 Mai, 21 Sept.
- Cineul mic.** 27—28 Februarie. 2 Martie.
- Ciozven.** 24—26 Ian., 17—19 Aprilie, 5—7 Aug., 17—19 Oct. 27 Ian., 20 Aprilie, 8 Aug., 20 Oct.
- Cisnădie.** 17 Iunie, 16 Aug.
- Cine-Cosmaș.** 10—11 Ian., 6—7 Aug. 12 Ian., 8 Aug.
- Cine-Sân-Domocoș.** 4—5 Martie, 25—26 Sept. 6 Martie, 27 Sept.
- Cine-Sân-Georgiu.** 15 Martie, 6 Dec. 16 Martie, 7 Dec.
- Ciuc-Sân-Martin.** 18—19 Aprilie, 25—26 Oct. 20 Aprilie, 27 Oct.
- Ciuc-Sepviz.** 29—31 Martie, 14—16 Iunie, 24—26 Aug., 22—24 Dec. 1 Aprilie, 17 Iunie, 27 Aug., 25 Dec.
- Ciuc-Sereda.** 20—22 Ian., 28 până 30 Aprilie, 27—29 Iunie, 13 până 15 Sept. 23 Ian., 1 Mai, 30 Iunie, 16 Sept.
- Cluj.** 24—26 Februarie, 28—30 Mai, 16—18 Aug., 17—19 Oct., 25—27 Dec. 14—15 Aprilie. 27 Februarie, 31 Mai, 19 Aug., 20 Oct., 28 Dec.
- Cocmani.** 28 Oct., 26 Dec.
- Codlea.** 11 Aprilie, 16 Sept. 12 Aprilie, 17 Sept.
- Cohalm.** 13—15 Martie, 9—11 Iulie, 24—26 Sept., 26—28 Dec. 16 Martie, 12 Iulie, 27 Sept., 29 Dec.
- Cojoena.** 23—24 Martie, 21—22 Oct. 25 Martie, 23 Oct.
- Comloș (Bănat).** 14 Februarie, 30 Mai, 15 Aug. 15 Februarie, 31 Mai, 16 Aug.
- Copșa mare.** 8—10 Aug. 11 Aug.
- Copșa mică.** 8—11 Aprilie. 12 până 14 Aprilie, 7—9 Aug. 15 Aprilie, 10 Aug.
- Corond.** 2—4 Ian., 27—29 Aprilie, 18—20 Iunie, 9—11 Aug. 5 Ian., 30 Aprilie, 21 Iunie, 12 Aug.
- Covasna.** 4 Februarie, 19 Aprilie, 9 Iulie, 29 Oct.
- Grașna.** 5 Ian., 30 Martie, 29 Iunie, 28 Sept. 6 Ian., 31 Martie, 30 Iunie, 29 Sept.
- Crîș.** 5 Ian.
- Crișpatae.** 11 Februarie, 3 Iunie, 21 Sept.
- Crișul săsesc.** 9—11 Ian., 16 până 18 Aug. 12 Ian., 19 Aug.
- Cubin.** 4—5 Martie, 22—23 Aprilie, 25—26 Oct.
- Cuciu.** 28 Martie, 12 Nov.
- Dalboșet.** 25 Februarie, 10 Oct.
- ***Debrețin.** 2—3 Aprilie, 30—31 Iulie, 17—18 Sept. 3—4 Ian., 4—5 Aprilie, 1—2 Aug., 19—20 Sept. 4—5 Ian., 5—6 Aprilie, 2—3 Aug., 20—21 Sept. 5—6 Ian., 6—7 Aprilie, 3—4 Aug., 21 până 22 Sept. 30 Martie până 1 Aprilie, 27—29 Iulie, 14—16 Sept., 29—31 Dec.
- Dej.** 17 Februarie, 19 Mai, 4 Aug., 1 Dec. 18 Februarie, 20 Mai, 5 Aug., 2 Dec.
- Detta (Timiș).** 7—8 Martie, 30—31 Maiu, 29—30 Aug., 14—15 Nov.
- Deva.** 27—29 Aprilie, 18—20 Iulie, 14—16 Oct., 29—31 Dec. 1 Ianuarie, 30 Aprilie, 21 Iulie, 17 Oct.
- Dézna.** 2 Martie, 27 Aprilie, 24 Aug.
- Dicio-Sân-Martin.** 13—15 Februarie, 15—17 Aprilie, 8—10 Iulie, 29 Sept.

- până 1 Oct. 16 Febr., 18 Aprilie, 11 Iulie, 2 Oct.
- Dobra.** 23 Apr., 28 Mai, 8 Sept., 26 Oct.
- Drag.** 17—18 Martie, 21—22 Iunie, 3—4 Aug., 23—24 Oct. 19 Martie, 23 Iunie, 5 Aug., 25 Oct.
- Drăguș.** 14—15 Febr.
- Drașen.** 29 Aug.
- Drașu.** 13—15 Febr., 16—18 Oct. 16 Febr., 19 Oct.
- Egerbegy.** 3—5 Martie, 30 Oct. până 1 Nov. 6 Martie, 2 Nov.
- Eleșd.** 18—19 Febr., 4—5 Iunie, 10—11 Sept., 3—4 Dec.
- Eperjes.** 15 Maiu, 31 Iulie, 4 Sept. 18—20 Maiu, 3—5 Aug., 7 Sept.
- Erdő-Szent-György.** 6—7 Martie, 13—14 Oct. 8 Martie, 15 Oct.
- Eted.** 19—20 Ian., 20—21 Mart., 16—17 Maiu, 14—15 Sept. 21 Ian., 22 Martie, 18 Maiu, 16 Sept.
- Făgăraș.** 12—13 Maiu, 25—26 Aug., 21—22 Nov. 14—15 Maiu, 27—28 Aug., 23—24 Nov.
- Făget.** și 2 Ian., 4 Febr., 11 Martie, 26 Aprilie, 25 Iunie, 11 Aug., 22 Oct., 2 Dec.
- Farcașlacă.** 22—24 Aprilie, 3 până 5 Aug., 27—29 Oct. 25 Aprilie, 6 Aug., 30 Oct.
- Feldioara.** 12 Martie, 30 Nov. 13 Martie, 1 Dec.
- Ferihaz.** și 20—22 Febr., 7—9 Iunie, 2—5 Aug., 2—4 Oct.
- Frata ung.** 14 Aug., 6 Nov.
- Galgó.** 9—10 Aprilie, 27—28 Aug.
- Geaca.** 23 Iunie.
- Geoagiu de jos.** 20—21 April., 21—22 Aug., 15—16 Dec. 22 Aprilie, 23 Aug., 17 Dec.
- Gherla.** și 21—23 Ian., 16—18 Aprilie, 10—12 Iulie, 13—15 Oct.
- Ghialacuta.** 10—11 Ian., 28—29 Maiu, 10—11 Nov. 12 Ian., 30 Maiu, 12 Nov.
- Ghierghio-Ditru.** 21 Ian., 18 Aprilie, 4 Iulie, 12 Nov.
- Ghierghio-Sân-Mielăuș.** 11—13 Martie, 30 Maiu până 1 Iunie, 22—24 Aug., 27—29 Nov. 14 Martie, 2 Iunie, 25 Aug., 30 Nov.
- Ghiris.** 18—20 Ian., 22—24 Iun., 5—7 Oct. 21 Ian., 25 lun., 8 Oct.
- Gilău.** 6 Aprilie, 10 Iulie, 27 Nov. 7 Aprilie, 11 Iulie, 28 Nov.
- Giula.** 7—11 Ian., 29 Aprilie până 3 Maiu, 8—12 Iulie, 19—23 Aug.
- Göresön.** 6 Martie, 11 Iunie, 8 Sept., 12 Nov.
- Goroslăul de pe Somes.** 15 Ian., 4 Febr., 30 Aprilie, 5 Aug., 7 Nov. 16 Ian., 5 Febr., 1 Maiu, 6 Aug., 8 Nov.
- Grădiștea.** 4 Aprilie, 13 Oct.
- Gyertyámos.** 22 Martie, 31 Maiu, 30 Aug.
- Gyoma.** 20—21 Febr., 15—16 Maiu, 31 Iulie până 1 Aug., 30—31 Oct. 21 Febr., 16 Maiu, 1 Aug., 31 Oct. 22 Febr., 17 Maiu, 2 Aug., 1 Nov.
- Györegeny.** 18—21 Apr., 30 Aug. până 2 Sept. 22 Aprilie, 3 Sept.
- Gyorok.** 1 Martie, 13 Sept.
- Hadad.** 23 Febr., 27 Aprilie, 15 Iunie, 6 Iulie, 12 Oct., 22 Dec. 24 Febr., 28 Aprilie, 16 Iunie, 7 Iulie, 13 Oct., 23 Dec.
- Halmagiu.** 29 Martie, 2 Oct. 30 Martie, 3 Oct.
- Halmagiu mare.** și 7 Febr., 14 Martie, 4 Iulie, 12 Sept., 5 Dec.
- Haroscherec.** 24—26 Febr., 16 până 18 Iunie, 31 Iulie până 2 Aug., 3—5 Nov. 27 Febr., 19 Iunie, 3 Aug., 6 Nov.
- Hasmașul Lăpușului.** 25 Mart. 6 Dec.
- Hațeg.** 30 Ian. până 1 Febr., 12—14 Aug. 29 Iulie până 7 Aug. 2 Febr., 15 Aug.
- Hejasfalva.** 14 Martie, 18 Nov. 15 Martie, 19 Nov.
- Hida.** 23 Martie, 12 Sept. 24 Martie, 13 Sept.
- ***Hidegkut.** 3 Ian., 3 Maiu, 1 Sept.
- Hodos.** 12—14 Ian., 1—3 Aprilie, 5—7 Sept. 29—31 Martie. 15 Ian., 4 Aprilie, 8 Sept.
- Huedin.** 11 Ian., 2 Febr., 16 Martie, 4 Maiu, 12 Iulie, 7 Sept., 11 Nov., 7 Dec. 12 Ian., 3 Febr., 17 Martie, 5 Maiu, 13 Iulie, 8 Sept., 12 Nov., 8 Dec.
- Hundrubechiu.** 31 Oct. până 1 Nov. 2 Nov.
- Hunedoara.** 25—27 Febr., 27—29 April., 25—27 Iunie, 28—30 Oct. 28 Febr., 30 Aprilie, 28 Iunie, 31 Oct.
- Iacăsdorf.** 11—12 April., 13—14 Oct. 13 Aprilie, 15 Oct.

- Iara.** 15—17 Aprilie, 17—19 Sept., 18 Aprilie, 20 Sept.
- Iassenova.** 8 Maiu, 28 Sept.
- Ibașfalău.** 11—13 Ian., 10—12 Martie, 28—30 Aprilie, 19—21 Iunie, 5—7 Sept., 4—6 Nov. 14 Ian., 13 Martie, 1 Maiu, 22 Iunie, 8 Sept., 7 Nov.
- Idvor.** 20 Aprilie, 10 Sept.
- Ighiu.** 2—7 Maiu, 7—12 Oct. 8 Maiu, 13 Oct.
- Ilia.** și 6 Ian., 24 Martie, 11 Maiu, 23 Iunie, 15 Aug., 28 Sept.
- Iliesfalău în Secuime.** și 18 Aprilie, 22 Aug., 28 Dec.
- Honda.** 27 Ian., 18 Aprilie, 2 Oct. 28 Ian., 19 Aprilie, 3 Oct.
- Ispánmező.** 6 Maiu, 27 Aug. 7 Maiu, 28 Aug.
- Jibău.** 31 Ian., 21 Aprilie, 28 Maiu, 27 Sept., 4 Dec. 1 Febr., 22 Aprilie, 29 Maiu, 28 Sept., 5 Dec.
- Jimborul mare.** 7 Ian., 24 Martie, 12 Maiu, 14 Aug., 9 Nov.
- Jombolia.** 27—28 Febr., 12—13 Iunie, 21—22 Aug., 23—24 Oct. 28 Febr., 13 Iunie, 22 Aug., 24 Oct. 1 Martie, 14 Iunie, 23 Aug., 25 Oct.
- Jucel de jos.** 18—20 Aprilie. 7 Maiu, 22 Aug.
- Keeskemét.** 22—23 Febr., 26—27 Aprilie, 26—27 Iulie, 13—14 Sept., 8—9 Nov.
- Kékes.** 24 Martie, 17 Oct.
- Kő-Boldogfalva.** și 25 Martie, 31 Dec.
- Komárom.** 13—15 Aprilie, 15—17 Iunie, 3—5 Aug., 21—23 Sept., 16 până 18 Nov.
- Komárom(Ujszöny).** 26 Maiu, 17 Aug.
- Lăpușul românesc.** 24 Martie, 11 Maiu, 7 Sept., 31 Dec. 1 Ian., 25 Martie, 12 Maiu, 8 Sept.
- Lăpușul ung.** 5 Ian., 30 Aprilie, 23 Iun., 13 Sept. 6 Ian., 1 Maiu, 24 Iunie, 14 Sept.
- Lechința.** 13—15 Febr., 9—11 Aprilie, 30 Maiu până 1 Iunie, 5—7 Sept. 16 Febr., 12 Aprilie, 2 Iunie, 8 Sept.
- * **Lipova.** 23 Aprilie, 20 Iulie, 8 Sept., 8 Nov.
- Ludos.** 15—18 Aprilie. 18—20 Aprilie, 18—20 Sept. 21 Aprilie, 21 Sept.
- Lugos.** 23—25 Ian., 24—26 Aprilie, 19—21 Iunie, 2—4 Oct.
- Luna.** și 10 Ian., 11 Maiu, 3 Aug.
- * **Lunea.** 12 Aprilie, 8 Sept.
- Lupsa.** 1 Ian., 21 Aprilie, 6 Sept.
- Maeău.** 7 Martie, 6 Iunie, 1 Aug., 31 Oct.
- Maefalău.** 6—7 Aprilie. 15—16 Dec. 8—10 Aprilie, 10—12 Iunie, 24—26 Aug., 17—19 Dec. 11 Aprilie, 11 Iunie, 27 Aug., 20 Dec.
- Măgheruș.** 23 Ian., 27 Martie, 22 Iulie, 1 Nov. 24 Ian., 28 Martie, 23 Iulie, 2 Nov.
- Mănăradea.** 15 Oct.
- Mănăsturul ung.** 5 Martie, 15 Iunie, 6 Aug., 28 Oct. 6 Martie, 16 Iunie, 7 Aug., 29 Oct.
- Mareod.** 13—15 Martie. 16 până 18 Martie, 1—3 Sept. 19 Martie, 4 Sept.
- Maros-Vécs.** 19 Iunie.
- Marpod.** 16—17 Maiu, 17—18 Oct. 18 Maiu, 19 Oct.
- Mediaș.** 23—27 Iunie. 9 până 11 Febr., 26—29 Iunie, 7 până 9 Sept., 14—16 Nov. Vite de prăsilă 7 Martie. 12 Febr., 30 Iunie, 10 Sept., 17 Nov.
- Mehadia.** și 3 Ian., 21 Martie, 27 Iunie, 17 Oct.
- Mercurea.** 9—10 Febr., 12—13 Iunie, 27—28 Oct. 11 Febr., 14 Iunie, 29 Oct.
- Merghindeal.** 10—11 Aug. 12 Aug.
- Mező-Erked.** 11 Aprilie, 3 Oct.
- Micăsasa.** 15 Ian., 7 Maiu, 30 Sept.
- Mihes.** 8—10 Ian., 14—16 Maiu, 18—20 Iulie. 11 Ian., 17 Maiu, 21 Iulie.
- Mociu.** 14—15 Martie, 29—30 Aprilie, 3—4 Aug., 21—22 Dec. 16 Martie, 1 Maiu, 5 August, 23 Dec.
- Moerin.** 30—31 Ian., 6—7 Maiu, 12—13 Aug. 1 Febr., 8 Maiu, 14 Aug.
- Moldova nouă.** 22 Aprilie, 11 Iunie.
- Moldova veche.** și 8 Aprilie, 14 Aug.
- Monor.** 16—17 Maiu, 12—13 Sept. 18 Maiu, 14 Sept.
- Morisdorf.** 3—5 Martie, 12—14 Maiu, 20—22 Oct. 6 Martie, 15 Maiu, 23 Oct.

- Moșna.** 11 Aprilie.
Murăș-Orga. 30 Martie până
 1 Aprilie, 31 Aug. până 2 Sept.
 2 Aprilie, 3 Sept.
Murăș-Osorhein. 1—3 Ian.,
 9—11 Martie, 22—24 Maiu, 19—21
 Aug., 26—28 Oct. 4 Ian., 12
 Martie, 25 Maiu, 22 Aug., 29 Oct.
Nadeșul săsesc. 20—22 Ian.
 23 Ian., 15 Aprilie, 18 Oct.
Năseud. 12—13 Maiu, 17—18
 Aug., 24—25 Oct. 14 Maiu, 19
 Aug., 26 Oct.
Noerichiu. 19—20 Ian., 29—30
 Aprilie, 3—4 Oct. 21 Ian., 1 Maiu,
 5 Oct.
Ocelandul Homorodului. 12—14
 Aprilie, 11—13 Oct. 15 Aprilie,
 14 Oct.
Oena (com. Alsó-Fehér). 16—18
 Martie, 21—23 Iulie, 4—6 Dec. 19
 Martie, 24 Iulie, 7 Dec.
Odorheiu. 23—25 Febr., 22—24
 Maiu, 18—20 Sept., 5—7 Dec. 28—30
 Martie, 15—17 Sept. 26
 Febr., 25 Maiu, 21 Sept., 8 Dec.
Olafalău mare. 24—26 Febr.,
 13—15 Nov. 27 Febr., 16 Nov.
Olpret. 14—15 Martie, 28—29
 Aprilie. 16 Martie, 30 Aprilie,
 19—20 Iulie, 27—28 Sept., 19—20 Dec.
O-Peeska. 17—19 Ian., 8—10
 Iulie. 20 Ian., 11 Iulie.
Oradea mare. și 26—27 Febr.,
 11—12 Iunie, 27—28 Aug., 26—27
 Nov. 28 Febr. până 2 Martie,
 13—15 Ianie, 29—31 Aug., 28—30
 Nov. 28 Febr. până 5 Martie,
 13—18 Ianie, 29 Aug. până 3 Sept.,
 28 Nov. până 3 Dec.
Orăstie. 26—28 Febr., 19—21
 Maiu, 18—20 Sept., 20—22 Nov.
 1 Martie, 22 Maiu, 21 Sept., 23 Nov.
Oravita (Román-). 12 Mart., 12 Iulie.
Orezidorf. 11 Aprilie, 26 Aug.
Orlat. 25 Martie, 15 Aug. 26
 Martie, 16 Aug.
Ormenis. 3—4 Ian., 20—21
 Aprilie, 21—22 Ianie, 3—4 Dec. 2—4
 Aprilie. 27—29 Nov. 5
 Ian., 22 Aprilie, 23 Ianie, 5 Dec.
Orșova. 18—20 Aprilie, 4—6 Sept.
Paneiova. 7—8 Aprilie, 30
 Ianie până 1 Iulie, 8—9 Sept. 9—10
 April., 2—3 Iulie, 10—11 Sept.
***Pâncota.** 19 April., 19 Iulie, 27 Sept.
- Panticeu.** 10—11 Iunie, 27—28 Aug.
Papolt. și 2 Febr., 4 Maiu,
 3 Aug., 19 Oct.
Paraïd. 3—5 Martie, 10—12
 Iulie, 29 Sept. până 1 Oct., 1—3
 Dec. 6 Martie, 13 Iulie, 2 Oct.,
 4 Dec.
Pecica maghiară. 26 Aprilie, 1 Sept.
Periamos. 11 Aprilie, 2 Iunie,
 11 Sept.
Petelea. 13—15 Maiu, 20—22
 Nov. 16 Maiu, 23 Nov.
Petriș. 24 Febr., 11 Iunie, 20 Iulie,
 20 Dec.
Petrișin (com. Bistrița-Năsăud). 17—18
 Martie, 13—14 Oct. 19
 Martie, 15 Oct.
Petroșeni. 1 Maiu, 1 Oct. 2
 Maiu, 2 Oct.
Piscolt. 16 Febr., 19 Aug.
Poiana (com. Sibiuului). 28—29
 Iunie, 6—7 Sept. 30 Iunie, 8 Sept.
Poiana sărată. 17 Martie, 8
 Maiu, 1 Iulie, 12 Oct. 18—19
 Martie, 7 Maiu, 2 Iulie, 13 Oct.
Pojon 8—14 Martie, 7—13 Iunie,
 6—12 Sept., 29 Nov. până 5 Dec.
Porumbacul inf. 1—2 Aprilie,
 19—20 Aug. 3 Aprilie, 21 Aug.
Prejmăr. 20 Ian., 23 Iulie. 21
 Ian., 24 Iulie.
Proștea mare. 16—17 Ian., 28
 până 29 Maiu. 19 Ian., 31 Maiu.
Racoșul de jos. 10 Aprilie,
 10 Ianie, 7 Sept. 11 Aprilie, 11
 Ianie, 8 Sept.
Radna. 24 Aprilie, 2 Oct.
Radnóth. 27 Febr. până 1 Mart.,
 16—18 Ianie, 19—21 Oct., 25—27
 Dec. 2 Mart., 19 Ianie, 22 Oct.,
 28 Dec.
Rechișdorf. 2 Nov.
Reghinul săsesc. 29—31 Ian.,
 21—23 Aprilie, 20—22 Iulie, 2—4
 Oct. 1—5 Febr., 24—28 Aprilie,
 23—27 Iulie, 5—9 Oct. 18—20
 Aprilie, 17—19 Iulie. 6 Febr.,
 29 Aprilie, 28 Iulie, 10 Oct.
Reteag. 21—23 Aprilie, 26—28
 Ianie, 12—14 Sept. 24 Aprilie,
 29 Ianie, 15 Sept.
Retișdorf (com. Târnava mare).
 1—2 Maiu, 31 Aug. 4 Maiu.
Rodna veche. 5—6 Febr.
 18—20 April., 11—12 Ianie, 25—27
 Ianie, 15—16 Oct., 30 Nov. până

- 1 Dec. 7 Febr., 21 Aprilie, 13 Iunie, 28 Iulie, 17 Oct., 2 Dec.
- Roșia.** 12 Martie, 1 Oct. 13—14 Mart., 2—3 Oct.
- Roșinău.** 11 Ian., 28 Iunie. 12 Ian., 29 Iunie.
- Rușii munti.** 17 Martie, 17 Sept.
- Sabăd.** 1—3 Aprilie, 21—23 Sept. 4 Aprilie, 24 Sept.
- Sacuł.** 18 Maiu, 26 Oct.
- Sălașul de sus.** 21—22 Aprilie, 27—28 Sept. 23 Aprilie, 29 Sept.
- Sâmbăta de jos.** 9—10 Aprilie, 28—29 Aprilie. 11 Aprilie, 30 Aprilie.
- Sângiorgiul săsesc.** 16—18 Ian., 22—24 Aprilie, 16—18 Iulie, 16—18 Oct. 19 Ian., 25 Aprilie, 19 Iulie, 19 Oct.
- Sân-Mărtinul-Homorodului.** 30 până 31 Ian., 1—2 Maiu, 17—18 Aug. 1 Febr., 3 Maiu, 19 Aug.
- Sân-Miclăuș.** 25—26 Martie, 29 Aug. 12 Aprilie, 8 Sept., 30 Nov.
- Sân-Paul.** 15—17 Martie, 12—14 Aug. 18 Martie, 15 Aug.
- Sântă-Măria.** 9—10 Martie, 4—5 Sept. 11—12 Martie, 6—7 Sept. 14 Martie, 8 Sept.
- Sărcaia.** 25—26 Aprilie, 8—9 Aug., 27—28 Oct. 27 Aprilie, 10 Aug., 29 Oct.
- Sărmașul mare.** 5—6 Ian., 5—6 Aprilie, 25—26 Sept. 7 Ian., 7 Aprilie, 27 Sept.
- Săsciori.** 15—16 Martie, 11—12 Oct. 17 Martie, 13 Oct.
- Sebeșul săsesc.** 13—15 Ian., 8—10 Aprilie, 8—10 Aug. 24 până 26 Martie, 28—30 Iulie. și 17—19 Maiu. 16 Ian., 11 Aprilie, 11 Aug.
- Segedin.** 30—31 Ian., 16—17 April., 10—11 Iulie, 25—26 Sept., 13—14 Nov. 1 Febr., 18 Aprilie, 12 Iulie, 27 Sept., 15 Nov.
- Seica mare.** 30 Aprilie până 1 Maiu, 27—28 Nov. 3 Maiu, 30 Nov.
- Seica mică.** 9—10 Iunie, 27—28 Oct. 11 Iunie, 29 Oct.
- Seliște.** și 29 Maiu, 21 Sept., 30—31 Maiu, 22—23 Sept. 1 Iunie, 24 Sept.
- Sepsi-Sân-Georgiu.** 16 Iunie. 18—19 Febr., 15—16 Aprilie, 17—18 Iunie, 30 Sept. până 1 Oct.
- Sereda Murășului.** 8—10 Febr., 16—18 Iulie, 24—26 Nov. 11 Febr., 19 Iulie, 27 Nov.
- Sibiu.** 13—15 Aprilie, 25—27 Aug. 16—17 Aprilie, 28—29 Aug., 25—26 Dec. 18—19 Aprilie, 30—31 Aug., 27—28 Dec. 20 Aprilie, 1 Sept., 29 Dec.
- Sic.** și 11 Febr., 25 Iunie, 14 Sept., 17 Nov.
- Sieul mare.** 17 Sept. 18 Sept.
- Sighetul Marmătiei.** 9—10 Febr., 11—12 Maiu, 20—21 Iulie, 22—23 Aug., 3—4 Oct., 5—6 Dec.
- Sighișoara.** 28 Febr. până 1 Martie, 8—9 Iunie, 19—20 Oct. 3 Martie, 11 Iunie, 22 Oct.
- Silimegi.** 1 Ian., 10 Maiu, 15 Aug.
- Silinghia.** 17 Maiu, 27 Sept., 6 Dec.
- Silvașul de sus.** 7 Ian., 7 Martie, 21 Iunie, 11 Sept. 8—9 Ian., 8—9 Martie, 22—23 Iunie, 12—13 Sept.
- Simand.** 24 Ian., 25 Aprilie, 29 Aug. 25 Ian., 26 Aprilie, 30 Aug.
- Simleul Silvaniei.** 12 Martie, 28 Maiu, 10 Sept., 10 Dec. 13 Mart., 29 Maiu, 11 Sept., 11 Dec.
- Sinea veche.** 16 Aprilie, 11 Oct. 17 Aprilie, 12 Oct.
- Soborsin.** 1 Febr., 30 Aprilie, 5 Aug., 20 Nov.
- Someata mare.** 18 Febr., 20 Maiu, 5 Aug., 21 Oct. 19 Febr., 21 Maiu, 6 Aug., 22 Oct.
- Somkerék.** 20 Ian., 10 Iunie. 21 Ian., 11 Iunie.
- Somortin.** 30 Martie, 26 Oct.
- Soporul de jos.** 5 Febr., 7 Maiu, 30 Iulie, 5 Nov.
- Székely-Cristur.** 8—10 Febr., 18—20 Aprilie, 21—23 Iun., 26—28 Aug. Vite de prăsilă 16 Februarie. 15—17 Aprilie, 23—25 August. 11 Febr., 21 April., 24 Iun.. 29 Aug.
- Tasnăd.** și 6 Febr., 19 Martie, 24 Apr., 19 Iun., 28 Aug., 2 Oct., 30 Oct.
- Teaca.** 17—18 Ianuarie, 16—17 Aprilie, 12—13 Iunie, 21—22 Oct. 29 Martie până 1 Aprilie. 19 Ian., 18 Aprilie, 14 Iunie, 23 Oct.
- Teius.** 4—5 Febr., 12—13 Aug., 23—24 Oct. 7 Febr., 15 Aug., 26 Oct.
- Timișoara.** 5 Martie, 14 Maiu, 30 Iul., 10 Sept., 3 Dec. și 5—6 Martie, 14—15 Maiu, 30—31

- Iulie, 10—11 Sept., 3—4 Dec. 1. 6—7 Martie. 15—16 Maiu 31 Iulie până 1 Aug., 11—12 Sept., 4—5 Dec. 2. 5—9 Mart., 14—18 Maiu, 30 Iulie până 3 Aug., 10—14 Sept., 3—7 Dec. **Torda-Szent-László.** 3. 11—13 Apr., 12—14 Oct. 4. 14 Apr., 15 Oct. **Trăscău.** 5. 30 Aprilie până 2 Maiu, 24—26 Sept. 6. 3 Maiu, 27 Sept. **Turda.** 7. 4—6 Februarie, 8—10 Aprilie, 8—10 Iunie, 24—26 Aug., 20—22 Nov. 8. 7 Febr., 11 April., 11 Iunie, 27 Aug., 23 Nov. **Uioara.** 9. 24—26 Martie, 28—30 Iulie. 10. 27 Martie, 31 Iulie. **Uzón.** 11. Martie, 13 Maiu, 25 Nov. 12. Martie, 14 Maiu, 26 Nov. **Vajdaháza.** 13. 8 Martie, 7 Sept. 14. 9 Martie, 8 Sept. **Vajda-Recea.** 15. și 16. 5—6 Ian., 19—20 Iulie. 17. 8 Martie. **Vârșet.** 18. Ian., 8 Mart., 19 Iul., 18 Oct. **Venetia de jos.** 19. 16—17 Febr., 23—24 Iunie, 10—11 Sept. 20. 18 Febr., 25 Iunie, 12 Sept. **Vinerea.** 21. 24—25 Martie, 30 până 31 Dec., 22. 2 Ian., 27 Martie. **Vinga.** 23. 26 Aprilie, 9 Aug., 20 Sept. **Vîntul de jos.** 24. 9—10 Ian., 10—11 Nov. 25. 11 Iunie, 12 Nov.
- Vîntul de sus.** 26. 20—22 Febr., 23—25 Maiu, 7—9 Aug., 3—5 Nov. 27. 23 Februarie, 26 Maiu, 10 Aug., 6 Nov. **Vîstea de jos.** 28. 22—23 Martie, 12—13 Aug. 29. 24 Martie, 14 Aug. **Voila.** 30. 20—21 April., 3—4 Aug. 31. 22 Aprilie, 5 Aug. **Voitec.** 32. 18 Aprilie, 19 Aug. **Vurmloc.** 33. 20—21 Martie, 25—26 Aug. 34. 23 Martie, 28 Aug. **Zabola.** 35. 30 Ian., 12 Iunie, 25 Sept., 13 Nov. **Zám.** 36. 16 Ian., 25 Febr., 21 Maiu, 8 Iulie, 29 Aug. și 14 Sept., 30 Nov. **Zarand.** 37. 7 Febr., 9 Maiu, 8 Aug., 12 Dec. 38. 8 Febr., 10 Maiu, 9 Aug., 13 Dec. **Zelau.** 39. și 40. 18—19 Februarie, 20—21 Maiu, 19—20 August, 18 până 19 Nov. **Zerindul mare.** 41. 1 Ian., 12 Aug. **Zernesti.** 42. 22 Aprilie, 7 Sept. 43. 23 Aprilie, 8 Sept. **Zeteleaca.** 44. 5—6 Febr., 19—20 Oct. 45. 7 Febr.. 21 Oct. **Zlagna.** 46. 4—5 Martie, 3—4 Ian., 17—18 Aug. 47. 6 Martie, 5 Iunie, 19 Aug. ***Zorlențul mare.** 48. 28 Iunie, 11 Oct.

(B) Aranjate după luni.

Aici e indicată numai ziua sărgului de mărfuri; sărgul de vite, etc. a se vedea sub litera A) pag. 40.

- Ianuarie.** 1. Deva, Lăpușul românesc, Lupșa, Șilimegi. 2. Făget, Vinerea. 3. *Hidegkut, Mehadia. 4. Mureș-Oșorhei. 5. Baia mare, Corond, Criș, Örmenis, Vaida-Recea. 6. Crasna, Ilia, Lăpușul unguresc. 7. Buza, Giulia, Jimborul mare, Sarmașul mare. 8. Bațon, Silvașul de sus. 9. Bercăș, Cal. 10. Buziaș, Luna. 11. Miheș. 12. Aiud, Brețcu, Ciuc-Cosmaș, Crișul săsesc, Ghialacuta, Huedin, Roșinău. 14. Bates, Ibașfalău. 15. Birchis, Caransebeș, Hodoș, Micăsasa. 16. Goroslăul de pe Someș, Sebeșul săsesc, Zám. 18. Vârșet. 19. Canija mare, Chirpăr, Prostea mare, Sângeorgiu-săsesc, Teaca. 20. Ó-Pécska (comitatul Arad). 21. Barot, Cătina, Eted, Gherla, Ghierghio-Ditru, Ghiriș, Nocrichiu, Prejmări, Somkerék. 23. Armeni, Ciuc-Sereda, Lugoș, Nadeșul-săsesc. 24. Almașul mare (com. Cluj), Măgheruș. 25. Simand. 27. Ciozven. 28. Ilonda. 30. Zabola.

- Februarie.** 1. Ațel, Jibău, Mocrin, Sân-Mărtinul-Homorodului, Segedin, Soborșin. 2. *Buteni, Cetatea de balta, Hațeg, Papoľ. 3. Aita mare, Cagu, Chibed, Ciachi-Gârbău, Huedin, 4. Bachnea, Boroșneul mare, Covasna, Făget. 5. Beiuș, Cehul din Selagiu, Goroslăul de pe Someș, Soporul de jos. 6. Reghinul săsesc, Tasnád. 7. Altina, Chichinda mare, Halmagiu mare, Rodna veche, Teiuș, Turda, Zetelacă. 8. Bistrița, Zarand. 9. Cartfalău, Chendu mic, Sighetul Marmației. 11. Börșea, Crișpatac, Mercurea, Sereda Murășului, Sic, Székely-Cristur. 12. Becicherecul mare, Mediaș.

- 14.** Drăguș. **15.** Bichiș-Ciaba, Comloș (Bănat). **16.** Abrud, Brniu, Cincu mare, Dicio-Sân-Mărtin, Drașu, Lechința. **18.** Balavásár, Dej, Élesd, Sepsi-Sân-Georgiu, Veneția de jos, Zelau. **19.** Șomcuta mare. **20.** Alămor, Ferihaz. **22.** Beba veche, Gyoma, Kecskemét. **23.** Baia mare, Vințul de sus. **24.** Hadad, Petriș. **25.** Dalboșet, Zám. **26.** Ciacova, Odorhei. **27.** Almakerék, Cluj, Haroscherec, Olafalău mare. **28.** Hunedoare, Oradea mare.

Martie. **1.** Batania, Berzava, Bichiș, Budapesta, Cianadul sărbesc și nemțesc, Gyorok, Jombolia, Orăștie. **2.** Aletea, Bonțida, Cincul mic, Dezna, Radnoth. **3.** Sighișoara. **4.** Baia de Criș, Cubin. **5.** Baia mare, Bălcaciu, Bogșa-montană, Bögöz, Brad, Timișoara. **6.** Apoldu mare, Arad, Ciuc-Sân-Domocș, Egerbegy (com. Torda-Aranyos), Görcsön, Mănăsturul unguresc, Morisdorf, Paraïd, Zlagna. **7.** Detta (Timiș), Macău. **8.** Capolnaș, Erdő-Szent-György, Pojon, Silvașul de sus, Vârșet. **9.** Agnita, Apold (com. Târnava mare), Bilac, Vajdaháza. **11.** Făget. **12.** Cehul din Selagiu, Murăș-Oșorhei, Oravița (Román), Uzon. **13.** Câmpeni, Feldioara (com. Brașovului), Ibașfalău, Roșia, Șimleul Silvaniei. **14.** Blaj, Ghierghio-Sân-Micăluș, Hălmagiu mare, Sântă-Măria. **15.** Cermeiu. **16.** Canija mare, Cetatea de baltă, Ciuc-Sân-Georgiu, Chirpăr, Cohalm, Mociu, Olpret. **17.** Alba-Iulia, Hejasfalva, Huedin, Rușii munți, Săsciori. **18.** Poiana sărată, Sân-Paul. **19.** Argiehat, Basna, Drag, Marcod, Ocna (com. Alsó-Fehér), Petrișu (com. Bistrița-Năsăud), Tasnád. **20.** Cernatul de jos. **21.** Mehadia. **22.** Eted, Gyertyámos. **23.** Bozovici, Vurmloc. **24.** Beclean, Birchis, Hida, Ilia, Jimborul mare, Kékes, Viștea de jos. **25.** Cojocna, Hasmașul-Lăpușului, Kő-Boldogfalva, Lăpușul românesc. **26.** Orlat. **27.** Uioara, Vinerea. **28.** Cuci, Măgheruș. **30.** *Debrețin, Hălmagiu, Șomortin. **31.** Bațon, Crasna.

Aprilie. **1.** Agribici, Borgo-Prund, Ciuc - Sepviz. **2.** Murăș-Orga. **3.** Porumbacul inf. **4.** Biertan, Grădiștea, Hodoș, Sabăd. **5.** Chichinda mare, Chișineu. **7.** Buza, Gilău, Sărmașul mare. **8.** Boroșsebes, Moldova veche. **9.** Galgó, Panciova. **11.** Arcid, Ațel, Becas (Gherghio), Buzias, Macfalău, Mező-Erked, Moșna, Orczidorf, Periamos, Racoșul de jos, Sâmbăta de Jos, Sebeșul săsesc, Turda. **12.** Canija turcească, Codlea, Lechința, *Lunca, Sân-Micăluș. **13.** Iacăsdorf (com. Târnava mare) Komárom. **14.** Torda-Szt.-László. **15.** Copșa mică, Nadeșul săsesc, Oclandul-Homorodului, Sepsi-Sân-Georgiu. **16.** Cacova, Caransebeș, Gherla. **17.** Șinca veche. **18.** Bandul de Câmpie, Cason, Dicio - Sân - Mărtin, Ghierghio - Ditru, Iara, Iliesfalău în Secuime, Orșova, Teaca, Voitec. **19.** Covasna, Ilonda, *Pâncota, Segedin. **20.** Abrud, Cernatu, Chezdi-Oșorhei, Ciozven, Ciuc-Sân-Mărtin, Idvor, Sibiu. **21.** Ludoș, Lupșa, Rodna veche, Székely-Cristur. **22.** Capolnaș, Cubin, Geoagiul de Jos, Görgény, Jibău, Moldova nouă, Örmenis, Voila. **23.** Beiuș, Borșea, Dobra, *Lipova, Pauliș, Sălașul de sus, Zernești. **24.** Bercaș, Cața, Lugosi, Radna, Reteag, Tasnád. **25.** Aiud, Farcașlacă, Sâangeorgiu săsesc. **26.** Făget, Kecskemét, Pecica maghiară (comitatul Arad), Simand, Vinga. **27.** Bozovici, Chisdu, Dezna, Șarcaia. **28.** Birchis, Hadad. **29.** Giula, Reghinul săsesc. **30.** Corond, Deva, Hunedoara, Olpret, Sâmbăta de Jos, Soborșin.

Maiu. **1.** Aita mare, Ciuc-Sereda, Goroslăul de pe Someș, Ibașfalău, Lăpușul unguresc, Mociu, Nocrichiu. **2.** Petroșeni. **3.** *Hidegkut, Sân-Martinul-Homorodului, Șeica mare, Trăscău. **4.** Bistrița, Canija mare, Papolt, Retișdorf (com. Târnava mare). **5.** Huedin. **6.** Boroșneul mare, Chibed. **7.** Becicherecul mare, Bogșa montană, Ispánmező, Jucul de Jos, Micăsasa, Poiana sărată, Soporul de Jos. **8.** Bates, Câmpeni, Iassenova, Ighiș, Mocrin. **9.** Radna. **10.** Alibunariu, Silimegi, Zarand. **11.** Capolnaș, Ilia, Luna, Sighetul Marmației. **12.** Cagu, Cal, Ciachi-Gârbău, Jimborul mare, Lăpușul românesc. **13.** Bachnea, Bodon. **14.** Făgăraș, Năsăud, Timișoara, Uzon. **15.** Barot, Morisdorf. **16.** Petelea. **17.** Budapesta, Gyoma, Mihes, Silinghia, Zeteleaca. **18.** Beclean, Cetatea de baltă, Eperjes, Eted, Marpod, Monor, Sacul. **20.** Bioziod, Capolnac-Mănăstur,

Dej, Zelau. **21.** Ciacova, Șomcuta mare, Zám. **22.** Orăștie. **23.** Brașov. **24.** Beba veche. **25.** Baia mare, Cincu mare, Murăș-Oșorhei, Odorhei. **26.** Komárom (Ujszöny), Vințul de sus. **28.** Cehul din Selagiu, Dobra. **29.** Jibău, Șimleul Silvaniei. **30.** Detta (Timiș), Ghialacuta. **31.** Almakerék, Cluj, Comloș (Bănat), Gyertyámos, Proștea mare.

Iunie. **1.** Seliște (com. Sibiului). **2.** Aletea, Ghierghio-Sân-Miclăuș, Lechința, Periamoș. **3.** Baia de Criș, Crișpatac. **4.** Baghion, Brad, Eleșd. **5.** Zlagna. **6.** Macău. **7.** Bichiș, Chichinda mare, Cianadul sărbesc și nemțesc, Feriház, Pojon. **8.** Agnita. **10.** Panticou. **11.** Carțfalău, Görcsön, Macfalău, Moldova nouă, Petriș, Racoșul de jos, Șeica mică, Sighișoara, Somkerék, Turda, Vințul de jos. **12.** Zabola. **13.** Oradea mare, Rodna veche. **14.** Bichiș-Ciaba, Jombolia, Mercurea, Teaca. **15.** Capolnaș Olafalău, Komárom. **16.** Hadad, Mănăsturul ung. **17.** Bonțida, Cisnădie, Ciuc-Sepviz, Sepsi-Sân-Georgiu. **19.** Almașul mare (com. Cluj), Arad, Bercaș, Blaj, Cason, Haroscherec, Lugoș, Maros-Vécs, Radnóth, Tasnád. **21.** Batania, Berzava, Cermeiu, Corond. **22.** Cernatul de jos, Ibașfalău, Silvașul de sus. **23.** Arpașul de jos, Capolnaș, Drag, Geaca, Ilia, Ormeniș. **24.** Lăpușul ung., Székely-Cristur. **25.** Făget, Ghiriș, Sic, Veneția de jos. **27.** Mehadia. **28.** Hunedoara, *Zorlențul mare. **29.** Berceniș, Reteag, Roșinău. **30.** Ciuc-Sereda, Crasna, Mediaș, Poiana (com. Sibiului).

Iulie. **2.** Bogșa montană, Panciova, Poiana sărată. **4.** Balavásár, Demașnia, Gherghio-Ditru, Hălmagiu mare. **7.** Hadad. **8.** Giula, Zám. **9.** Câmpeni, Cehul din Selagiu, Covasna. **10.** Gherla. **11.** Buziaș, Dicio-Sân-Mărtin, Gilău, Ó-Pécska (com. Arad). **12.** Armeni, Canija turcească, Cohalm, Oravița (Roman), Segedin. **13.** Alba-Iulia, Huedin, Paraïd. **15.** Buza. **18.** Bațon. **19.** Arghiehat, Basna, Boroșineu, Olpret. *Pâncota, Sângheorgiul săsesc, Sereda Murășului, Vaida-Recea, Vârșet. **20.** *Lipova, Petriș, Sighetul Marmației. **21.** Deva, Miheș. **23.** Beiuș, Caransebeș, Măgheruș. **24.** Ocna (com. Alsó-Fehér), Prejmăr. **25.** Brețcu **26.** Bran, Kecskemét. **27.** Canija mare, *Debrețin. **28.** Reghinul săsesc, Rodna veche. **29.** Apoldu mic, Ațel. **30.** Becicherecul mare, Soporul de jos, Timișoara. **31.** Avrig, Uioara.

August. **1.** Macău. **2.** Budapest, Feriház, Gyoma. **3.** Eperjes, Haroscherec, Komárom, Luna, Papolt. **5.** Dej, Drag, Mociu, Soborșin, Voila. **6.** Aiud, Farcașlacă, Goroslăul de pe Someș, Șomcuta mare. **7.** Mănăsturul ung. **8.** Barot, Cetatea de baltă, Ciozven, Ciuc-Cosmaș. **9.** Vinga, Zarand. **10.** Baia mare, Copșa mică Șarcaia, Vințul de sus. **11.** Copșa mare, Faget, Sebeșul săsesc. **12.** Becas (Gherghio), Bistrița, Boroșneul mare, Corond, Merghindeal. **13.** Ciacova. **14.** Frata ung., Jimborul mare, Mocrin, Moldova veche, Viștea de jos. **15.** Alibunariu, Câmpeni, Făget, Hațeg, Ilia, Sân-Pau, Șilimegi, Teiuș. **16.** Cisnădie, Comloș (Bănat), Orlat. **17.** Komárom (Ujszöny). **18.** Alțina. **19.** Cluj, Crișul săsesc, Giula, Năsăud, Pișcolț, Sân-Mărtinul Homorodului, Voitec, Zelau, Zlagna. **21.** Porumbacul înf. **22.** Alămor, Iliesfalău în Secuime, Jucul de jos, Murăș-Oșorhei, Sighetul Marmației. **23.** Beba veche, Biertar, Geoagiul de jos, Jombolia. **24.** Beclean, Dezna. **25.** Gherghio-Sân-Miclăuș. **26.** Orczidori. **27.** Cehul din Selagiu, Ciuc-Sepviz, Făgăraș, Galgó, Macfalău, Mocrin, Panticou, Turda. **28.** Ispánmező, Tasnád, Vurmloc. **29.** Detta (Timiș), Drașeu, Oradea mare Székely-Cristur, Zám. **30.** Gyertyámos, Simand. **31.** *Buteni.

Septembrie. **1.** *Hidegkút, Pecica maghiară (com. Arad), Sibiul. **2.** Baja de Criș. **3.** Brad, Cacova, Cața, Görgeny, Murăș-Orga. **4.** Marcod, Orșova. **6.** Chichinda mare, Ciachi-Gârbău, Lupșa, Pojon. **7.** Arghiehat, Capolnaș, Cernat. Eperjes. **8.** Dobra, Görcsön, Hodoș, Huedin, Ibașfalău, Lăpușul românesc, Lechința, *Lipova, *Lunca, Poiana (com. Sibiului). Racoșul de jos, Sântă-Maria, Sân-Miclăuș, Vajdaháza, Zernești. **10.** Bogas

montană, Eleşd, Idvor, Mediaş, Panciova, Timișoara. **II.** Periamos, Șimleul Silvaniei. **12.** Hălmagiu mare, Silvașul de sus, Venetia de jos. **13.** Bichiș, Brețcu, Chișineu, Gyorok, Hida, Kecskemét. **14.** Abrud, *Debrețin, Lăpușul ung., Monor, Sic, Zám. **15.** Reteag. **16.** Boroșsebeș, Ciuc-Sereda, Eted. **17.** Alba-Iulia, Almakerék, Bachnea, Caransebeș, Codlea, Rușii munți. **18.** Pauliș, Șieul mare. **19.** Buziaș. **20.** Bioziod, Iara, Vinga. **21.** Borșea, Bozovici, Cal, Cincul mare, Crișpatac, Komárom, Ludoș, Odorheiu, Orăştie. **23.** Brau. **24.** Bațon, Becicherecul mare, Sabăd, Seliște (com. Sibiului). **25.** Zabola. **27.** Cianadul sărbesc și nemțesc. Ciuc-Sân-Domocoș, Cohalm, Olpret, *Pâncota, Sărmașul mare, Segedin, Silinghia, Trăscău. **28.** Arpașul de jos, Canija mare, Iassenová, Jibău, Ilia. **29.** Batania, Birchiș, Crasna, Sălașul de sus. **30.** Micăsasa, Sepsi-Sân-Georgiu.

Octombrie. **1.** Ciacova. **2.** Aletea, Dicio-Sân-Mărtin, Ferihaz, Lugos, Paraïd, Petroșeni, Radna, Roșia, Tasnád. **3.** Aiud, Arcid, Borcuta, Carțfalău, Hălmagiu, Ilonda, Mező-Érked, Sighetul Marmației. **5.** Nocrichiu. **8.** Cehul din Selagiș, Bonțida, Brașov, Ghiriș. **10.** Dalboșet, Reghinul săsesc. **II.** Berzava, Bichiș-Ciaba, Boroșineu, Bruiu, *Zorlențul mare. **12.** Almașul mare (com. Cluj), Șinca veche. **13.** Buza, Gherla, Grădiștea, Hadad, Ighiș, Poiana sărată, Săsciori. **14.** Oclandul Homorodului. **15.** Chezdi-Oșorhei, Erdő-Szent-György, Iacăsdorf (com. Târnava mare), Mănăradea, Petrișu (com. Bistrița-Năsăud), Torda-Szt.-László. **16.** Arad, Bereaș. **17.** Borgo-Prund, Deva, Kékes, Mehadia, Rodna veche. **18.** Agribici, Bandul de Câmpie, Batania, Canija turcească, Nadeșul săsesc, Vârșet. **19.** Drașu, Marpod, Papoș, Sâangeorgiul săsesc. **20.** Ciozven, Cluj. **21.** Zeteleaca. **22.** Câmpeni, Făget, Radnóth, Sighișoara, Șomcuta mare. **23.** Cojocna, Morisdorf, Teaca. **25.** Budapesta, Chendu mic, Cubin. Drag. Jombolia. **26.** Dobra, Năsăud, Sacul, Șomortin, Teiuș. **27.** Bălcaciu, Ciuc-Sân-Mărtin. **28.** Boroșneul mare, Cozmanii. **29.** Baghion, Beiuș, Bodon, Ciacova, Covasna, Mănăsturul ung., Mercurea, Murăș-Oșorhei, Șarcaia, Șeica mică. **30.** Barot, Farcașlacă, Tasnád. **31.** Hunedoara, Macău.

Noemvrie. **1.** Bates, Cermeiu, Gyoma. **2.** Baia mare, Egerbegy (com. Torda-Aranyos), Hundrubechia, Măgheruș, Rechișdorf. **5.** Becicherecul mare, Soporul de jos. **6.** Apoldu mare, Frata ung., Haroscherec, Vințul de sus. **7.** Capolnaș, Ibașfalău. **8.** Goroslăul de pe Someș, Kecskemét, *Lipova. **9.** Jimborul mare. **II.** Bistrița. **12.** Chisdu, Cuciú, Gherghio-Ditru, Ghialacuta, Görcsön, Huedin, Vințul de jos. **13.** Zabola. **14.** Cason, Detta (Timiș). **15.** Chichinda mare, Segedin. **16.** Beclean, Komárom, Olafalău mare. **17.** Mediaș, Sic. **18.** Zelau. **19.** Chibed. **20.** Soborsin. **21.** Hejasfalva. **22.** Bichiș-Ciaba, Chișineu, Cianadul sărbesc și nemțesc. **23.** Apold (com. Târnava mare), Atel, Blaj, Canija mare, Făgăraș, Orăştie, Petelea, Turda. **25.** Capolnoc-Mănăstur. **26.** Uzon. **27.** Sereda Murășului. **28.** Oradea mare. **29.** Pojon. **30.** Bioziod, Gherghio-Sân-Miclăuș, Sân-Miclăuș, Șeica mare, Zám.

Decembrie. **1.** Feldioara (com. Brașovului). **2.** Baia de Cris, Dej, Făget, Rodna veche. **3.** Brad, Eleșd, Timișoara. **4.** Alba-Iulia, Paraïd. **5.** Hălmagiu mare, Jibău, Ormeniș, Sighetul Marmației. **6.** Hasmașul Lăpușului, Silinghia. **7.** Abrud, Balavásár, Cernatul de jos, Cetatea de baltă, Ciuc-Sân-Georgiu, Ocna (com. Alsó-Fehér). **8.** Agnita, Huedin, Odorheiu. **9.** Boroșsebes. **10.** Cehul din Selagiș. **II.** Șimleul Silvaniei. **13.** Zarand. **16.** Aita mare. **17.** Geoagiul de jos. **19.** Olpret. **20.** Arghiehat, Macfalău, Petriș. **21.** Apoldu mic. **22.** Bozovici, *Buteni, Chezdi-Oșorhei. **23.** Bozovici, Hadad, Mociu. **24.** Chișineu. **25.** Boroșineu, Ciuc-Sepviz. **26.** Cozmanii. **28.** Cluj, Iliesfalău în Secuime, Radnóth. **29.** Cohalm, *Debrețin, Sibiu. **31.** Capolnas, Kö-Boldogfalva.

C) Din România.

- Agiudenii (Roman), 10 Maiu.
 Aleșandria (Teleorman) Dum. Rusaliilor.
 Argintoiaie (Mehedinți), la Sf. Pantelimon.

 Bacău, 20 Iunie, 20 Iulie, 20 Aug.
 Baia (Suceava) 6 Maiu, 20 Iul., 15 Sept.
 Bălăcesti (Gorj), 25 Martie.
 Bălușești (Roman), 29 Maiu.
 Bărgăoani (Neamț), 23 Aprilie.
 Bârlad, 23 Aprilie, 20 Iulie, 30 Aug.,
 14 Sept., 8 Nov.
 Biochină (Ialomița), Sf. Maria mică.
 Bogdana (Bacău), 2 Iulie, 8 Sept.
 Bogdana (Tutova), 6 Aug.
 Bogdănești (Bacău), 13 Mart., 25 Maiu.
 Boghicea (Roman), 29 Iunie.
 Bolgrad, 15 Oct. (ține 15 zile).
 Boroșești (Vaslui), 25 Mart., 25 Maiu,
 4 Iunie, 25 Oct., 21 Nov., 6 Dec.
 Boteni (Roman), 23 Apr., 15 Aug.
 Brăila, 9 Martie târg de vite, târgul
 moșilor (luna Maiu) târg de vite și
 de mărfuri, 14 Sept. târg de vite,
 cu expoziție; aceste târguri se încep
 cele din Martie și Sept. cu 6 zile,
 iar cel dela »Moș« cu 10 zile înă-
 inte de data, la care sunt fixate.
 Brâncoveni (Romană), 9 Martie.
 Broșteni (Ialomița), 29 Iunie.
 Broșteni (Mehedinți), la Drăgaica.
 București, la Moș, în sept. Rusaliilor.
 Buda (Râmnicul-Sărat), la Drăgaica,
 Sf. Maria mică.
 Budești-Ghicai (Neamț), 20 Iulie.
 Buruenești (Roman), 21 Apr., 29 Iun.
 Buzău, la Drăgaica.

 Călărași (Ialomița), 29 August.
 Călugăreni (Vlașca), 1 Februarie.
 Câmpulung, la Drăgaica, 20 Iulie.
 Câmpul mare (Argeș), 9 Martie, Înă-
 tarea Domnului.
 Caracal, 23 Aprilie, Dela Înălt. Dlui
 până la Rusaliii.
 Cărbunești (Gorj), 2 Februarie, 9 Martie,
 Sf. Maria mică.
 Cărbunești (Mehedinți), la Drăgaica.
 Cașin (Bacău), 15 August.
 Ceacăr (Brăila), Înălt. Domn. 24 Iunie.
 Chiliea, 14 Octombrie.
 Chiojdeni (Râmnicul-Sărat), la ziua
 Buna-vest., Dumineca tuturor Sfinților.
 Ciocchina (Ialomița), 8 Sept., Florii.
- Ciupagea (Vlașca), 9 Martie.
 Colentina (Ilfov), la Drăgaica.
 Comanești (Bacău), 9 Martie, 8 Iunie,
 29 August, 2 Decembrie.
 Cornățel (Mehedinți), la Drăgaica.
 Cotroceni (Ilfov), Sf. Maria mare.
 Crivești (Roman), 19 Maiu.
 Crusov, dela 26 Iun. până la Sf. Petru.
 Curtea de Argeș, la Sf. Pantelimon,
 Sf. Maria mare.

 Dabuleni, dela 10 Sept. până la Înă-
 tarea Sf. Crucii.
 Dămienești (Roman), 6 August.
 Dărmănești (Bacău), 20 Februarie, 21 Maiu,
 20 Iulie, 8 Nov.
 Davideni (Neamț), 27 Iunie, 29 Aug.
 Deleni (Vaslui), 15 August.
 Dimitrești (Râmnicul-Sărat), 20 Iulie,
 Sf. Maria mare.
 Dobreni (Neamț), 25 Maiu.
 Dobroteni (Olt), 21 Maiu.
 Doljești (Rom.), 20 Maiu, 14 Sept.,
 14 Octombrie.
 Dorohoiu, 24 Iunie.
 Drăgănești (Olt), Ziua Crucii.
 Drăghiceni (Olt), Sf. Pantelimon.
 Drăghicești (Olt), Înăltarea Sf. Crucii.
 Dumitrești (R.-Sărat), Sf. Maria mare.

 Fălticeni, 20 Iulie.
 Fărcășeni, 15 August.
 Florești (Vaslui), 20 Iulie.
 Focșani, la Drăgaica.
 Frătești (Vlașca), 23 Aprilie.

 Galați, 2 Februarie, 15 Martie, 21 Maiu,
 6 Aug., Vinerea mare.
 Gherăești (Roman), 30 Maiu.
 Ghiojdeni (Ialomița), Dum. tuturor Sf.
 Giurgeni (Ialomița), 9 Martie, la Dră-
 gaica, 20 Iul., Sf. Maria mică, 14 Oct.,
 Florii, Dumineca Tomei, Sf. Maria
 mare, Mucenici, Buna vestire.
 Giurgiu, 29 Iunie, Sf. Maria mare.
 Godeni (Muscel), la Vinerea mare.
 Greci (Olt), 25 Martie.
 Grind (Ialomița), 9 Martie.

 Hălăucești (Roman), 8 Sept.
 Iași, Sf. Teodor, 23 Aprilie, Înălt. Dlui,
 la Drăgaica, Sf. Maria mare, Florii.
 Ipotești (Olt), la Drăgaica.
 Jilava (Ilfov), Dumineca tuturor Sf.
 24 Iulie.

Jiu (Olt), la Înălțarea Domnului.
 Jupa (Vlașca), 9 Martie.
 Jugani (Roman), 29 Aug., 18 Sept.

Luciu (Ialomița), Dumineca tuturor Sfinților.

Luciu (Mehedinți), Schimb. la față.
 Lupoiae (Mehedinți), 28 Aprilie.
 Lupoiae (Romanăți), 26 Oct.

Mărculești (Muscel), Înălț. Domnului.
 Mavrodin (Teleorman), la Moși.
 Miclăușeni (Roman), 30 Maiu.
 Mircești (Roman), 29 Aug., 18 Sept.
 Mogoșești (Roman), 6 Aug., 29 Aug.
 Moinești (Bacău), 5 Martie, 23 Apr.,
 29 Maiu, 26 Oct., 6 Dec.
 Muncel (Roman), 6 Aug., 29 Aug.

Neamț, la Înălț. Dului, 6 Aug., 6 Dec.
 Negrești (Vaslui), 1 Febr., 28 Apr.,
 Dum.tutur.Sf., la Drăgaica, 26 Oct.,
 6 Dec., Florii, Bunavestire, Ziua Crucii.

Nesposești (Roman), 23 Apr., 15 Aug.

Ocna (Bacău), 17 Martie, 21 Maiu,
 27 Iulie, 8 Nov.

Oltenița (Ilfov), la Moși.
 Oncești (Bacău), 6 Martie.
 Onești (Bacău), 13 Martie, 9 Iunie,
 29 Iunie, 29 Aug., 14 Sept., 14 Oct.,
 8 Noemvrie.
 Oțeleni (Roman), 9 Dec.

Panteleimon (Ilfov), 27 Iulie.
 Peatra, 8 Febr., 18 Maiu, Dumineca tuturor Sf., 8 Nov., 5 Dec.
 Pildești (Roman), 15 Aug.
 Pitești, 28 Apr., Înălțarea Domnului,
 Dumineca tuturor Sf., la Drăgaica.
 Pleșești (R.-Sărat), Sf. Pantaleimon.
 Ploiești, 28 Aprilie.
 Poiana lui Jurascu (Roman), 18 Iun.
 Poenari (Argeș), Schimbarea la față.
 Polovraci (Schitul), 23 Aprilie.
 Preajba (Gorj), 23 Aprilie.
 Prunișor (Mehedinți), Vinerea mare,
 Dumineca florilor.

Răchiteni (Roman), 13 Iunie.
 Râmniciu, Vinerea mare.

Râmniciu-Sărăt, 28 Aprilie, Înălțarea Domnului, 24 Iunie.

Riureni (Vâlcea), dela 24 până la 27 Aug. târg de vite, dela 28 Aug. până la Sf. Maria mică târg de marfă.

Roman, 6 August.
 Roznov (Neamț), 2 Febr., 9 Martie,
 21 Maiu, 24 Iunie, 27 Aug., 2 Oct.,
 12 Dec., Florii.

Rusanești, dela 2 Sept. până la Sf. Maria mică.

Sabaoani (Roman), 8 Maiu, 29 Maiu.
 Sagna (Roman), 9 Maiu, 29 Iunie.
 Salciu (Ialomița), Dumineca tutur. Sf.
 Salcioara (Râmnicu-Sărăt), 23 Aprilie.
 Schela (Roman), 14 Sept.
 Slănic, 20 Iulie.

Slatina, 23 Aprilie.
 Slobozia (Ialomița), 23 Apr., Înălțarea Domnului, 21 Iunie, Vinerea mare.
 Stanesti (Gorj), 25 Martie.
 Suțești (Brăila), 9 Martie, 25 Martie,
 21 Maiu, 29 Iunie, 20 Iulie, 15 Aug.,
 8 Sept., 14 Sept., 14 Oct., 25 Oct.,
 8 Nov., 21 Nov., 6 Dec., Florii.
 Dumineca Tomei.

Talpa (Neamț), 29 Iunie.
 Târgul-Frumos (Iași), 12 Iulie.
 Târgul-Jiu, Sf. Maria mare, Vin. mare.
 Tecuci (Teleorman), 9 Mart., 24 Iun.
 Tigveni (Argeș), 23 Martie.
 Todireni (Roman), 15 August.
 Trifești (Roman), Înălț. Domnului.
 Tupilați (Roman), 24 Iunie, 24 Iulie.

Uda (peste Olt), Înălț. Domnului,
 dela 25 Iunie până la Sf. Petru.
 Ulmeni (Argeș), Dumineca tuturor Sf.
 Ulmeni (Ilfov), Sf. Maria mare.

Vadastrița, dela 5 Aug. până la Sf. Maria mare.

Vaideni (Vâlcea), Marți și Miercuri în săptăm. brânzii, Dumineca Rusă,
 27 Iulie, Ziua Crucii.

Valea Hălăucești (Roman), Sfântă Maria mică.

Vărtești (R.-Sărat), Sf. Maria mare.
 Vărteșcoi (R.-Sărat), Sf. Maria mare.

Voinești (Vaslui), Sf. Maria mare.
 Vulpășești (Roman), 28 Maiu.

Partea literară.

Rugăciune în vreme de răsboiu.

— Din pastorală episcopalui Ioan I. Papp dela Arad. —

„Stăpâne Doamne Dumnezeul nostru, nădejdea tuturor marginilor pământului și a celor ce sunt pe mare departe, care toate le ocârmuieste de după a Ta înaltă înfelepciune și dreptate necuprinsă de mintea omenească, la Tine cădem cu umilință și Tie ne rugăm cu osârdie dintru adâncul sufletului nostru: privește Doamne din înălfimea tronului Dumnezeirei Tale cu blândează și iubire părintească asupra monarhiei noastre, ajunsă în răsboire fără vină ei.

„Tu Doamne al îndurării, înmulțește zilele și anii, susține și întărește scumpa sănătate a atotprealuminatului și gloriosului Impărat și Rege al nostru apostolic Francisc I-ul.

„Tu Doamne al dreptății, adăfi aminte de toate popoarele supuse sceptrului atotprealuminatului și gloriosului nostru monarh; aduți aminte Doamne de fiili neamului nostru și de fiili tuturor neamurilor monarhiei, cari în conștiința datorinței lor cetățenești au lăsat căminul părintesc, au lăsat soția și pruncii, părinții, frații și surorile, au lăsat deci toate ale lor și au plecat cu veselie la oaste întru apărarea drepturilor câștigate ale tronului și patriei noastre.

„Doamne al puterilor păzește sănătatea și viața, întărește brațul ostașilor monarhiei noastre și dă biruință armelor lor, ca astfel întregi și viguroși să se întoarcă cu bucurie și veselie la vîtrele lor, arborând steagul biruinței.

„Doamne Dumnezeul mânăierii și părintele săracilor și a celor neputincioși, privește cu bunătate părintească și asupra celor de acasă, cari ziua și noaptea se cugetă la soții, părinții, fiili și frații lor îndepărtați, mânăie-i Doamne pe toți cu darul milostivirii Tale și-i învrednicește a se întări în nădejdea reverderii sănătoase cu cei îndepărtați ai lor.

„Doamne Dumnezeul nostru înălfă cornul puterii Tale și fă cu milostivire părintească, ca acest răsboiu să ajungă cât mai curând la sfârșit bun, spre gloria monarhiei și spre întărirea stăpânirei atotprealuminatului și gloriosului împărat și rege al nostru apostolic Francisc I-ul, dăruind nouă și tuturor popoarelor monarhiei liniștea trebuincioasă, pace și bună înțelegere cu toții, ca așa neîmpiedecați să sporim în toate cele bune și folositoare măringind cu bucurie și veselie preasfânt numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh. Amin“.

Ioan Micu Moldovanu.*)

Mic de statură, dar bine legat la etatea de peste optzeci de ani, cu fruntea mare, boltită, cu privirea adâncă, pătrunzătoare, cu gura tăiată dărz deasupra unei bărbi de fuior alb, — părintele Moldovanu dela Blaj este solul unor înălțătoare vremi din viața neamului nostru. Când îl vezi trecând peste istorica piată a Blajului, spre Mănăstirea Sfintei Treimi din față, cu capul plecat, adus de spate, pășind îndesat, cu barba fluturată de boarea diminetii, îți pare că trăiești în zilele de strălucire ale Blajului, când monahi de seama lui Samuilă dela Sadu, Maior, Șincai, Cotorea, Caliani, înpopulau acest orășel de școli și de muncă tăcută, roditoare: cei dintâi apostoli ai unui neam bătut se soartă. Căci, orice s'ar zice, e neîndoios cumcă pe cei dintâi ostași în ogorul de luptă al neamului nostru din această țară, luptători cu graiul, cu tiparul, cu mintea, cu sabia dacă s'a cerut ca la ,48 i-a dat Blajul. Veniți dela sate, de lângă fierul plugului, dela trudă și amar, acești soldați ai luminei românești au adus cu sine între zidurile mănăstirii aceleași inimi mari, aceleași suflete otelite și caractere de piatră, cari sunt podoaba sătenilor noștri cinstiți și tari la fire. Ei erau oameni strădălnici peste măsură, tot atât de muncitori ca și frații sau părinții lor aplecați pe coasă în brazda nemeșului, silitori în celea bune, credincioși, fanatici în iubirea de neam, oameni de fier și trupește și sufletește. O generație aspră la fire, dărză în gândurile ei, oameni cari nu cunoșteau stavile, nici greutăți în lupta lor de luminători ai neamului. Erau capabil chiar de minuni, ca acel Neagoe călugărul, feierul protopopului din Broșteni care, orb fiind, știa de arostul toate slujbele bisericii și din Scriptură o mare parte, după mărturisirea istoricului Clain. Cine vrea să-și facă o ideie despre ce fel de slujitori ai culturiei erau vechii oameni de carte românească ai Blajului, nu pregete să cerceteze Biblioteca foștilor călugări dela Sfânta Treime și va rămâne uimit! Cărturarii ușurei de astăzi, cari sunt mari mai ales prin reclamă, s'ar simți rușinați . . .

*) Pe când acest calendar se află sub tipar, aduc foile vestea că marele I. Micu-Moldovan și-a testat toată avereala de aproape un milion coroane spre scopuri culturale (burse, orfanotrofiu în Blaj, etc.) și administrarea ei a pus-o în mâinile mitropolitului și consistoriului din Blaj. Mitropolitul cu sfetnicii săi s'a prezentat la patul bolnavului prepozit și i-a mulțumit multămita unei biserici și unui neam pentru frumoasa jertfă.

Peste tot, bătrâni erau par'că zidiți din altă materie. Erau statui de bronz, cari înfruntau vremile. Să ne gândim la Bărnuțiu, Barițiu, Cipariu, Șaguna, Șuluțiu, și alți eroi, cu nume și fără nume, cari au purtat steagul zilelor noastre de redeșteptare!

Rămasă până în zilele noastre căte-o astfel de statuie, la cea dintâi privire îți insuflă respect și admiratie. Simți numai decât, că te află în fața unui om din alt aluat. Nu ne seamănă nouă. Sunt mai hotărîti la privire, rezistenți peste măsură, tari la inimă, de oțel în toată atitudinea lor. Sunt par'că o chezeșie a trăiniciei neamului.

Un astfel de om este octogenarul canonic dela Blaj. Fost prietin cu Axente, mâna dreaptă a lui Cipariu, slujitor al bisericii sale sub patru arhierei, martorul atâtorei întâmplări mari din viața noastră ardelenescă, pare un stan de piatră, peste care trec anii, ca valurile unui râu peste bolovanii săi. În viața sa publică a dat dovezi de mare și vrednic ucenic al lui Cipariu. Mitropolia din Blaj a avut în dânsul, atâtea zeci de ani, pe cel mai înțelept și mai întransigent sfetnic al său. Pilda vie, neprețuită, prin viața sa, de-o consecvență și de-o rânduială fără păreche. Cruțător, cum știau să cruce și să adune bătrâni noștri fondatori.

Născut în comuna Varfalău, lângă Turda, la 1833, din părinți plugari, a învățat carte în Blaj, unde l-a apucat anul 1848, cu toate clipele sale de strălucire și de amaruri, apoi a continuat la Budapesta și Viena. Reîntors dela studii a fost numit profesor la teologie și gimnaz, în care calitate a slujit o mulțime de ani bisericii și neamului său. În 1859 fu hirotonit întru preot. Mai târziu, la 1879 a fost ales canonic, funcționând totodată și ca director al liceului din Blaj. Legăturile sale strânse cu Cipariu, datează mai ales din acestea zile. A desvoltat o întinsă și însemnată activitate literară, ocupându-se mai ales de istoria bisericii sale și scriind mai multe manuale de școală.

După moartea lui Gheorghe Barițiu a fost ales președinte al „Asociației”, pe care a condus-o cu multă înțelepciune mai mulți ani de urmă. Iar ca o deplină incununare a străduințelor sale, la anul 1895 Academia Română l-a ales între membrii săi ordinari.

A condus ca vicar capitular arhidieceza Blajului după moartea mitropolitului Vancea, iar în sinodul electoral din 1893 a fost ales în locul al doilea între candidații la scaunul arhipastoresc.

În anii mai din coace avea un rol de frunte în conducerea bisericii sale, ca vicar general arhiepiscopal. Numele său e înscris cu slove mari în istoria bisericii unite, iar ca

Român e una din marile figuri ale neamului nostru. Iubirea sa de neam, înflăcărarea cu care ține la vechile noastre idealuri, cristalizate în secolii de luptă și de durere, sunt în deobște cunoscute. Furtuna, prin care a trecut în vremile din urmă biserică unită, a găsit în moșneagul Moldovanu pe cel mai intransigent stâlp, îndemnător la vechi pilde.

Conducător în vieața publică, mai mult cu fapta și cu pilda, ca particular a fost o inimă largă și darnică, ajutător și ocrotitor al multora. Câți cărturari ai noștri au să-și mulțumească diplomele ajutoarelor părintelui Moldovanu! Si cât bine va mai putea să facă neamului său din multul ce a putut să adune în o întreagă vieață de cruce inteleaptă și de hănicie bună. Cultura românească va avea încă să însemne la cronica binefăcătorilor săi pe unul dintre cei mai bogăți dărători!

*

Părintele Moldovănuțu, cum îi zice toată lumea din un simțământ de căldură și de intimitate respectuoasă, în vieața sa de toate zilele e de o simplicitate într'adevăr austera, cum erau cei vecchi, cari punea preț pe sinea lucrurilor, nu pe celea din afară. E riguros față de celea de împlinit, față de muncă, de datorie; pe nimicuri, pe îmbrăcăminte de pildă și pe pozări înafară nu pune preț. Hainele ține că sunt pentru încălzirea și acoperirea trupului, nu pentru fală și pentru arătări. Deci, dacă corăspund menirea lor de mai la deal, sunt bune. Mai mult nu se trudește cu dânsene. Tot așa cu locuința. Care va se zică, mare cu adevărat și în celea mici ale vieții.

În privința aceasta se povestește o întâmplare, care-i caracteristică și drăguță totodată. Am auzit-o în cercurile din jurul venerabilului moșneag.

Înainte cu câțiva ani, Consistorul arhiepiscopal din Blaj avea o dăraveră oarecare la Casa comitatului Târnava mică, din Diciosânmărtin. Era vorba de o fundațiune veche. Si consistorul, pentru apărarea intereselor bisericii, trebuia să trimită la fața locului pe un membru din sinul său. A fost însărcinat vicarul însuș, Prea Sf. Sa părintele Moldovanu.

Pe ziua numită, părintele vicar era în Diciosânmărtin. Sosise din preseara. Dimineața s'a sculat, ca de obiceiu, în zori. Si, ca omul harnic, care mai are și alte trebi de îsprăvit, a luat o de dimineață spre casa comitatului. Acolo erau toți slujbașii în păr. Sosiseră din vreme și căutau să-și aducă în rând birourile. Așteptau un domn mare și se cădea să fie la rând toate. Aveau deja anunțul despre venirea vicarului general al Mitropoliei din Blaj.

Moșneagul vicar, în portu-i simplu, cu înfățișarea ne-pretențioasă, ca a oricărui preot, intră spre ceasurile opt pe poarta caselor varmeghiei. Și deschide ușa unui birou. Aici, se vede, era un funcționar mai nou în slujba sa.

Bâtrânul preot salută cu naturaleță sa îndatinată, dar oficiantul de colo nu-i dă răgaz să mai zică nimic, ci-l întrerupe:

„Ei, bâtrânu, lasă-ne acum, că n'avem vreme de dumneata; aşteptăm un domn mare, pe vicarășul dela Blaj*.

Pe față dignitarului bisericesc, însuș acolo, cică a lucit un zâmbet iertător abia observat. Apoi natural, foarte natural, a zis:

„Eu sunt trimisul dela Blaj. Aș dorî să isprăvim mai de grabă, că am și alte afaceri...“

... Ne putem închipuî surprinderea bietului funcționar.
Tablou!

*

Nu știu dacă această întâmplare s'a petrecut aievea sau nu. Ea circulă, ca atâtea altele, și am auzit-o și eu. Ne pune în lumină deosebit de simpatică pe marele om de astăzi al Blajului, care a păstrat până în vremile noastre de fală goală moravurile de simplicitate cuminte a bâtrânilor, bogăți la suflete, strălucitor la fapte, nu la podoabe deșerte.

Iulie 1914.

Alexandru Lupeanu.

Arhiducele Francisc Ferdinand.

Moștenitorul tronului arhiducele Francisc Ferdinand și soția sa principesa Sofia au căzut jertfă unui atentat mișelesc în Serajevo la 28 Iunie n. 1914. Atentatul s'a săvârșit între următoarele împrejurări:

Manevrele mari ale corpurilor 15 și 16 de armată, dislocate pe teritorul Bosniei și al Herțegovinei, au fost încheiate Sâmbătă, 27 Iunie, la orele 11 din zi. Arhiducele Francisc Ferdinand, ca reprezentant al Majestății Sale, a dat imediat un ordin de zi, adresat guvernorului militar din aceste două provincii, în care și-a exprimat deplina mulțumire față de ținuta trupelor, cu toată vremea nefavorabilă, promițând, că va face raport Majestății Sale despre cele văzute și experiente și dispunând, ca ordinul să fie explicat numai decât soldaților în limba lor maternă Lucru, care negreșit se va fi împlinit; dar raportul cătră Majestatea Sa a trebuit, durere, să rămână nefăcut.

Terminate fiind manevrele, a rămas, ca arhiducele Francisc Ferdinand și soția sa să participe la diferite festi-

vități aranjate în onoarea lor în Serajevo. Programul s'a început cu un serviciu divin solemn, celebrat în biserică cathedrală din Serajevo. După serviciul divin avea să urmeze primirea festivă, la casa orașului, unde erau întruniți toți dignitarii țării și toate căpeteniile autorităților publice. Ieșind din biserică, pentru a merge la casa orașului, arhiducele Francisc Ferdinand s'a urcat în automobil, împreună cu soția sa, principesa Sofia, și a dat ordin de plecare. În urma lor se află suita, în alte automobile. În momentul plecării a fost aruncată o bombă asupra arhiducelui Francisc Ferdinand, care a respins-o dela sine cu cotul. Bomba a căzut pe pardoseală și a explodat, dar automobilul arhiducelui trecuse cu mare iuțelă, și astfel celor din acest automobil nu li s'a întâmplat nimică. Au fost însă răniți cei din automobilul al doilea. Bomba a fost aruncată din partea tipografului Cabrinovici, originar din Trebinie. A fost arestat la moment.

Arhiducele Francisc Ferdinand, fostul moștenitor al tronului.

Observația aceasta a ascultat vorbirea de salutare, rostită din partea primarului orașului. A mulțumit, apoi a urcat de nou în automobilul, pentru a merge la spital, ca să vadă de cei răniți în urma atentatului. La un colț de stradă însă, unde automobilul trebuiă să facă cursa mai încet, studentul de pe clasa a VIII-a gimnazială, Gavril Princip, originar din Grahovo, a descărcat mai multe focuri de revolver, dintre cari unul a pricinuit moartea arhiducelui, lovindu-l în gât, și altul a principesei Sofia, lovindu-o în piept. Au fost transportați ambii în stare gravă la conac, spre îngrijire, dar încă pe trepte și-au dat sufletul. Criminalul atentator imediat a fost arestat.

In cele următoare schițăm viața răposatului arhiduce și moștenitor de tron.

Arhiducele Francisc Ferdinand s'a născut la 18 Decembrie

1863 în romanticul palat Herberstein din Graz, ca fiu al arhiducelui Carol Ludovic și a celei de a doua soție a sa, Maria Anunciata, fiica regelui Ferdinand al doilea. În botez noul nașscut primă numele de Francisc Ferdinand Carol Ludovic Iosif Maria.

Mama lui murî la 4 Maiu 1871, după ce mai dete naștere la doi băieți și unei fete: Arhiducii Otto și Ferdinand Carol și arhiducesa Margareta Sofia.

În vara anului 1873, arhiducele Carol Ludovic se căsătorî pentru a treia oară cu fiica regelui Portugaliei Don Miguel de Braganza, Maria Terezia. Tânără soție, care eră în vîrstă numai de 18 ani, a fost o mamă bună pentru sărmanii orfani, pe cari îi iubia tot aşa de mult ca și pe copiii ei: arhiducesele Maria Anunciata și Elisabeta.

Arhiducele primă o educație serioasă dela instrucțorii săi. Munca serioasă a zilei, care se făcea cu multă severitate, eră înveselită de agremente familiare plăcute, de jocuri vioale în vastul parcăl palatului, de surprize pe cari numai inima iubitoare a părinților știu să le facă copiilor. Arhiducele Francisc Ferdinand a avut o copilărie senină și veselă, de care în general copiii din familiile domnitoare nu prea au parte. Sufletul copilului se desvoltă liber de cătușele grele ale convenționalului, ascultând numai de impulsurile inimiei sale iubitoare și generoase.

Încă de mic eră foarte serios și rezervat la vorbă, arătând o mare atragere spre științele naturale.

După obiceiul întrodus în casa noastră domnitoare, arhiducele Francisc Ferdinand a fost crescut ca militar, și în 23 Aprilie 1878 a fost numit sublocotenent la regimentul de infanterie Nr. 32, care purta numele de „Este“, nume pe care-l adoptase și arhiducele Francisc Ferdinand, încă la 1875, ca urmaș al ducelui de Modena Francisc V. În anul 1883, arhiducele Francisc Ferdinand, trece, acum ca locotenent, dela infanterie la cavalerie, la regimentul 4 de dragoni, unde l-a ajuns și avansamentul la rangul de căpitan. Regimentul poartă astăzi numele dânsului. În 1888 a fost numit maior, la re-

Arhiducele Carol Francisc Iosif,
noul moștenitor al tronului.

gimentul de infanterie Nr. 102, unde l-a ajuns tragicul sfârșit al arhiducelui Rudolf și sarcina grea, de a țineă acum el locul moștenitorului de tron, ca cel mai mare fiu al tatălui său, care deși nu murise, se știă, că nu va aspira la tron. În anul 1889 a fost numit vicecolonel la același regiment, în anul 1890 apoi colonel și comandant de regiment la regimentul 9 de husari, dislocat în Sopron, Ungaria, unde arhidiucele Francisc Ferdinand a rămas doi ani, în scopul de a-și însuși bine limba maghiară. În anul 1892 a fost numit general de brigadă, și la finea aceluiaș an a întreprins o călătorie lungă în jurul lumii, parte pentru câștigarea de nove cunoștințe, parte pentru restabilirea sănătății, care nu era din cele mai bune. Despre călătoria sa arhidiucele Francisc Ferdinand a purtat un ziar foarte interesant, în urma clarității cu care vedea și aprecia toate lucrurile cari i se arătau ca lucruri nove. Interesanta carte a fost scoasă în tipar în anul 1895, în două volume, purtând titlul: „Tagebuch meiner Reise um die Erde“ (Ziarul călătoriilor mele în jurul pământului).

In anul 1894 a primit comanda brigadei a 38-a de infanterie, iar în anul următor s'a îmbolnăvit și a luat un concediu mai lung, petrecându-l în Meran și în Elveția, apoi în Egipt, unde s'a recules pe deplin. În Egipt a primit vizita părinților săi, cari veniseră să vadă cum îi merge și cari au făcut apoi călătoria și la locurile sfinte din Palestina, unde arhidiucele Carol Ludovic și-a contractat o boală, de care, pe lângă cea mai bună îngrijire, nu a mai putut scăpa, ci în 19 Maiu 1896 a decedat, fără ca fiul său mult iubit Francisc Ferdinand să fi putut fi de față la închiderea ochilor pentru totdeauna, fiindcă sosise din Territet, Elveția, unde se afla mai pe urmă, cu trei ore după intrarea catastrofei, la patul iubitului său părinte.

In anul 1897, restaurat acum pe deplin, a început să substitue pe Majestatea Sa, Monarhul, la acte mai însemnate, luând atunci parte la serbările jubilare aranjate în onoarea Reginei Victoria din Anglia, ca reprezentant al Monarhului nostru. În 29 Martie 1898 un autograf preaînalt pune apoi persoana sa cu totul la dispoziția Monarhului, prin ce s'a făcut primul pas de a fi introdus arhidiucele în secretele guvernării de stat. General de divizie ajunsese la anul 1896, și în anul 1898 a comandat o divizie cu ocaziunea manevrelor mari, cari au avut loc în jurul Lipovei, iar în anul următor a participat ca comandant de corp la manevrele mari de lângă Reichstadt, după ce în primăvară fusese numit general de cavalerie. În anul 1899 a fost încredințat cu misiuni politice și trimis la Budapesta și Berlin, iar în anul 1900 s'a întâmplat

marele eveniment: căsătoria arhiducelui Francisc Ferdinand, nu cu una asemenea lui, cum cer legile casei domnitoare, ci cu una inferioară în rang, cu contesa Sofia Chotec, un frumos văstătar al unei familii vechi boierești din Boemia, cu merite pentru tron și patrie.

Arhiducele Ferdinand pusec chestia astfel: „Mai bucuros renunț la tronul monarhiei austro-ungare, decât să renunț la inima și mâna alesei inimei mele!“ Si Monarhul a fost destul de cuminte a înțelege situația și și-a dat învoirea la căsătorie, după ce întâi s'a făcut renunțarea la dreptul de moștenire asupra tronului, cu privire la eventualii copii născuți din această căsătorie, care apoi s'a serbat în 1 Iulie 1900, în palatul din Reichstadt, unde înainte cu 24 de ani se întâlnise (în 8 Iulie 1876) Monarhul nostru cu Țarul Alexandru II al Rusiei.

Erau și de aceia, cari credeau, că dragostea arhiducelui Francisc Ferdinand față de aleasa sa va fi numai trecătoare și se va termină cu divorț și cu o nouă căsătorie a arhiducelui, cu una, care să poată pune pe fruntea ei coroana de Impărăteasă a Austriei și de Regină a Ungariei. Dar s-au înselat în combinațiunile lor, căci arhiducele a dus cu soția sa o vieată familiară ideală și foarte fericită. Si cum se vede din cele acum întâmplate, nici moartea nu a putut să-i despartă, ci împreună i-a înghițit deodată.

Dela căsătoria sa încoace, cercul de activitate al moștenitorului de tron a devenit tot mai larg. Majestatea Sa a început să-i dee tot mai multe însărcinări gingăse, pe cari arhiducele le-a împlinit spre cea mai mare mulțumire a bătrânlui său unchiu. In anul 1905 Majestatea Sa a săvârșit un frumos act de gingăsie, ridicând pe soția moștenitorului de tron la rangul de principesă, cu titlul de „Alteță“. Arhiducele Francisc Ferdinand își petrecea timpul liber în cercul familiar, compus acum și din o fetiță, Sofia, născută în 21 Iulie 1901, și din doi băieți, Max, născut în 29 Septembrie 1902 și Ernst, născut în 27 Maiu 1904, și anume, când în palatul frumos, numit Belvedere, din Viena, când în cel din Konopist, al cărui parc mare și frumos cu drept cuvânt il aseamănă ceice l-au văzut cu grădina raiului.

In anul 1902 moare sora arhiducelui, Margareta, măritată după principele Albrecht de Würtenberg, iar la 1 Noemvrie 1906 moare fratele său, al doilea, arhiducele Otto, în urma căruia a rămas, ca primul născut, arhiducele Carol Francisc Iosif, (născut în 17 August 1887) până acumă presumpțivul, iar de aci încolo adevăratul nostru moștenitor de tron.

Decedatul arhiduce Francisc Ferdinand a făcut mai multe

vizite pe la curțile europene, la Petersburg, București, Berlin (în mai multe rânduri) și a reprezentat pe Majestatea Sa, Monarhul, și în monarhie, la diferite serbări, la deschideri de expozițiuni, primind protectoratul asupra mai multor reunii și instituțiuni, umanitare și culturale. După moartea arhiducelui Rainer a fost numit apoi curator al academiei imperiale de științe din Viena, după ce avea deja de mai nainte protectoratul asupra academiilor de știință din Praga și Cracovia.

Mai ales în chestii militare i-a dat Majestatea Sa mâna cu totul liberă, și în anii din urmă a desvoltat o activitate extraordinară pe acest teren, reorganizând aproape de tot armata monarhiei și punând-o în poziția de a sta gata în oricare moment, pentru toate eventualitățile. În deosebi marina dorează să o vadă desvoltată și întărătită, ca să poată sta alătura cu marina celoralte puteri mari, lucru care i-a și succes, pentru că astăzi monarhia noastră e și pe apă atât de tare, ca și pe uscat. În vederea frumoaselor succese pe care le-a avut cu organizarea armatei, Majestatea Sa l-a numit în August 1913 inspector general al întregerii armate, titlu pe care l-a purtat până la tragică sa moarte, întâmplată Duminecă, 28 Iunie n., ziua de doliu adânc pentru întreaga monarhie, pentru casa domnitoare și pentru toate popoarele monarhiei.

Întunecimea de Soare

din 8/21 August 1914.

Abia este priveliște mai măreță, mai cutremurătoare, decât întunecimea totală de Soare. E o adevărată schimbare a lumii, o prefacere întreagă a priveliștei obișnuite. Când ne gândim, că tot ce trăește pe pământ e darul Soarelui; că Soarele mișcă păraele, murmură în râuri, răscolește mările și oceanele; că Soarele scornește vânturile și norii și el vuese în furtună; că Soarele cântă prin paseri și el ne coace viile și holdele; că lumina și căldura lui regulează toată viața pământului nostru; când instinctiv le știm prea bine toate aceste și ne pomenim că ziua în amiază mare și pe cer senin, se întunecă strălucitoarea lui față: nu e fire omenească atât de nepăsătoare, încât să nu se cutremure de măreția fenomenului (arătării). „Dar dacă nu s-ar mai lumină?“ — ne întrebăm în clipele întunecimei. Lămurit, că ne-ar înghiți noaptea veșnică, ne-ar împietri gerul nemilos. Perdere pentru totdeauna a Soarelui ar însemna sfârșitul oricărei vieți pe pământ.

Fiind atât de minunată arătarea, nu e mirare că omul neînvăță și-o explică cum poate.

Poporul nostru crede că vârcolacii mânâncă Soarele pe timp de întunecimi. Iar vârcolacii se fac ori din copii, cari mor nebotezăți, ori din oameni, cari se nasc din părinti necununați. Alții spun, că în timpul întunecimiei solare, Luna trece repede pe lângă Soare, iar D-zeu întunecă Soarele, ca să nu vadă Luna.

Oamenii învățăți au aflat că aievea Luna trece în dreptul Soarelui și cum Luna în sine e glob ceresc întunecat, ea ne acopere suprafața strălucitoare a Soarelui, care se află la depărtare neasemănăt mai mare dela noi, decum se află Luna. Cu alte cuvinte, Luna trecând printre noi și Soare, ne întunecă, ne ascunde Soarele.

De unde urmează, că întunecime de Soare nu poate fi decât pe timp de Lună nouă.

Și alte multe împrejurări au aflat învățății, încât astăzi ei pot calculă (socoti) întunecimile de Soare și de Lună pe mii de ani în viitor. Din calculele lor se însemnează în calendar arătările de acest fel.

Astfel în calendarele de pe anul trecut (1914) era însemnat că în 8/21 August va fi o întunecime de Soare, care se va vedea din Svedia, Norvegia, Rusia, Azia-mică etc.

Și în adevăr, întunecimea s'a și întâmplat. Astronomii din Anglia, Belgia, Olanda, Francia, Germania, făceau mari pregătiri să meargă în Rusia ca să vadă întunecimea totală. Dar la începutul lui August izbucnind răsboiul european, cele mai multe pregătiri au rămas baltă. În schimb, oştirile concentrate în Rusia au fost surprinse de fenomenul, la care nu se aşteptau.

Întunecimea s'a văzut și dela noi, dar în măsură mai mică decât din Rusia. Noi am avut întunecime parțială iar nu totală. Eu am urmărit-o cu ochianul și am aflat următoarele:

Se începe la 12 ore 37 minute. E senin. Nori plutesc jur împrejur la orizont, pe deasupra dealurilor, dar se ațin la depărtare dela Soare. Adie vânt de miază-noapte-răsărit, cam din părțile unde se desfășură răsboiul germano-austro-rus. Știrbitura se ivește la nord-vestul Soarelui. Crește și înaintează treptat pe suprafața Soarelui. Incurând ajunge și acoperă pata sdravănă ce se află de câteva zile pe Soare.

Deocamdată în aer nu se simte scădere luminei.

Când jumătate discul e acoperit, începem a simți ceva schimbare. Cocoșii încep a cântă din toate părțile. Când discul e acoperit pe trei sferturi, vedem că dealurile și pă-

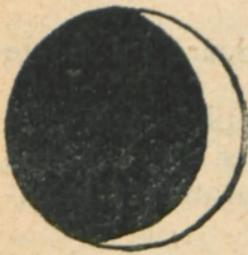
durile din împrejurimi se cernesc. Nu mai strălucesc în lumina de până acum. Par că un nor s-ar fi pus în dreptul Soarelui, deși seninul e complet.

Partea luminoasă a discului solar se micșorează însă mai departe. Zarea se cernește și mai tare. Simțesc și alții. Niște oameni trec pe drum cu un car de trifoiu. Ii aud vătându-se că de când au plecat cu carul, li se întunecă Soarele.

La 1 oră 49 minute e faza maximă, întunecarea cea mai mare, ce se poate vedea dela noi. Din Soare nu a rămas decât o secere îngustă, un corn de aur.

Faza maximă în Geoagiu. Toată zarea e adânc cernită. Pare un amurg de lumină plumburie. Peici, pe colo vecinii

ies la poartă și pe drum de privesc minunea. Sus pe cer se ivește Luceafărul, la stânga (spre răsărit) dela Soare. Se vede bine, cu ochii liberi, spre marea mirare a tuturor privitorilor.

Intr'aceea faza descrește, în ordine în-toarsă decum a crescut. Se succese secerea luminoasă pe Soare, mutându-se spre nord-vest. Știrbitura se mută spre sud-est și scade mereu. Incurând se ivește pata solară. La 3 ore, Luna trece de tot din dreptul discului solar (ultimul contact, cum zic astronomii) și întunecimea e sfârșită.

Astfel se petrecu acest fenomen destul de interesant pentru împrejurimile noastre și foarte rar. Intunecimea din 17/30 August 1905, bunăoară, nu a fost aşa de bătătoare la ochi. Nici cea din 4/17 Aprilie 1912, când pe la noi a fost și înourat.

Abia în viitor se vor vedea de aici întunecimi mai mari. Astfel în:

6/19 Iunie 1936, când zona centrală va trece de pe Marea-Mediternă peste Grecia, Constantinopol, Marea-Neagră, Rusia de miază-ză până în Siberia.

Români din Dobrogea și dela gura Dunării vor vedea întunecimea aproape completă.

In *17/30 Iunie 1954*, întunecimea va fi ca cea din 8/21 August 1914.

In *2/15 Faur 1961* România va vedea întunecime totală. Tot astfel în *29 Iulie (11 August) 1999*.

Dar unde vom fi în 1999?

Gavr. Todica.

† Carol I.

Regele României.

Sâmbătă în 27 Septembrie (10 Octombrie) 1914 a încrezut din viață primul și marele Rege al României: Carol I. Bogata lui viață se poate rezuma în următoarele date luate din „Enciclopedia Română“.

Carol I, dela 10 Maiu 1866 Principe, dela 14 Martie 1881 Rege al României, născut 8 Aprilie 1839, al doilea fiu al Principelui Karl Anton de Hohenzollern-Sigmaringen, intră la 1857 în armata prusiană, e 1859 sublocotenent în regimentul de artillerie al gardei, călătorește în Francia, Anglia, Spania și Africa septentr., urmează apoi cursurile istorice la universitatea Bonn și înaintează la 1863 locotenent în regimentul 2 al dragonilor de gardă. În toamna 1863 e oaspele împăratului Napoleon III la Compiègne. În 1864 ia parte la răsboiul contra Danezilor în Schleswig - Holstein,

fiind în relații intime cu Prințipele de Coroană al Prusiei (mai pe urmă împăratul Friedrich III). La reîntoarcerea din Schleswig e numit căpitan de cavalerie. După detronarea lui Cuza Vodă (11 Februarie 1866) și după refusul contelui Filip de Flandra de a veni în România, un plebiscit efectuat în zilele 2 – 8 Aprilie 1866, alege cu 685.000 voturi contra a 224 pe Prințipele Carol Domn al României. La 10 Maiu 1866 Tânărul Domnitor, deabia în vîrstă de 27 de ani, susținut și de asentimentul lui Napoleon III și al lui Bismarck, sosete în București și depune în adunarea constituantă, prezidată de Manolache Kostaki jurământul de a domni ca Domn constituțional, iar noua constituție e pomulgată la 1 Iulie al aceluiași an. Primul minister format de Prințipele Carol I e un minister

de coaliție (Lascar Catargi și Mavrogeni, alături de C. A. Rosetti și I. Brătianu, împreună cu Dim. A. Sturdza), dar nu durează decât 2 luni, și de aci încolo în timp de 5 ani se schimbă 10 cabineți și se fac vreo 30 modificări ministeriale parțiale, până când dela Martie 1871 înație, dela un al doilea cabinet L. Catargi, încep ministerele mai durabile. Desele schimbări de ministere în acei 5 ani dintâi dovedesc nedeprinderea firească a partidelor de atunci cu formele constituționale; dar adevărata greutate a domniei lui Carol I, în prima ei decadă, era lipsa de simțământ dinastic la mulți din oamenii politici, mai ales în partidul liberal, și nesiguranța armatei, sdruncinată în spiritul ei de disciplină prin participarea activă la returnarea lui Cuza Vodă Măiestria politică, prin care Principele Carol a învins aceste greutăți și a isbutit să facă din România o țară monarhică și dinastică în convingerea tuturor oamenilor ei politici, este una din cele mai remarcabile apariții în istoria contemporană și a înălțat la cel mai mare grad prestigiul acestui Domnitor nu numai în țara, care l-a ales și care îl știe identificat cu destinele ei, ci și în Europa întreagă. Astfel peripețiile, prin cari a trecut Carol până a ajuns la acest rezultat extraordinar, sunt de interes istoric general.

Prima inițiativă a noului Domnitor a fost deșteptarea activității economice prin crearea unei întinse rețele de drumuri de fier. Concesiunea liniei dela Ițcani până la Vârciorova e dată lui Strousberg. Din nenorocire acest îndrăzneț întreprinzător, în urma perturbării financiare causate de răsboiul franco-german dela 1870, face faliment. Penibila descurcare a statului român cu capitaliștii prusieni, cari posedau acțiile întreprinderii, se înveninează în camera din București prin simpatiile multor deputați, mai ales din partidul liberal, pentru nefericita Franția și aversiunea lor în contra propunerilor dela Berlin, care se resfrânge și în contra Principei Carol. Aceasta își simte situația sdruncinată și printre scrioare publicată în „Allgemeine Zeitung“ (27 Ianuarie 1871) își pregătește abdicarea. Când în seara de 10 Martie 1871, la un banchet dat de colonia germană din București pentru ziua nașterii gloriosului împărat Wilhelm I, consulul general al Prusiei, de Radowitz, este insultat de o ceată de oameni de pe stradă cu toleranța poliției (sub ministerul Ioan Ghica), Principele Carol convoacă pe foștii locotenjenți domnești L. Catargi și general Golescu pentru a le remite actul de abdicare. Dar rezistența lui L. Catargi și insistența cătorva reprezentanți ai puterilor străine îl înduplecă să continue sarcina domniei. Se formează la 11 Martie 1871 cabinetul conservator L. Catargi, care în timp de 5 ani restabilește în

parte ordinea, întemeiază finanțele (ministrul Mavrogeni) și să o soluție prealabilă chestiei Strousberg. (Rescumpărarea definitivă a căilor ferate pe seama statului se face în 1880 sub ministeriul I. Brătianu). Remânând cabinetul L. Catargi în minoritate la alegerile din Martie 1876, Prințipele Carol, preocupat de apropiata izbucnire a războiului rus-turcesc și condus de marele său tact politic, chiamă partidul liberal la guvern și încredințează la 24 Iulie 1876 prezidenția ministerului lui I. Brătianu, care o păstrează până la Martie 1888. În Octombrie 1876 Brătianu se duce la Livadia în Rusia, pentru a se înțelege cu împăratul Alexandru II și cu cancelarul Gorciacov. La 4 Aprilie 1877 se încheie între România și Rusia convenția pentru trecerea armelor rusești prin România și garantarea integrității teritorului român. Iar după declararea războiului din partea Rușilor în contra Turciei, (12 Aprilie 1877), Prințipele Carol face să se declare în parlamentul român independența României, și o acceptă solemn la 10 Mai 1877, instituind în aceeași zi ordinul „Steaua României” ca semn extern al deplinei suveranități. Hotărît a provoca recunoașterea independenței cu armele în mână, Prințipele stăruie din toate puterile întru cooperarea activă a armatei române alături de cea rusească în contra Turciei, cu toată părerea contrară a tatălui său, a lui Moltke, și a multor politici români. El vedea în un asemenea războiu adevărată renaștere a României, și totdeodată singurul mijloc de regenerare a armatei. Diplomația rusească se împotrivează, dar după a doua înfrângere a armatei rusești la Plevna, Marele duce Nicolae prin depeșa dela 19 Iulie cere însuș ajutorul român. Conducând în persoană armata sa (35.000 oameni cu 108 tunuri), Prințipele sosete la 21 August 1877 la Poradim lângă Plevna, fiind numit comandantul superior al armatei rus-roșne dinaintea Plevnei. Sub conducerea sa trupele române iau cu asalt la 30 August prima redută Grivița, fac apoi numeroase lucrări de întărituri spre blocarea Plevnei și contribuiesc la căderea ei și la prinderea lui Osman Pașa în ziua de 29 Noemvrie, pe când alte dezașamente române ocupă la 9 Noemvrie Rahova și mai târziu, la 12 Ianuarie 1878 Smârdanul lângă Vidin. În acest războiu statornica îngrijire a Prințipelui Carol pentru întărirea și înzestrarea armatei sale este încoronată de un succes strălucit. Însă tractatul preliminar de pace se încheie la San-Stefano (19 Februarie) fără participarea României, și tractatul definitiv dela Berlin (1/13 Iulie 1878) îi impune pentru recunoașterea independenței modificarea art. 7 din Constit. și retrocederea celor 3 districte din Basarabia în schimbul Dobrogei. După primirea acestor

grele condiții, Principele Carol este proclamat la 14 Martie 1881 Rege al României, și în acelaș an recunoscut de puteri. Intrat astfel cu noul său Regat în concertul european ca un factor de însemnatate, Carol orientează politica țării spre tripla alianță prin o înțelegere între I. Brătianu și Principele Bismarck la Gastein și menține drepturile României în chestia Dunării prin P. Carp, ministru la Viena (1883—84).

Ne mai putând speră să aibă copii din căsătoria sa cu Elisaveta de Wied (săvârșită la 3/15 Noemvrie 1869), după moartea unicei fice Maria († 28 Martie 1874), succesiunea la Tron o regulează în favoarea nepotului său de frate, Prințipelui Ferdinand, care se însoară (29 Decembrie 1892) cu Principesa Maria de Saxa-Coburg și Gotha, nepoată de fiu a Reginei Angliei.

Rege constituțional, distins prin cea mai mare scrupuloasă îndeplinire a datoriilor, Carol este foarte rezervat în privința administrației, care rămâne în sarcina și pe răspunderea diferiților săi miniștri, păstrează însă constant direcția politicei externe, îngrijirea pentru apărarea țării (fortificațiile în jurul Bucureștilor și la Siret după sistemul Brialmont) și pentru dezvoltarea ei economică (mărețul pod peste Dunăre la Cernavoda, portul Constanța, navigația maritimă). În privința culturii intelectuale e un protector activ al Academiei Române, ale cărei ședințe le prezidează uneori, precum prezidează adesea sesiunile anuale ale Societății Geografice; după inițiativa și cu cheltuiala lui, Academia publică marele dicționar etimologic al limbii române, iar în folosul studenților universitari Regele Carol a dăruit, cu ocazia aniversării de 25 ani ai domniei Sale, edificiul, biblioteca și un capital de întreținere pentru frumoasa „Fundațiune universitară Carol I.” Cu aceste însușiri și după o astfel de activitate, Carol I a ajuns de mult să aibă în România o autoritate nemărginită, și să fie considerat și în străinătate ca unul din monarhii cei mai cu minte.

50 de ani

dela înființarea universității din București.

La 4 Iulie 1914 s-au împlinit 50 de ani dela înființarea universității din București. În ziua de 4 Iulie 1864 prin decretul domnesc, — al domnitorului Alexandru Ioan Cuza — cu nr. 765, se hotărăște ca facultățile unite din București să alcătuiască universitatea din București, care să aibă un rector ales de toți profesorii facultăților speciale, iar fiecare

facultate în parte să aibă un decan dintre profesorii fiecărei facultăți.

Universitatea din București este mai Tânără ca cea din Iași cu 4 ani, a cărei înființare s'a decis în anul 1860.

Dar universitatea din Capitală, la 4 Iulie 1864 a luat acest nume generic de „Universitate”, dupăce facultățile speciale funcționau de câțiva ani și produseseră serii de absolvenți.

Așa că la 1864 s'a avut în vedere mai mult o disciplină de conducere unitară, când s'au strâns toate facultățile la olaltă, formând universitatea.

După actele oficiale, adunate de V. A. Urechiă în „Istoricul școalelor”, găsim, că în anul 1850, Septembrie 27, Petrache Poenaru, Simion Marcovici și Constantin Brăiloiu, membrii în comisiunea pentru alcătuirea învățăturilor publice, au adresat domnului Barbu Dumitru Știrbey, următorul raport:

„Scopul pentru care se cer așezăminte de instrucție publică nu s'ar îndeplini, dacă învățatura publică s'ar opri numai la învățatura primară și gimnazială. De aceea trebuie să se completeze sistema învățăturilor și cu oarecare facultăți, pe care mijloacele ne iert și care să dea Statului slujbașii destoinici și tinerilor să le dea cariere de viețuire. Spre acest sfârșit, am adăugat în programă o școală specială de inginerie civilă și alta de legi!

În școală de legi s'au adoptat drept materii: dreptul roman, care este temeiul legislației noastre civile; dreptul civil special românesc; dreptul comercial; dreptul judecătoresc de procedură, dreptul criminal; dreptul administrativ; economia politică și istoria dreptului.”

Amândouă aceste școli s'au înființat la București; iar printre profesorii școalei de legi erau:

Constantin Bosianu, pentru dreptul roman, directorul școalei; serdarul G. Costaforu, pentru drept criminal și procedură; și serdarul Ștefan Ferechidis pentru cursul administrativ.

Probabil, cursurile acestei școale de legi țineau patru ani, căci la 1854 se notează „primul contingent al tinerilor ieșitori din școală de drept”.

Față de acești absolvenți s'au îndreptat toate atenționările, „ca să fie numiți în slujbe judecătorescă și în administrațiile superioare”, ca unii ce cunoșteau legile și le aplicau cu bună înțelegere.

În toamna anului 1859 se constituie această școală, cu numele de „facultate de drept”, având un corp didactic ales, cu un decan ales de profesori și avându-și cursurile fixate pe timp de trei ani.

La 8 Octombrie 1863 se decide înființarea unei școli superioare de științe, pentru a pregăti pe profesorii de matematici, fizicochimie și naturale, la gimnaziu. Dar ceea ce este mai interesant e că încă de atunci se puseseră nădejtile pentru pregătirea studenților la aplicații științifice. Ministrul era Alexandru Odobescu.

La 30 Octombrie 1863, fiind ministrul Dumitru Bolintineanu, se institue o școală superioară de litere, — mai târziu facultatea de litere — cu scopul de a forma profesori gimnaziali în ramurile limbilor clasice și moderne, a literaturii, filozofiei, istoriei și geografiei.

*

Paralel cu aceste școli funcționau și școala de medicină și chirurgie, — condusă de înimosul doctor Davila, care a muncit cu toată stăruință, ca o parte dintre absolvenții de seamă ai școlii să fie trimiși în străinătate, — să-și completeze studiile și să vină titrați cu titlul de „doctor“.

Școala de medicină a continuat câțiva ani încă să nu facă parte integrantă din organizația universității, decretată la 1864; e sigur însă, că astăzi facultatea de medicină este înzestrată cu cele mai moderne instalații și la ea profesorează oameni de știință, cari au făcut cunoscut și afirmat în străinătate numele României.

*

Așa dar s-au împlinit 50 de ani, de când ființează universitatea din București, — care a avut ca cel dintâi al ei rector pe Gheorghe Costaforu.

Pentru aceasta s-au organizat în Octombrie serbările jubileului de 50 de ani ale universității din Capitală.

Atunci se vor expune pe larg, în monografii complete, începuturile organizării noastre universitare și înființarea succesiivă a catedrelor, ocupate pe rând de toți dascălii noștri.

Dacă privim însă cu atenție la roadele date de universitățile noastre, nu se poate să nu ajungem la concluziunea că deși încă tinere ele totuș au strălucit ca un intens focar de răspândirea cunoștințelor de adâncă știință, dar mai ales de formarea unei conștiințe publice, care să utilizeze toate cunoștințele științifice, pentru o largă și totală prosperitate națională.

Dacă prima generație de profesori a fost alcătuită din Bosianu, Boerescu, Costaforu, Danielopol, Davila, Hașdeu, Chițu, Odobescu și alții: cei de astăzi, când se adresează unui public școlar, cu un nivel cultural superior, au toate mijloacele de a urmări aprofundate cercetări științifice, fac din universitățile noastre adevărate centre de cultură generală și românească.

Simeon Bărnăuțiu.

La 16 Maiu v. 1914 s'au împlinit 50 ani dela moartea lui. Noi nu l-am uitat însă, precum nu-l vom uită niciodată. Și nu-l vom putea uită chiar și dacă am voi, fiindcă Bărnăuțiu se confundă și se va confunda totdeauna cu însaș existența.

noastră națională. Atunci când vom muri va muri poate și el, dacă peste tot un om mare poate să moară. Oamenii mari, se știe, supraviețuiesc popoarele, înfruntând eternitatea. Iar Bărnăuțiu a fost un om mare, cu toate metehnele lui, cu toate greșelile inerente firii umane. Pentru ce? Pentru că într'un moment dat, la 1848, pe Câmpul Libertății a fost în stare să concretizeze în mintea lui toate gândurile neamului, pentru că într'un moment dat a putut strânge în inima lui toată durerea nației.

Îl vedem la Blaj în ziua de 3/15 Maiu. Mititel, uscățiv,

bolnăvicios, e par că tocmai contrastul puterii care începea să se nască și antipodul sănătății care începea să se manifeste în poporul nostru. Si totuș nu este nici una nici alta. Glasul lui voalat spune vorbe tari, mâna lui debilă face gesturi energice. Întreg discursul clocotește de revoltă. Recetindu-l simți, dela un capăt la altul, cum se sbate în unde violente un val uriaș. E conștiința noastră națională trezită, e demnitatea noastră inviată . . .

În jurul lui patruzeci de mii de țărani ascultă și freamătă și strigă și urlă și cer dreptate. Pe fețele lor arse de soare trec umbre și lumini, după cum, din gura oratorului pornesc săgeți de vorbe desvelitoare de suferință sau raze de îndemnuri pentru viitor. Palmele lor bătucite de robot se strâng și se destrâng, după cum atinge cel care vorbește coardele primejdiei ce poate veni sau libertatea ce se aşteaptă. Intr'un moment nu mai știi dacă peste tot vorbește un om sau un neam întreg.

Simeon Bărnăuțiu s'a născut la 2 August 1808 în Bocșa rom., (cott. Selagiu) din părinți economi. Bărnăuțiu a cercetat în Șimleu cursurile școalei normale 1817—20, apoi gimnaziul în Careii mari (Nagy-Károly). Bărnăuțiu avea de gând să se pregătească pentru cariera juridică, dar dupăce i-au lipsit mijloacele merge la Blaj, unde în primăvara anului 1825 termină cursul filozofic, și toamna intră în seminariul clerical și urmează cursul teologic până la 1829. În anul acesta și în cel următor e arhivar, prefect și vicerector în seminariul teologic; în 1831—34 e profesor la liceu pentru istorie și filozofie. Din acești ani datează primele începuturi ale activității publice a lui Bărnăuțiu. Convins că cultura limbei este garanția viitorului și scutul de apărare al existenței unui popor, Bărnăuțiu începe a ținea prelegerile sale dela liceu și seminariu în limba română, ceeace a produs o adeverată revoluțiune a spiritelor, care a pregătit cu încetul tinerimea pentru evenimentele epocale din deceniul următor. Bărnăuțiu e între cei dintâi care a pus la cale protestul înaintat de către consistoriul din Blaj în 1843 către dieta anilor 1841—43 în cauza limbei române. În urma procesului început cu tulburările din seminariu din 1843, lipsit de postul și beneficiul avut în Blaj, se înscrise în academia de drepturi în Sibiiu, și urmează cursurile până la anul 1848, când se pune în fruntea mișcărilor naționale. Rolul ce l-a avut înainte cât și în decursul adunării naționale dela 3/15 Maiu 1848, e mult mai marcat, decât să se poate scrie istoria anilor de revoluțiune, fără să se amintească una câte una faptele eroice

și jertfele aduse pe altarul națiunii de acest adevărat atlet al românismului. Bărnuțiu e autorul proclamațiunilor din 25 și 26 Martie 1848, cari cuprindeau un program național politic ale cărui puncte principale erau: congres național român, libertate individuală prin suprimarea iobăgiei, libertate națională prin reașezarea poporului în drepturile sale. La inițiativa luată de Bărnuțiu se ține adunarea din Dumineca Tomei și apoi cea memorabilă de pe câmpul libertății din 3/15 Maiu, în care s'a stabilit credeul politic al unui popor deșteptat la conștiința de sine. La propunerea lui Bărnuțiu, adunarea se declară de adunare generală a națiunii, națiunea se declară credincioasă împăratului, ca popor de sine stătător și ca factor al țării. După erumperea revoluțiunii Bărnuțiu lucră ca vicepreședinte și membru de frunte al comitetului național, apoi al comitetului de pacificăriune alătura cu N. Bălășescu, Laurian, Cipariu, Baritiu și a. În 11 Martie 1849, când insurenții ocupă Sibiul, Bărnuțiu se refugiază în România, și după multe suferințe îndurate prin arestările din R.-Vâlcea și T.-Severin ajunge la Constantinopole, iar de aci peste Triest la Viena, unde a lucrat pentru reușita cauzei naționale. În 1850 împăratul îl decorează cu crucea de aur cu coroană pentru merite. În 1851—52 ascultă prelegeri la facultatea juridică din Viena; în 11 Octombrie 1852 merge la Pavia, unde în 1854 ia diploma de doctor în drepturi. În 1854 cătră sfârșit merge la Iași, chiamat de cătră ministrul Mavrogheni și de A. Treb. Laurian, ca să ocupe catedra de filozofie la gimnaziul academiei din Iași; aci ia parte activă la reorganizarea învățământului din țară. În 1856 se deschiseră în Iași cursurile super., și anume: a facultății filozofice și a celei juridice; la cea dintâi Bărnuțiu a luat catedra de filozofie, în a doua catedra de dreptul gîntilor, public și constituțional. Deși departe de ai săi, Bărnuțiu urmărește cu atenție desvoltarea lucrurilor în țările austriace, întreținește corespondență continuă cu bărbații mai de frunte de dincoace. În Decembrie 1863 din cauza unui morb intrerupe prelegerile, pe cari le-a ținut în curs de 9 ani la Iași. Morbul lui, o nervozitate împreunată cu o insomnie, efectul atâtitor suferințe îndurate, s'a înrăutățit din zi în zi mai tare, fără să dea speranță medicilor și amicilor lui de o întoarcere înspre bine. Presimțind că se apropie sfârșitul vieții sale, îl cuprinde dorul de patria natală, și în Maiu 1864 pleacă din Iași peste Bistriță cătră Selagiu, dar ajuns abia până în Valea-Almașului, la 16/28 Maiu, moare în etate de 56 ani (și nu 65, precum se zice în biografia din dreptul public al Românilor). La 3 Iunie s'a înmormântat în Bocșa

română; un monument frumos arată locul unde zac osămintele lui Bărnuțiu, iar bustul său în marmoră decorează aula universității din Iași. Ideile, vederile și convingerile sale le-a depus Bărnuțiu în operele sale, dintre cari unele s-au dat publicitatii, iar altele așteaptă în manuscris de mii de coale, ca să fie scoase la lumină. Operele lui Bărnuțiu sunt: Dreptul natural privat și public; Dreptul ginților natural și pozitiv; Politica, (Doctrina constituțiunii); Constituțiunile statelor principale, cu introducțiuni; Antropologia; Psichologia empirică; Enciclopedia filozofiei teoretice; Logica; Metafizica; Estetica; Știința virtuții; Pedagogia; Istoria filozofiei; în fine diverse alte scrieri. O inteligență vie, o capacitate rară împreunată cu trezie de spirit ca și a lui Bărnuțiu, trebuia să rămână aceeași și în afara de specialitatea lui științifică. Bărnuțiu a cultivat ca studiu de predilecție filozofia și jurisprudința, și el e singurul scriitor original pe terenul jurisprudinței până pe timpul în care a trăit. Dar tot atât de lăptede și versat e și în materia limbistică și istorică, deși productele lui în această direcție sunt de tot puțin cunoscute.

„Enc. Rom.”

Dr. I. Pop-

Carmen Sylva.

Elisaveta, Regina României a împlinit la 30 Decembrie n. 1913 anul al 70-lea al vietii sale pline de muncă rodnică și de fapte nobile. În București și în țara întreagă românească, ziua a fost serbătorită ca o adevărată zi de serbătoare, făcându-se pretutindenea frumoase manifestații de afecțiune față de înțeleapta Regină, de marea scriitoare și de miloasa ocrotitoare a săracilor și nenorociților. La palat în București ziua a fost serbată în cerc restrâns familiar, în urma doliului în care se află curtea regală, pricinuit de moartea Prințesei Antonia, mama moștenitorului de tron Ferdinand. S'a oficiat la orele 11 un serviciu divin la biserică evangelică, în prezența șefilor autorităților publice și a unui număr public, apoi M. Sa a primit diferite delegații la palat, iar la prânz, contele Czernin, ambasadorul monarhiei noastre, i-a predat autograful Împăratului-Rege Francisc Iosif și insigniile marelui cruci a ordinului Elisaveta.

Din prilejul acestei aniversări ziarul „Neues Wiener Abendblatt” a adus următorul frumos articol:

„După binefacerile perioadei de aproape treizeci și șapte de ani de pace, România iarăș a trebuit să treacă printr'un timp critic de război cu toate consecvențele sale, precum: mobilizarea întregei armate, scumpetea, încetarea comerțului, pierderi pre-

tutindeni și în fine epidemia holerei. Și iarăș ființa și chipul Reginei Carmen Sylva a atras privirile tuturor asupra-și.

Cine a citit cartea ei „Aus meinem Penatenwinkel”, să fie că tinerețea ei a fost aproape exclusiv ocupată de căutarea de bolnavi.

Tatăl ei, mama și fratele ei, necesitau ajutorul ei.

Încă în anii de copilărie, ea a fost cea mai credincioasă

soră de caritate. Iar în mijlocul durerii iubiților ei, fără a fi în stare să le ajute, ea a trebuit să arate față veselă spre nu le răpi speranța.

După o scurtă fericire, soarta i-a răpit unica ei fetiță.

Asemenea după o durată scurtă dela venirea ei pe tronul țărei, ea a fost atrasă în vîrtejul războiului din anul 1877.

Sub conducerea ei s'a organizat în România serviciul sanitar și ea însăș a fost cea dintâie și cea mai bună soră de caritate.

Spitalul ei dela Cotroceni era modelul tuturor așezămintelor igienice pentru toate celelalte, și ea însăș modelul pentru damele, cari s'aș au înregimentat în serviciul practic al Samaritanelor.

Pe timp de pace ea a fundat spitale pentru femei, a protejat lăuzele, a organizat creșterea copiilor săraci, a înființat un institut pentru orbi.

În acelaș timp mintea ei o îndreptase la ajutorări sociale, zicând că celui sănătos trebuie dat mijlocul la muncă.

Ea a creat „Țesătoarea”, instituție pentru desvoltarea creșterii viermilor de mătase, și a țesătoriei în genere, încurajând asemenea asociațiunile de muncă, cari favorizau industria națională casnică.

Anul acesta, 1913, în Iulie, când 500.000 de ostași români, în decurs de opt zile au trecut Dunărea, Regina deși suferindă, s'a pus în capul tuturor acțiunilor în favorul armatei și ajutorării celor rămași.

De abia sosise din Orhanie știrea că a izbucnit holera, îndată activitatea Reginei luă desvoltarea cea mai întinsă. S'a trimis în Dobrogea mii de pătuli calde, din Constantinopol s'a adus un șlep întreg încărcat cu alămâi. Pe deasupra a pus la dispoziție medicamente în cantități mari, utensilii multe, necesare spitalelor, și bani mulți. Regina a luat sub îngrijirea ei familiile acelora, ai căror capi sau sprijinitorii erau pe câmpul de luptă.

Oriunde s'a ivit necesitatea, ea a dat ajutor.

Două societăți: „Familia Luptătorilor” și „Limanul” au fost create de doamnele țării.

Carmen Sylva a primit protectoratul și era cea mai aprigă muncitoare printre femeile, cari s'aș au îndeletnicit să ușură suferințele celor nevoiași.

Ea însăș era de față la localurile de lucru, supraveghind lucrările, vizită casele bolnavilor și spitalele celor holericici, se prezentă la laboratorii și luă informații despre toate instituțiunile.

Medicii și prezentau rapoarte și ea susțineă activitatea lor.

Când Dr. Cantacuzino ceruse flacoane spre a putea trimite serul antiholeric în mii de flacoane la Dobrogea, Regina imediat a pus de să fabricat la sticlăria din Azuga, toată fabrica, numai sticlele trebuitoare, și a expediat vagoane întregi încărcate la dispoziția doctorului Cantacuzino.

Colaboratoarele Reginei sunt damele de onoare, doamna Mavrogheni, Bengescu, asemenea doamna Râmniceanu, precum și domnii doctori Râmniceanu și Angelescu, toate și toți devotați serviciului de caritate, aşa cum Carmen Sylva l-a inaugurat aici.

În toată România, numai un singur glas de laudă se aude despre nobilele sentimente umanitare, iubitoare de țară și neam ale Carmen Sylvei, și din această cauza ea este venerată, fără seamă, în toată lumea“.

Mihail Eminescu.

Din prilejul împlinirii unui sfert de veac dela moartea marelui poet s'au făcut în toate părțile serbări comemorative. Dăm aci biografia poetului după „Enciclopedia Română“, iar la urmă niște potrivite „gânduri simple“, aflate într-o foaie din țară.

Mihail Eiminescu s'a născut în 15 Ianuarie 1850 în Botoșani, † 15 Iunie 1889 în București, într'un institut de alienați. A făcut primele sale studii în gimnaziul din Cernăuți, apoi părăsi școala pentru a se luă, mai mult timp, după trupe de teatru. Mai târziu urmă câțiva ani cursurile de literă și filozofie la universitatea din Viena și Berlin. Întors în țară, la 1874 ocupă sarcina de revizor școlar și director al bibliotecii din Iași. Îndepărtat din acest post de guvernul următor, Eminescu veni la București ca prim-redactor al ziarului „Timpul“. În Iunie 1883 fù atins de alienațiune mintală, își mai reveni ceva în fire în două rânduri, dar peste puțin murise de boala de care suferise. Eminescu a publicat poezii și proza sa literară în „Con vorbiri literare“. Poeziiile lui au fost adunate în volum și publicate cu o prefată de T. Maiorescu în 1883. Volumul a ajuns astăzi la a saptea ediție. Ceva mai târziu a apărut un alt volum cu poezii și proza sa literară, în Iași. În 1891 s'au ales și câteva din articolele lui politice din „Timpul“, și s'au publicat într'o broșură cu o prefată de Grigore Păucescu. Eminescu e cel mai artist și mai adânc poet al Românilor. Ca formă întâlnim la el o limbă aleasă, trasă

din graiul popular și din scriitorii noștri mai vechi. Găsim cuvântul propriu ideii și cuvântul viril, cari dau poeziei lui o frumșetă severă, sinceritate și nobletă; cuvântul muzical și colorat, dând poeziei lui o voluptate sensuală, un fel de melodie ascunsă, ce te face să întrevezi lucruri, pe cari ea

Casa natală a lui Eminescu.

nu le spune. O sintaxă simetrică și uneori de o măreție simplă în înșirarea membrilor frazei, care se avântă, ca să zicem așa, cu o fâlfâire de aripi larg deschise. Imaginele noi, juste și puternice. Versul plin și larg, câteodată în metru antic, mai totdeauna cu rimă rară și grea. Cu însușirile acestea, poezia lui fixează o limbă literară, în care vorbele și-au luat un loc statornic și demn, precum ea fixează și o formă poetică, care vine firește sub condeiul versificatorilor tineri.

Această formă pare smulsă din gustul viitorului, și — ca odinioară cu forma clasicismului în Franția, sau cu forma lui Heine și Lenau în Germania — s'a imprimat în spirite ca un sigil consacrat. Atât limba cât și poetica lui, au trecut,

Teiul lui Eminescu.

ca toate inovările, prin grade de formăție, în cari se văd o sumă de bâjbæli, de greșeli, de lucruri greoaie și câteodată lipsite de gust Mai toate aceste defecte însă au dispărut în ultimele lui bucăți. Limba sa proprie și sobră a putut îmbrățișa idei filozofice și sociale. Calitățile poetice ale acestei limbi au putut descrie sentimentul amorului și sentimentul naturei. Ideile generale ale lui Eminescu au fost ideile timpului său și în deosebi ideile germane din veacul nostru. Trecute

prin temperamentul poetului, aceste idei au căpătat o nuanță particulară. Prima și cea mai generală idee, care se desprinde din poezia lui, e pesimismul său, convingerea aceea că omenirea se învârtește într'un cerc vițios și neînțeleș, luându-și nălucirile drept liman, căzând descurajată la capătul fiecărei desamăgiri și reîncepând aceeaș muncă sub sclipirea de-a pururea înselătoare a altor năluciri. Această filozofie, netăgăduit, e descurajătoare și neadmisibilă. Ea are însă și o parte bună, trasă din vederea mai generală a lucrurilor, caci ea ne scoate din egoismul strâmt, în care ne îngădesc alte doctrine. Cu dânsa, omul nu se mai crede o ființă de esență divină, ci o parte infimă dintr'un tot, și această părere îi naște sentimentul unei egalități profunde, unui altruism întins, unei iubiri de omenirea întreagă, ca de o ființă slabă și neputincioasă. Sufletul poetului, deși dispus a vedea partea rea a vieții ca ceva covârșitor și fundamental, a fost cu toate acestea stăpânit de tot ceea ce se manifestă în lume ca frumos. Femeia, ca la mai toți poetii rassei latine, natura și arta l-au mișcat adânc, și din ele și a împânzit un ideal. Dar simțirea sa poetică a ținut în el un loc dedesubtul filozofiei sale, ca într'un suflet ce și iubește idealul fără a crede în el, îl dorește fără să-l spere, și în care totul intră, la urma urmei, în o singură și nestrămutată formulă: nălucire, suferință, neant. Artist, Eminescu ne-a dat o formă nouă, delicată, atică. Poet-filozof, el s'a apropiat mai mult de felul de gândire al oamenilor de nord și a adâncit sufletul omenesc în clinurile, în cari se pare că va domni pururea durerea. Cu aceste două însușiri ale sufletului lui, el a personificat, pentru întâia oară în literatura română, îndoita noastră origină de Romani și Daci, și sub aceasta îndoită putere, el a reaprins mai viu lumina poeziei române. (Cf. N. Petrașu, Mihail E., I vol.; I. Gherea-Dobrogeanu, Studii critice; Gramă, Mihail E.)."

Gânduri simple.

După un sfert de veac.

Mihail Eminescu reînvie pentru câteva zile în paginile revistelor și ziarelor. E o mângăiere pentru cei cari tot mai pot simți duioșia închisă în cadrul unui vers. E un gest frumos din partea celor care îl urmează pe făgașul greu al literaturei noastre. Lumea în care trăim, compusă din robi, negustori și boieri, mai are și un mănușchiu de suflete cari plutesc între cer și pământ: poetii și scriitorii. Pe vremea când trăia Mihail Eminescu, cei bine așezați pe pământ socoteau pe acești plutitori ai gândirei, ca ceva nefolositorii,

MIHAIL EMINESCU

• 15 IANUARIE 1850 - 15 IUNIE 1889 •

REVERSE DULCI SCANTEI
A TOT STIUTDAREA.
DE-ASUPRA-MI CRENCI DE TEI -
SA-SI SCUTURE FLOAREA.
NE RAI FIIND PRIBEAC
DE-ATUNCI INAINTE.
ADUCERI AMINTE
N'OR TROENI CU DRAC.

Monumentul lui Eminescu.

sau buni numai să le făurească stihuri de dragoste, să le cânte țiganii la petreceri. Poveștile erau bune numai pentru copii, iar nuvelele și romanele năzbâtii, izvorite din minți bolnave. Au fost vremuri grele. În micile cercuri literare se formau abia atunci curentele de deșteptare. Între aceștia și adâncă nepăsare a celorlalți s-a sbătut geniul celui mai mare poet al nostru. Astăzi Eminescu este gloria noastră, literatura l-a răsbunat, iar cei cari îl urmează pot ridică fruntea vorbind cu mândrie de cel care a fost recunoscut abia după ce boala și mizeria l-au învins.

Prinos de flori și discursuri au turburat liniștea eternului visător. Pretutindeni astăzi a pătruns cuvântul lui înaripat; mii și sute de suflete tinere îl cunosc, îi iubesc și-l înțeleg. Eminescu va trăi mereu închis în filele cărților, iar lumea cea mare, în sbucium și nevoi, va căuta momentele sale de reculegere, în cele ce a scris visătorul de altădată.

Operile literare și artistice, sunt florile ce împodobesc lanurile activității omenești. Si florile vor rămâneă întotdeauna podoaba și mândria pământului.

Stan Bolovan.

Emil Gârleanu.

Scriitorul Emil Gârleanu a murit Miercuri, 2/15 Iulie 1914, retras într-o căsuță din Câmpulung.

Gârleanu era de mult bolnav de rinichi; în ultimul timp își lăsase postul de director al Teatrului Național din Craiova și venise în București, ca să fie supus unei operații. Dar debilitatea fizică și boala destul de înaintată opriră pe medici dela o operație serioasă. I s-au dat îngrijirile necesare unei întremări recomandându-i-se multă odihnă liniștită.

Si Gârleanu a plecat la Câmpulung, de unde a trebuit să vină vestea dureroasă, adresată colegilor săi literari, că durerile i s-au curmat pentru totdeauna.

*

Moartea lui Gârleanu a produs o profundă întristare, în toate cercurile. Atât publicul, care i-a urmărit de aproape lucrările literare, cât și camarazii săi, scriitorii — pentru cari Gârleanu a fost totdeauna un bun tovarăș de muncă și insuflețire. — simt o puternică emoție deprimantă.

Gârleanu fusese pregătit pentru școala militară, dar temperamentul său inclinat spre visare și concepții creative, l-au îndemnat să-și părăsească haina militară, intrând dela început cu modestie și dor de muncă entuziastă, între

literați. Și Gârleanu a fost un devotat credincios al scrisului, că venise în domeniul literelor, cu gândul hotărît, că literatura trebuie să fie o înaltă școală de emoții artistice pentru publicul cetitor.

In serviciul acestei năzuinți, Gârleanu, alături de lucrările

sale, a adunat și rânduit paginile literare ale unor scriitori mai vechi — și în acelaș timp traducea din marii scriitori străini.

Dela Gârleanu au rămas câteva volume de nuvele, — care se disting prin descrieri limpezi și simple, pline de precisiune stilistică și mai ales printr'o acurateță de limbă românească.

, Bâtrânii“; „Odată“; „Cea dintâi durere“; „Schițe de

răsboiu"; „Intr'o noapte de Maiu”; „Din lumea celor care nu cuvântă” și „Nucul lui Odobac” — vor rămâne să în-sufletească în sufletele cetitorilor de literatură, imaginea cea mai senină a celui mai delicat scriitor al nostru, din ultima vreme.

Ca scriitor, Gărleanu a avut însușirile unui prozator de seamă.

Din paginile lui Gărleanu, de adevărată literatură românească, scriitorul apare ca unul ce-a pătruns vieța până în adâncul dureros al ei, lăsând însă în sufletul scriitorului năzuința viguroasă de a înfrumuseță orice infiripare de vieță, cu entuziasmul unei speranțe cinstite.

In proza lui Gărleanu se disting în special descrierile — fie de natură, fie descrierile sufletești ale omului, care chinuște, ori este chinuit de alții, ori de instinctele sale proprii.

— O probă.

,E năbușeala. S'a întunecat deodată, ca seara, și nu-s decât două ceasuri după amiazi. Un vânticel fierbinte suflă printre copaci grădinei, frunzele înfiorate își strecoară una alteia un șopot tainic. Rândunelele de sub streașina largă a casei s-au înșirat cu toate pe la cuiburile de humă. În portul lor întunecat, păsărelele par amortite de frica așteptării: Ce o să fie oare? Din zare se împrăștie pe luciul întins al cerului un văl negru asemenea unui sum gros. O bucurie trăgănată, ascunsă, apoi o scăpare ca de amnar și vântul înaltă vârtejuri de colb, ce par că vor să sfredelească pământul. Bucătelile de hârtie ridicate de prin ogrăzi, se sbat ca niște fluturi spăimântați. Pocniturile ușilor, uitate deschise, zângănitul geamurilor sparte, strigătele oamenilor buimăciți să și puie lucrurile la adăpost, se amestecă într'un vuet neînțeles, acoperit de bubuitul tunetului, ce nu și mai ferește glasul...“

Gărleanu scria profund impresionat de subiectul, pe care-l trată și poate sub această sugestiune, însuș stilul lui era vibrător, plin de culoare și de o excepțională bogăție de figuri aşa de plastice, încât concretiză cele mai tainice ritmuri sufletești.

In afara de aceasta, Gărleanu era un îndrăgostit de limba românească pură, scuturată de orice pulbere neologistă. Si de aceea, fraza autorului „Bâtrânilor” este plină de muzicalitate.

Cetind proza lui Gărleanu, ai par că impulsiunea de a ceti cu voce tare, ca să simți melodia armonică de cântec melodios a prozei lui sincere.

O altă observație, care se desprinde din analiza prozei lui Gârleanu, este că în bucătile lui nu întâlnim eroi — personajii cari să concentreze și în jurul căroră să se desfășoare toată acțiunea și atențunea —, cari să calce, peste observațiunile reale, intrând într'un aliaj de extraordinar și imagine. Nu. Gârleanu înfățișează oameni — de toate zilele și de toate nuanțele, cari trăesc în atmosfera vieții reale, într'un amestec de emoții dramatice și acțiuni comice, de simțiri leale și cugetări de prudentă lașitate.

Și astfel aproape toate personajile lui Gârleanu, ne dau pe lângă înfățișarea mediului lor ambient și cele două aspecte pronunțate ale caracterului omenesc general: duioșia și dispoziția de a fi învinse, sub povara greutăților și lașității vieții.

Dar o însușire de căpetenie a lui Gârleanu a fost bunătatea, — aşa de intensă, încât cu ea înfășură orice observație și orice manifestare exterioară. Gârleanu din bogăția lui sufletească a putut să pătrundă în viața mică, încisă și mohorită a celor care nu cuvântă și le-a arătat un suflet de animal, duios și bland, naiv și chinuit, care se înfiripează deasupra instinctului uitat de inteligență târzie.

— O pildă „Calul“.

„S'a trezit în câmpiiile întinse, acoperite de ierburile dese, culcate de vânturi, ale Ungariei. În mijlocul lor s'a ținut câtăva vreme de mama lui, o iapă oarbă, ce stă răsălită de ceilalți cai, dintre cari, cei mai frumoși fuseseră mânjii ei. Apoi, când a simțit fiorul sălbatec, ce i se revârsase în sânge, în largul pustietăților acestea, a deprins cele dintâi goane, și acolo și-a ridicat capul, a lărgit nările și cutremurându-și coama încâlcită de spini, răspunde la chemări necunoscute, trimițând depărtărilor cel dintâi nechezat puternic, ce-i eșise din piept

Dar când se învățase cu viața asta slobodă, se pomeni odată prinț din fugă, înfrânat cu de a sila de cătră cineva, care se aruncă dintr'o săritură călare pe el.

Atunci a înțeles că cineva îl amenință, s'a strâns ghem și a pornit ca o sageată. Trupul îi era numai apă, gura o spumă de sânge și când se simți sleit de puteri se opri. Un nechezat par că îl chemă dincătrăuva; dar când văză, că dușmanul e tot pe spatele lui, că-i smucește frâul tot aşa de crunt, puse capul în piept și învins, se întoarse încet, purtându-și stăpânul“.

*

In proza lui Gârleanu, predomină multă dragoste, lumină, generozitate și profunzime. Pentru el, scrisul n'a fost

un joc, ci un puternic mijloc de călăuzire a sufletelor, o scoală pentru marele public, de a-și limpezi emoțiile de artă, ca să le trezească din închircirea meschinăriilor zilnice și să le înalțe pe treapta virtușilor de largă frumusețe artistică.

Desigur sub această călăuză Gârleanu a scris mai la toate revistele, ca să-și spună cuvântul la cât mai mulți.*)

*

Gârleanu a fost acela, care îngândurat de răslețirea scriitorilor a luat inițiativa să-i unească pe toți într'o „societate a scriitorilor români“, al cărei cel dintâi președinte el a trebuit să fie.

Devotat colegilor săi, bun până la jertfa de sine, entuziasmat ca un om cu conștiința curată, mândru în activitatea sa pusă în slujba tuturor, muncitor până la epuizarea forțelor, Gârleanu se scoboașă azi în lutul odihnei.

„Universul“.

B. C.

Din cronică anului.

(15 August 1913 — 30 Octombrie 1914)

În sgomotul uriaș al marelui răsboiu aflător în plină curgere, dispar aproape cu totul celelalte evenimente, cari altădată ni se păreau mari și importante. De aceea răsboiului noastră culturale, iar aci înregistram unele din întâmplările mai însemnante petrecute în cursul unui an.

Pe terenul politic se pare că am făcut un pas înainte. Primul ministru Stefan Tisza a purtat în iarna a. 1913—1914 lungi tratative cu reprezentanții partidului național-român pentru a căuta punctele de apropiere între guvern și Români. Deși tratativele nu au avut nici un rezultat pozitiv, totușt ele au contribuit mult la limpezirea vederilor în ambele părți și să sperăm că în viitor vor urmă rezultate mai pozitive. Ministrul-președinte Tisza a adus în discuția dietei chestia românească, raportând acolo despre tratativele avute cu Români. Delegațiunile încă s-au ocupat cu această chestie.

Chiar dacă n'ar fi avut loc amintitele tratative, România tot așa și-ar fi manifestat dinasticismul și iubirea de patrie, pe cum au făcut-o de fapt, când s'a ordonat mobilizarea generală.

Nou înființata episcopie de Hajdudorog și-a avut jert-

*) O frumoasă schiță de Gârleanu „Sultan“ din cauze tehnice urmează la pag. 150.

fele sale. Se pare că aceeaș mână sacrilegă, care a uneltit în procesele de Maramurăș și Lemberg a pus la cale un săngeros atentat în contra episcopului Miklósy de Hajdudorog, care pe atunci își avea reședința în Debrețin. Atentatul s'a săvârșit prin o bombă trimisă prin postă la adresa episcopului Miklósy. Întâmplarea a făcut, că episcopul fiind chemat la telefon în altă odaie nu a fost de față la desfacerea pachetului, ci l-au desfăcut vicarul Jaczkovici, cu secretarul Slepkovski și cu fiscul Dr. Csath. Acești trei au fost nimiciți de bombă. Cercetările au dovedit, că bomba a fost trimisă din Cernăuți, de doi înși, anume Catarow sau Cătăru și Kirilow originari din Rusia, unde s'au și refugiat neputând fi prinși.

O altfel de jertfă a acelei episcopii au dat-o preotul gr.-cat. român din Moftinul-mic și 14 credincioși de ai lui, cari au fost condamnați la temniță între 15 zile și un an și jumătate, pentru că fiind trecuți la episcopia de Hajdudorog n'au voit să recunoască de legală noua stare de lucruri și n'au voit să primească în biserică lor pe vicarul nouei episcopii.

Ca semne ale progresului cultural amintim noul seminar din Sibiu zidit din contribuiriile clerului și poporului din arhidieceză. Asemenea casa națională din Săliște zidită în stil românesc din munificentă cassei de păstrare de acolo și menită a adăposti toate societățile culturale din Săliște.

România a început să se folosească de avantajile câștigate în pacea dela București și a organizat noua provincie luată dela Bulgaria, și până la stabilirea definitivă a graniței s'au ivit mai multe conflicte între granițerii români și bulgari, cari s'au aplanat în mod pacnic. E de notat faptul, că guvernul presidat de Maiorescu, după ce și-a împlinit misiunea a aflat de bine să-și dea dimisiunea fără nici un alt motiv dând loc altui guvern sub președinția lui Ionel Brătianu. Se înțelege, că noul guvern și-a ales o nouă cameră, iar aceasta a hotărât modificarea constituției. În acest scop s'au făcut alegeri pentru constituanță, care întrunindu-se a ales comi-

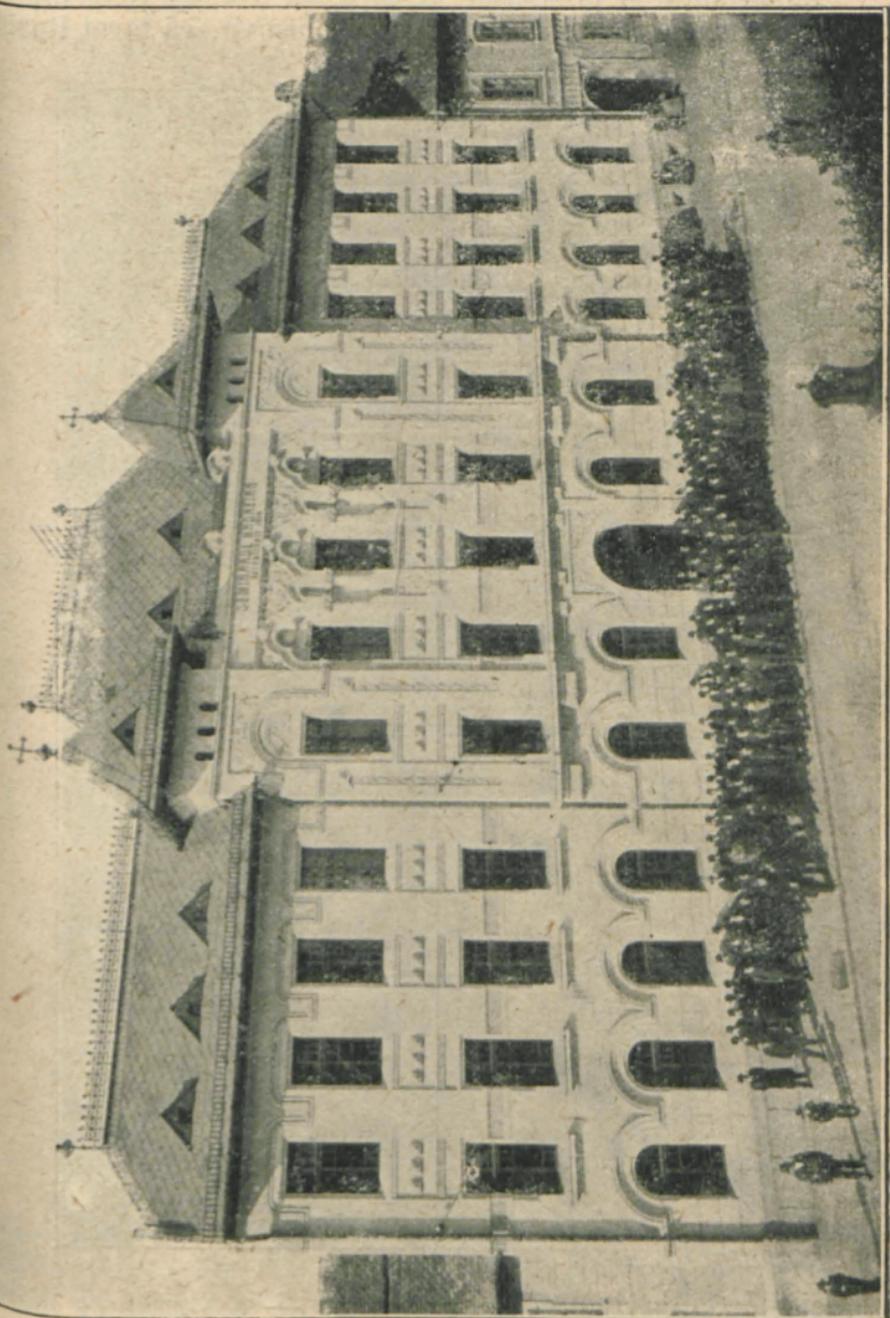

Contele Stefan Tisza.

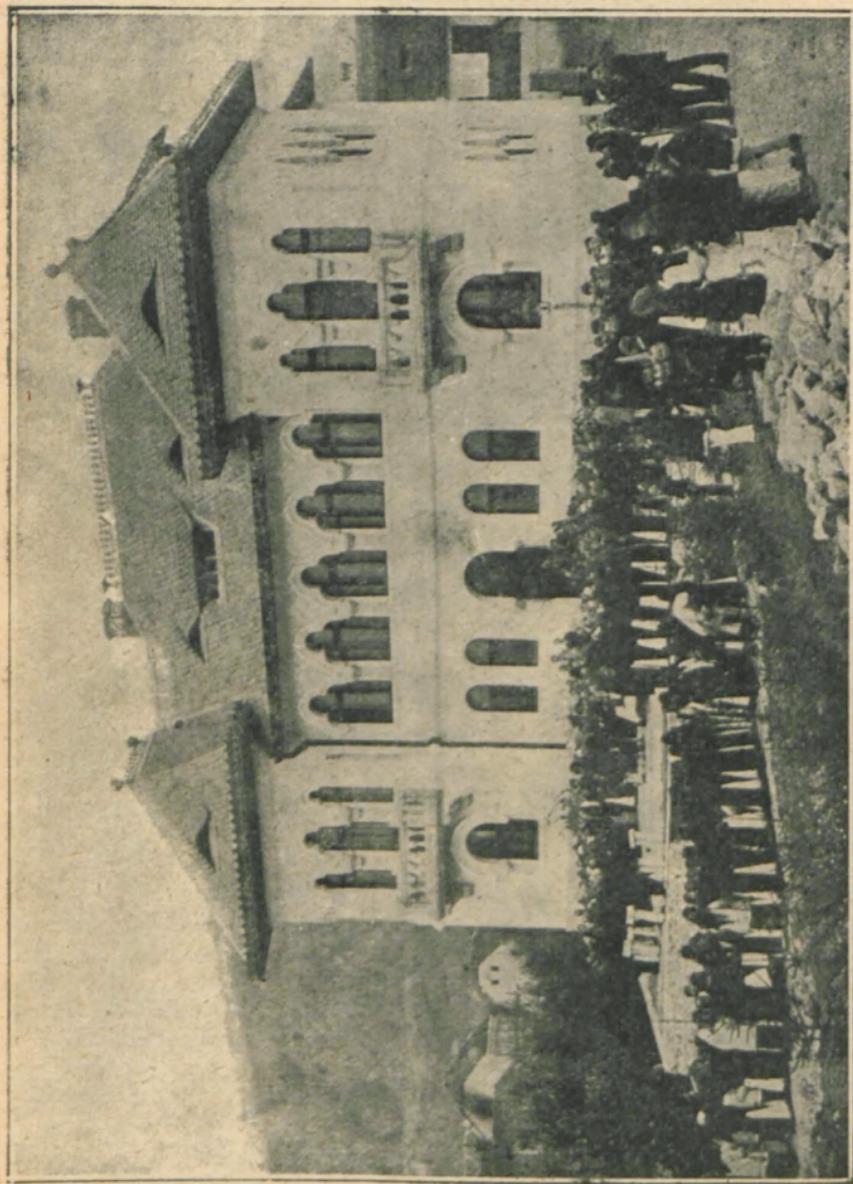
Jertfele atentatului dela Dobrițin: Vicarul, fiscul și secretarul episcopal.

Seminariul din Sibiu.

siunile cari să pregătească proiectele de modificări, ce sunt a se face în constituție.

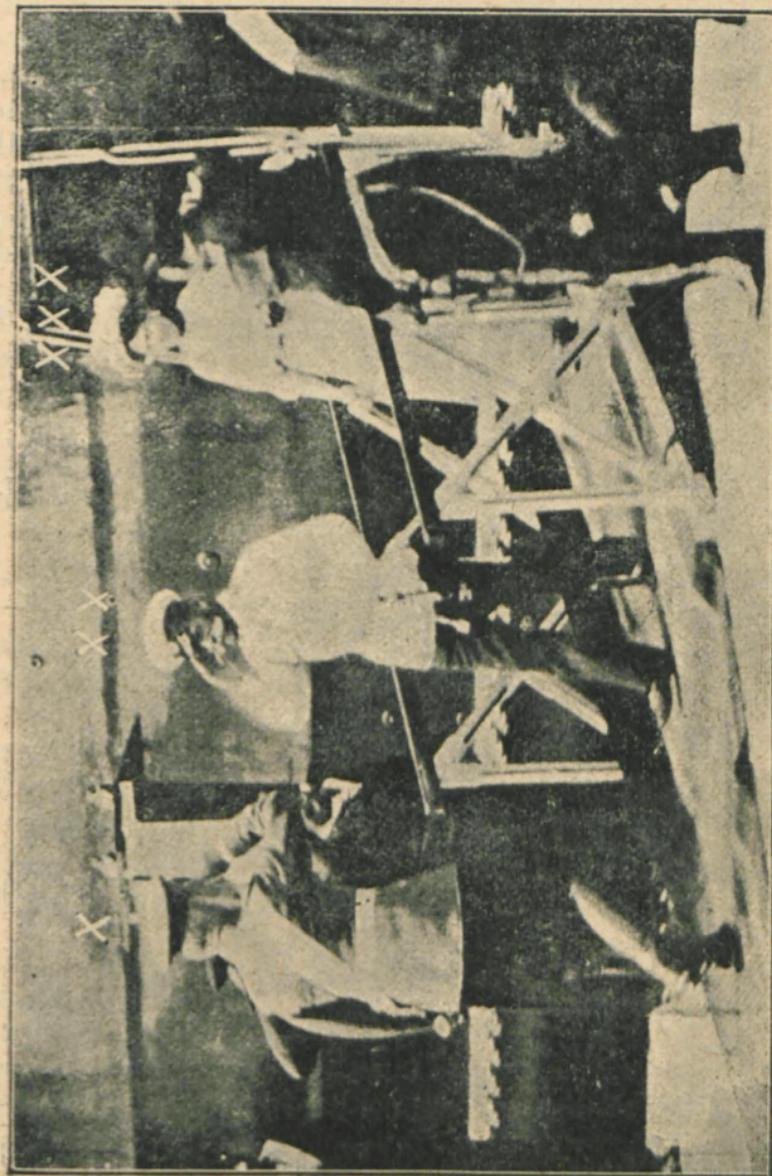
Importanța și prestigiul la care s'a ridicat România în timpul din urmă reiese și din faptul neobișnuit, că țarul Rusiei

Casa națională din Săliște,

— deci stăpânitorul unui mare imperiu — a vizitat pe mică Românie. În 1/14 Iunie 1914 a sosit la Constanța țarul Rusiei Nicolae cu întreagă familia sa și a fost primit și găzduit între splendide serbări de familia regală română. În legătură cu această vizită se ivise svonul unei căsătorii a principelui Carol al României cu o fată a țarului. Atât vizita țarului cât și proiectul

de căsătorie au fost considerate ca încercări de a atrage România pe partea Rusiei. Înțelepciunea regelui Carol și a bărbaților politici ai României nu au lăsat politica țării să în-

Regele Carol al României (X) se întâlnește cu țarul (XX) și țarevna (XXX) Rusiei în Constanța.

cerce aventuri și când izbuenii marea răsboiu european România se declară neutrală.

O grea lovitură a sortii a fost pentru România moartea regelui Carol, despre care se vorbește în alt loc al calendarului. Regele Carol a lăsat prin testament 12 milioane Lei spre diferite scopuri naționale și culturale. El a fost înmormântat

la mănăstirea Curtea de Argeș. Noul rege Ferdinand a pus jurământul pe constituție, încoronarea lui va fi la 10 Mai anul 1915. Prințul Carol a devenit moștenitor al tronului.

În Germania eveniment mai însemnat a fost detronarea regelui Otto I al Bavariei. Constatându-se în mod autentic că paralizia de care suferă regele Otto nu se poate vindeca, tronul s'a declarat vacant. Imediat însă a fost proclamat re-

gentul de până aci, ca regele Ludovic III. Un joc curios al sortii a fost faptul că aproape în timpul izbucnirii marelui răsboiu european a murit Berta

Suttner, care toată viața ei a fost un apostol neobosit al păcii.

Italia n'a isprăvit bine cu luptele în Tripolitania și în Iunie 1914 a izbucnit o grevă generală cu ciocniri săngeroase, care a cauzat mari pagube materiale.

La 20 August a murit papa Pius X. Urmașul său cardinalul Giacomo della Chiesa a luat numele de Benedict XV.

În urma răsboiului balcanic și a nouelor formațiuni în Balcani, diplomația europeană a creat un stat nou pe coastele Adriaticei, anume statul Albaniei, cu capitala Durazzo. Drept domnitor al noului stat s'a aflat persoana principelui Wilhelm de Wied, care numai cu ajutorul puterilor s'a putut țineă pe șovăielnicul tron albanez. Indată-ce însă marile puteri europene s'a încurcat între sine în răsboiul european, ce e în curs, și-au retras trupele dela Durazzo, iar principalele Wilhelm ne mai putându-se țineă a părăsit Albania și a intrat în oastea germană. În Albania e revoluție.

Ferdinand I. Regele României.

formațiuni în Balcani, diplomația europeană a creat un stat nou pe coastele Adriaticei, anume statul Albaniei, cu capitala Durazzo. Drept domnitor al noului stat s'a aflat persoana principelui Wilhelm de Wied, care numai cu ajutorul puterilor s'a putut țineă pe șovăielnicul tron albanez. Indată-ce însă marile puteri europene s'a încurcat între sine în răsboiul european, ce e în curs, și-au retras trupele dela Durazzo, iar principalele Wilhelm ne mai putându-se țineă a părăsit Albania și a intrat în oastea germană. În Albania e revoluție.

Prințul Carol, moștenitorul de tron al României.

Visul lui Petru.

— Poveste —

Ci că a fost odată ca niciodată, că de n'ar fi nu s'ar povesti, că doar nici eu nu-s de când poveștile, ci mai încoace cu vreo 2—3 zile, că pe când mama pe mine mă

Regele Ludovic III. al Bavariei.

făcea, poveștile pe uliță treceau și eu am apucat una să v'ospun d-voastră acuma.

A fost în vremile de demult un om, și omul acesta avea trei feciori și o vie. Într'o zi de primăvară de dimineață până în sară lucră omul nostru cu feciorii lui la vie și ce-i veni omului în minte, că zise cătră feciori.

,Măi copii! În noaptea asta trebuie să durmiți toți trei aici în vie, și dimineață are să și spună fiecare visul, ce l-a visat, că D-zeu multe arată oamenilor în vis: doar vi s'a arătă și vouă ceva*.

Feciorii făcură după porunca tatălui lor; iar dimineată îi chemă tatăl lor la sine și întrebă pe fiecare, că ce a visat?

, Eu — zise cel mai mare — am visat, că eram la cules și atâtă sumedenie de struguri mai erau în via noastră de nu resbiam cu culesul.

— Eu — zise cel mijlociu — am visat, că am săpat via adânc și am aflat în pământ o comoară mare.

— Frumoase visuri ați avut dragii mei — zise bătrânul — de-ar da D-zeu să se împlinească; dar tu ce ai visat Petre?“ întrebă pe fiul său cel mai mic, care se cam codia să-și spună visul.

, Visul meu nu-i de nasul tău!“ — răspunse Petru.

, Ce zici măi?

— Visul meu nu-i de nasul tău!

— Auzi aci! Da cum îndrăznești tu să zici astfel de vorbe cătră tatăl tău? spune ce ai visat!

— Visul meu nu-i de nasul tău!

— Așa! Stăi tu că ți-oi arătă eu tie, cu cine vorbești?“ zise bătrânul și se mânia foc pe Petru, de era aci să-l ia la hop!

Ce să facă, ce să dreagă omul nostru, ca să afle ce a visat Petru? Nici cu bine nici cu rău nu poate scoate din el altă vorbă decât: „Visul meu nu-i de nasul tău!“

, Măi! ce-o fi și asta!“ își zise bătrânul și nici una și nici alta, se duce la judecătorie și spune acolo, că ce a pățit el cu Petru și că el nu poate suferi astfel de lucru și roagă pe domnul judecător, să întrebe și el pe Petru că ce a visat, și că de ce nu vrea să spună tată-său ce a visat? și Petru fu chemat la judecată.

, Măi, ce ai visat tu de nu vrei să spuni tatălui tău?“ întrebă judecătorul.

, Visul meu nu-i de nasul tău!

Berta von Suttner.

— Ce zici măi?
 — Visul meu nu-i de nasul tău!
 — Aşa?! Cum îndrăzneşti tu să-mi vorbeşti mie astfel?
 Spune măi, ce ai visat, că de unde nu va fi rău de tine.
 — Visul meu nu-i de nasul tău!“

Papa Benedict XV.

Judecătorul se mânia foc pe Petru și poruncă să-l închidă în temniță și scrise la judecătoria cea mai mare, că iacă, ce a pătit cu Petru și că să cheme pe Petru acolo să-l întrebe și să-l judece pentrucă a vătămat judecătoria. Dar și aci tot aşa o pățiră cu Petru, căci el nu răspundeau altă decât, că „visul meu nu-i de nasul tău“.

Vestea lui Petru se lătise în toată țara și ajunse până la urechile împăratului Verde, care doriă să cunoască și el pe Petru, dar mai ales vrea să știe ce a visat Petru, de nu

vrea să spue nimări? Poruncă deci să aducă pe Petru înaintea lui, crezând că va isbuti să afle, ce a visat.

,Tu ești Petru cel vestit, care nu vrea să spună nimări, ce a visat? — îl întrebă împăratul Verde — gândește, că acum ești înaintea împăratului Verde, și spune, ce ai visat?

— Visul meu nu-i de nasul tău!

Împăratul Verde se mânia foc pentru vorbele și purtarea lui Petru și neisbutind nici el a scoate din Petru alte vorbe, chemă înaintea sa pe cel mai bun zidar din împărătie și ii zise:

,Vezi pe omul acesta! Să-l iai și să-l zidești într'un zid tare, unde nici aerul, nici lumina soarelui să nu ajungă la el, ca să piară acolo și să fie de pildă la toată lumea“.

Zidarul făcă după porunca împăratului.

Uitasem să vă spun, că împăratul Verde avea o fată, după care mulți crăișori își bătuseră capul, dar s'o poată căstigă — nici vorbă! Fata aceasta, cum văzut pe Petru, ii veni, par că nu știu cum pe la inimă, căci Petru era fecior de lele, nu nimic. Când auzi ea despre porunca tatălui ei, că adeca să prăpădească pe Petru, se amărî foarte, dar nu își pierdută nădejdea de a scăpa pe iubitul ei ci își bătea capul ca să afle un mijloc de scăpare.

Zidarul se apucase de lucru și zidise pe Petru până din sus de genunchi. Si ce să vezi?! Fata împăratului vine la zidar pe ascuns și îi aduce un taler de galbeni noi de nouți, de-ți luau ochii uitându-te la ei, și isprăvî treaba cu

O albaneză creștină din Scutari.

zidarul aşa, că el să facă loc în zid, ca Petru să poată încăpea bine acolo, apoi să aşeze o piatră în zid aşa ca să se poată luă de acolo, fără ca cineva să poată băgă de seamă.

Că să vezi: ea avea de gând, ca să ducă lui Petru, acolo în zid, de mâncare și apă, ca să nu moară de foame, până când cine știe, cum îl va scăpa de acolo. Si aşa a și făcut. Se duceă în toate zilele la zidul, în care era Petru, luă piatra din zid și îi da de mâncare, apă și orice ar fi cerut el, apoi mai stă de vorbă cu el și se duceă iarăș în trebile ei. Impăratul nici că se gândeau la aşa ceva; el credea, că Petru a perit acolo în zid și dela o vreme l-au uitat toți, — nimeni nu își mai aducea aminte de el, afară de fata împăratului.

Într-o zi venii solie la împăratul Verde dela împăratul Roșu, care îi aduse trei bețe — tot unul ca unul — și poruncă aspră, ca să gâcească în trei zile care e capătul cel gros și care cel subțire al bețelor, că de unde nu, va fi vai de el și de împărația lui. Că, să vedeați d-voastră, nu era ușor a gâci ceeace

O albaneză musulmană din Scutari.

cereă împăratul Roșu, căci bețele acelea erau aşa făcute, că nu puteai cunoaște odată cu capul, care e capătul cel gros și care e cel subțire. — Împăratul Verde chemă pe toți gâcitorii și învătații din împărația lui, dar nici unul nu fu în stare să spună, ori să gâcească ceva. Împăratul nu mai știa

ce să facă de năcăjit și amărît ce eră, căci numai o zi mai eră până la soroc și el nu putea să dea nici un răspuns.

Fata împăratului spusese lui Petru toată întâmplarea cu bețele și că nu se află nime care să știe gâci ceva. Petru nu se gândi mult și spuse fetei ca să bage bețele într'un vas mare cu apă; capetele cele groase ale betelor se vor afundă mai tare decât cele subțiri și aşa vor gâci ușor. Dar să nu spună împăratului că el a învățat-o, ci că a visat ea aşa. — Mare fu bucuria împăratului, când cercă, după cum

Vedere din Durazzo: Un castel și un turn de cetate.

spusese fata lui, că a visat, și scăpă astfel de mânia împăratului Roșu.

Nu trecu mult și veni altă solie dela împăratul Roșu, care aduse trei mânzi roșii în păr, unul ca altul de mare și unul ca altul de gras. Așa tare sămânau mânzii aceștia unul cu altul, încât nu puteai deosebi pe unul de celalalt odată cu capul. Si împăratul Roșu trimise poruncă aspră împăratului Verde, ca să-i spună, care dintre mânzi e mai bătrân și care e mai tinăr, că de unde nu, va fi vai de el și de împărația lui!

Împăratul verde adună iarăș pe toți înțeleptii și învățații din împărație, cari se sfătuiră două zile întregi, dar nu putură ești la nici un capăt, că mă rog nu eră chip și mod de a cunoaște, care mânz e mai bătrân și care e mai tinăr.

Fata împăratului spusese lui Petru toată şiretenia cu mânzii și acesta iarăș îl spuse, ce are să facă. — Impăratul

Vederi din Durazzo, capitala Albaniei. — 1. Fosta casarmă, în reparatie pentru a deveni reședința domnitorului. — 2. Vederea generală a orașului. — 3. O stradă. — 4. O grupă de malisori. — 5. Un cârpaciu în corn de stradă.

nu putu durmì noaptea aceea de supàrat și nàcàjît ce era, că nu afiase nici un om, care să-i stie spune barem, că ce să facă, ca să scape de nàcaz și de mǎnia împàratului Roșu.

Și cum se svârcoliă împăratul Verde în pat, se trezì din somn fata lui și văzând ea, că el nu doarme, ii zise:

„Vai tată, ce am visat! Păreà, că a venit la mine un fețior voinic și frumos — tocmai ca Petru cela — știi — pe care l-am băgat în zid — și mi-a spus că să punem în curte trei troace, într'una să punem ovăs, în a doua apă și în a treia jar, și să slobozim mânzii cei trei la troace. Mânzul cel mai bătrân va bate pe ceialalți și se va duce la troaca cu ovăs, al doilea se va duce la troaca cu apă, iar al treilea, cel mai tiner, va rămâneă lângă troaca cu jar și aşa putem află, care mânz e mai bătrân și care e mai tiner.

— O să cercăm, să vedem ce a fi și asta! — zise împăratul și abia apucă să se facă ziua, când apoi poruncă să se facă tocmai precum spusesese fata lui, că a visat. Si ce să vezi!? Cum sloboziră mânzii din grajd, alergară toți trei la troaca cu ovăs, dar cel mai bătrân ii alungă pe ceilalți de acolo și rămase numai el, iar cel mijlociu alungă pe cel mai tiner dela troaca cu apă aşa, că lângă fiecare troacă era un mânz. Împăratul puse semn la mânzul cel dela troaca cu ovăs, că e mai bătrân și la cel dela troaca cu jar, că e mai tiner și apoi ii trimise înapoi la împăratul Roșu. Acestuia nu-i venia la socoteală, că împăratul Verde a scăpat de mânia lui și de astădată și ii trimise acum un buzdugan de fier de nouăzeci și nouă de măji cu poruncă aspră, ca să-l arunce înapoi aşa, ca să cadă înaintea casei lui, că de unde nu, va fi vai de el și de împărația lui.

Împăratul Verde îcremeni când văzut buzduganul, că știa el, că nu se va află nimeni, care să fie în stare să-măcar și numai a ridica dela pământ buzduganul, decum să fie în stare să-l aruncă până la curțile împăratului Roșu. Toți voinicii din împărația împăratului Verde își cercără norocul, căci împăratul făgăduise, că aceluia, care va aruncă buzduganul la curțile împăratului Roșu, ii va da fata de soție și jumătate din împărație. Venit-au toți prinții și crăișorii, cari petiseră fata împăratului, gândind, că vor putea face ceva, dar nimic nu putură face, ba încă cei mai mulți din ei nici nu putură mișca buzduganul, decum să-l ridice și să-l arunce.

Fata împăratului spusesese lui Petru și de astădată, că iacă ce-i cu buzduganul și el iarăș ii spuse că ce are să facă. A doua-zi dimineața se duse fata înaintea tatălui ei și ii zise:

„Tată! știi, că până acum în două rânduri am visat, cum putem scăpa de mânia împăratului Roșu, să cercăm și acum, că cine știe poate să scăpăm iarăș prin visul meu de astănoapte.

,Spune dragă, ce ai visat!

— Am visat, că Petru cela, pe care l-am fost băgat într'un zid, n'a murit acolo, și că el poate aruncă buzduganul.

— Dar ce vorbești fată! Mișelul acela să aibă să păredăt acolo, cum gândești, că să mai trăească. Nu se poate!

— Să cercăm tată, dar dacă trăiește“.

Împăratului nu-i venia a crede, că Petru să mai trăească acolo în zid, dar totuș orice ar fi cercat, ca să scape din beleă și aşa poruncă să se desfacă zidul în care era Petru, ca să vadă el cu ochii lui, ce să ales de Petru și că mai trăiește ori nu — când făcă zidul de jumătate stricat împăratul și toți curtenii cățăi erau acolo, rămaseră cu gurile căscate de mirare. Nu credeau ochilor ceeace vedea. Ei credeau, că vor vedea acolo rămaștele unui om mort, când colo ce să vezi?! În mijlocul zidului era un voinic de fecior, puternic și gras și acela era Petru, pe care îl băgase acolo împăratul Verde, ca să se părească. Că să vedeti d-voastră, fata împăratului avusese grija de Petru și îi ducea în toate zilele, ea cu mâinile ei de mâncare și de beut și orice ar fi cerut el. Astfel Petru nu s-a păredăt — cum gândia împăratul, ci se făcea pe zi ce merge tot mai tare și mai voinic, căci trăia bine și nu lucră nimic.

După ce împăratul văzută, că Petru trăiește, îl scoase din zid și îi spuse întâmplarea cu buzduganul, și că oare n-ar putea el să-l arunce până la împăratul Roșu?

„O să cerc“, răspunse Petru, apoi se duse la buzdugan, se uită bine la el, puse degetul cel mic în veriga buzduganului și-l ridică sus, îl învârti odată pe deasupra capului, apoi îl puse jos.

„Acuma nu-l pot aruncă — zise el către împăratul, — dar să-mi dai trei zile dearândul mâncare și beutură după postă inimei mele și atunci mă legătuesc, că-l voi arunca“.

Împăratul stă să-l ia în brațe și să-l sărute, când auzi vorbele asta din gura lui Petru și dete poruncă, ca toți cei din curtea împăratescă să asculte de Petru și să facă tot, ce va zice el.

Petru se așeză într'o casă, pe care i-o dete împăratul, și în toată ziua, după ce mânca și bea bine luă buzduganul și-si cercă puterea. Când făcă a treia zi ridică buzduganul, par că s-ar fi jucat cu el, îl învârti de trei ori pe deasupra capului, și-l aruncă către curțile împăratului Roșu așa de tare, încât nu-l puteai urmări cu ochii.

Împăratul Roșu era tocmai la prânz, când sosì buzduganul și căzu oblu în blid așa, că îi stropi pe toți cățăi erau la masă.

, Alelu de maică-sa! — strigă împăratul Roșu — asta-nă putut-o face altul, decât Petru*. Și trimise poruncă împăratului Verde, ca să vină la el voinicul, care a aruncat buzduganul să vadă, ce fel de om e acela.

Împăratului Verde îi păreă rău, să lase pe Petru să seducă, că să vedeți, un voinic ca Petru nu e lucru de nimic: la curtea unui împărat. Dar mai mult îi păreă rău de el feteii împăratului, căci îi eră frică să peardă pe alesul inimiei ei. Petru însă nu vrea să rămână și plecă să se ducă la împăratul Roșu. Și se duse Petru duse, multă lume împărtie, că Dumnezeu să ne ţie, că înainte mult mai este din poveste. Și cum mergea el aşa, știți ca omul singur pe drum, numai ce vede un om cu câte-o piatră de moară în fiecare picior, alergând pe câmp după un iepure, Petru cum îl vede, strigă după el:

,Măi omule! da ce faci?

— Da iacă n'am după ce mai alergă și alerg acum după iepurile aista. Dar tu cine ești și unde te duci?

— Eu sunt Petru și mă duc la împăratul Roșu.

— Tu ești Petru cel viteaz?! Hai să ne prindem frații de cruce, și mă du și pe mine acolo, că cine știe, poate să-ți folosesc și eu ceva*.

Și se prinseră frați de cruce și plecară mai departe. Mai încolo văzură un om, care înghiția la brezde de pământ după 9 pluguri și tot strigă:

,Vai de mine mor de foame! Vai de mine mor de foame!

— Măi d'apoi tu nu te mai saturi odată?!

— Vai de mine mor de foame! Dar tu cine ești și unde te duci?

— Eu sunt Petru și mă duc la împăratul Roșu.

— Hai ne prindem frații de cruce, că poate ți-oi folos și eu vr'odata*.

Petru luă și pe acesta cu sine și plecară toți trei mai departe: Petru, Fugilă și Flămânzilă.

Nu merseră mult și deteră peste un om, care bea apă de pe 9 iazuri și tot strigă:

,Vai de mine mor de sete! Vai de mine mor de sete!

— Bată-te cucu — zise Petru — d'apoi, n'ai apă destulă?!*, Vai de mine mor de sete!* răspunse acela. ,Dar tu cine ești, de mă întrebî?

— Eu sunt Petru și mă duc la împăratul Roșu.

— Ia-mă și pe mine, că poate să-ți folosesc ceva*.

Mergând ei aşa pe drum, numai ce aud pe cineva strigând:

, Vai de mine mor de frig? Vai de mine mor de frig!“

Când se uită ei într'acolo văd un om îmbrăcat în nouăzecișinouă cojoace și tot strigă, că moare de frig. Dă Petru în vorbă cu el și la urmă îl ia și pe acesta cu el, acesta — vedeti — era Frigurilă. Mergând ei mai încolo văzură un om pușcând spre vinețiile cerului. Se uitară, dar nu văzură după ce a pușcat. „Ce faci măi?“ strigă Petru. — Da ia văzuiu un țânțar colo deasupra nourașului celuia și îl pușcăiu. — Dar tu, de unde și până unde? — Mă duc la împăratul Roșu. N'ai veni și tu cu mine? — Bucuros, căci și aşa n'am ce face p'aici“. Si merseră ei merseră, până ce într'o seară ajunseră la curțile împăratului Roșu. Aci cum sosiră, Petru dete de știre împăratului, precum că a venit el și cu frații lui de cruce.

A doua zi dimineața, chemă împăratul Roșu pe Petru înaintea sa și după ce află, că el, adeca Petru, a fost acela, care a scăpat pe împăratul Verde de mânia lui, îi zise:

,Dacă vei împlini trei porunci, ce-ți voi da, te voiudărui cu daruri împăratești, iar de unde nu, nu-ți va sta capul, unde e acum. Este în curtea mea o babă, care aduce apă în toată ziua dela izvorul zinelor. Mâne să mergi și tu sau un frate al tău cu ea după apă, dar aşa să potrivești, ca să sosești cel puțin odată cu ea, că de vei sosi mai târziu, îți va cădeà capul. Aceasta e porunca mea cea dintâi.

Petru se duse apoi la frații săi de cruce și le povestî, cum stă treaba.

,N'ai teamă frate — zise Fugilă — și aşa mi-e dor de fugă, voi sări de câteva ori în colo, de câteva ori încoace și apa va fi aci.

A doua zi plecă Fugilă cu baba după apă, fiecare cu câte un ulcior în mână. Dar baba naibii mergea încet ca un melc, iar pe Fugilă nu-l prindea locul să tândălească pe drum. Se duse dar înainte își umplu ulciorul în izvor, mai șezu cât șezu și dacă văză, că baba nu mai vine, plecă încet cătră casă. Iar baba, ca toate babele, mergea încet, încet pe cale înainte aşa, că pe când se întorcea Fugilă cu ulciorul plin de apă, se întâlni cu baba tocmai la jumătate calea.

,Da cei, băbușcă, n'ai mai ajuns la izvor? Uite eu mă și întorc cu ulciorul plin!

— Apoi de, dragul meu, ce să fac. Eu sunt o biată bătrână, unde să mă pot eu ținea cu pașul de un voinic cătine. Iacă eu m'am și ostenit, vino să odihnim nițel; nu te grăbi aşa tare, că pe când voi ajunge eu la izvor tu vei fi acasă. Puneți capul ici în poală, că cine știe, de când nu-ți-a mai căutat nime în cap“.

Se puseră deci la odihnă. Baba povestia căte minunății

toate despre împăratul Roșu și despre curtea lui, iar Fugilă tot ascultă până ce îl fură somnul.

Atât i-a trebuit babei. Luă iute o căpătină de cal, ce era acolo, o puse sub capul lui Fugilă, apoi luă ulciorul lui Fugilă, lăsă pe al ei în locul lui și p'aci ți-e drumul! O luă la fugă cătră casă, iar Fugilă durmiță fără grije.

Petru și cu frații lui de cruce așteptau acasă și se uitau din când în când dealungul drumului să vadă, când vor sosi ceia cu apa. Odată numai văzură, că vine baba cât putea de iute, iar Fugilă nu era nicăiri. Se suie pușcașul pe un coteț și vede pe Fugilă durmînd fără grije, unde îl lăsase baba. Nu se socotește el mult, ci ia pușca o pune la ochi și pușcă căpătina de cal de sub capul lui Fugilă. Aceasta sculându-se vede, că ulciorul de lângă el e gol, iar baba nu e nicăiri. Atunci înțelese el, că baba l-a înșelat. Sare deci iute sus, aleargă la izvor, umple ulciorul și, fuga copile, cătră casă. Când era baba mai la ușa curții împăratului, o ajunge Fugilă și o întrece și intră la împăratul cu apa proaspătă. Astfel dar porunca cea dintâi a împăratului Roșu era împlinită.

A doua zi venî porunca a doua, care zicea, că Petru și cu frații lui să mânânce într'o noapte 99 cuptoare de pâne, 99 boi fripti și să bea 99 buți de vin, că de nu va fi văi de ei. Bucuria lui Flămânzilă și a lui Setilă, când auziră porunca aceasta,

Acum vine apă și la moara noastră*, ziseră ei.

Seară îi duseră slugile împăratului într'o casă, care era pe o colină, dealăturea curții împărătești; în casa aceea era așezată toată pânea, boii fripti și buțile cu vin. Indată se și apucară de lucru. Să fi văzut nene! cum lucră Flămânzilă și cu Setilă.

Într'o clipă nu mai rămase nici pâne și nici carne, nici vin, aşa, că ceilalți, neavând vreme să mânce destul, rămaseră flămânci. Acum ce să facă ei până dimineață? Ca să le treacă de urît să apucară și sloboziră buțile — una câte una — pe colină la vale, apoi începură a aruncă în ele cu oasele ce le-au avut. Si cum erau buțile goale aşa sunau de tare, încât toată curtea împăratului se sculă spăriată, cugetând că pușcă cineva cu tunurile.

În ziua următoare se minună împăratul Roșu când află, că Petru și cu frații lui nu numai că au mâncat tot, dar încă cereau de mâncare, când au eşit din casă, zicând, că erau să moară de foame.

Acum venî rândul la a treia poruncă, care era cea mai grea de împlinit. Împăratul Roșu avea adeca un cuptor

mare de fier și a poruncit slugilor să-l ardă până va scânteia de roșu și atunci să bage în el pe Petru și pe frații lui de cruce. Aceștia se spăimântară, când văzură cuptorul roșu ca focul, Frigurilă însă nu mai putea de bucurie, că acum să se încalzească și el odată cum se cade.

, Lăsați-mă pe mine înainte — zise el cătră ceilalți și intră în cuptor. Și să vedeți minune! Cum intră Frigurilă, cuptorul se răcă așa de tare de gândeai, că de când e lumea n'a mai fost încălzit. Ba dela o vreme bieții oameni începură a tremură, de cugetai, că le sar toți dinții din gură, așa se făcuse de frig în cuptor, pentru că Frigurilă a luat toată căldura, ce era în el.

Dimineața veni împăratul Roșu să vadă cum se vor fi fript coconașii cei viteji. Când colo! Nu putea crede ochilor... căci nu numai, că nu s'au fript, dar tremurau de frig.

Dacă văzut împăratul Roșu, că Petru e un viteaz așa de mare, se bucură foarte mult și fiind el bătrân și neavând copii puse pe Petru pe scaunul împăratiei, iar el se retrase. Întreaga împăratie se bucură că a căpătat un împărat așa de viteaz și înțeleapt ca Petru. Petru puse pe frații lui de cruce sfetnici împărațești.

Ajungând Petru împărat, nu și uită de fata împăratului Verde, care l-a scăpat pe el dela moarte, și o luă de soție împreunând astfel amândouă împărațiile, căci și împăratul Verde lăsa pe scaunul împăratiei lui pe ginere-său. Acum să fi văzut ce ospăț împărațesc s'a făcut. Fost au acolo chemeți tatăl și frații lui Petru, apoi toți craii și prinții, toți domnii și boierii, toți săracii și calicii. Fost am și eu pe acolo și am auzit când a întrebat împăratul Verde pe ginere-său:

, Dar spunem Petre, ce ai visat tu în via tată-tău, de nu ai vrut să spuni nimări?

— Visul meu îl știi cu toții* — răspunse Petru, căci eu n'am visat alta decât tocmai aceea, ce s'a întâmplat cu mine de atunci și până acum și de aceea nu l-am spus nimănu, căci atunci ar fi rîs toată lumea de mine, acum însă dupăce s'a împlinit, îl știi și d-voastră.

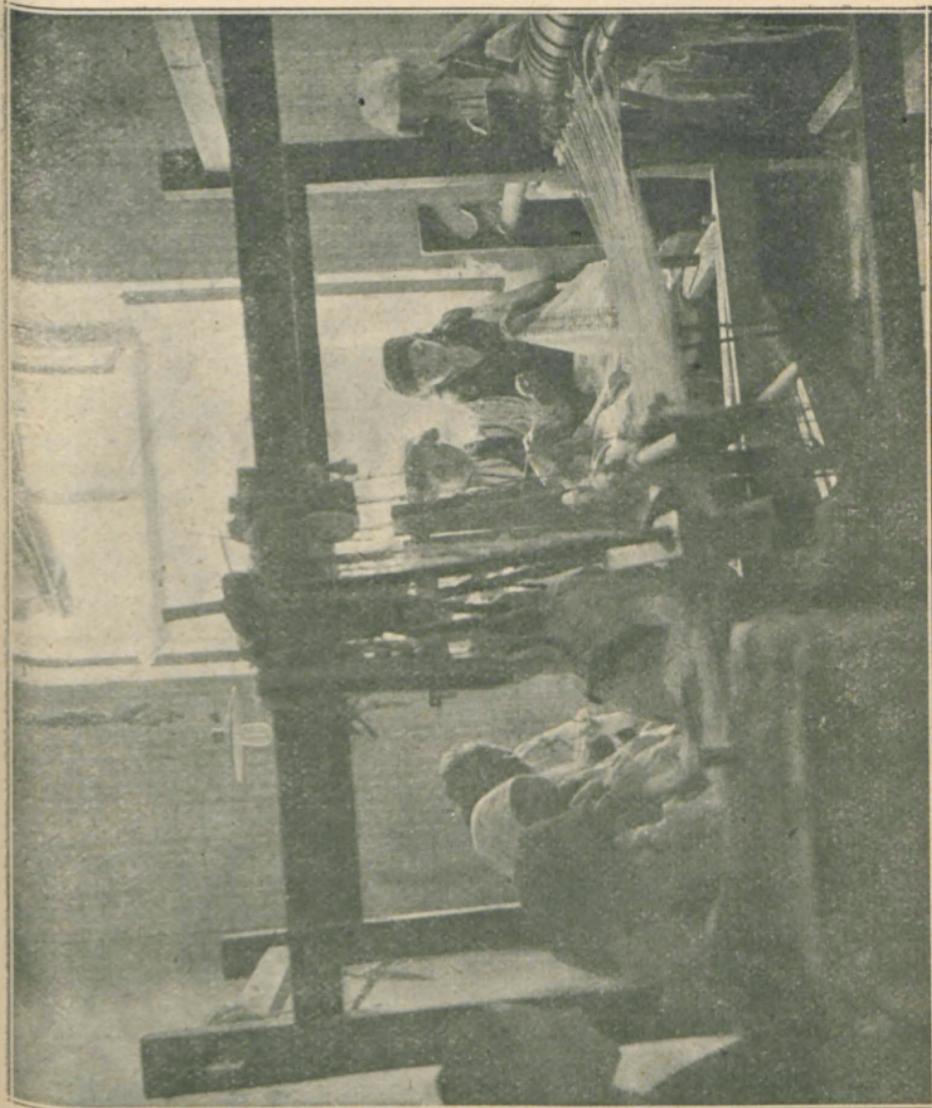
— Trăiască împăratul* — strigă Fugilă.

, Vivaaaaaaaat!* — răspunseră o mie și o sută de glasuri.

Serbări culturale.

I. „Asociațiunea“.

Adunările generale ale „Asociațiunii“ în cursul timpului s'au desvoltat într'un fel de praznic național, la care

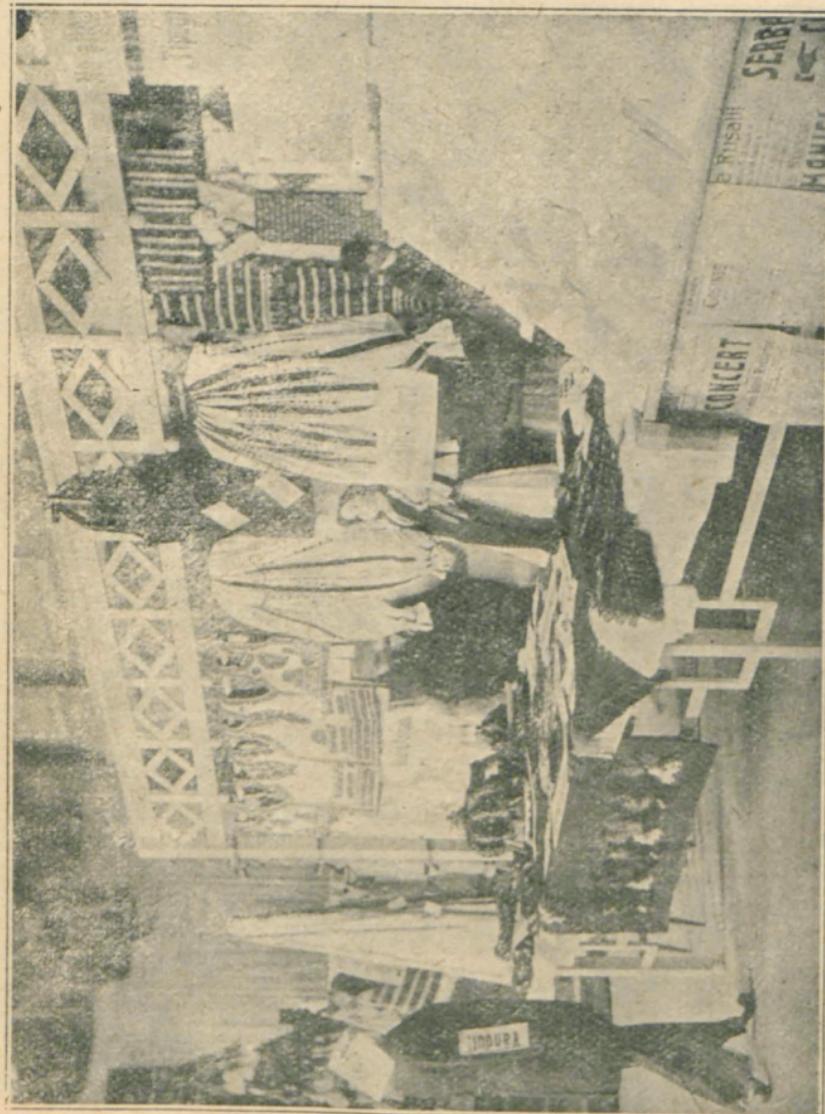

„Românii din patru unghiuri“ își dau întâlnire înnoind vechi cunoștințe și legând altele noi.

Adunarea generală a „Asociațiunii“ pentru anul 1913 s'a ținut în Orăștie la 1/14 și 2/15 Septembrie.¹¹ Lume multă și aleasă a luat parte la această serbare. Voia bună și insuflătirea ce se pornise, deodată a fost nimicită prin fulgerătoarea veste despre moartea aviatorului Aurel Vlaicu, copil

al aceluia ținut. Nici în momente sărbătorești nu am fost crutat de lovitura sorții...

Duminecă în 1/14 Septembrie după ce s'a oficiat serviciu divin în ambele biserici românești din Orăștie, s'a deschis adunarea generală a „Asociațiunii” în sala cea mare dela

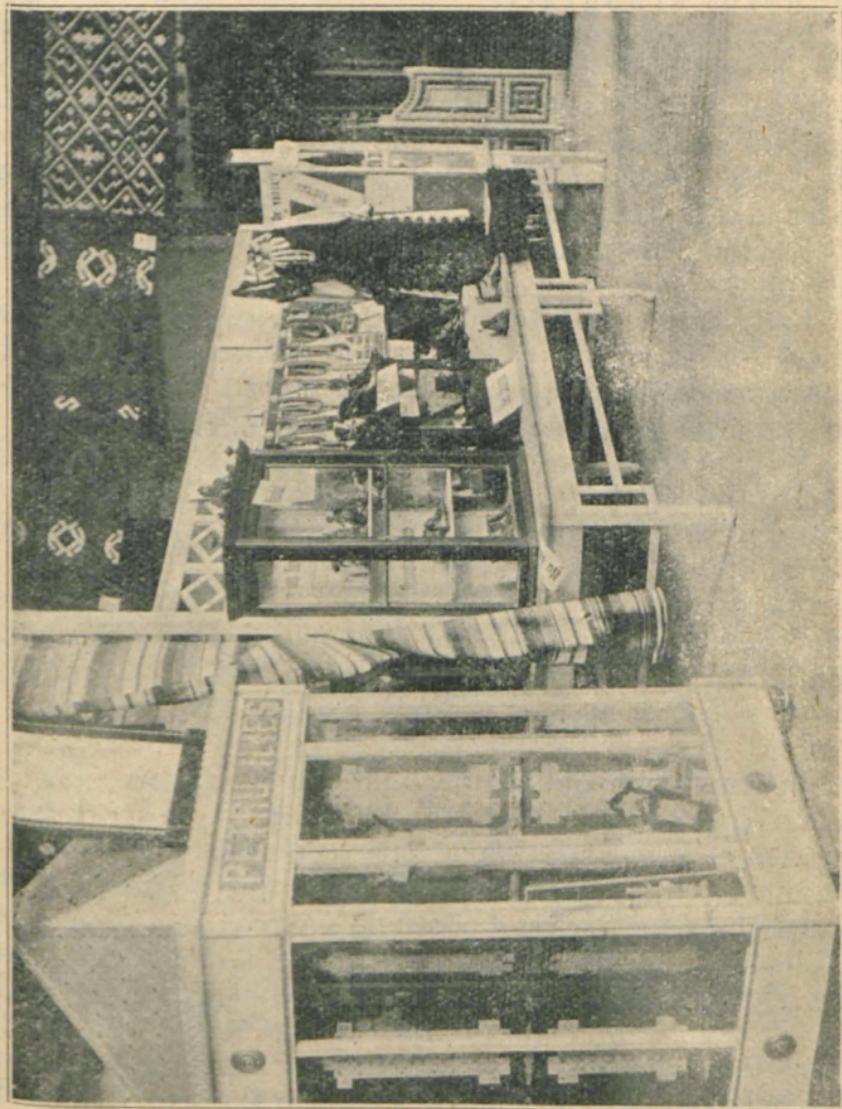

Vedere din expoziția dela Orăștie,

„Central” la orele 10 a. m. prin un discurs însemnat atât ca cuprins, cât și ca formă, rostit de președintele Andrei Bârseanu.

Această primă ședință a fost mai mult formală. După ședință s-au întrunit în conferință directorii despărțămintelor „Asociațiunii”, apoi, la amiază, s'a deschis în sala dela „Tran-

silvania^a admirabila expoziție a meseriașilor români, a atelierului de țesături din Orăștie și a industriei casnice a femeilor române dela sate. A fost una din cele mai frumoase și mai bine întocmite expoziții. Expoziția meseriașilor a aranjat-o d-l Adrian Cristea, funcționar la „Ardeleana“ și Ioan

Vedere din expoziția dela Orăștie.

Ciontea, conducător de tipografie. Expoziția atelierului de țesătorie, au aranjat-o doamna Victoria Erdélyi n. Bardosi și d-șoara Victoria Barițiu din Orăștie. Expoziția țesăturilor adunate dela țărance au organizat-o doamnele: Aurelia Boldea n. Barițiu, Maria Moța, Victoria Domșa, Maria Branga, Ana S. Vlad, Hedviga Muntean, Lucreția S. Damian și d-șoara

Valeria Ștefănescu. Prezidente ale acestui comitet de aranjare au fost damele: Aurelia Boldea n. Barițiu și Victoria Erdélyi n. Bardoși, cari au dovedit foarte bun gust și pricepere.

*

La 2 ore p. m. s'a ținut în „Central“ inimosul banchet cu frumoase toaste. Apoi lumea a ieșit să vadă o minune: *Conductul etnografic*.

In piața orașului, muzica militară intonează marșul. Un marș românesc de Ventura. Si ochii privitorului se aprind tot mai mult în fața tabloului maiestos ce începe a se desfășură, tot mai viu, tot mai ademenitor. Este conductul etnografic aranjat cu ocazia serbărilor. Sunt flăcăi voinici ca brazii, sunt femei și fete pe fața căroră inflorește tinerețea și sănătatea.

Ei trec semetii, îmbrăcați în hainele lor, albe, curate ca visul curat al neamului lor.

Ei trec sat după sat, fiecare cu portul lor, cântându-și cântecul lor. E un val ce se revarsă cuceritor în orașul în care alături de bucuria sărbătorii, a poposit de azi dimineață un oaspe crud: *vestea morții lui Vlaicu*.

Da vin toți. Uite Romoșenii, Spinenii, Vaideenii. Uite și flăcăii din Binținți. Ei, cari au dat din mijlocul lor pe cuceritorul văzduhului, vin triști de data asta. Steagul lor e infășurat în vâl de doliu ...

Un fior crud trece prin suflete. Publicul se descopere. Ce de gânduri te copleșesc, privind pe tovarășii din copilărie ai sburătorului ... Si după ei vin alții și alții toți voinici, toți sănătoși și conștienți ...

*

In frunte vin orăștienii. Intâi grupul meseriașilor, apoi zidarii, plugarii, femeile în port de azi și în port aşa zis „bătrânesc“. Urmează, timp de peste un ceas defilarea a vreo 30 de comune, în ordinea următoare: Binținți: Grup de bărbați și femei. In frunte cu flamură îndoliată. Trec tăcuți, înfrânti de conștiința solidarității lor cu — sburătorul nefericit ... Balomir, Beriu (în fruntea convoiului merg săltând călușerii), Sereca, Bobâlna (cules de vie), Cugir, Căstău (călușeri), Dâncul-mic, Valea-Geoagiului, Mărtinești (călușeri), Ludești, Orăștioara, Pișchinți, Pricaz (călușeri), Romos, Romoșel (în frunte cu un grup de călăreți, steag bogat împodobit cu năfrâmi, nuntă, fetele vin cântând și chiind, într'un car tras de patru boi roșcați, femei bătrâne), Vaidei (călușeri), Turmașiu (călușeri), Tămășasa (călușeri), Turdaș, Șibot, Spini (călușeri), Sibișel (călări, nuntăși, mireasa cu diademă de bani), Vinerea (steagul cel mai frumos, clăcași în mâni cu secera, femeile chiuiesc, un car cu butoi etc.).

Nesfârșitul val iasă pe Dealul-mic, locul unde sburase
Vlaicu anul trecut... O panoramă caleidoscopică e plaiul până
în pădure. Se dau întreceri de călușeri. Poezia satelor bi-
ruiește adânc sufletele și în sute de ochi mijesc lacrimile.
Străinii stau muți în fața sublimului tablou: din largul mării
românești au venit abia câteva valuri la Orăștie...

Dela conductul etnografic din Orăștie. Nunta dela Romoșel:
mirii cu nașii.

Duminecă seara s'a dat concert cu concursul d-nei Veturia
Triteanu și al d-șoarei Cella Delavrancea.

Luni a fost ziua muncii. În ședință au raportat comi-
siunile exmise în preziuă și s'a încins desbatere serioasă
asupra chestiilor puse la ordinea zilei.

Raportul general s'a luat la cunoștință, comitetului central

i s'a votat absolut pe anul 1912 de gestiune; revista „Transilvania“ se va scoate de aci înainte lunar.

S'a hotărît, ca marelui V. Stroescu, să i se trimită o adresă de omagiu din sinul adunării generale.

S'a primit apoi raportul comisiunei financiare, prezentat de d-l V. Osvadă. Fiind timpul înaintat, desbaterile s-au amânat pe după amiazi.

La 4 ore d-l președinte redeschide ședința.

Conferenția sunt Dr. Radu, profesor în Brad și Dr. Silviu

Dela conductul etnografic din Orăștie. Car cu nuntași din Romoșel.

Dragomir, profesor în Sibiu. Cel dintâi vorbește despre „Răsăpândirea științelor la Românii din Transilvania și Ungaria“, al doilea schițează istoricul Orăștiei.

Conferenția sunt felicități.

D-l Oct. Sglimbea raportează în numele comisiei pentru înscrierea de membri noui, că s'a adunat suma de 7197 cor.

La propunerea părintelui protopop Teculescu, raportorul comisiei de candidare, se alege cu aclamațiune comitetul, și anume: A. Bârseanu, președinte, Dr. Vasile Suciu, v.-președinte. Membri activi ai comitetului: Dr. Ilarion Pușcariu, P. Cosma, N. Ivan, Dr. N. Bălan, Oct. Goga, Dr. I. Lupaș, Dr. Oct. Russu, Nicolae Togan, Ioan Negruțiu, Gavril Precup, Ioan Agârbiceanu, Oct. Tăslăuanu. Membri suplenți: Dr. Vasile Bologa, Dr. E. Beu, Dr. L. Borcia, Dr. I. Rațiu, Arsenie Bunea, R. Simu.

Domnii președinte și v.-președinte multămesc adunării generale de încredere arătată.

Viitoarea adunare se va ține la Năsăud.

Balul, în considerarea doliului național, nu s'a ținut.

II. „Societatea pentru fond de teatru român“

și-a ținut adunarea generală în Caransebeș la sf. Dumitru, în cadrul unor frumoase serbări și combinată cu adunarea generală a Reuniunii învățătorilor din Banat.

Dela conductul etnografic din Orăștie. Călușeri din Vaidei.

În ziua primă să ținut ședința Societății de teatru, distinsă prin un frumos discurs al episcopului Dr. Cristea. S'au ales comisiuni și să ținut o conferință.

După prânz concert dat de 2 fanfare țărănești și 3 coruri; iar seara să ținut reprezentăție teatrală de către trupa artiștilor dela teatrul Național din București formată sub conducerea d-lui Victor Antonescu, care a făcut un turneu prin centrele locuite de Români. S'au jucat piesele „Legea iertării“ și „Năpasta“ în mod cu adevărat artistic, cum pe la noi nu să mai văzut.

A doua zi să ținut adunarea Reuniunii învățătorilor; la amiază banchet, iar după prânz și până seara târziu să ținut a doua ședință a Societății de teatru, cu vii discuții și o lungă critică a activității de până aci a Societății.

Adunarea a luat spre știre raportul general și a ales noul comitet astfel: președinte Dr. Alexandru Vajda-Voevod, vicepreședinte G. Dima, membri în comitet Dr. I. Blaga, V. Goldiș, Dr. I. Maniu, Dr. G. Dobrin, Dr. V. Braniste, Dr. Tib. Brediceanu și Dr. N. Vecerdea.

Seara a doua reprezentăție teatrală a trupei Antonescu; s'a jucat piesa „Poama crudă“ de Ursaky.

III. „Uniunea femeilor române“.

Reuniunile române de femei au format în anul trecut „Uniunea femeilor române din Ungaria.“ Pe baza statutelor aprobată de guvern s'a convocat congresul Uniunii la Sibiu pe zilele de Rusalii (8—9 iunie n.) 1914.

După ce au participat la serviciul divin membrele comitetului și delegatele Reuniunilor cum și număroși domni s'au întrunit în sala festivă a Muzeului Asociațiunii, unde președinta Maria Baiulescu (Brașov) a deschis congresul cu un frumos și bine simțit discurs. După discursurile de bineventare și răspunsul președentei, după constituire și înscriere de membri etc. se prezintă raportul comitetului și se ceteșc propunerile aceluia, cari sunt:

1. Membrele donatoare dela 100 cor. în sus să se numească binefăcătoare, până la 100 coroane ajutătoare.
2. Să se numească doamnele Eleftera D. Mihali, Elena Dr. Mețianu și Elena Hossu Longin, membre binefăcătoare, pe baza contribuirii lor la uniune.
3. Fiindcă multe din reuniunile asociate declară, că statutele nu le permit să plătească taxa de 20 cor. ca membre ordinare, să se îndemne comitele, ca singuraticele membre să contribue la adunarea sumei de 20 cor.
4. Pentru a uniunea să aibă un fond disponibil mai mare pentru mai ușoara realizare a problemelor sale, ar fi mai bine, ca congresul să stabilească o taxă maximală de membri și membre ajutătoare.
5. Pentru realizarea consecințării orfanilor români, reuniunile să se adreseze la scaunele orfanale din districtul lor.

Se aleg apoi diferite comisiuni.

După banchetul dela nouă hotel „Boulevard“ a urmat după prânz a doua ședință. A ținut conferență d-l prof. sem. Dr. N. Bălan despre necesitatea creșterii religioase-morale a copiilor, apoi d-șoara directoară Valeria Greavu despre educația sistematică în gospodăria și industria casnică.

Ambele conferențe au fost primite cu multă placere și respălatite cu aplause.

Se intră în ordinea de zi. În numele comisiunii pentru cenzurarea raportului comitetului raportează d-na Maria

Botiș născ. Cioban din Arad. Exprimă mulțămită comitetului și în special doamnei prezidente Maria Baiulescu pentru munca depusă în interesul uniunii. Aprobarea statutelor să se iee la cunoștință și comitetului să se dea absolutoriu pentru acceptarea modificărilor din statute cerute de guvern. Ambele propunerile se primesc din partea congresului. Comisiunea propune, ca pentru sporirea fondurilor uniunii să fie rugați preoții și învățătorii să sfătuiască poporul, ca în locul pomenelor să facă donațiuni la fondurile uniunii. Se primește. Propune mai departe, ca pretutindenea femeile inteligente române să țină conferențe țărancelor despre scopurile și lucrările uniuniei. Se primește. Se propune și congresul votează mulțămită doamnelor care au contribuit cu sume mai însemnate la fondurile uniunii, anume: Elena Dr. Mețianu și altele. În fine comisiunea propune acceptarea tuturor propunerilor comitetului executiv. Se primește.

Doamna Eugenia Tordășianu face propunerea, ca reuniunile dela sate să fie instruite și îndrumate să îngrijască de femeile lăhuze din satul lor, și mai ales de copiii acestora, sub durata boalei mamei lor. Propunerea se primește cu placere și însuflețire.

Comisiunea financiară raportează prin doamna Eugenia Tordășianu, că socotelile au fost aflate în bună regulă. Propune aprobarea lor și votarea absolutoriului pe seama comitetului. Cu privire la budget comitetul se împuternicește să facă erogațiunile în raport cu venitele pe care le va avea în anul curent. Se primește.

Comisiunea pentru înscrierea de membri noi raportează prin domnul Dr. Nicolae Bălan despre rezultatul contribuiriilor făcute pentru orfelinat. A dat Excelența Sa Mitropolitul Ioan Mețianu 300 cor., doamna Dr. Bran din Teaca 400 cor. și altele sume mai mari și mai mici. După cetirea întregei liste se anunță din public o țărancă din Feldioara, că și ea dă 40 de coroane, și se deschide de nou colectă benevolă, care dă un frumos rezultat. A dat d-l Dr. Iancu Mețianu 100 cor., doamna Elena Săbădeanu 100 cor., doamna Ana Dr. Vlad 100 cor., doamna Constanța Hodoș 50 lei, și multe altele sume diferite. Dintre elevele școalei noastre civile a venit una pe scenă și a declarat, în numele colegelor ei, că și ele vor colecta între ele suma de 200 coroane pentru frumosul scop. Întregul congres a izbucnit în aplause și aclamări.

În numele comisiunei alese pentru candidarea persoanelor celor ce sunt de ales în noul comitet propune doamna Boldea să fie reales vechiul comitet, și anume: prezidentă

Maria Baiulescu, viceprezident Maria Cosma, Sibiu, și Elena Pop Hossu Longin, cassieră Virginia Vlaicu, secretară Elena Dr. Mețianu, membre în comitet Elena Săbădeanu, Catinca Bârseanu, Ana Filip, Paulina Radulescu, Sofia Beleş, Elena Pop născ. Maniu, Sidonia Petrovici, suplente Maria Moldovan, Ana Pop de Lemeny și Lucreția Mureșan.

Stabilirea locului unde se va țineă congresul proxim, se lasă în grija comitetului.

În luptă cu natura.

Ziarul bucureștean „Seara“ a publicat un frumos articol despre luptele pe care le poartă omul cu natura, pentru a se pune în stăpânirea secretelor și puterilor ei, și despre felul cum își răsbună natura asupra celor îndrăzneți, în momentul în care se vede biruită. Articolul e scris din prilejul morții mult iubitului și regretatului Aurel Vlaicu, și e de cunprinsul următor:

„Nu se câștigă nici o izbândă mare fără sânge.

E în ursita oamenilor să lupte cu pământul, cu focul, cu apa, cu aerul, să înfrângă încet, încet elementele, și descooperind toate tainele firei să croiască drumuri noi viitorului.

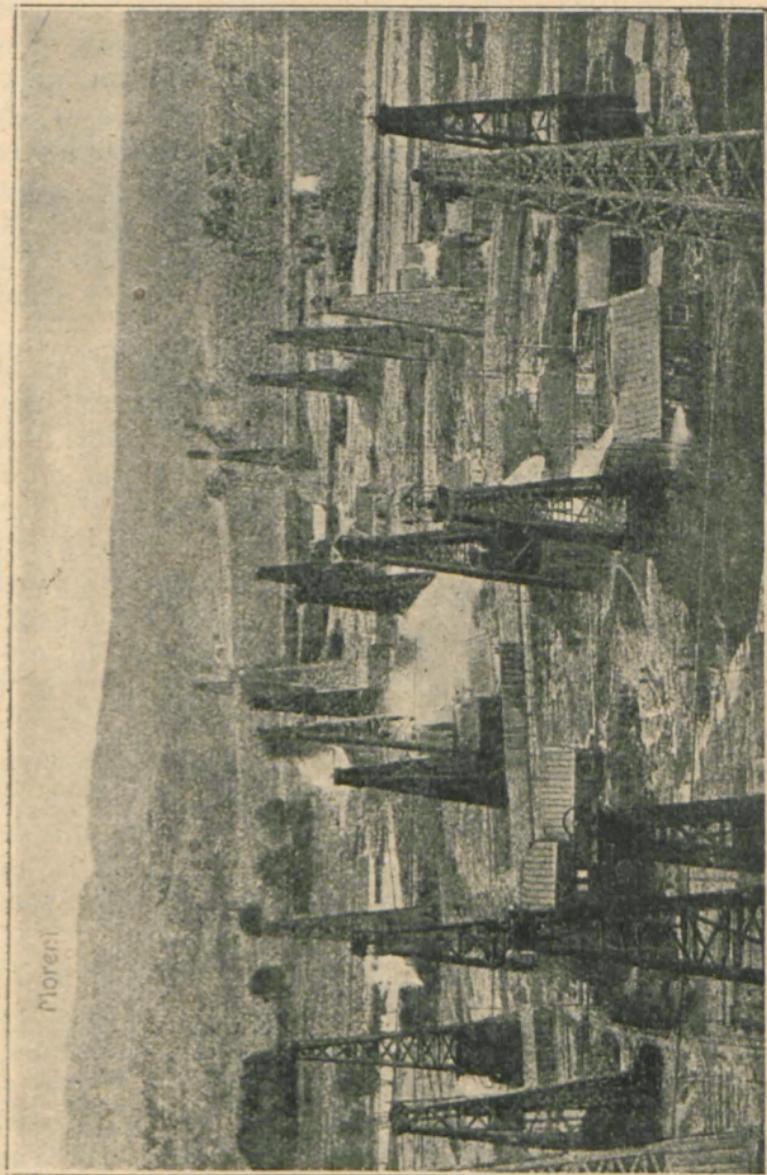
Cei de eri au pregătit epoca de acum, cei de astăzi pregătesc epoca de mâne. E o fugă neîntreruptă, o goană fantastică pentru descoperirea unei „idei noi“, prin care omul să-și desăvârșească atotputernicia. A cucerit omul suprafața globului, până în regiunile cele mai sălbaticе, pe întinsul oceanelor ca și la cele două poluri, îi exploatează adâncimile, îi sfredelește măruntaele și pretutindeni în lupta aceasta gigantică între omul peritor și natură, — natura când se lasă învinsă, își răsbună, ucide.

Să crezi că pământul, apa, focul, aerul sunt geloase de victoriile omului, geloase, că n'a rămas în rândul celor alalte animale, tremurând în fața furtunei, pitindu-se la priveliștea fulgerelor, trăind în caverne și rătăcind ca dobitoacele prin câmpii și pădurile vremurilor preistorice.

Cine l-a pus pe om să-și ia drepturi și puteri pe care ființa primitivă, din care ne tragem, nu le-a avut la începutul începutului?

Și iată, o scânteie electrică într'o mină de cărbuni provoacă o explozie a gazelor și sute de oameni pier înnăbușiți în fundul pământului, care se răsbună că-i exploatăm adâncurile. O altă scânteie aprinde o sondă, și valuri de foc se

revarsă pustiitoare și omorâtoare. Pe oceane avem catastrofa Titanicului și alte mii și milioane de tragedii, unele mai complete decât altele și la fel de ucigătoare. Natura e răsbunătoare! Cum? Vrei să mă învingi și pe mine? Vrei să-mi par-

Sondări dela Moreni.

Moreni

curgi întinsurile, ca pasăre, om cutezător? Vrei cu adevărat să te iei la trântă și cu boarea și cu vântul și cu vijelia, pe cari le reped cum vreau și când vreau? Cum? Nu te însășimântă nici vârtejurile, nici uraganele mele, nici cerul pe care îl acopăr cu nori groși când mă înfurii, și din care revărs, când, vreau trombe de ploaie și trăznete?

Și văzduhul își umflă foalele, vâjăe, urlă, se răsbună.

Soarele topește ceara dela aripele lui Icar, și întâiul om
sburător cade și moare plătind cu sângele lui năzuințele de
a fi voit să cucerească cerul.

Alții își înscriu numele pe un sir lung de morminte,
eroi ai năzuinței de a câștigă o nouă victorie și de a impune
voința și puterea omului și vânturilor, și vijelilor, și cerului
protivnic. Chavez moare trecând pe pasărea-i Alpii, giganticul
Zeppelin e aruncat ca o jucărie în mare; fiecare zi aduce o
nouă victimă și în emulațiunea, în stăruința aceasta a omului
de a pluti mai sus, ni-a venit și nouă rândul de a ne plăti
tributul de sânge. Întâi a fost locotenentul Caranda, și
acum îl ducem la mormânt pe Vlaicu; un inventator strivit
sub aeroplanel creat de închipuirea lui, în care a scăparat o
idee de geniu...

Am privit tristul și impunătorul convoiu al acestui
scump fiu plecat pentru veci dintre noi. Am privit convoiul
cu durerea resemnată ce trebuie să avem în fața fatalității
ce-și flutură mantia neagră în preajma fiecărui om muncit de
un vis mai îndrăzneț, căci geniul nu-și întinde aripile fără pri-
mejdie. În zarea prea luminoasă a gândului creator, invizibilă și
mută pândește totdeauna moartea, stăpâna noastră a tuturor.

Am privit convoiul lui Vlaicu cu caru-i funebri îm-
podobit cu flori, cu armata care-i faceă onorurile, cu mulțimea
înlăcrămată și mută, urmându-l până la groapă... În frunte
era dus aeroplana-i, ideea lui concretizată în formele elegante
și usoare ale aparatului, cu care ne-a uimit și emoționat de
atâtea ori, și care ne rămâne moștenire și relicvă pentru
totdeauna... Și privind toate acestea, prinț'o ciudată săritură
a gândului mi-am amintit de un nume din legendele noastre,
iar deasupra coșciugului acoperit cu flori numele meșterului
Vlaicu să înfrățit cu al meșterului Manole.

Poporul, în fantasia-i bogată, nu și-a încipuit desă-
vârsirea splendidului monument al Curței de Argeș fără tri-
butul acesta al săngelui, cu care se încheagă orice idee mare
sau cucerire... Meșterul Manole și-a zidit soția de vie, ca
că învingă geniurile răului ce-i dărâmau creația artistică, iar
când cu prețul acesta a desăvârșit-o în sfârșit, ele s-au răs-
bunat dărâmând schelele. Atunci marele meșter, ca să se
scoboare din vârful monumentului, și-a făcut aripi de lemn
și și-a dat drumul... Pe locul unde a căzut și a murit, a
izvorit imediat:

»O fântână lină
Cu apă puțină«,

care picură de atunci ca un plâns neîncetat pentru geniul
disparut.

Aripele meșterului Manole au plutit triumfătoare în albastrul cerului, create din nou de geniul meșterului Vlaicu. Numele acestea, unul al legendei și celalalt al realității, au nu știu ce comun și tragic în ele...

Și legenda meșterului Manole se întunecă în fața povestei mai vii și mai dureroase a meșterului Vlaicu.

G. Călin.

Cinstirea Duminecii la Americani.

Dumineca ar trebui să fie la toate popoarele creștine, ziua cea mai cinstită, ziua odihnei trupești și a primenirii sufletești. Durere, vremea a schimbat în multe locuri și la multe popoare și adevăratul rost al acestei zile. Chiar la poporul nostru, — popor crescut în și prin biserică, Dumineca, nu mai are însemnatatea sa și cinstea cuvenită. Se înțelege, această schimbare s'a făcut pe neobservate și poporul e încredință că e bine aşa cum este și altcum nu se poate.

Să luăm de pildă o Duminecă din dricul verii, când munca câmpului e mai intențită. Mi-aduc aminte de când erau acasă... Nu odată am văzut Dumineca dimineața, bărbați cu coasa pe umeri. Când se făcea de ploaie după amiazi, vedeam adeseori junioși mergând la strâns de snopi. Am văzut și cete de feciori trăgând pologi groși în livada sau grădina cutării om cu bunăstare, căruia îi venise chef să facă clacă în zi de Duminecă. Despre scos de cânepă, despre ridicarea coperișelor nouilor clădiri economice nici nu mai amintesc, acestea anume sunt lăsate pe Duminecă, aproape peste tot locul.

La biserică merg mai puțini credincioși și merg târziu, motivându-și absența sau întârzierea cu: am fost prea ostenit că am lucrat toată săptămâna. Dar după amiazi sunt toți în tălpi la horă, iar cărcimele sunt atât de îndesuite de nu poți aruncă un ac. Găsești acolo și oameni îmbrăcați murdar, semn că încă de dimineață și-au făcut loc și și-au uitat să meargă și la biserică ori să se mai abată și acasă.

Cele mai multe vrajbe se întâmplă tot în ziua Duminecii. Atunci se bea mai mult rachiu: izvorul vrajbelor. Chiar și cele mai multe neînțelegeri familiare se încep în ziua Duminecii.

In multe comune — nu știu dacă chiar în toate, — în zi de Duminecă se sorocesc și oameni la cancelaria comunală, iar jurații măsoară toată ziua pe hotar, constatănd prevaricațiile și pagubele. Si câte și mai câte lucruri nu se îsprăvesc Dumineca, nu la întâmplare, ci anume lăsate pe această zi — cu altă menire.

Și nu e bine aşa!

Americanii altcum serbează Dumineca.

Sâmbătă seara munca înceată dacă e posibil — căci sunt și fabrici, — ca turnătoriile de fier, unde munca nu se poate întrerupe nici în ziua de Paști. Cele mai multe se îsprăvesc Sâmbătă la amiazi sau cel mult la 4 ore după amiazi. Cârcimele — dacă sunt într'o localitate cârcime — se închid Sâmbăta la 9 ore și nu se mai deschid până Luni dimineața. Bisericile se deschid Dumineca des de dimineață și se închid numai seara târziu. În fiecare se țin 3—4 servicii rostindu-se la fiecare serviciu o predică, în caz că servesc mai mulți preoți, și două. Dar biserică e totdeauna plină de lume.

Bisericile bogate aranjează după amiazi, anumite șezători religioase unde iarăș se rostesc predici practice admirabile. La astfel de șezători se împarte celor prezenți înghețată, zaharicale și prăjituri — gratuit. În bisericile mai sărace se vând acestea cu bani scumpi, sporindu-se fondurile din care se întrețin.

In unele state, — cum e Pennsylvania — în zi de Duminecă nu e permis jocul nici muzica. Nici circ, nici teatru, nici cinematograf Dumineca nu e deschis. În unele localități nu se vând nici măcar țigări sau beuturi nespirtuoase. Sunt opriți chiar jocurile de distracție, cum e de pildă biliardul. Contract încheiat, sau tocmeală făcută în zi de Duminecă, sunt fără de valoare. Vrajbele întâmplate Dumineca sunt cu mult mai aspru pedepsite, ca cele din zi de lucru. Chiar numai parcurile muzeele și librăriile sunt deschise pentru recreația celorce muncesc greu, în decursul unei săptămâni în fumul și praful fabricelor.

Dar nu numai la orașe e aşa. și la sate e tot asemenea. Un farmăr (plugar) nu ar lucră ceva pentru o lume întreagă. De Sâmbătă seara până Luni dimineața el se roagă, cetește, merge la biserică și se distraje în cercul familiei sale. Chiar aranjându-se vre-un maial, beutură spirtuoasă nu se folosește. În sate peste tot, rar afli cârcimă. La votări comitatense de obiceiu, satele dau cele mai multe voturi pentru închiderea cârcimelor. Astfel se explică și închiderea cârcimelor dela orașe.

Fiecare American are în casa sa Biblia. Ei cetesc toți și cetesc cu drag. și de aceea credința lor e mare și tare. Nu odată am auzit chiar în familii — cum s'ar zice: aristocrate, — cetindu-se din Biblie de către capul familiei, pe când ceilalți membri, până și servitoarea, ascultau.

Când locuiam în Youngstown Ohio, aveam un vecin care se ocupă cu vinderea de realități. Din percente își facea

un traiu destul de cinstit. În casa lui avea un pian, prietenul nedespărțit a oricărei familii americane. El mergea regulat la biserică în fiecare Duminecă. Soția lui, cam bolnavicioasă, rămânea adeseori acasă. În schimb, tot timpul cât era el la biserică, ea cânta la pian numai psalmi religioși, dar cu atâtă dragoste și cu atâtă sentiment, încât îți reamintea tipul femeii creștine zugrăvit cândva de penelul sau peana vestișilor măestri cari nu mai sunt.

Aveau și un băiat ca de vreo opt ani. Si mare mi-a fost mirarea, când într-o Duminecă după amiazi, am văzut pe mama sa apucându-l de urechi și îngenunchindu-l, pentru că era prea sburdalnic și nealegător în vorbe. Azi e Duminecă Charly — ii zise mamă-sa — trebuie să fi mai cuminte și mai bun ca în alte zile. Înainte de a luă prânzul, cântau un imn religios — cu acompaniament de pian.

Nu pot susțineă, că toți Americanii sunt la fel, dar sunt foarte mulți, cei mai mulți, pe când la noi nu știu căți s'ar află. La noi pianele sunt pentru potpurii... Un imn bisericesc se cântă la noi la pian numai când o domnișoară de elită se vede în fața publicului mare — la concerte și cântă numai ca să stoarcă aplause, dar nu ca să mărească pe Dumnezeu.

Dar Biblia în câte case o aflăm?

Dar biserică de căți boieri e cercetată?

Noi ne-am depărtat de Dumnezeu tare... tare...

Nu vă vine să vă mirați?

Eu nu mă mir, că Americanii nu numai în industrie și în comerț sunt cei dintâi, ci sunt și ceice se apropie mai mult de Dumnezeu. Prin ei își arată Dumnezeu mărireala și bunătatea sa... Noi ne depărtăm de El... suntem răi.

Farrell-Pa, la 15 Iunie 1914.

„Rev. Teol.“

I. Podea, adm. prot.

Iubileul din Năsăud.

Sâmbătă în 4 Octombrie n. 1913 s-au ținut în Năsăud frumoase serbări, organizate din prilejul împlinirii de 50 ani dela înființarea gimnaziului de acolo.

Serbările s-au desfășurat cu multă demnitate și însuflețire. S-au inceput Vineri seara, când elevii intruniți în fața gimnaziului au intonat „Imnul poporului“: Doamne, ține și protege!

A fost un omagiu Monarhului, sub al cărui scut s'a înființat școala aceasta din averile fostului regiment de graniță al Năsăudului.

După cântare un elev a rostit o vorbire de mulțumire corpului profesoral, iar directorul Ion Gheție a îndemnat școlarii să-și arate vrednicia nu numai cu vorbe, ci mai ales cu fapte.

Tinerimea studioasă cu lămpioane a mers apoi la clădirea, unde se află administrația fondurilor. Acolo a cântat iarăș Oda gimnaziului, iar președintele Dr. V. Pahone spune tinerimii să fie recunoscătoare acelor vrednici oameni, cari au făcut cu puțință crearea institutului acestuia dela granița nord-estică a Ardealului.

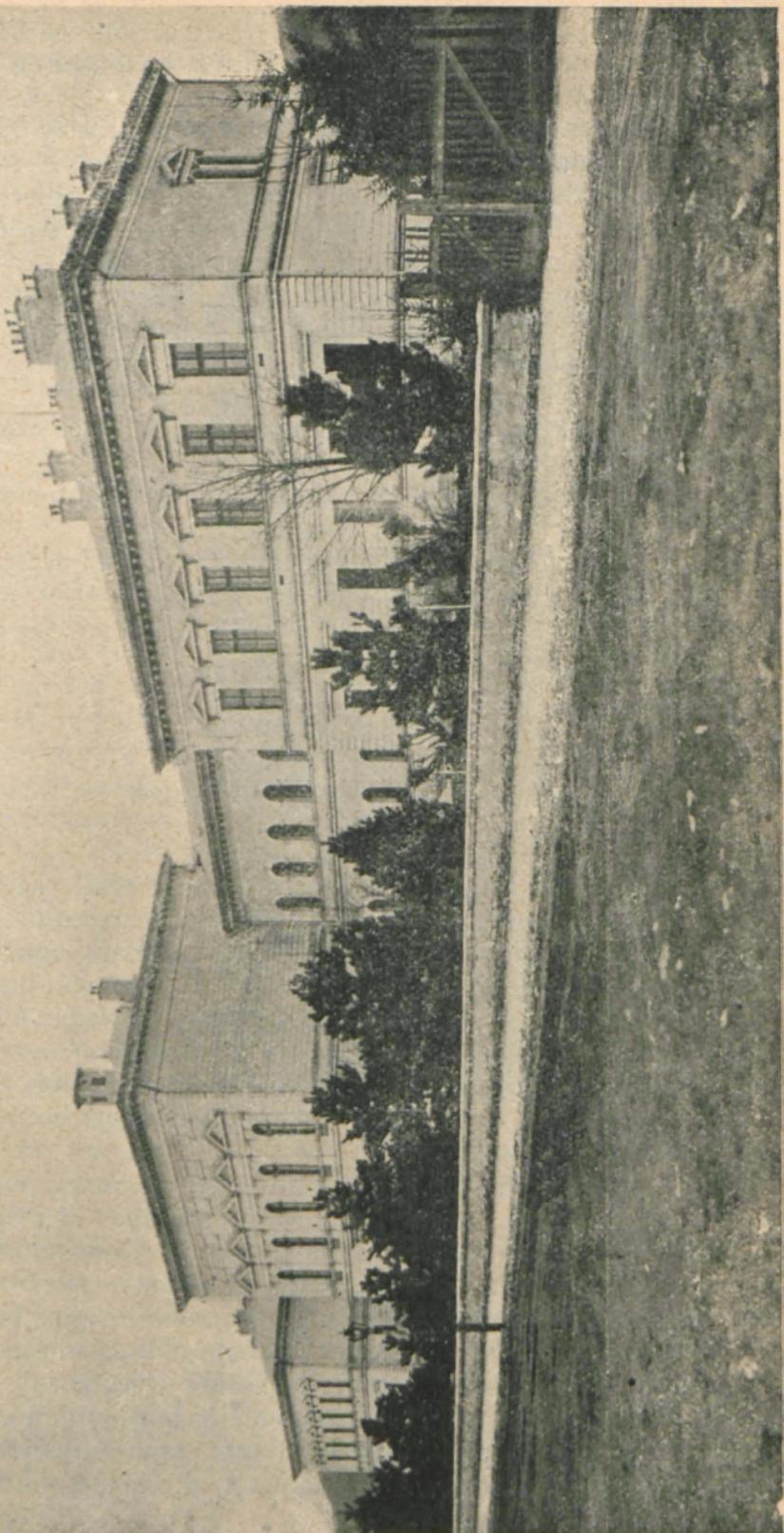
Gimnaziul vechi din Năsăud.

Intre cei sosiți din țară se găsiă și poetul G. Coșbuc, întâmpinat în tot locul cu mare dragoste și entuziasm.

In ziua următoare, Sâmbătă, dimineața școlarii gimnaziului au mers la biserică, unde s'a oficiat serviciul divin pentru ziua jubilară și s'a citit ecenia morților pentru fondatorii și profesorii repausați ai gimnaziului.

Lumea s'a adunat apoi în sala mare a institutului la ședință festivă. Directorul Gheție a salutat pe cei sosiți, iar profesorul Dr. N. Drăgan a citit discursul, în care schițează trecutul de 50 de ani al gimnaziului năsăudean.

Din datele expuse de vorbitor vedem, că numărul elevilor înscrîși la această școală dela 1863 până la 1913 este de 10,965; dintre aceștia au trecut examenul de maturitate 878. „Cinstea și podoaba institutului nostru, zice conferen-

Gimnaziul nou din Năsăud.

țiarul, este poetul Gheorghe Coșbuc, ale cărui prime încercări poetice sunt păstrate în arhiva societății de lectură a școlarilor".

S'a recitat după aceasta din partea unui elev „Imnul", de A. Bârseanu.

S'au citit telegramele de felicitare dela arhierei, dela gimnaziile din Brașov, Beiuș și Brad, dela școala „Asociației". Iar gimnaziul din Blaj a fost reprezentat prin o delegație, compusă din profesorii Al. Ciura și G. Precup, cel din urmă a citit salutul corpului profesoral dela gimnaziul din Blaj.

Câteva piese executate de cor au terminat ședința festivă.

Seara s'a ținut concertul împreunat cu joc, aranjat în sala de gimnastică din partea tinerimii școlare.

Așa s'a încheiat seria serbărilor semicentenare dela Năsăud.

Cu acest prilej profesorii Virgil Șotropa și Dr. Nicolae Drăgan au scris o voluminoasă carte asupra istoriei școalelor năsăudene.

Răsboiul.

— Scurtă privire asupra răsboiului până în 1 Noemvrie 1914. —

I.

Cu adevărat anul 1914 se poate numi anul răsboaielor. Căci oricât am cercetă istoria nu vom găsi în trecutul omenirii un alt an, în care să se fi sculat atâtea popoare unul asupra altuia ca în anul care a trecut. Răsboiul e tot atât de vechiu ca omul, căci duhul de vrăjmășie, pe cum se vede, e o parte a firii omenești, de care, cu toate învățăturile de credință și de morală nu se poate scăpa. Oameni răi, hrăpăreți, au fost totdeauna și sunt, iar de răul acelora chiar și cei buni trebuie să pună mâna pe arme.

Europa, bătrânul nostru continent, a văzut multe încleștări de popoare, unele cu adevărat grozave, să ne gândim la Vandalii lui Alarich craiul, la invaziile Tatarilor, la răsboiele religioase ale evului mediu, la năvala păgânească a Turcilor, și la atâtea răsboaie, mari și mici, inscrise în istoria universală, dar toate acestea, față cu marele răsboiu care este în curgere acum, se pot numi încăierări trecătoare! Lucrul acesta se cade, însă, să ne mire numai până la un punct: la alte vremi, alte împrejurări. În trecut erau alte referințe, între oameni, alte legături, alte nizuinți, alte idei conducătoare,

cari mai ales erau numai ale cătorva din o țară, a unei clase de oameni, a unor stăpânitori, cari își căuta cu deosebire interesele lor, deci și mijloacele răsboiului erau mai reduse, mai înguste. Soldații de obiceiu erau plătiți, ori adunați de unde se găseau, cari de cele mai multe ori nici nu știau pricinile pentru cari fi duce stăpânul lor la luptă. Abatere a fost doar la apărarea de năvăliri, dar și în cazurile acestea organizația aproape perfectă de astăzi lipsiă. Față cu trecutul, vremile de astăzi prezintă altă înfățișare. Avem state organizate bine; marea mulțime, poporul, ia parte și el, mult puțin, la viața de stat; sunt alte idei stăpânițoare, cari străbat toate sufletele; avem alte mijloace de comunicație, alte arme, o mulțime de invenții; deci și ciocnirile dintre neamuri în chip firesc trebuie să se desfășure cu o mai mare largime. În trecut, o oaste de 500.000 soldați, era minune! Astăzi și cele mai mici țări pot să aibă o astfel de armată. Iar cele mari se sprijinesc pe milioane!

Regele Francisc Iosif I.

Judecat astfel răsboiul, care s'a încins în 1914, chiar dacă nu pierde din grozăvia lui, totuș putem să-i înțelegem proporțiile.

Cauzele acestui răsboiu uriaș e greu să le desvolti în șirele numărate ale unei cronică. Însă pe cât se poate judeca astăzi, de se rezumă la două mai de căpetenie: nizuințele slavismului de a ajunge la preponderanță în Europa, deoparte, iar de alta emulația după aceeaș preponderanță mai ales de ordin economic-comercial între Germani și Englezii, la cari

s'au alăturat și Francezii din mai multe alte considerații. Englezii în special nu puteau vedeă cu ochi buni avântul demn și întărirea la care vrednicul popor german se ridică din

zi în zi prin conștiința și munca sa fără păreche. Iși vedea periclitate interesele mai ales în comerțul maritim și în colonii. Bătrânul filozof Wundt a desvoltat frumos aceste motive în o conferență a sa de după izbucnirea răboiului.

Tripla alianță și tripla antantă se cristaliza seră de mai demult sub imboldul acestor nizuinți. Nu susținem cumcă n'am putea să ne înșelăm în fixarea cauzelor; chemarea aceasta e a istoriei și a viitorului. Dar cel puțin prindem în slove păreri, cari s'au vânturat pe vremea când facem noi aceste însemnări.

Fapt e, că în anii din urmă aerul Europei era cam înnădușit, cam apăsător, și se simția că are să urmeze o răbufnială mare! Ceasul răbufielii a bătut în vara anului 1914 și noi, cei cari trăim astăzi, suntem întrânsa. Deoarece stă Germania, în culmea puterii sale, cu aliata sa credincioasă Austro-Ungaria, de alta

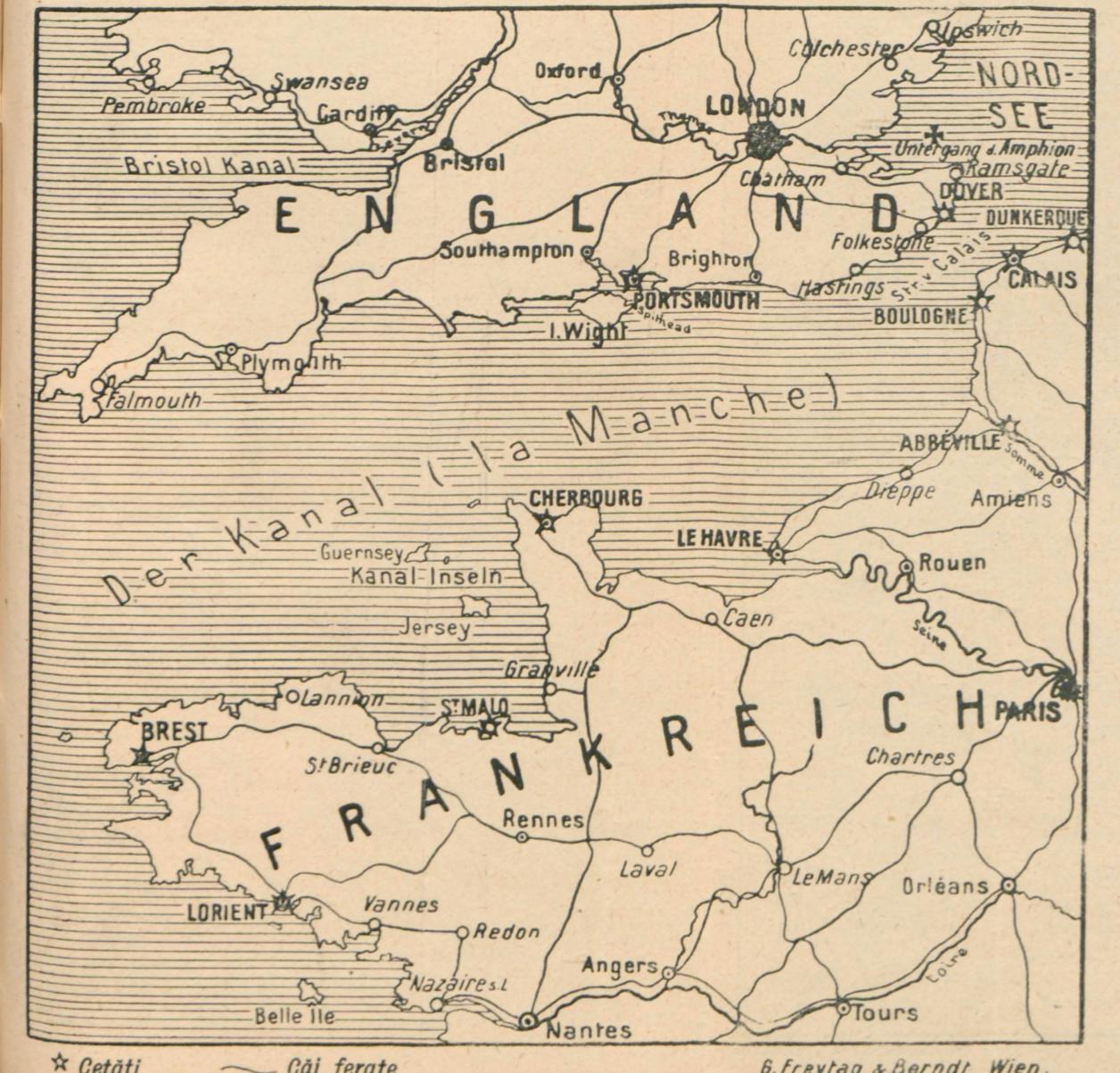
Arhiducele Frideric, comandantul suprem al armatei austro-ungare.

Rușii cu nesfârșitele lor gloate, aliați cu Englezii și Francezii.
Să vedem cum?

Răboiul balcanic, desfășurat înainte cu doi ani, a schimbat multe stări vechi în Europa. Turcia, un paznic neutru în Orient, scump măr de neînțelegeri între grupările Europei, a ieșit slăbită. Echilibrul în Balcani era să se sgudue adânc, dacă păsierea

Câmpurile de bătaie:

Anglia — Francia (Canalul).

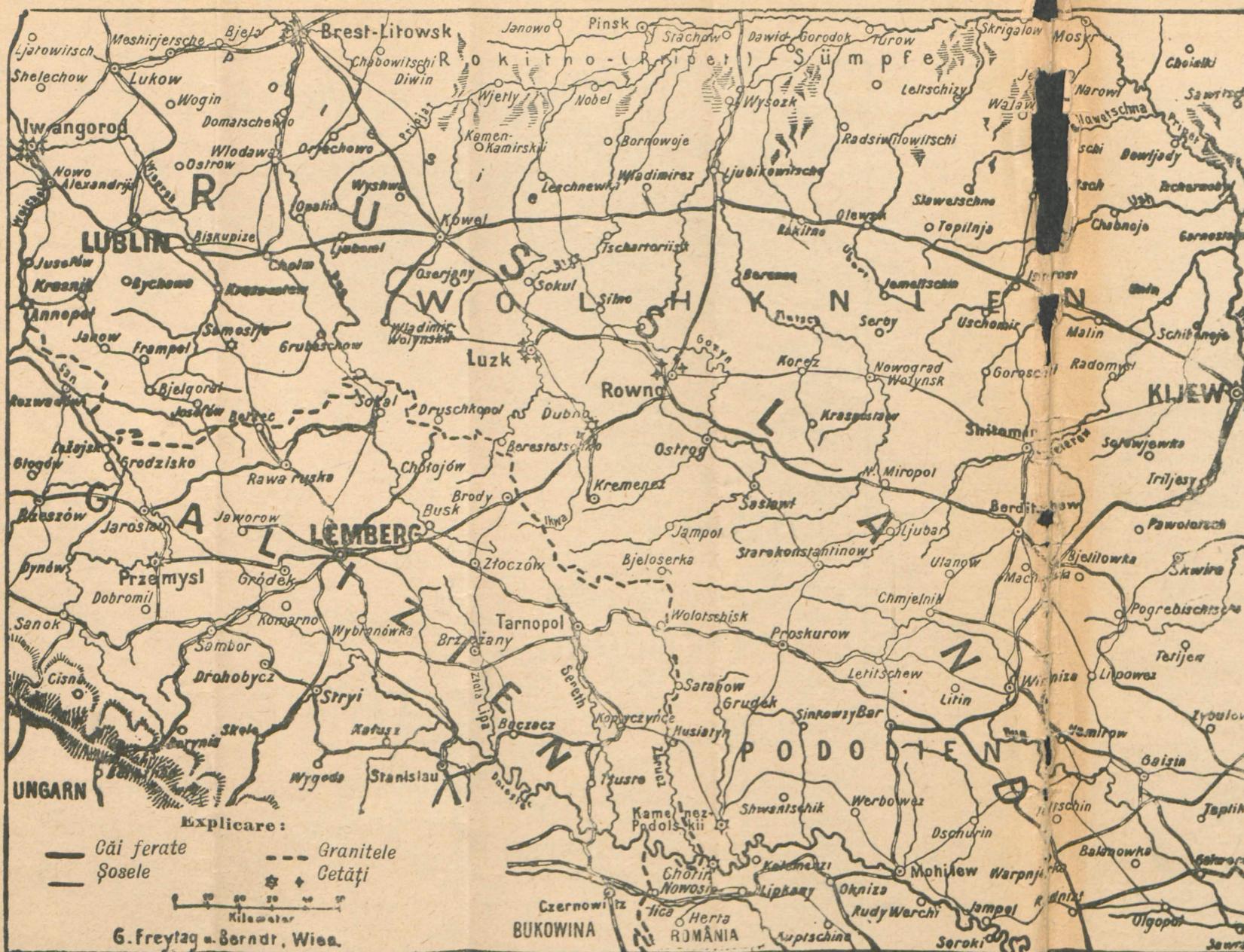
Belgia — Francia.

Câmpul de bătaie dela sud (Serbia).

Câmpul de bătaie al Austro-Ungariei cu Rusia.

Câmpul de bătaie germano-rus (Granița între Germania și Rusia).

Conrad von Hötzendorf, șeful statului major austro-ung.

Sofia, în Bosnia, să ia parte la manevrele militare aranjate acolo. Duminică în 28 Iunie sosește în Seraievo, unde după participare la serviciul divin, aflându-se în automobil, alături de iubitoarea sa soție, în strada Francisc Iosif un Tânăr a tras din mulțime câteva focuri de revolver și, peste câteva clipe, moștenitorul de tron și soția sa erau morți! S'a săvârșit cel mai mișelesc atentat de pe lume. Făptuitorul era un Sârb, studentul Princip. Majestatea Sa, bătrânul nostru monarh aflând vestea la Ischl, a izbucnit în plâns și durerea i-a oprit orice vorbă. Popoarele monarhiei, împreună cu toată lumea cultă, s-au cutremurat de mișelia acestui asasinat. S'a știut numai General Auffenberg, comandant austro-ung.

energetică a României nu aduceă soluția dela București. Însă Rușii și Sârbii mai ales nu păreau deplin împăcați cu rezultatul din peninsula balcanică. Și se poate prevedea că glasul din urmă eră al Europei întregi. O legătură se pare că a avut deci, răsboiu balcanic cu actuala răfuire generală. Evenimentele s-au precipitat cu o iuțală de vîrtej, precum urmează:

In luna Iunie 1914, moștenitorul nostru de tron, mult regretatul Arhiduce Francisc Ferdinand, cea mai tare nădejde a monarhiei austro-ungare, chemat de înalta sa datorie militară, pleacă însotit de augusta sa soție arhiducesa

decât la început că e un atentat politic și că e pus la cale de Sârbi. Acest popor zvăpăiat, care a ucis mișeletește chiar pe mai mulți domnitori ai săi, a crezut de cuviință să opereze și în planurile sale de expansiune cu cele mai detestabile arme ale terorizării, cu omoruri mișeletești. La gloria tristă de regicizi, au adaos c'un titlu lugubru mai mult.

Cercetările au dovedit cumcă atentatorul Gavrilo Princip și soții săi aveau armele din Serbia, unde întreținuseră legături cu ofițeri superiori și cu personalități conducătoare. Din mărturisirea săvârșitorilor atentatului a reieșit, că asasinatul dela Seraievo s'a hotărît în Belgrad, asasini au căptat bombele și armele dela ofițeri și funcționari ai

societății »Narodna Obrana« și, în sfârșit, că șefii oficiilor de graniță sârbești au pregătit și mijlocit trecerea peste graniță a criminalilor și transportarea armelor.

In urma acestor fapte, reprezentantul Austro-Ungariei la Belgrad, baronul Giessl, a predat Joi, în 23 Iulie nou, la oarele 6 seara nota monarhiei noastre guvernului sârbesc, în care se cerea răspuns hotărît până Sâmbătă în 25 Iulie la ora 6. In această notă, ținută în ton

Alex. cav. de Krobatin, ministrul de răsboiu austro-ung.

energetic și deschis, guvernul nostru Serbia, între altele, mai ales acestea:

»Guvernul regesc sârbesc desaproba propaganda îndreptată în contra monarhiei austro-ungare, va să zică toate acele curente, cari tind să deslicească anumite teritorii, ce se țin de monarhia austro-ungară și regretă sincer consecvențele dureroase ale acestor unelțiri culpabile.

Guvernul regesc sârbesc regretă, că ofițeri și funcționari sârbi au luat parte în această propagandă și prin aceasta au turburat acele relații bune de vecinătate, la cari s'a îndato-

rat oficios în declarația sa din 31 Martie 1909 guvernul regal sârbesc.

Guvernul regesc desaprobă și respinge dela sine orice euget sau tentativă de a se amesteca în soartea locuitorilor din orice parte a Austro-Ungariei și-și ține de datorință, ca să admonieze serios pe ofițeri, funcționari și întreagă populația regatului, că pe viitor va purcede cu cea mai mare stricteță față de toți aceia, care ar fi părtași în aceste uneltiri, pe cari se va nizu cu cea mai mare severitate să le înlăture, respective să ia măsurile de retorziune.«

Această declarație guvernul sârbesc avea să o publice în foaia oficială a statului, să o aducă la cunoștința armatei în ordin de zi regesc și să se publice în foaia oficială a armatei. Afară de acestea guvernul sârbesc mai trebuiă să se îndatorizeze la mai multe puncte, între altele de a disolvă societatea „Narodna Obrana“, de a porni cercetare disciplinară în contra părtașilor în conjurătia din 28 Iunie, cari se află pe teritor sârbesc și în următirea acestora vor luă parte și trimișii guvernului monarhiei.

Guvernul nostru le cereă acestea, fiindcă guvernul regal sârbesc în loc de a-și îndeplini promisiunile sărbătorești, ce le dase în declarația din 31 Martie 1909, n'a făcut nimic pentru împiedecarea mișcărilor sârbești îndreptate contra monarhiei.

Pasiv, a răbdat activitatea criminală îndreptată în contra monarhiei a diferitelor societăți și asociații, tonul desfrânat al ziaristicei, glorificarea publică a atentatorilor, conlucrarea ofițerilor și oficiantilor în acțiunile agitatorice, propaganda ne-

General Dankl, comandant austro-ung.

sănătoasă pe terenul instrucției publice, a răbdat pasiv, în sfârșit, toate acele demonstrații cari au putut îndemnă poporația sărbească la ură în contra monarhiei și la desprețuirea instituțiilor acesteia.

Toleranța aceasta culpabilă a guvernului regesc sărbesc n'a încetat nici atunci, când atentatul din 28 Iunie a documentat înaintea întregei lumi tristele-i consecvențe.

Wilhelm II, împăratul Germaniei.

La nota Austro-Ungariei, Serbia n'a dat răspuns mulțămitor. Sâmbătă în 25 Iulie, la 6 ore fără 10 minute, seara s'a prezentat primministrul Pasici la ambasadorul nostru și i-a înmanuat răspunsul Serbiei. Baronul Giessl a cetit numai decât răspunsul și a declarat că nu e multămitor. La orele 6 și 30 minute întreagă ambasada austro-ungară a părăsit Belgradul, trecând la Zimony.

Puterile Europei primiseră deja dela ministerul de externe din Viena o încunoștițare despre demersul din Belgrad

Prințipele de coroană Wilhelm al Germaniei.

adresează un manifest plin de căldură popoarele sale.

Europa elocote în tăcute. Din Rusia sosesc știri de mobilizare. Anglia ar vrea să-și asume rolul de intermediator. Deacum înainte mariile întâmplări se țin lânt. Fiecare clipă e o surprindere uimitoare. Ostilitățile între monarhie și Serbia încep. Belgradul e bombardat de flota dunăreană austro-ungară. Se dau încăierări în jurul podului dela Zimony.

In 31 Iulie n. Austro-Ungaria mobilizează întreagă armata sa, în urma imprejurărilor externe, a ținutei rusești în deosebi.

Germania și-a exprimat numai decât aprobarea. Franța a protestat prin ziarul »Le Temps«. In Rusia se țineau consilii de miniștrii și de coroană. Duminecă, în 26 Iul.n., Austro-Ungaria a făcut mobilizare parțială, gătind de răsboiu șase corpuri de armată. In Germania se fac manifestații de simpatie și de solidaritate față de Austro-Ungaria.

Marți în 28 Iulie n., Monitorul oficial publică în ediție specială declarația de răsboiu adresată Serbiei. Cu aceeași dată, Monarhul nostru Francisc Iosif și de încredere către

General Moltke, șeful statului major german.

Rusia mobilizează din greu. Germania intrevine și cere ca în termin de 12 ore Rusia să demobilizeze, dar demersul său nu are rezultat. Duminecă în 2 August se declară răsboiul germano-rus. În 5 August se declară răsboiul și între monarhia noastră și Rusia. Franța trimite trupe pe teritor german. Se întrerup legăturile Franței cu monarhia

Prințul de coroană Rupprecht de Bavaria.

austro-ungară. Anglia se declară solidară cu Franța și Rusia. Piticul Nichita declară răsboiu Austro-Ungariei. Japonia se dă pe partea antantei și declară răsboiu Germaniei. Conflagrația europeană e în toiul. În jumătatea primă a lunei August marele răsboiu se începuse!

Italia, România, Elveția, Olanda și statele balcanice se declară neutre.

II.

Cele dintâi ciocniri între monarhia austro-ungară și Serbia se dau la granițele Bosniei și Herțegovinei. Trupe de

comitagii și de armată regulată încearcă invasii, dar trupele noastre le resping cu bărbătie. Se dau lupte mai mici și în cursul Dunării. De la Belgrad la vale, un detașament de soldați de ai noștri din reg. de inf. 61, trec Dunărea pe malul sărbesc noaptea, cu un curaj extraordinar, surprind patrulele inamicului, le spulberă, nimicesc conductele telefonice și telegrafice, apoi se reîntorc victorioși. Între aceștia mulți soldați și subofițeri români.

Prima luptă mai mare să a dat la cetatea Șabat. Trupele noastre au primit ordinul să înceapă ofensiva. Pe la jumătatea lui August, într-o noapte, trupele speciale pregătite pontoane, aruncă un pod peste Sava și regimentele noastre înfruntând cu bărbătie focul sărbesc trec pe teritoriu dușman. Șabatul e cucerit cu o rară vitejie. Asemenea mai multe sate sărbești. Sârbii se retrag cu pierderi mari. Căzuți și răniți am avut și noi.

In cursul acestora stările în Europa se încurcă tot mai mult. Anglia declară răsboiu Germaniei, pe motiv că a fost atinsă neutralitatea Belgiei. Franța și Anglia declară răsboiu și Austro-Ungariei. Serbia și Muntenegru declară răsboiu Germaniei. Stau în față șapte puteri contra lor doi.

Armatele germane, din cea dintâi clipă a mișcării lor, pășesc pe calea biruinței. Spre hotarele rusești resping năvăliri ale Cazacilor, intrând în Sud pe teritoriu rusesc până la Czenstochau. Însă Germania toată puterea și-a concentrat-o spre Belgia, pe unde granițele franceze sunt mai accesibile. În 7 August nou, armata germană atacă cu repezelă mare orașul Liège (Lüttich), fortăreață vestită. În acest asediu Germanii întrebuiuțează vestitele tunuri de 42 cm., o minune a răsboiului modern. Efectul acestor tunuri uriașe întręce orice închipuire omenească. Întărituri de patru metri

General Kluck.

grosime, beton armat, se fac fărâme sub lovitura groaznicelor proiectile! După cinci împușcături cetatea Lüttich cade... Belgienii se retrag îngroziți spre orașul Antwerpen și Namur.

Față cu Francezii, Germanii au iarăș succese mari. Trupele năvălitoare au fost respinse cu mari pierderi pentru Francezi. În jur de Metz vreo opt corpuri de armată fran-

General Hindenburg.

ceză au fost luate la goană. Au fost prinși 10.000 de Francezi și 50 de tunuri cucerite. La Mühlhausen Germanii au raportat o învingere, care a extaziat Berlinul. Au luat parte la această luptă peste 100.000 de soldați.

Pe mare s'au dat ciocniri între bastimente germane, engleze și rusești. Vasele germane se disting prin iuțeala și curaj. S'au captivat vapoare de comerț din ambele părți. Flota austro-ungară, ocupată cu blocarea coastelor muntenegrene

a fost atacată în partea sudică de flota franceză. Micul bastiment »Zenta« înfruntă cu eroism puterea covârșitoare a dușmanului. Echipa de pe vas e la culmea datoriei. În celea din urmă, »Zenta« se scufundă, după ce pricinuise însemnate pierderi inamicului mult mai număros.

Pe câmpul de luptă din Galitia armata noastră dă exemple de eroism extraordinar. S'a desfășurat o linie de foc grozav de întinsă, pe-o distanță de aproape 400—500 kilometri. Un colț al armatei austro-ungare era la Vest unit cu armata germană, iar aripa dreaptă

la Noua suliță
în granița României !
În acest punct, precum și pe toată linia, trupele noastre s-au luptat eroic. În deosebi călăreții au dat dovezi de adevărați înfruntători ai morții. Rușii i-au poreclit »diavoli roșii«.

Memorabilă a fost lupta dela Krasnik, care a ținut trei zile și s'a sfârșit cu biruința completă a trupelor austro-ungare. Peste 6000 de Ruși au fost prinși, împreună cu 3 steaguri, 28 de tunuri și 7 mitraliere. În luptele din Polonia-Rusescă și Galitia s-au impus mai ales două nume de generali : Dankl și

Auffenberg. Faima acestor înalți ostași a trecut numai decât peste granițele monarhiei. Viktor Dankl, general de cavalerie, a fost comandantul învingător dela Krasnik, iar inspectorul de armată Auffenberg a cucerit dela Ruși 160 de tunuri și a făcut aproape 30.000 prizonieri la Zamosk și Komarow.

Răsboiul european, în curgere încă, s'a purtat și se poartă nu numai pe uscat și pe mare, ci și în aer. Francezii la începutul răsboiului își puneau mare nădejde în flota lor aeriană, în aviatorii militari. Dar nu li s'a sfetit norocul ! Aeroplanele s'au dovedit puțin folositoare în acest răsboiu. Rând pe rând, cei mai vestiți aviatori francezi, curațioși și brazi de altfel,

Marele duce Nicolae, comandantul suprem al armatei rusești.

au căzut ciuruiți de gloantele germane. Aviația nu le-a putut prestă Francezilor aproape nici un serviciu. În schimb, Nemții cu »Zeppelinele« lor au băgat în groază orașele franceze și belgiene. Parisul a fost și e neliniștit des de tot de bombele baloanelor germane. Aviatorii armatei austro-ungare asemenea au făcut însemnate servicii de recunoaștere armatelor noastre.

In timpul acesta armatele germane intrau tot mai repede și mai cu temeu în Belgia. În jumătatea a doua a lunei August Germanii asediază cetatea Namur, una dintre cele mai pu-

ternice ale Belgiei, și în scurt timp o cuceresc. În 1 Septembrie ea se găsește în mâna invingătorilor. În puține zile după Namur e ocupată capitala Belgiei, orașul Bruxelles, care nefiind întărită a căzut mai ușor. Belgienii se retrag spre ultima lor scăpare, cetatea Anvers (Antwerpen), la coastele mării.

Între Francezi și Germani lupta se desvoaltă uriașă. Englezii debarcă trupe pe continent, în frunte cu generalisimul lor Sir John French. Francezii au la conducerea armatei pe generalul Joffre. Linia de bătaie se desvoaltă între Belfort, peste Reims, până la Lille. Se disting

Mareșalul Joffre, comandanțul suprem al armatelor franceze.

generalii Bülow, Hausen, Kluck, Albrecht de Würtemberg, Moștenitorul de tron german și Heeringen. Englezii suferă înfrângere la Maubeuge, Francezii la râul Maas și în munții Vogezi. Cade cetatea Longwy. Pierderi au firește și Germanii, pe cari conducerea armatei germane nu le retace, dar atacurile și înaintările lor sunt irezistibile. Francezii aduc trupe de Negrii din colonii. Parisul se găsește de asediul, iar guvernul francez se retrage la Bordeaux. E cucerit în curând Amiens-ul, așa că Germanii se află pe linia Belfort spre Paris, de care îl despart abia zeci de kilometri. Indărjirea în luptă e grozavă, de ambe părțile. Francezii se apără

Sir Eduard Grey, ministrul de externe al Angliei.

mai multe corpuri de armată rusească, a prins vreo 70.000 de Ruși și o mulțime de ofițeri, în frunte cu doi generali, a luat dela Ruși 560 tunuri etc. Firește, Rușii au fost scoși de pe teritorul german și urmăriți adânc prin guvernamentul Suwalki, spre Ossowiec.

Trupele austro-ungare care operaau în Galitia, au dat lupte vitejști în jur de Lemberg, unde au avut să țină piept cu mari puteri rusești. Prin 5 Septembrie n. au început marele luptă dela Grodек, care a fost crâncenă și de lungă durată. Biruința a fost a trupelor noastre. Mai târziu, din motive strategice, armatele austro-ungare au lăsat Lembergul și s-au întărit spre puter-

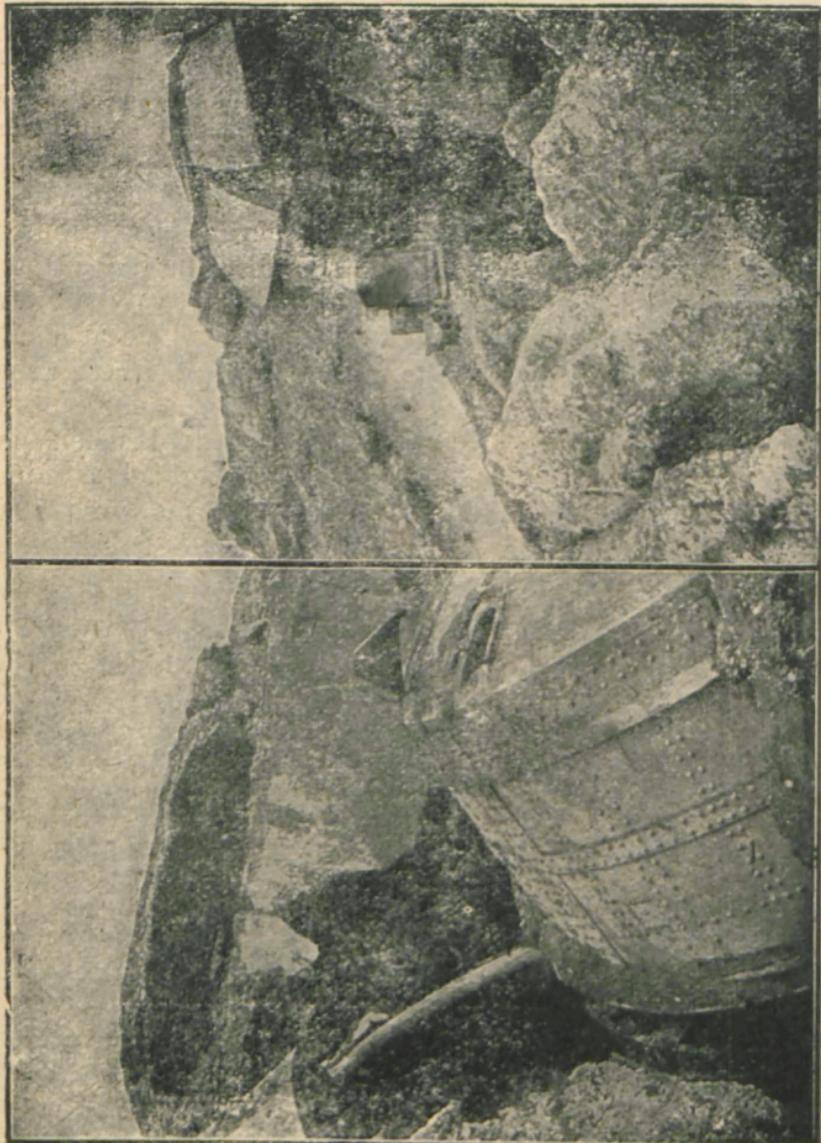
cu desperare. Cu deosebire în jurul forturilor se dau încăierări mari. Linia de foc e pe sute de kilometri. Acestea încă în luna Septembrie.

Până când Germanii își concentraseră cele mai multe forțe înspre Belgia și Franța, Rușii au pătruns pe la granițele nordice pe teritor german, ocupând și devastând anumite ținuturi. Atunci comanda supremă germană a trimis împotriva Rușilor năvălitori pe generalul Hindenburg, cu trei corpuri de armată. În curând, despre acest general și oastea lui s-au auzit minuni: La frontierele Prusiei, pe la Ortelsburg, el a nimicit

Mareșalul Sir John French, comandantul armatei engleze în Franța.

nica cetate Przemysl. Au urmat cionirii mai mărunte, în timp ce armata noastră s'a concentrat conform planurilor strategice. Din luptele din Galicia au fost transportați în interiorul monarhiei mai multe zeci de mii de prizonieri Ruși și o mulțime de tunuri captureate.

Efectul tunurilor germane de 42 cm la forturile dela Lüttich,

Prin 25 Septembrie nou, trupe rusești de cazaci și de infanterie au pătruns pe căi de munte, peste pasurile Uzsok și Toronya pe teritoriu ungur, până la Máramarossziget și spre comitatul Bistrița-Năsăud. Însă în scurtă vreme Rușii au fost alungați peste graniță și urmăriți până peste Cernăuți, pe care încă-l cuprinsesează. Pierderile Rușilor au fost mari.

Pe câmpul de răsboiu cu Serbia, armata austro-ungară
a nimicit la Mitrovița pe Sârbii cari încercaseră o inva-

Primul steag cucerit dela Francezi în lupta dela Lagarde.

ziune pe teritor ungar. Acestea s'au petrecut prin 6—7 Septembrie. Apoi dinspre Bosnia, peste râul Drina, armatele noastre au intrat pe teritor sârbesc, și au spulberat, de altă

parte, de mai multeori pe muntenegrinii îndrăzneți. Despre purtarea trupelor noastre în Serbia iată un glas:

Redactorul dela »Grazer Volksblatt«, care intrase în ar-

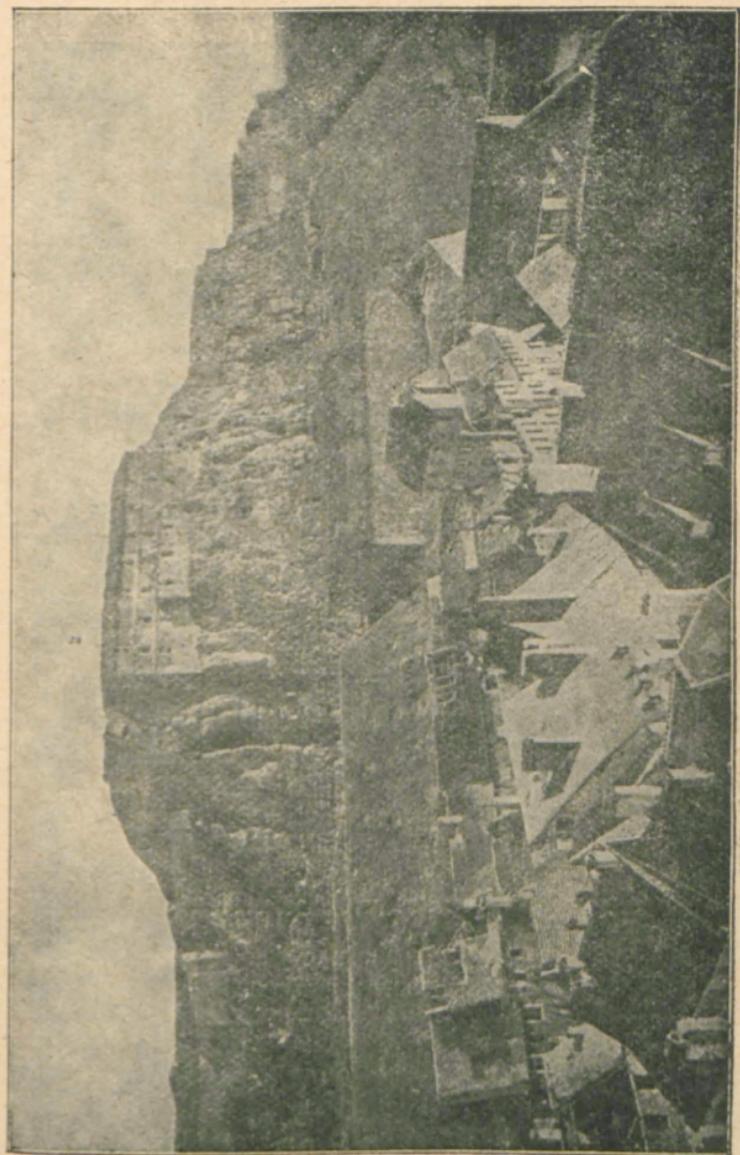

Trupe algeriene aduse la Paris.

mată de bună voie ca motociclist și duce știrile și poruncile pe cele două roate ale sale, dela o trupă la alta, scrie în ziarul său despre luptele dela Krupanje:

»Trupele noastre mergeau înainte din biruință în biruință. Soldații și ofițerii noștri au avut însă de învins greutății

năspus de mari. Trupele noastre nu aveau să lupte numai contra dușmanului, care se apără despră, ci aveau să învingă și greutățile, cari i le făceau coastele piezișe ale mun-

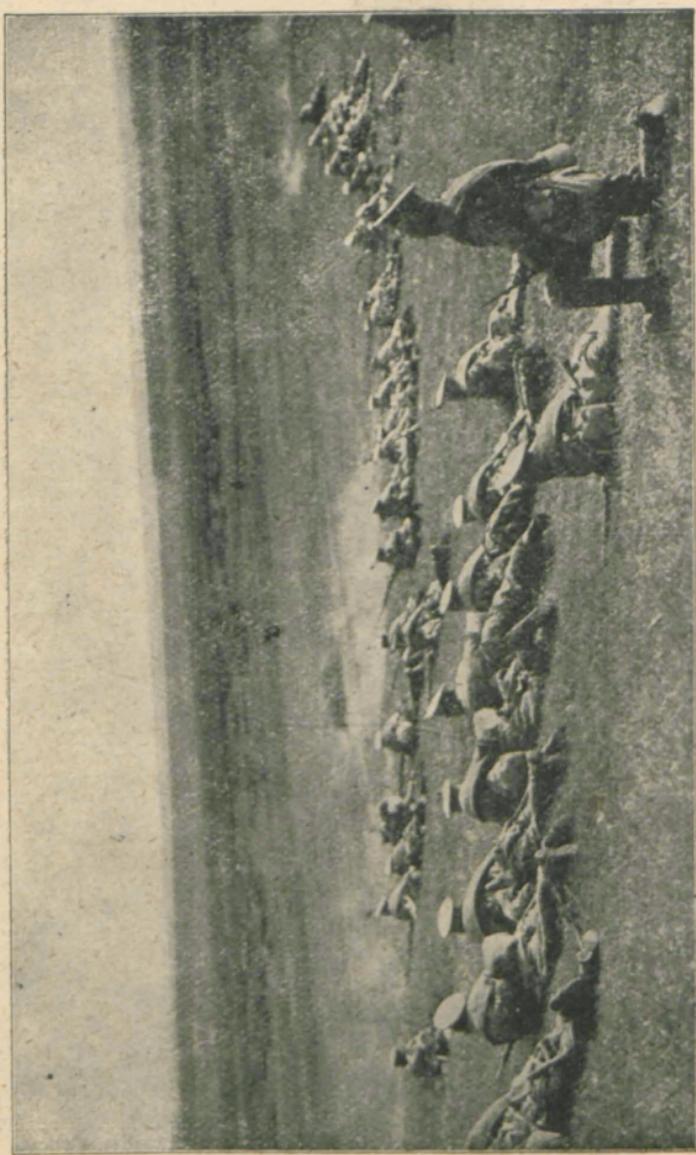

Castelul din Belfort.

tilor ce își înalță numeroasele piscuri între Drina și Krupanje. Fiecare înălțime era apărată cu îndărjire de Sârbi.

Sârbii se ascundea în sănături adânci, dar trupele noastre i-au alungat din aceste. În rândurile Sârbilor, cari se apărău desprăți, se făceau goluri tot mai mari și erau siliți să se retragă dinaintea atacului nostru. Trupele noastre aveau să lupte greu pentru fiecare petec de loc, căci dușmanul, până

ce ai noștri se așezau în locurile cucerite, se adună iarăș în alte întăriri. Soldații noștri înaintau însă tot mai mult pe pământul adăpat de sângele dușman. Cu cât eroism au luptat soldații noștri fără deosebire de naționalitate, o dovedește și

Infanterie rusescă în linie de bătaie.

Faptul că lupta se dăduse pe câmpul de tir al artilleriei sărbești. Artilleria sârbească, care să a dovedit în cele două răsboi balcanice ca o armă modernă, bine instruită, a fost în avantaj față de noi. Infanteria sârbească cunoștea bine înținutul din multele manevre ce le făcuse în timp de pace. Dar eroismului trupelor noastre Sârbii au fost constrânși

să cedeze, chiar în țara lor bătuți și sângerând din mii de răni.

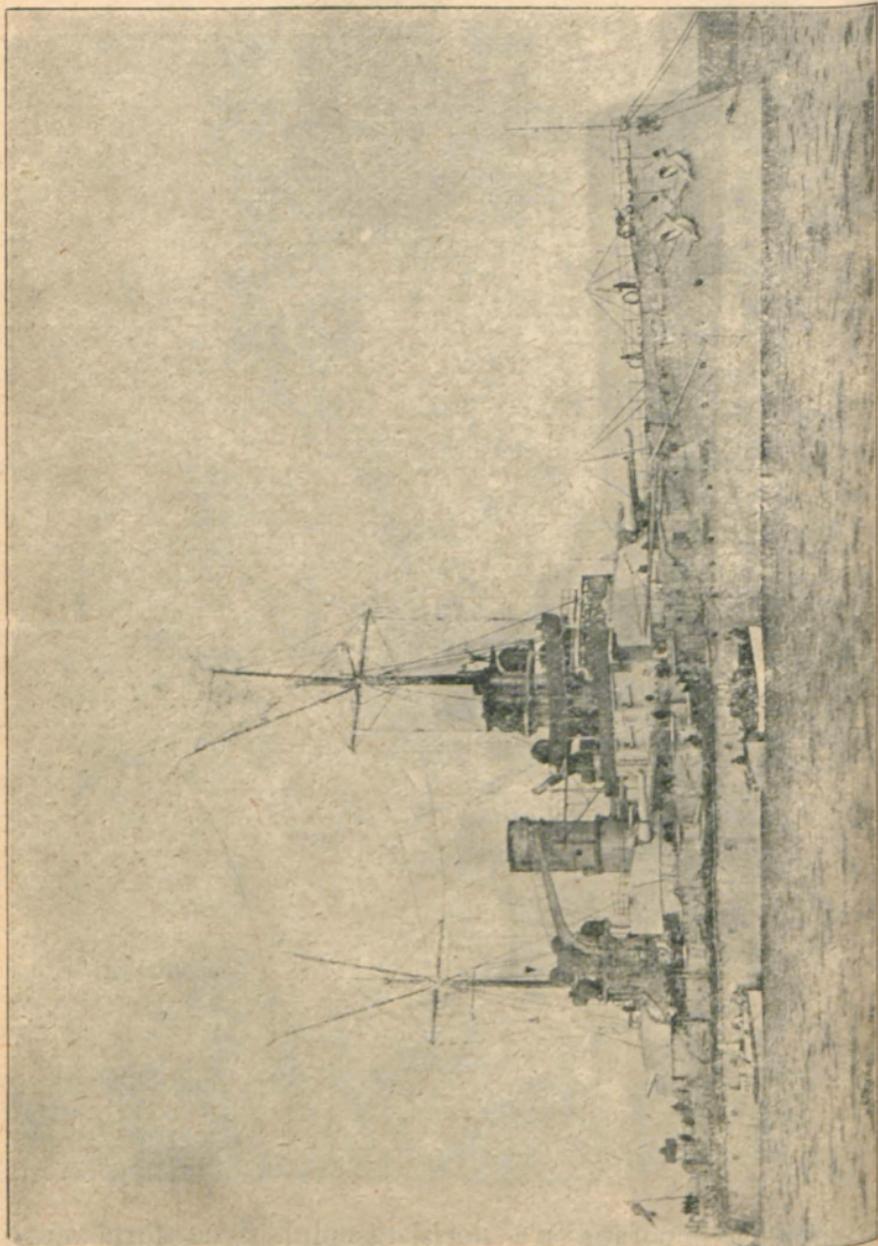
O știu și Sârbii, că biruința dela sfârșit numai a noastră va fi. O confirmă aceasta și soldații sârbi căzuți în prinsoare.

Cavalerie rusească.

Ei spun că poporația n'a dorit răsboiul și cu forța au fost aduși pe câmpul de luptă, ofițerii îi amenințau că-i împușcă. Prisonierii sârbi privesc căderea lor în prinsoare ca o mântuire. Sub dinastia Obrenovici — zic ei — au trăit în pace, și numai dinastia Caragheorghevići a adus țara la ruină și de aceea în Sârbia e aproape să izbucnească revoluția. Sârbii

și-au trimis în foc toate rezervele și acum încearcă să formeze noi trupe din cei declarați neapări pentru purtarea armelor. Strapațele răsboiului nu pot omorî eroismul soldaților

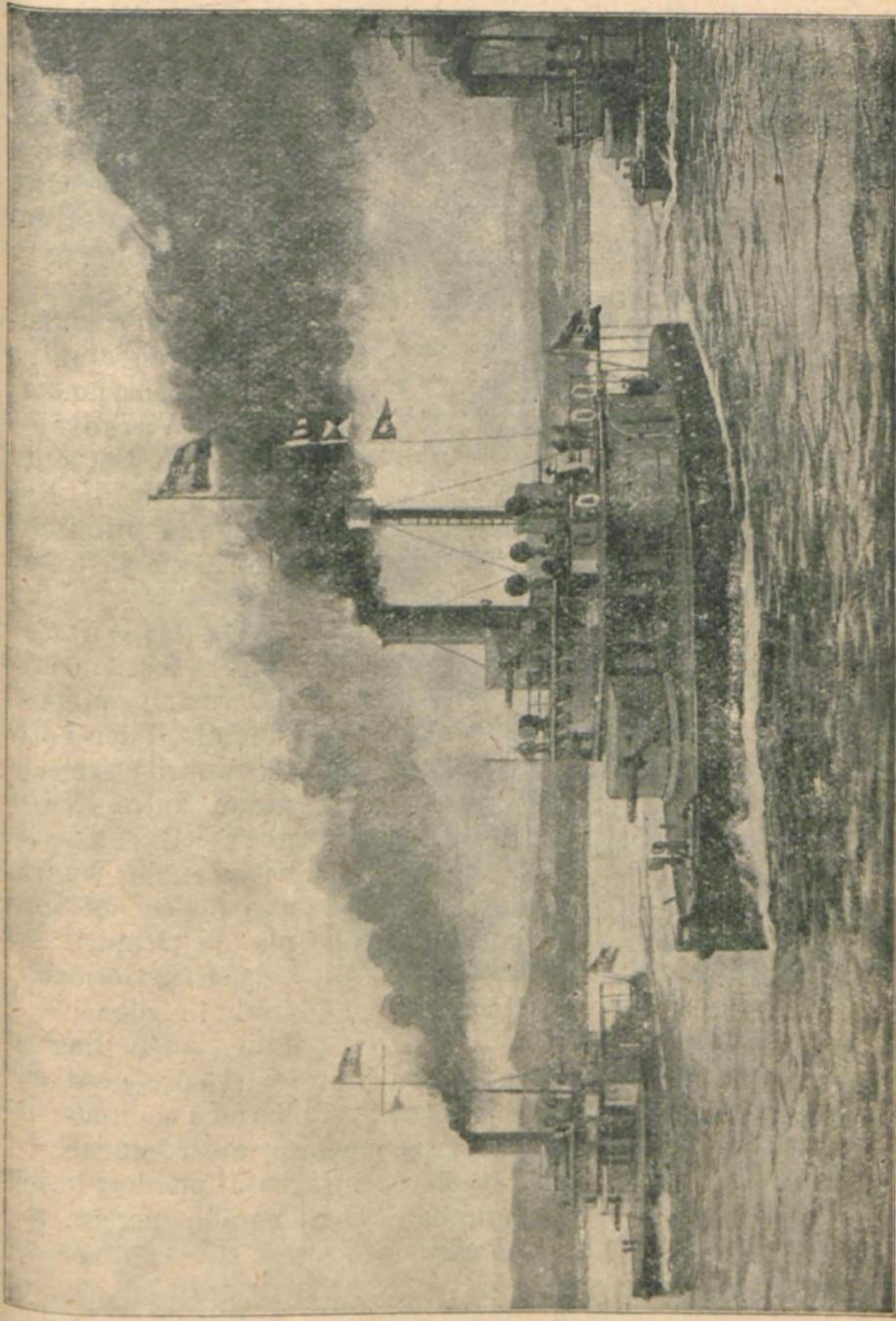

Un submare german. Discursul lui Dr. Gottschalch, 25 iunie 1917.

noștri. Fiecare soldat e stăpânit de voință de a învinge și această voință va determina sfârșitul luptei noastre drepte.

Amintim deosebit bravurile submarinelor germane, groaza flotei engleze. Astfel, între altele, submarinul »U. 9.« a scu-

fundat bastimentele engleze »Abukir«, »Hoque« și »Crecy«, în total de 12.500 tone, având un echipajiu de peste 22 000 oameni!

Monitoarele austro-ungare pe Dunăre spre Serbia.

Cu sfârșitul lunei Octombrie, icoana răsboiului european, după știrile oficioase este cam aceasta:
 Pe câmpul de luptă dela Nord stă față în față puterea

principală a Rușilor cu armatele germane și austro-ungare. Linia de foc, fără păreche în istorie, se întinde dela Plock, lângă Vistula de mijloc, peste Przemysl până la nordul Carpaților de răsărit. O aripă a luptei este între Plock și Varșovia. Alta între Varșovia și Ivangorod. A treia între Ivangorod și Sandomierz, fiecare de câte cel puțin 100 km. A patra dela Sandomierz și Stary-Sambor, pe râul San, de 160 kilometri. A cincia linie dela Stary-Sambor spre Carpați. În acestea linii trupele noastre se țin foarte bine. Între Stary-Sambor și Sandomierz au ajuns să succese însemnate. Cetatea Varșovia e sub asediul. Cernăuțul a fost golit de Ruși și luat în primire de autoritățile austro-ungare.

Cetatea Antwerpen a fost cucerită și Germanii sunt peste canalul Ister-Ipres. Cu tunurile grele, așezate între Nieuport și Ostende bat bastimentele engleze, cari nu se pot apropiă de țărmuri. Mai

departe, Germanii sunt în ofensivă la Lille, unde Englezii

Căpitanul Otto Weddigen.

au suferit înfrângeri grele. Se dău lupte mari spre nord dela Arras. Asemenea între Belfort și Verdun, unde iau parte și mortierele (tunuri pe motoare) austro-ungare.

Pe mare Englezii iarăș au de înregistrat pierderi însemnante. Vasul Emden a scufundat cinci corăbii engleze și a capturat un altul. Din India asemenea sosesc știri neliniștitoare pentru guvernul englez.

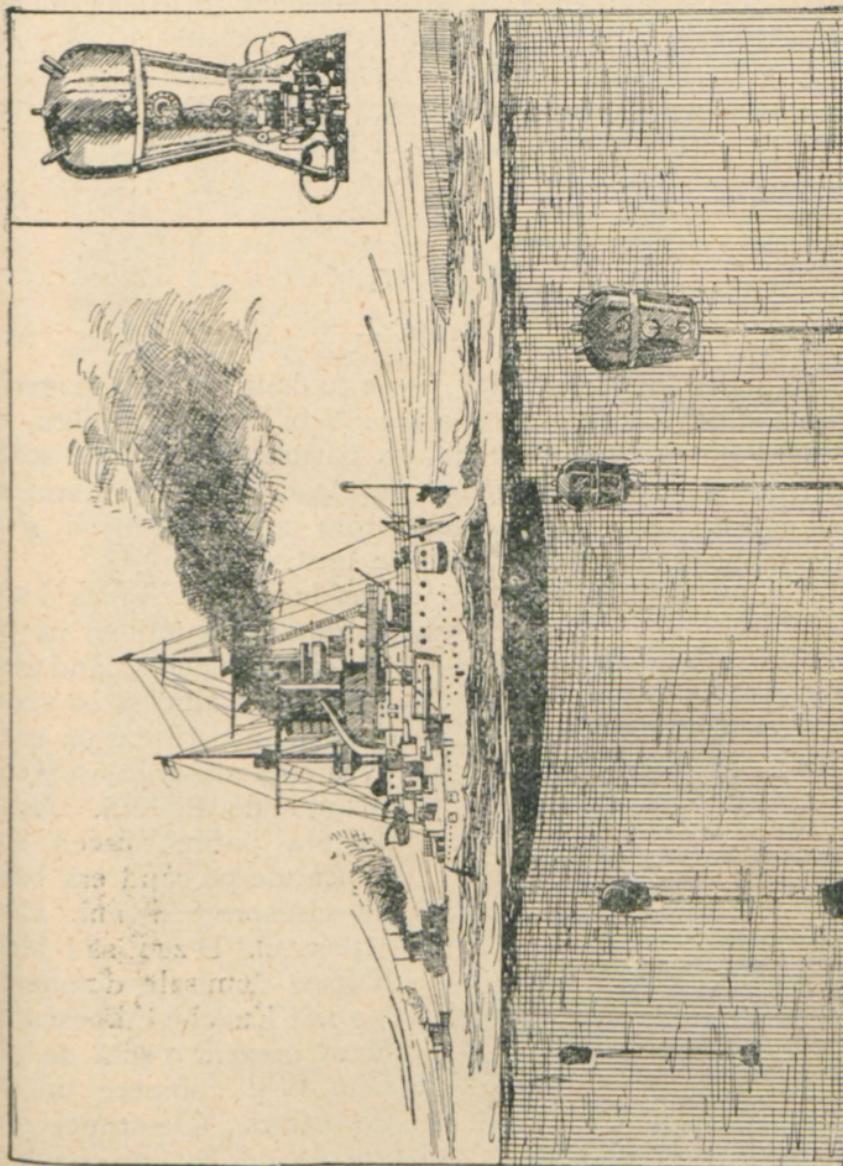
Se vestesc anumite încurcări și în peninsula balcanică, unde a fost pace până acum. Rușii au divergențe când cu Turcii, când cu Bulgarii. România își păstrează neutralitatea, ca și pe vremea marelui său rege repausat.

Pe ziua de 28 Octombrie se vestesc mari învingeri ale armatelor noastre din Sârbia și Bosnia la Drina și lângă Ravnje. Asemenea mari succese în Galitia la Ivangorod. Viitorul e în mâinile lui Dumnezeu.

Cronicar.

*

Mine submarine și aşezarea lor.

In legătură cu răsboiul o frumoasă mișcare s'a pornit în societate pentru ajutorarea soldaților răniți cum și pentru ajutorarea familiilor, al căror cap e dus la răsboiu. Frumoase pilde de jertfă s'a dat cu acest prilej. Scule de aur și pietri scumpe s'a dăruit în acest scop; s'a adunat bucate, bani, haine și a.m., ba unii oameni bogăți au aranjat pe cheltuiala

lor căte un pat-două, ba chiar căte un mic spital pentru răniți. Răniții cari vin de pe câmpul de luptă, pe la gări sunt întâmpinați cu mâncări, beuturi, țigarete, prăjituri și a. Pe lângă partea materială, s'a îngrijit publicul și de partea morală, sufletească, a răniților. Deci mulți au dăruit diverse cărți pentru soldați. Așa s'a înșirat în șirul acestora și firma sibiană W. Krafft, care a trimis o multime de pachete cu cărți de rugăciuni și alte cărți românești la spitale în toate părțile țării, până și la Viena, Budapesta, Kassa, Graz etc. Când s'a nimerit a împărțit cărți direct la răniți sau la cei ce pleau la răsboiu.

Sultan.

— Schiță. —

In mahala Milosteniei, casele cu două rânduri, acoperite cu tablă albă, cu ferestrele adâncite în zid și zăbrele, cu grădinuța din față închisă de un parmaclac ținut de stâlpi de piatră, și cu poartă mare de stejar, sunt ale dumisale Iancului Filipescu, viță boerească, om cu câteva moșii, și un munte înăbușit de păduri neatinse încă.

Văduv, trăia în bună înțelegere, lucru rar, cu fiica d-sale

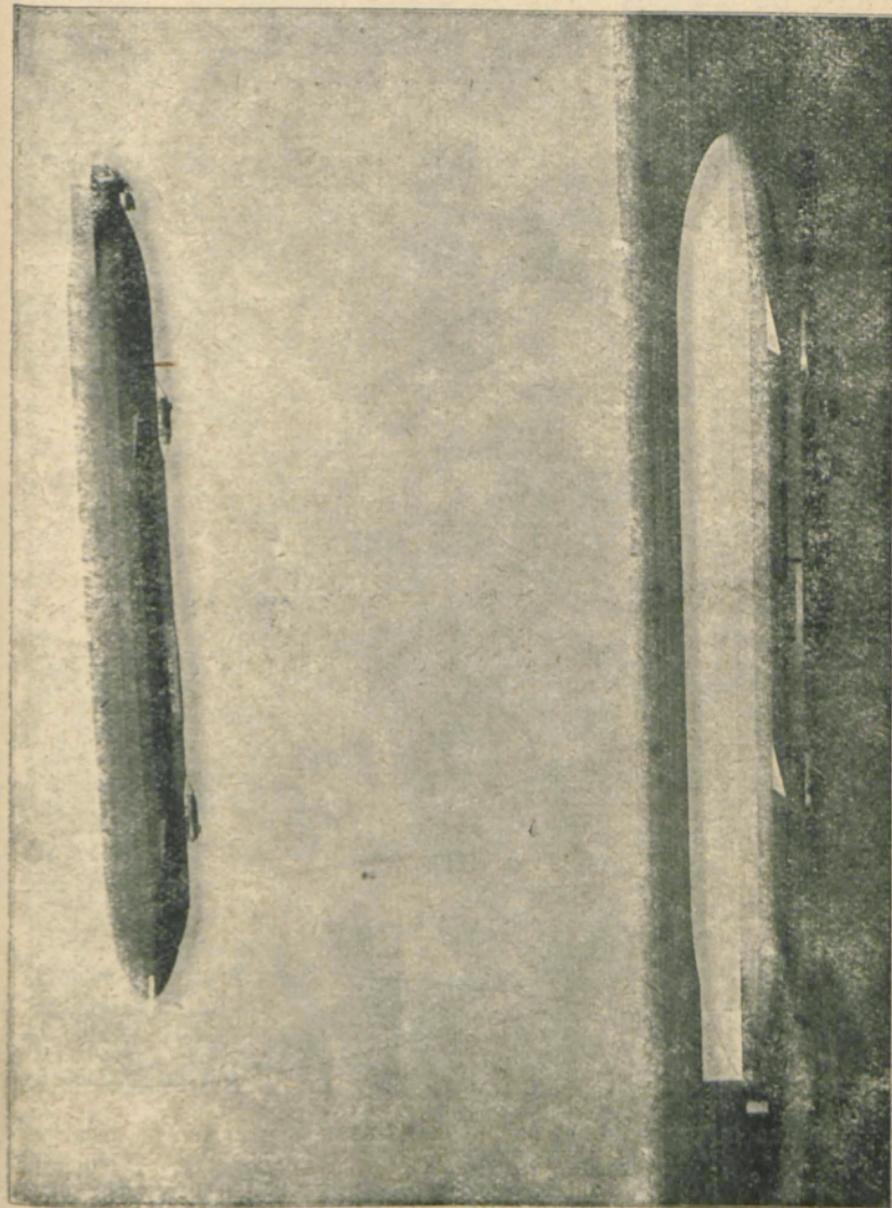
și ginerile la un loc, își petreceă vremea trecând dela o moșie la alta, și își vedea de nenumărații cai pe care-i avea, unii mai frumoși și mai scumpi decât alții. Astăzi singura patimă care-l stăpânează, de pe când era băiat de șaseprezece ani, când răposatul, D-zeu să-l ierte, băbaca dumisale, dumnealui logofăt Enache Filipescu, i-a făcut prezent o sută de galbeni să-și cumpere un cal de călărie. De-atunci dragostea de cai nu l-a mai părăsit o clipă. Cum auzi de o păreche frumoasă devânzare, alergă. Colindă toate iarmaroacele, — dela cel din

Contele Zeppelin.

Bârlad o luă la cel din Vaslui, apoi la cel din Călărași, și nu pregetă să meargă până la Rădăuții Bucovinei să-și îm-

plinească gustul. Mare cunoscător, numai se uită la cal și-ți spunea ce meteahnă are. Toți îl întrebau când făceau vreo cumpărare, și când îți spunea dumnealui: „Cumpără-l, pe răspunderea mea“, puteai să nu mai stai o clipă la îndoială.

Baloane dirigiabile Zeppelin.

Numai o singură dată, umblă vorba, că fusese și dumnealui păcălit în tinerețe, pe când nu avea obișnuința lucrului, — da strănic păcălit. Cumpărase dela nu știu ce iarmaroc o păreche de armăsari negri, lucioși, de toată frumusețea. Nici n'a vrut, de bucurie, să-i vie caii pe urmă, a mai luat o

nadișancă, a înhămat armăsarii, și: mâna spre casă. Vrând să scurteze calea a luat-o de-adreptul, pe-un drum tăiat de-un râu. A trecut apa printr'un vad, și când a ieșit pe celălalt mal, a ieșit cu armăsarii suri! Ii dichisise bine geambușul și păcălise pe cuconas. O fi fost adevărată sau nu întâmplarea

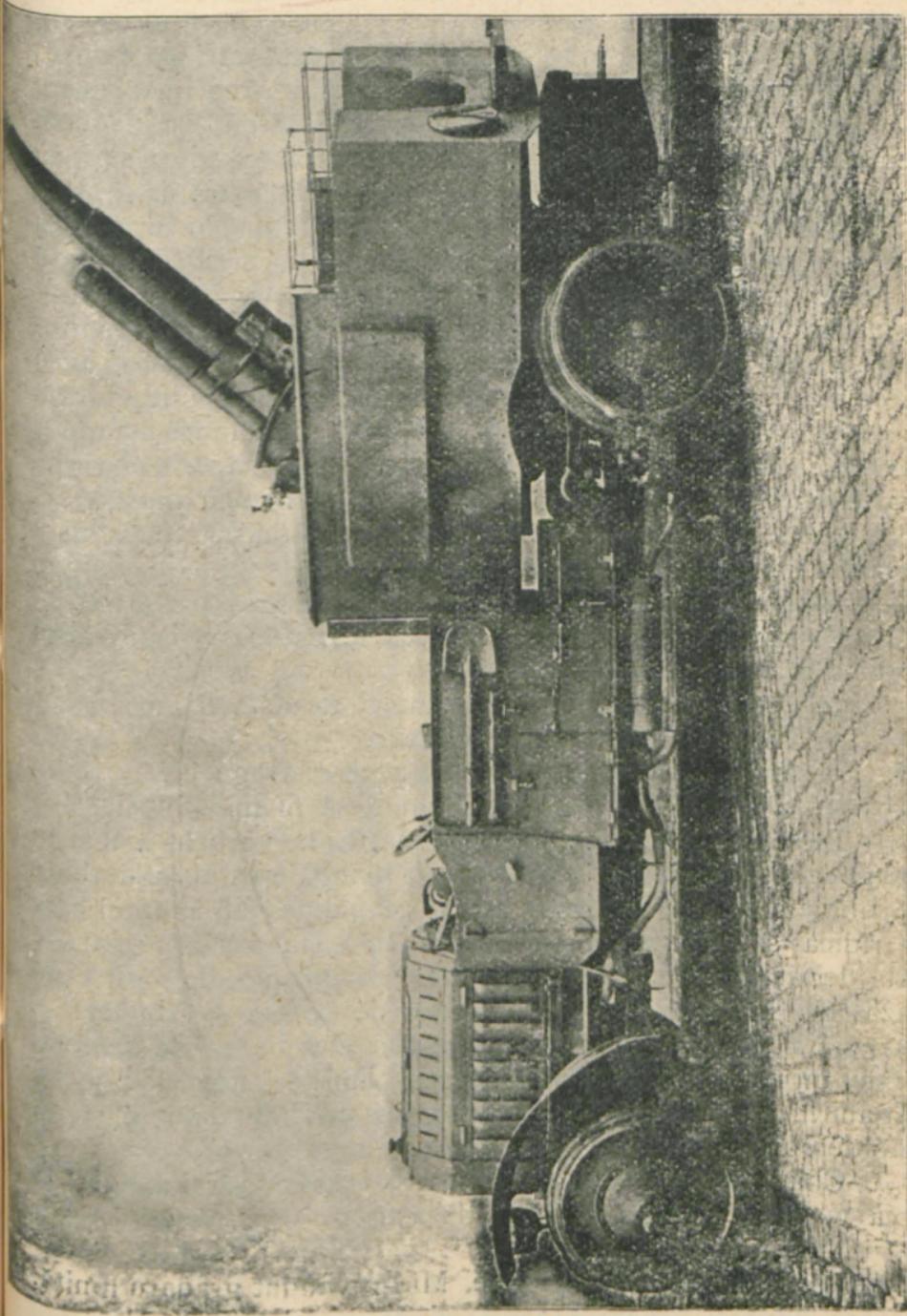

Luarea la întă a unei mașini de sburat la granița rusească.

asta, o fi pătit-o dumnealui sau altul, lumea i-o punea în sarcina tineretii; vorba-i că acum nu mai era geambuș în țara românească să îndrăsnească să arate boierului un cal cu beteșug, că atâtă-i trebuiă.

In târg nu era om sau copil să nu-l cunoască; se opreau pe loc să-l vadă mânând caii și când, rare ori, îl întâlnneau și pe jos, pe sub aleea de căstani de pe Ulița Verde,

pe care se deosebă, își spuneau: „Am văzut pe conul Iancu pe jos“.

Tunuri panterate pe automobil pentru a pușca după mașini de shură,

Așa într'una din zile, oamenii care-l întâlniră se minunară, ca de obiceiu, că lăudă și primblându-se. Cum îl durează de dimineață capul, conul Iancu își lăsă caii liniștiți în grajd,

și ieșì, pe jos, să iee puțin aer curat pe sub aleea dumnisale obișnuită. Se primblă încet, și cum eră năbușală tocmai își scosese pălăria, să-și răcorească fruntea, când, la cotitura uliții, vede un lucru care îi ridică săngele la tâmpale. În mijlocul străzii se pironise o căruță încărcată vârf cu dulapi; o biată gloabă albă se smuncează zadarnic să o mai miște din loc, — îi tremurau sărmanului cal picioarele, își încovoia genunchii jupuiți și săngerăți, își întindea gâtul și supțiea trupul, de sub pielea căruia coastele ieșeau în afară ca grătiile unei colivii, și toate silințele îi erau în gol. Nu mai avea putere. Chirigiul îi cără la lovitură peste șale cu coada groasă și noduroasă a biciului, doar l-o urni de-acolo.

Atât i-a trebuit conului Iancu: se repezi cu toată sprinteneala ce i mai rămăsese, și cu bastonașul subțire cel avea începù a croi namila de om ce stăpânează calul. Chirigiul rămase o clipă zăpăcit, calul încetă de tras, și conul Iancu luându-și seama că făcuse și dânsul aceeași faptă ce făcuse chirigiul mai nainte, își lăsa bastonașul în jos și începù mustrarea:

„Bine, ticălosule, cum vrei tu să-ți ducă gloaba astă încărcătură pentru doi cai sdraveni! Cât ești tu de vlăjgan dacă ți-as pune în spate o roată de moară a-i purta-o?“

Chirigiul, cu toate loviturile ce le mâncase, își învârti acuma căciula 'n mâni:

„Ce să fac, coane, dacă numai pe ăsta îl am?“

— Să 'ncarci cât îl țin puterile.

— Da cine-mi dă o dupcă pe ce-ar trage el?

— Si dacă ți o muri în drum o să fi mai folosit?“

Bietul chirigiu se gândiă, amărît, la vorbele astea, în vreme ce conul Iancu se dușese să mângeie calul, să-l alinte pe botul catifelat, să-l bată încet cu palma sub pieptul care se ridică și lăsa ca niște foi. Si cum stă așa apropiat de cal, deodată conul Iancu tresări, se apropie de crupă să vază mai bine, se făcu și mai roșu de ce eră și izbucnì:

„Sultan! Sultanu meu! Bătu-v'ar Dumnezeu de ticăloș! Să nu-mi mai cunosc calul după șase luni!... Auzi dumneata, păgânii!... Sultan, Sultan băiete, în ce hal te-au adus!... Cal de rasă!“

Chirigiul rămăsese cu gura căscată. Conul Iancu, de abia vorbind de mânie îl luă de scurt:

„De unde-l ai?“

— L-am cumpărat, coane. Mi l-o vândut grânaru Ionita. Îi cără gunoiu, s'o îmbolnăvit, și mi l-o dat în 35 de lei.“

Conul Iancu de abia stă locului:

„Auzi, ticălosul, să mi-l ceară, să îl dau prezent, și să și bată joc în aşa hal de el!... Dishamă-l!“

— Coane, mormăi chirigiul.

— Dishamă l, îți zic*.

Apoi caută în buzunarul redingotei, scoase un portofoliu,

luă o hârtie:

„Na: c'o sută de lei îți iai trei gloabe... Dishamă calul.”

Chirigiului par că nu-i venia să creză, luă hârtia, o pătură, o puse în brâu, apoi începù, repede, să desfacă legăturile și cătărămile hamurilor. Pe urmă deodată își luă seama:

„Da, căruța!

— Dishamă! Îți dau eu doi cai să ti-o ducă.*

Fără de hamuri Sultan par că mai răsărì de-o palmă, se scutură, întinse gâtul și-si apropie botul de haina binefăcătorului ca și când l-ar fi cunoscut.

„Sultan, Sultan băiete! Haide, pune-i mâna binișor în coamă și vino după mine. Dulapii n'o să ti i fure nimeni.”

Conul Iancu porni, roșu de furie, înainte, chirigiul cu Sultan după dumnealui, și în urmă copiii care se adunaseră să privească. Până la casa boierului erau câțiva pași. Argații închideau copiilor poarta grea de stejar în nas, în vreme ce conul Iancu se oprișe, să povestească, ștergându-și fruntea brobonată de sudoare, ficei sale și ginerelui, care ieșiseră în capul scării, întâmplarea:

„...I-am văzut marca, și semnul tăieturii, dela crupă, când scăpase și se trântise pe medean în țărnă. Sultan, da, Sultan!... V'aduceți aminte cum se rugă să i-l vând: că are un docăraș tocmai pentru puterile lui... Si eu, să i-l dau degeaba, ca să-l puie la gunoiu și să-l vândă pe urmă pe câțiva gologani... Si cu câtă părere de rău, știți, mă despărțisem de el!...“

Apoi, întorcându-se cătră argați:

„Luați calul și-l duceți în grajd. Intr'o săptămână să-l văd pe picioare, într'o lună rotofei! Aşa, să moară în grajd la mine!... Luați roibii, înhămați-i la căruța omului istuia și duceți-i-o unde o are de dus.“

Apoi cătră chirigiu:

„De-acolo du-ți-o singur acasă, să vezi ce înseamnă să tragi în ham.“

Apoi iar cătră argați:

„Și când îți vedeă că pune piciorul în ograda Ioniță, grânarul, să dați drumul din lanț, lui Zâvod, — să mi-l scoată pe poartă cu alaiu domnesc.

Timpul pescuitului.

(Rubricile închise arată timpul când pescuitul e oprit.)

P e s t i i	Ianuarie	Februar.	Martie	Aprilie	Maiu	Iunie	Iulie	August	Septemv.	Octomv.	Noemv.	Decemv.
fusar, cipar												
lipan												
vițelar, pește solzos												
mreană												
biban, șalău												
alburn, spar												
păstrav de râu												
salm, mihalt												
păstrav de lac												
știucă												
crap												
caraș, caracudă												
salm												
clean alb												
ciprin												
fusar												
cioran												
pietroșel												
biban												
pișcar												
lin												
stârlet												
somn, morun												
rac												

Opreliștea vânătului (în Ungaria).

(Rubricile închise arată timpul când vânătul e oprit.)

A n u m e	Ianuarie	Februar.	Martie	Aprilie	Maiu	Iunie	Iulie	August	Septemb.	Octombv.	Noemv.	Decembv.
cerb	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
căprior = țap	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
cerboaică, ciută și căprioroară	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
căprior	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
capră neagră	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
iepure	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
ied negru, găinușe, paseri cânt.	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
cocoș de munte	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
ieruncă	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
fasan și dropie	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
potârniche	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■

Povete economice.

I an u a r i e.

De-ai schimbat servitorii, griji cum te areți față de cei noi. Nu fi nici prea aspru, dar nici prea blând — „Stăpânul scump își învață sluga hoață.“ — Cără gunoiu, că locurile altcum sărăcesc și nu-ți resplătesc munca. Drege uneltele de economie, căci acum având timp, poți să stai lângă măiestru, ca să-ți facă un lucru de treabă. Vitelor dă nutrețul învrăstat, că-l mănâncă și mistuie mai bine. Numără săptămânile până la Sân-George și vezi cum stai. Curățește pomii de mușchiu, coaja bătrână, crengi uscate, și pe timp umed de iască. Unge ranele cu o amestecătură de balegă, pământ cleios și păr de bou tăiat mărunt. Adună neaua cu lopata grămezi în jurul pomilor. Astfel umpli pământul de umezeală și faci pomii să intârzie cu înflorirea, prin ce-i scapi de brumă. Din pivniță depărtează legumele putrede.

F e b r u a r i e.

Cerne bucatele de semântă. Cară și împrăștie gunoiu, ca, pe când se desgheță, zama lui să între în pământ. Când timpul e frumos, poți începe aratul. De n'ai făcut în Ianuarie, adună acum neaua în jurul pomilor. Curățește livezile de mușinoaie, pietri și mărăcini și pe unde locul e pleș, seamănă iarba. Lasă berbecii la oile ce vrei să fete în Iulie și le păzește să nu bea apă de pe neauă, căci cele de-a făta pierd mielul, — iar celor fătate li-se strică laptele. Taie mlădițe de altoit din partea despre

meazăzi a pomilor, le împlântă în năsip ori pământ umed până la folosință. Sfârșește curătirea pomilor de omide și, când timpul e frumos, poți sădi pomi. Curățește altoii mai tineri de crengile netrebnice, ca să crească frumoși. Fă resadnici și seamănă țeler, ceapă, sălată, călărabe, cas-traveti și altele, pe cari le vei apără prin un acoperemânt în contra gerului.

Martie.

Seamănă grâu de primăvară, apoi orz, ovăs, mazere, măzeriche și lucernă. Grăpează locurile de lucernă și trifoiu, semăname din alți ani, că să crească mai bine. Printre semănăturile tomnatice, ce au ieșit rari, aruncă semânță de trifoiu. Sădește legumile menite pentru a-ți face semânță. Ca să le aperi în contra omidelor, pune în apropiere câteva semințe de cânepă; miroslul acesteia alungă fluturii. Cartofii înghețați fierbe-i și scurge apa de pe ei, apoi îi dă la vite, altcum se vor bolnavi, că-s otrăvitori. Macină bucate pe timp mai îndelungat. Fă altoirea pomilor, gătește straturi pentru legumi și le seamănă.

Aprilie.

Plivește semănăturile de buruieni înainte de a fi cu puiu. Seamănă cucuruz (păpușoiu) și pune cartofi. Udă bine pomii sădiți de curând. Plivește și sapă școala de pomi. Grăbește cu altoirea pădureților, ca să nu te întârzii. Griji să nu se umfle vitele de nutrețul cel verde, dă-le fân înainte de a le scoate la pășune. Resadniciile cu acoperemânt se descupătoată ziua, ba și preste noapte, dacă nu e temere de îngheț. Se începe lucrul în vie. În lipsă de ploaie, udă grădina de legumi, mai bine dimineața. După Sân-George vitele se scot la imaș. Întoarce grânele, și că să le mantuie de gărgărițe, pune lână nespălată în apropierea coșurilor cu grâu. Grâul incins amestecă-l cu pulbere de cărbuni și după 14 zile cerne-l, că își pierde miroslul.

Maiu.

Udă altoii cât mai des, și la cei prinși le slăbește nițel legătura. Seamănă cânepă și in. Pe timp liniștit afumă pomii bântuiti de omide, cu pucioasă presărată pe jăratic, că vor perlă toate. Cucuruzul se sapă, când e în patru frunze. Cosește lucerna înainte de înflorire, dar griji, să nu o tai prea pe jos că pierde multă din ea. De o dai verde la vite svântează-o mai întâi și o amestecă cu paie mănușită. Pe la mijlocul lunei se resădește tutunul (tăbacul), înmuindu-se mai înainte rădăcinile în zamă de gunoiu și năsip. Ogoriștul trebuie sfârșit. Gândacii de Maiu se scutură dimineața, se adună și stropesc cu piciorul ori se dau la galite. De pe cartofii, ce-i dăm la animale, colțul trebuie depărtat, că acela-i otrăvitor.

Iunie.

Când e zăduf, scutește vitele, adăpostindu-le la umbră. Oculează pădureții, mai bine după ploaie și cu deosebire seara și dimineața. Seamănă ridichi de toamnă. Când iarba e mai în floare cosește-o. De patimesc porcii de grumazi, din cauza căldurii, dă-le leacuri pentru stomac. Astfel este în apotecă pulberea de *Helleborus albus*. La cei mari le dai cât ține vârful cuțitului, la cei mici pe jumătate. Sapă viile a 2-a oară înainte ori după înflorire. De umbără furnicile la coșnițe, închide-le calea, ungând cu petroleu scândura, pe unde se urcă. Uscă cireșe, vișine și struguri pentru iarnă. Seamănă rapiță.

Iulie.

Curățește sura și podurile, că e aci secerea, pe când poartă grije, să ai bani, ca să le poți aduna, când sunt în pârgă și nu rescoapte,

că se scutură o mulțime de grăunțe și nici fărina din ele nu e cu sporiu la aluat. Pe când te apuci de secere, cucuruzul să fie săpat a 2-a oară. Plivește viile, dar nu pe timp prea cald, ca să nu se impiede strugurii în creștere. Dinaintea coșnițelor pune un vas cu apă, ca albinele să o aibă la îndemână. Aruncă deasupra ei bucăți de paie ca să nu se înnece. La cărat pune rogojini în car, ca grăunțele scuturate să nu se prăpădească. Acestea ține-le de semânță, că-s cele mai frumoase. Uăcurechiul bântuit de omide cu apă cu săpun sau din topilă.

A ug ust.

Urmează cu oculatul. Sapă în jurul pomilor mai tineri. Seamănă sălată iernatică. Adună semințele coapte de legumi, le curățește și acătuș în cuiu, punându-le în săculețe. Seceră ovăsul, ce-l mai ai. Seamănă rapită. De vezi albinele că prea mult sed pe afară, e semn că n'au ce să lucre. Ridică coșnițele punând sub ele niște bucăți de scândură potrivite. Stupii fără matcă se împreună cu alții mai slabii. Urmează cu plivitul viei. Uscă poame și fasole pentru iarnă. Altoii oculăți, văzând că nu s'au prins, trebuiesc din nou oculăți. Propește pomii prea încărcați și rărește poamele prea dese, ca să se poată coace. Ară pentru toamnă și pe la capătul lunei poți și semână. Adună simburi de toate poamele.

S e p t e m b r e.

În luna aceasta se începe culesul poamelor. Soiurile iernaticice se culeg cu mâna și se împărțesc în clase după mărime și frumosetă, ca să aibă un preț mai bun. Înainte de a le așeză în pivniță, se întind la soare, ca să iese umezeala din ele. — Fă gropile pentru altoii ce voiești și sădă mai târziu în toamnă. Rărește frunza de pe pomii pitici și cei puși în sir des, ca razele soarelui să-i poată străbate. Seamănă bucate iernaticice. Nu fi sgârcit la semănat, că te vei căl la secerat. Pe la capătul lunei se ia mierea dela stupi. De sunt încă flori nu te grăbi, ca albinele să poată încă adună. Livezile prăjite de arșița soarelui, pe unde vezi că secat colțul ierbii, le seamănă cu semânță de iarba și flori de fân.

O ct o m b r e.

Culesul poamelor ține încă. Griji, nu cumva să le aduni pe timploios și nici dimineața înainte de a se fi luat apa de pe ele, că putrezesc. Straturile din cari s'au scos legumele, trebuiesc săpate din nou ca preste iarnă să degere. Resădește în straturi bine lucrate sălată iernatică. Culege cucuruzul. Cartofii și napii de nutreț se sapă pe timp uscat, — se curățesc de rădăcinile mai subțiri și se pun să se sbicească înainte de a se așeză în pivniță ori groapă. Îndată ce am terminat cu semănatul se ară numai decât pământul menit a se semăna de cu primăvară. Gerul și frigul de peste iarnă îl imbunătățește. Când la culesul viilor, strugurii trebuiesc clasificați după cum sunt unii putrezi, alții copți ori rescopti. Numai aşa putem face bani cum se cade, dacă producem mai multe feluri de vin.

N o e m b r e.

Când timpul este frumos, mai poți sădă pomi. Sapă gropi pentru pomisorii ce voiești și sădă în primăvară. Curățește ouăle de omidă. Apără altoii mai tineri în contra iepurilor. Spoiște trunchiul pomilor cu următoarea materie: zamă de var, balegă de vită și sânge, amestecate toate împreună. În grădina de legumi lucrările trebuiesc terminate. În jurul pomilor se pune gunoiu putred și se intrupează pământului. — La fierful mustului avem să fim luători de seamă, ca să nu se întâmpile nici prea repede, dar nici prea încet. În cazul dintâi stropim butea cu apă rece, în cel din urmă o acoperim cu o haină de lână. Butile să le

ținem tot pline. Poamele, ce dău spre putrezire, trebuie scăzute de către. — Frunzele picante se adună și se pun grămadă, amestecându-se cu gunoiu ori pământ. Din ele se face un gunoi foarte bun.

Decembrie.

Pivnița, de mucosă și aerită din când în când. Sălata și alte legumi, dacă e neauă puțină, se acoperă cu frunză ori cotori de buruieni. — Iarna nu e ca omul să lenivească, ci ca să odihnească după munca cea grea de peste an. Vitele trebuie scăzute în curățenie deosebită și sarea să nu le-o tragă. Să se care gunoiu. Când gerul e mare, fereastrile pivnițelor să se înfundă. Grajdurile să fie călduroase, căci atunci vitele mănușă mai puțin. Pleavă se opăreste, se amestecă cu napi de nutreț ori cartofi și astfel se dă la vite. În chipul acesta se crucează nutrețul.

Povetă practice.

Spiritul galic bine probat al apotecarului Vértes este cel mai cu efect la întrebuițare, 1 sticlă 30 fil., 1 și 2 cor. Se afilă în farmacii, băcăni, și drogherii, apoi direct la L. Vértes, Farmacia Vulturului în Lugoj Nr. 396, Bănat.

Tuturor suferinților le recomandăm în modul cel mai călduros mijloacele de vindecare și de casă de decenii probate ale Farmaciei Vulturului în Lugoj, al căror efect excelent îl dovedesc mii și mii de scriitori de mulțumită.

La cererea adresată din multe părți de către mușterii săi împărați prin toate țările Europei și în continente străine, cari de mult onorează cu încrederea lor Farmacia Vulturului în Lugoj, aceasta a început și cu fabricarea de bine probate, nevătămătoare articole de toiletă, apoi excelente esențe, chimice curate, pentru prepararea repede și ieftină de rum, licoruri și alte beuturi spirtoase, deasemenea și-a întocmit un assortiment bogat de articole chirurgice și de gummi de Paris. — Procurarea din această farmacie o putem recomanda cu atât mai călduros, cu cât ea pe lângă prețurile cele mai moderate și calitate aleasă, mai acordă și deosebitul favor, că comandele dela 10 cor. în sus, în pachete de 5 kilo le trimite franco cu pachetare gratuită. — Farmacia Vulturului trimite gratuit și franco, la cerere, următoarele broșuri cu liste de prețuri: 1. Consemnarea mijloacelor probate de vindecare și de casă. 2. Consilier pentru cultivarea frumuseții. 3. Carte de recepte pentru prepararea de rum, licoruri și alte beuturi spirtoase pe cale rece. 4. Catalog despre articole chirurgice și de gummi. Mai de aproape vezi inseratul. *

Ce nu trebuie să lipsească din nici o casă? Se poate întâmplă, ca și în familiile sănătoase să se conturbe deodată linștea casei în mod neplăcut și simțitor prin o îmbolnăvire repentină. În cele mai multe cazuri cauza îmbolnăvirii sunt răcirile. Pentru combaterea sigură a acestora se recomandă a întrebuiță „Sirup calciu-feruginos hipoacid fosforic al lui Herbabny“, care are efect excelent, desface flegma și alină tusa și prin conținutul său de fier și săruri fosforocalcaroase întărește organismul. Acesta să adéverit că bun și la copii plăcut suplinitor al oleiului de pește. — Greutățile scaunului sunt foarte neplăcute mai ales în anotimpul cald. Aceste neajuns îl delătură numai decât un mijloc domol purgativ „Sirupul Sarsaparilla întărit al lui Herbabny“. — Ca mijloc puternic curățitor de sânge se recomandă „Purjodal“; are efect alinător de dureri și de sgârciuri și se aplică cu predilecție de căte ori se cere iod sau Sarsaparilla. — „Esența aroma-

tică a lui Herbabny^c s'a adeverit splendid la dureri de articulații, de muschi și de nervi. — La toate aceste preparate, cari sunt introduse și recomandate de medici de peste 50 de ani, trebuie luat seama bine la nume și marca de scutire, pentru că există nenumărate imitații fără valoare. Singurul fabricant și depozit principal farmacia lui Dr. Hellmann „la Misericordie”, (Urmașul lui Herbabny), Wien, VII, Kaiserstrasse 73—75. Grijîți de nume și marca de scutire Toate preparatele au fost premiate cu marea medalie de aur la a III-a expoziție farmac. internațională.

*

„Ich dien^e = eu servesc este inscripția cunoscutei marce de scutire călugăriță, care e scutită prin lege pentru apărarea balsamului farmacistului A. Thierry contra imitațiilor fără valoare. „Eu servesc binelui omeniei suferințe” se poate cu drept lăudă inventatorul, pentru că la îmbolnăviri e comună familiară balsamul și aliația Centifolia a farmacistului A. Thierry, al căror efect vindecător e recunoscut de către toate autoritățile medicale și de fapt suplinesc o farmacie de casă. Mii de scrisori de mulțumită dovedesc succesul universal al acestor celor mai bune mijloace de casă din Schutzengel-Apotheke a lui A. Thierry în Pregrada lângă Rohitsch.

*

Foarte important! Atragem deosebită atențione a fiecărui proprietar ca la cumpărarea de motoare de benzin și garnituri de imblătit cu motor să fie cu precauție și să-și procure motoare numai dela fabricile cele mai de încredere. În toată țara e recunoscut, că cele mai bune și mai simple motoare se produc numai în fabrica de motoare Ludovic Kállai, Budapest VI., Gyár-utca 28; dacă deci economii vor să lucreze cu cele mai excelente și scopului mai bine corespunzătoare mașini, vor face bine dacă se adresează numitei firme fără mijlocire, direct. Din fabrica de motoare a lui Ludovic Kállai au ieșit și lucrează în țară peste 1000 garnituri de imblătit cu motor spre deplina mulțumire a tuturor și peste tot locul se spune că mașini mai bune și mai excelente nu există. Fiecare proprietar în interesul propriu să ia în seamă acest sfat și să se adreseze cu încredere la fabrica de motoare Ludovic Kállai în Budapesta.

*

Inspectorul școlar din Viena a aruncat învățătorului Schlichow o carte în cap, pentru că aproape toți școlarii tușiau. Si oare de ce? Pentru că învățătorul nu le-a spus copiilor că „Kaiser caramelele pectorale” cu 3 brazi, care se capătă în toate farmaciile, totdeauna alină tuse, răgușea, catar, flegmă etc.

O placută nouitate pentru copii împarte firma Nestlé din Viena gratis. Acestea sunt păpuși de căiat afară, cari reprezintă figuri cunoscute din povești în desenuri artistice perfecte, și cari dau ocupație veșela și placută spiritului copiilor. Afară de această nouitate la cerere se dau sau se trimit cu total gratuit doze de probă din făină pentru copii a lui Nestlé prin: Henri Nestlé, Wien I. Biberstr. 171 K.

*

Medicament incomparabil. De zeci de ani intrece pe oricare alt mijloc renumitul Reparator al lui Kriegner, pentru că acesta la podagră, reumată, junghiori, dureri de spinare, de șele și de picioare are efect repede și sigur. Recomandat de medici și de profesori. Sticla cu 1 cor. în farmacii. Prin postă trimite 5 sticle pentru 5 cor. franco singurul producător farmacia Kriegner, Budapest, Calvintér.

*

Săpunurile medicale și higienice ale lui Berger se bucură de renume universal. În locul săpunurilor solide de păcură ale lui Amicul poporului 1915.

Berger se aplică cu acelaș efect săpunul fluid de păcură al lui Berger în contra boalelor de piele, ca mijloc contra mătreței de pe cap și din barbă și ca mijloc pentru creșterea părului. Prețul unei sticle cor. 1.50. Veritabil numai cu îscălitura firmei G. Hell & Comp. Se capătă în toate farmaciile și drogheriile.

*

O bună medicină de casă. Atragem atențunea onor. cetitorii asupra anunțului apotecarului Iosif Schneider din Reșița (Ungaria de sud) și recomandăm cumpărarea preparatelor anunțate dela firma susnumită, bucurându-se preparatele anunțate, cari ajung în comerț, nu numai în Germania ci pe continentul întreg ba și în Anglia și America, de cea mai mare trecere și azi nu există economie în Germania, care n'ar cunoaște Spiritul galic de plante al lui Schneider și spiritul american de păr.

*

Pentru curățirea stomacului se folosesc o mulțime de mijloace, preparate parte din plante, parte din dizerite minerale. Mulți medici și o parte mare a publicului folosesc cu predilecție un purgativ preparat din petalele florilor și din rădăcini, eliminând astfel multe ape minerale cu efect drastic. Ca cel mai bun mijloc vă recomandăm tea purgativă a apotecarului Franz Wilhelm, furnizorul curții regale în Neunkirchen, Austria de Jos. E preparat curat numai din plante, și se bucură mai mult ca de 30 ani ca cel mai bun, sigur și ieftin, pentru asudat, îrcetarea tusei și îți face poftă de mâncare.

*

Iscusință deosebită nu-ți trebuie ca să te convingi că oamenii ne-precauți ce ușor se lasă amăgiți. În deosebi când suferi de vre-o boală, nu poți judecă aşă de limpede, și starea aceasta o folosesc unele întreprinderi lacome după căstig să ne amăgească. Imitatorii aceștia nu imitează deaceea esculentul și veritabilul „Elsa-Fluid“ al lui Feller, ca să ajute omenimii, ci ca să amăgească pe cumpărători. Pentru aceea să ne uităm bine la însemnarea „Elsa Fluid“, să ne ferim de imitațiuni și să nu ne lăsăm seduși la o schimbare a fluidului prin numiri asemănătoare acesteia (ca de ex. Luisa-fluid, Stelcafluid, Goldelsefluid, Weltfluid, Universalfluid și a.) „Elsa-Fluid“-ul lui Feller ne scapă de dureri de reumatism, de podagră, neuralgice, dureri de cap, grumazi, dinți, de piept și spate, nu se poate înlocui prin nici o imitație și se poate comanda numai dela E. V. Feller, farmacist, Stubica Nr. 113 (Croatia). 12 sticle costa cor. 5.— franco.

*

Pentru voi doamnelor și domnilor! Dacă Vă cade părul sau suferiți din cauza necurățeniei pielei, să știți că acestea se pot delătură. Cele mai multe dame își știu prețul puterea cea mare, care o au în urma unui obraz frumos și din cauza aceasta se bucură și pomada de obraz „Elsa“ a lui Feller de o trecere aşă mare. Pomada aceasta curăță pielea obrazului, îi împrumută coloare roșie, o face moale și fină, delătură sgrăbunțele de piele etc. și 2 doze costă numai cor. 5.— franco. Tot aşă de prețioase sunt pentru păstrarea frumuseții și săpunul de borax al lui Feller (80 fileri) și săpunul Lilie al lui Feller (cor. 1.—) cari încă se folosesc. Prin pomada de păr Tannochina „Elsa“ îți poți căștiga un păr des și frumos. Aceasta întărește rădăcinile părului, face părul moale și des, împiedecă formarea metreței și costă 1 dosă Tarimea I. cor. 1.60, Tarimea II. cor. 3.—. Cine sufere de migrenă, durere de cap etc. să folosească sulul Migren folosit de timp îndelungat, care răcorește și încetează durerea și costă numai 80 fil. Tot aşă de căutată e apa pentru ochi, contra durerilor de ochi, care împiedecă aprinderea pielitei. Toate preparatele acestea le trimită numai E. V. Feller, apotecar, Stubica Nr. 113 (Croatia).

Şematism statistic

al Românilor din Ungaria și Transilvania.*)

I. Biserica ort.-orient. română din Ungaria și Transilvania.

Mitropolia.

Reședința: Sibiu.

Mitropolit: Ioan Mețianu, propr. al ord. Francisc Iosif I. marea cruce, cav. al ord. coroana de fier cl. II. etc.

Sinodul episcopal, consistă din mitropolitul cu cei doi episcopi sufragani.

Congresul național-bisericesc, consistă din episcopi, ca membri naturali, și 90 membri aleși pe câte 3 ani, dând fiecare dieceză câte 30 deputați (10 clericali și 20 mireni).

Consistorul mitropolitan, consistă din 3 senate (bisericesc, școlar și epitropesc) cu câte 12 asesori (6 ordinari, 6 suplenți).

Arhidieceza Transilvaniei.

Reședința: Sibiu.

Arhiepiscop: Ioan Mețianu, propr. al ord. Francisc Iosif I. marea cruce, cav. al ord. coroana de fier cl. II. etc.

Vicar arhiepiscopal: Dr. Ilarion Pușcariu, arhimandrit.

Sinodul arhidicezan, consistă din 60 membri (20 clericali, 40 mireni) aleși pe câte 3 ani.

Consistorul arhidicezan se compune din 3 senate (bisericesc, școlar, epitropesc) cu câte 9 membri.

Protopopiate:

Abrud, 23 com., 20,072 sufl.	Hunedoara, 23 com., 19,329 sufl.
Agnita, 34 com., 19,032 sufl.	Ilia, 25 com., 24,196 sufl.
Alba-Iulia, 40 com., 32,702 sufl.	Lupșa, 29 com., 19,113 sufl.
Avrig, 23 com., 23,724 sufl.	Mediaș, 32 com., 13,816 sufl.
Bistrița, 24 com., 18,734 sufl.	Mercurea, 25 com., 30,237 sufl.
Bran, 24 com., 26,431 sufl.	Murăș-Oșorheiu, 20 com., 9924 sufl.
Brașov, 25 com., 32,653 sufl.	Orăștie, 28 com., 23,672 sufl.
Câmpeni, 19 com., 35,583 sufl.	Reghin, 21 com., 23,979 sufl.
Cetatea-de-piatră, 31 com., 19,159 s.	Sebeș, 25 com., 34,934 sufl.
Cluj, 35 com., 27,815 sufl.	Săliște, 13 com., 19,482 sufl.
Cohalm, 24 com., 17,273 sufl.	Sibiu, 26 com., 31,213 sufl.
Dej, 31 com., 21,095 sufl.	Sighișoara, 31 com., 20,750 sufl.
Deva, 34 com., 26,527 sufl.	Târnava, 24 com., 13,834 sufl.
Dobra, 17 com., 14,535 sufl.	Treiscaune, 29 com., 29,261 sufl.
Făgăraș, 38 com., 30,617 sufl.	Turda, 31 com., 15,880 sufl.
Geoagiu, 37 com., 21,908 sufl.	Unguraș, 22 com., 14,262 sufl.
Hateg, 36 com., 32,447 sufl.	Zarand, 51 com., 45,027 sufl.
Total: 34 protopopiate cu 950 comune și 809,016 susflete.	

* Adausuri, îndreptări și întregiri se primesc cu mulțămită.

Dieceza Aradului.

Reședința: Arad.

Episcop: Ioan I. Papp.*Vicar episcopesc* la Oradea-mare: Vasile Mangra.*Sinodul eparhial*, compus ca și sinodul arhidiecezan.*Consistorul eparhial* din Arad } compuse ca și consistorul
Consistorul eparhial din Oradea-mare } arhidiecezan.**Protopopiate:**

a) Sub consistorul din Arad:

Arad, 16 com., 37,910 sufl.	Halmagiu, 67 com., 35,899 sufl.
Belintă, 47 com., 33,409 sufl.	Lipova, 36 com., 35,896 sufl.
Boroșineu, 16 com., 32,101 sufl.	Radna, 36 com., 31,752 sufl.
Buteni, 45 com., 38,821 sufl.	Siria, 16 com., 33,509 sufl.
B. Comloș, 17 com., 37,368 sufl.	Timișoara, 38 com., 40,804 sufl.
Chișineu, 19 com., 41,750 sufl.	

Mănăstirea Hodoș-Bodrog cu 3 ieromonahi.

b) Sub consistorul din Oradea-mare:

Beiuș, 54 com., 35,170 sufl.	Pestes, 54 com., 40,182 sufl.
Beliu, 44 com., 28,161 sufl.	Tinca, 33 com., 30,836 sufl.
Oradea-mare, 58 com., 36,758 sufl.	Vașcău, 51 com., 31,879 sufl.

Total: 17 protopopiate cu 647 comune și mănăstire și 602,205 sufl.

Dieceza Caransebeșului.

Reședința: Caransebeș.

Episcop: Dr. Miron E. Cristea.*Sinodul eparhial*, } compuse ca în arhidieceza Transilvaniei.
Consistorul eparhial, }**Protopopiate:**

Biserica-albă, 31 com., 45,568 sufl.	Lugoj, 29 com., 26,710 sufl.
Bocşa-mont., 30 com., 33,869 sufl.	Mehadia, 40 com., 62,906 sufl.
Buziaș, 28 com., 28,424 sufl.	Oravița, 23 com., 30,445 sufl.
Caransebeș, 50 com., 51,750 sufl.	Panciova, 12 com., 33,714 sufl.
Ciacova, 16 com., 17,010 sufl.	Vărșet, 25 com., 29,329 sufl.
Făget, 40 com., 26,320 sufl.	

Total: 11 protopopiate cu 324 comune și 386,045 suflete.

Biserica ort.-orientală română din Ungaria și Transilvania numără 1.797,266 suflete.

II. Biserica gr.-catolică română din Ungaria și Transilvania.**Arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș**

Reședința: Blaj.

Arhiepiscop și mitropolit: Victor Mihályi de Apșa, doctor în teologie, conte roman, etc.*Vicar general:* Ioan M. Moldovan, preposit capitular.*Capitulul metropolitan* constă din 10 canonici.*Consistorul arhiepiscopesc și metropolitan* se compune din canonici, vicari, protopopi actuali și onorari ai arhidiecezei, 2 asesori și 8 funcționari.

Protopopiate:

Aiud, 27 com., 17,553 sufl.	Giurgeu, 9 com., 13,010 sufl.
Alba-Iulia, 24 com., 15,211 sufl.	Ibașfalău, 20 com., 7446 sufl.
Almaș, 18 com., 10,078 sufl.	Indol, 21 com., 11,297 sufl.
Aries, 18 com., 9398 sufl.	Ludos, 21 com., 14,974 sufl.
Bia, 18 com., 11,816 sufl.	Mediaș, 24 com., 2029 sufl.
Blaj, 27 com., 18,329 sufl.	Morlaca, 13 com., 15,487 sufl.
Catina, 25 com., 18,648 sufl.	Murăș, 17 com., 12,330 sufl.
Cichindeal, 18 com., 4246 sufl.	Murăș-Uioara, 21 com., 11,570 sufl.
Cluj, 38 com., 30,395 sufl.	Pogăceaua, 17 com., 15,059 sufl.
Cojocna, 23 com., 15,497 sufl.	Reghin, 40 com., 20,193 sufl.
Dârgea, 24 com., 18,354 sufl.	Rosia, 15 com., 10,978 sufl.
Dicio-St.-Mărtin, 15 com., 7236 sufl.	Sebeș, 22 com., 13,517 sufl.
Ernot, 23 com., 9444 sufl.	Sibiu, 32 com., 19,323 sufl.
Fărăgău, 23 com., 16,017 sufl.	Turda, 23 com., 16,443 sufl.

Vicariatul Făgărașului:

Veneția-de-jos, 32 com., 19,741 sufl. Voila, 22 com., 7928 sufl.

Mănăstirea S. Basiliu-cel-Mare în Blaj, cu 2 ieromonahi.

Total: 30 protopopiate cu 670 comune și 420,552 suflete.

La Hajdudorog au trecut 35 comune cu 18,160 suflete.

Dieceza Orăzii-mari.

Reședința: Oradea-mare.

Episcop: Dr. Demetru Radu.

Capitulul catedralei constă din 6 canonici ord., unul onor. și arhidiaconul sătmărean.

Consistorul se compune din membrii capitulului și din mai mulți asesori numiți de episcopul.

Protopopiate:

Beiș, 14 com., 5892 sufl.	Măcău, 4 com., 6170 sufl.
Bereteu (Berettyó), 15 com., 5029 s.	Mădăraș, 7 com., 7969 sufl.
Boroș-Sebeș, 4 com., 2687 sufl.	Oradea-mare, 14 com., 9598 sufl.
Careii-mari, 8 com., 7845 sufl.	Sătmár, 8 com., 6076 sufl.
Crîșul-repede, 9 com., 5928 sufl.	Șimand, 5 com., 7077 sufl.
Erdőszáda (Arodusat), 8 com., 8000 s.	Șiria, 6 com., 5768 sufl.
Eriu (Érmellék), 8 com., 7731 sufl.	Szamosköz, 11 com., 10,681 sufl.
Hollód, 9 com., 5574 sufl.	Supurul-de-jos, 10 com., 8321 sufl.
Leta-mare, 10 com., 8458 sufl.	Vașad, 8 com., 8380 sufl.
Lunca, 10 com., 4487 sufl.	

Total: 19 districte cu 124 comune și 173,052 suflete.

La Hajdudorog au trecut 44 comune cu 44,839 suflete.

Dieceza Gherlei.

Reședința: Gherla.

Episcop: Dr. Vasile Hossu.

Capitulul catedralei constă din 6 canonici.

Consistorul se compune din canonici și 2 arhidiaconi, apoi mai mulți asesori numiți de episcopul.

Protopopiate:

- Baia-mare, 9 com., 11,721 sufл.
 Baia-Spriе, 7 com., 9778 sufл.
 Băsești, 14 com., 14,148 sufл.
 Betlean, 14 com., 8535 sufл.
 Bistrița, 16 com., 10,559 sufл.
 Brediu, 11 com., 8179 sufл.
 Budac, 9 com., 8481 sufл.
 Buza, 14 com., 7951 sufл.
 Casou (Kászó), 8 com., 10,202 sufл.
 Cățcău, 12 com., 9338 sufл.
 Ciceiu-Cristur, 10 com., 10,937 sufл.
 Ciocmanu, 12 com., 7881 sufл.
 Crasna, 11 com., 12,856 sufл.
 Eriu (Érmellék), 7 com., 5188 sufл.
 Gherla, 13 com., 9480 sufл.
 Giulă, 11 com., 10,290 sufл.
 Iod, 7 com., 10,373 sufл.
 Ipu, 9 com., 7701 sufл.
 Iza, 7 com., 9183 sufл.
 Lăpuș, 12 com., 10,696 sufл.
 Logiard, 12 com., 9232 sufл.
 Mănăstur, 12 com., 9325 sufл.
 Mara, 7 com., 9900 sufл.
- Mireșu-mare, 9 com., 7732 sufл.
 Năpradea, 9 com., 7747 sufл.
 Nitogu, 12 com., 9438 sufл.
 Oarța, 8 com., 6487 sufл.
 Oaș, 13 com., 16,796 sufл.
 Olpret, 12 com., 6530 sufл.
 Periceiu, 9 com., 8348 sufл.
 Reteag, 11 com., 9968 sufл.
 Rodna, 31 com., 43,143 sufл.
 Șamșond, 11 com., 10,067 sufл.
 Sarvad, 12 com., 9679 sufл.
 Sătmar, 5 com., 9405 sufл.
 Secul, 16 com., 9238 sufл.
 Seini, 8 com., 9868 sufл.
 Sighet, 11 com., 10,662 sufл.
 Șomcuta-mare, 12 com., 10,866 sufл.
 St.-Marghita, 11 com., 8196 sufл.
 Surduc, 13 com., 8603 sufл.
 Turț, 5 com., 9581 sufл.
 Vad, 9 com., 7539 sufл.
 Valcău-magh., 9 com., 9837 sufл.
 Vișeu, 9 com., 16,717 sufл.

Total: 45 districte cu 485 comune și 464.881 suflete.

La Hajdudorog au trecut 4 comune cu 9657 suflete.

Dieceza Lugojului.

Reședința: Lugoj.

Episcop: Dr. Valeriu Tr. Frentiu.

Capitulul constă din 6 canonici.

Consistorul se compune din canonici, protopopi și asesori numiți de episcopul.

Protopopiate:

- Babolna, 9 com., 1761 sufл.
 Bocșa, 7 com., 4732 sufл.
 Buziaș, 6 com., 2978 sufл.
 Ciacova, 6 com., 2859 sufл.
 Cugir, 14 com., 5041 sufл.
 Halmagiu, 6 com., 748 sufл.
 Hațeg, 26 com., 16,115 sufл.
 Hunedoara, 11 com., 2696 sufл.
- Jiu, 16 com. 13,315 sufл.
 Lugoj, 8 com., 5237 sufл.
 Oravița, 9 com., 6776 sufл.
 Timișoara, 7 com., 5069 sufл.
 Torontal, 5 com., 2840 sufл.
 Ulpia-Traiană, 14 com., 11,920 sufл.
 Varadia, 7 com., 4648 sufл.
 Vermes, 8 com., 5450 sufл.

Total: 16 districte cu 163 comune și 97,566 suflete.

Biserica greco-catolică română din Ungaria și Transilvania numără 1.156,051 suflete.

III. Institute de învățământ.**A. Școale medii.**

<i>Beiș</i> ,	gimnaziu complet greco-cat.	cu 16 profesori.
<i>Blaj</i> ,	> > > >	20 >
<i>Brad</i> ,	inf. gr.-or. cu 4 clase și	7 >
<i>Brașov</i> ,	{ > complet greco-or. cu școală reală inferioară	14 >
	școală comercială . .	8 >
<i>Năsăud</i> ,	gimnaziu complet fundaț.	13 >

B. Seminarii teologice.

<i>Arad,</i>	institut teologic	gr.-or.	cu	5	profesori.	
<i>Blaj,</i>	»	»	gr.-cat.	»	10	»
<i>Caransebeș,</i>	»	»	gr.-or.	»	7	»
<i>Gherla,</i>	»	»	gr.-cat.	»	6	»
<i>Lugoj,</i>	»	»	gr.-cat.	»	—	»
<i>Sibiu,</i>	»	»	gr.-or.	»	7	»

C. Preparandii.

<i>Arad,</i>	preparandie	gr.-or.	cu	5	profesori.
<i>Blaj,</i>	»	gr.-cat.	»	10	»
<i>Caransebeș,</i>	»	gr.-or.	»	7	»
<i>Gherla,</i>	»	gr.-cat.	»	7	»
<i>Oradea-mare,</i>	»	»	»	7	»
<i>Sibiu,</i>	»	gr.-or.	»	7	»

D. Școale de fete.

Arad, școală civ. de fete cu internat. Taxa de internat și didactru e de 500 cor. la an.

Beiuș, școală civ. de fete confesională gr.-cat. cu 7 profesori și profesoare. Impreunată cu internat; taxa de internat e de 300 cor. pe an; se dă și stipendii.

Blaj, școală civilă de fete cu 13 profesori și profesoare. Impreunată cu internat. Taxa de internat e de 240 cor. pe an.

Sibiu, școală civ. de fete, susținută de »Asociația pentru lit. rom. și cultura pop. rom.«, cu 5 profesori și profesoare. Impreunată cu internat; taxa de internat e de 600 coroane pe an. — Școală pentru economia și industria de casă, susținută de Reuniunea femeilor române.

Alte categorii de școale de fete sunt: Abrud, Brașov, Lugoj, Sibiu, Șimleu, etc.

IV. Fundațiuni

din care se dău stipendii și ajutoare tinerilor dela institutele de învățământ.

a) La consistorul arhidiecezan din Sibiu.

Andronic, ajutoare la meseriași.

Cologia, stipendii la gimnaziști (100—120 cor.)

Francisc Iosif, stipendii la gimn., prep. și teol. (100—120 cor.)

Hania Ioan, stipendii la teol. (80 cor.)

Manovici, stipendii la gimn. (100 cor.)

Moga, stipendii la prep. (100 cor.) și univ. (1000 cor.)

Peiorici, stipendii la gimnaziști (100 cor.)

Popescu Ioan, stipendiu la prep. (80 cor.)

Putnoky, stip. la gimn. (24 cor.)

Rațiu Ecaterina, stipendii la teologi (60 cor.)

Romanul Miron, stip. la teol. (100 cor.)

Şaguna, dă ajutoare pentru zidirea bisericilor și școalelor.

Stat, stipendii la univ. (1000 cor.)

Todea, stipendii la gimn. (300 cor.)

Trandafil, stipendii la univ. (1000 cor.)

b) La consistorul diecezan din Arad.

Balla, stipendii la universitari (800 cor.)

Birta-Ghiba, stipendii la gimnaziști și universitari (400 cor.)

Ebesfalvi și *Balla*, stipendii la teol. și școale milit. (300—900 cor.)

Faur, stipendii la școale medii și sup. (250 cor.)

Papp Teodor, stipendii la toate școalele (120—800 cor.)

c) La consistorul diecezan din Caransebeș.

Braia Nicolae, stipendii la univ., comercianți și industriași (30—200 cor.)

Peța Dim., stipendii la gimnaziști și universitari.

Popea N., stip. la univ. (600) și preparandie (200); ajutoare la învățăcei (150) și sodali (300) de meserii și comerțiu.

d) Alte fundații gr.-or.

Alumneul din Timișoara, dă locuri beneficiale la tineri gimnaziști ori realiști din Timișoara.

Ana Alexandrovici, Lugoj, stipendii la studenți români gr.-or. născuți în Lugoj. Epitropia fundațiunii în Lugoj.

Goresdu, reprezentanță în Budapesta, stipendii la gimn., șc. milit., univ.

Marcu, Lugoj, stipendii la stud. din loc.

Zsiga Nicolae, stipendii la gimn. din Beiuș în internat (150—300 cor.). Comitetul parohial gr.-or. rom. Beiuș.

Trandafil, stipendii à 1000 cor. le dă consistoriul mitropolitan din Sibiul.

e) La consistorul mitropolitan din Blaj.

Alutaniandă, stipendii la gimnaziști (80—120 cor.)

Baldi, Lazar, stipendii la gimnaziști (200 cor.)

Bidian, Alexă, stipendii pentru gimn., univ., meser., etc. (300 cor.)

Bobiană, stipendii la gimn. și univ. (120 cor.)

Chirilă, stipendii la gimnaziști (41—66 cor.)

Cipariu, stipendii la gimnaziști (100—200 cor.)

Cutean, stipendii la gimnaziști (34 cor.)

Danuț, stipendii la gimnaziști, prep., universitari (600 cor.)

Filip, stipendii la șc. medii și sup. (200 cor.)

Internatul de fete, stipendii alumnate (100 cor.)

Hirschiană, stipendii la universitari (400—800 cor.)

Klein, stipendii la gimnaziști și univ. (240—360 cor.)

Maior, stipendii la șc. medii (120 cor.)

Micu, stipendii la gimnaziști (190 cor.)

Moldovan, Part., stipendii la șc. elem. și prep. (100 cor.)

Negruțiu, Ioan F., stipendii la gimn. și univ. (120—160 cor.)

Orăștie, cercul, stipendii la gimnaziști (80 cor.)

Fund. de pâne, Blaj. stipendii la gimnaziști și prep.

Papfalvi, Const., stipendii la gimnaziști (240 cor.)

Pop, Bota I., stipendii la gimnaziști (120 cor.)

Pop, Liviu, stipendii la șc. medii și univ. (150—200 cor.)

Rămoniană, stipendii la gimnaziști și universitari (126—630 cor.)

Rățiu, Vasiliu, stipendii pentru gimnaziști (200 cor.)

Rusu, V. Ioan, stipendii pentru gimnaziști (160 cor.)

Suluțană, 50 stipendii la gimnaziști și universitari (120—800 cor.)

Tarițană, stipendii la gimnaziști (140 cor.)

Tordaiana, stipendii la gimnaziști (200 cor.)

Ursu, David br., stipendii à 200 cor. pentru gimn. gr.-cat. Blaj.

Vaidana, stipendii la gimnaziști și universitari (140 cor.)

Vancea »Cassa arhidiecezană«, stipendii pentru sc. de fete, prep., gimnaziști și universitari (120—600 cor.)

Vancea, stipendii pentru gimnaziști 200 cor. sociotii în taxa de internat a seminarului (taxa ordin. 240 cor. pe an).

Vlassa I., stipendii la gimnaziști (340 cor.)

f) La consistorul gr.-cat. din Oradea-mare.

Borboloiană, stipendii la gimnaziști.

Darabanthiană, stipendii la gimnaziști.

Giroldi Garboriană, stipendii la gimnaziști.

Kabaiană, stipendii la gimnaziști.

Kissiană, stipendii la gimnaziști.

Kővaryană, stipendii la gimnaziști.

Kritsfalussiană, stipendii la gimnaziști.

Kunkiană, stipendii la gimnaziști.

Mecșiană, stipendii la gimnaziști.

Papfalviană, stipendii la gimnaziști.

Paveliană, pentru internatul de băieți și de fete din Beiuș.

Regia, stipendii la gimnaziști.

Sorbaniană, stipendii la gimnaziști.

Tarczayană, stipendii la gimnaziști.

Vulcaniană, stipendii la gimnaziști.

Véghseőiană, stipendii la gimnaziști.

g) La consistorul din Lugoj.

Braia, Nicolae, pentru industriași, comercianți, gimn. și univ.

Breca, Paul, pentru agronomie.

Chiș, Matei, pentru gimnaziști.

Lugoj, dieceza, pentru teologi, preparandiști, gimn., școale reale și civile.

Muntean, Nicolae, pentru gimnaziști și meseriași.

Pop, A. L., pentru universitari.

Pop, Petru, pentru ajutorarea învățătorilor.

Popa, Sofroniu, pentru gimnaziști și univ.

Popovici, Iova, pentru preparand., gimn. și univ.

Rudolfiană, pentru gimnaziști.

Stoina, Petru, pentru gimnaziști și univ.

h) Alte fundații gr.-cat.

Convict, M.-Sighet, stipendii la gimnaziști (întreținere).

Köszeghi, M.-Sighet, pentru stud. nobili din Marmăria.

i) La Asociațione în Sibiul.

Băzota, stipendii pentru gimnaziști (40 cor.)

Boeriu, G., stipendii pentru gimnaziști (200 cor.)

Dobâca, stipendii pentru gimnaziști (100 cor.)

Galliană, stipendii pentru gimnaziști (120 cor.)

Iancu, (fondul), stipendii pentru gimnaziști (100 cor.)

Marinovici, stipendii pentru gimnaziști (120 cor.)

Moga, stipendii pentru școale rom. de fete (80 cor.)

Petran Ioan, stipendii pentru univ. (300 cor.)

Riurean, stipendii pentru gimnaziști (80 cor.)

Roman, stipendii pentru gimnaziști (300 cor.)

Sandul, Teodor, stipendii pentru școale speciale de industrie (400 și 700 cor.)

I) La Asociațiuinea aradană.

Stipendii pentru elevi la meserii, școale agronomice, comerț. (40—120 cor.)

m) Altele.

Masa studenților se află la gimnaziile din Sibiu (o susține »Albina«), Brașov, Brad, Năsăud și la Universitatea din Cluj (o susține »Asociațiuinea« și »Economul«).

La fondul grănicerilor din Năsăud, 20 stipendii à 600 cor. pentru tot felul de școale superioare, 3 stipendii à 300 cor. pentru școale de cadeți, 5 stipendii à 240 cor. pentru preparandii.

V. Societăți.

a) „Asociațiuinea pentru literatura română și cultura poporului român“

Sediul: Sibiu.

Președinte: Andrei Bărseanu, membru al Acad. Rom.

Vice-președinte: Dr. Vasile Suciu, canonic în Blaj.

Secretar literar: Octavian Goga.

Secretar administrativ: Octavian C. Tăslăuanu.

Cassar și Bibliotecar: Ioan Banciu.

Arhivar: Romul Simu.

Membrii:

Membri activi în secțiile științifice-literare sunt	40
Membri corespondenți	284
Membri onorari	12
Membri fundatori	144
Membri pe viață	492
Membri ordinari	1732
Membri ujutători	7664
Total	10,368

membri împărțiți în 74 despărțiminte.

b) Alte societăți culturale.

Asociațiuinea națională pentru cultura poporului român în Arad.

Asociațiuinea pentru cultura poporului român din Maramureș. Sediul în Sighetul-Marmației.

Asociațiuinea pentru ajutorarea meseriașilor în Brașov.

Reuniuni de femei, cari susțin școale: în Abrud; Brașov (internat), Sibiu, Șimleu. Cea din Blaj dă stipendii la elevale școalei de fete.

Alte reuniuni de femei: Bran, Făgăraș, cott. Hunedoara, Mediaș, Rășinari etc.

Reuniuni române de muzică și cântări: Beiuș, Bistrița, Brașov, Hațeg, Lugoj, Orăștie, Sibiu, Tieveniul-mare.

Reuniuni de meseriași: în Blaj, Bistrița, Cluj, Mercurea, Orăștie, Poiana, Săliște, Sibiu, Sebeșul-săsesc.

Societatea pentru crearea unui fond de teatru român: Sediul în Brașov.

Societăți academice ale tinerimii române universitare: Budapest »Petru Maior«, Graz »Carmen-Sylva«, München »Patria«, Viena »România Jună«.

e) Societăți economice.

Societăți române de agricultură sunt: Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului (sediu Sibiu), Reuniunea economică în Orăștie și cea din comitatul Caraș-Severin (sediu Caransebes).

Societăți (Reuniuni) comerciale: Blaj (»Consum«), Berliște (»Berlișteana«), Caransebes (»Severineana«), Elisabetopol (»Mugurul«), Făget (»Gloria«), Szászkabánya (»Comoara«), Szintye (»Concordia«), Prilipeț (»Prilipeanca«), Viștea inf. (tovărăsie de consum și valorizare).

Banca generală de asigurare în Sibiu.

Bănci.*)

Capital societar.

Agricola, Ecica-română (1905)	cor.	70,000-
Agricola, Hunedoara (1902)	»	100,000-
Agricola, Lugoj (1903)	»	200,000-
Agricola, Sebeșul-săsesc (1909)	»	150,000-
Ajutorul, Șeica-mare (1910)	»	250,000-
Albina, Sibiu (1872)	»	6,000,000-
Ancora, Gătaia (Timiș) (1910)	»	52,434-
Andreiana, Rășinari (1911)	»	30,000-
Ardeleana, Orăștie (1885)	»	1,000,000-
Arieșana, Turda (1887)	»	300,000-
Armonia, Cincul-mare, (1903)	»	100,000-
Asoc. de împrumut și păstr., Ghiroc (1908)	»	37,915-
Auraria, Abrud (1887)	»	60,000-
Aurora, Baia-mare (1906)	»	150,000-
Aurora, Năsăud (1873)	»	168,500-
Avrigeană, Avrig (1903)	»	20,000-
Bănașana, Bucovăț (1902)	»	40,000-
Banatul, Lugoj (1910)	»	176,000-
Banca comercială, Lugoj (1907)	»	100,000-
Banca poporala, Arpașul-inf. (1909)	»	20,000-
Banca poporala, Birchiș (1910)	»	43,940-
Banca poporala, Caransebeș (1907)	»	220,000-
Banca poporala, Dej (1901)	»	200,000-
Banca poporala, Zagra (1907)	»	50,000-
Berzava, Reșița-mont. (1911)	»	150,000-
Berzovia, Jidovin (1899)	»	70,000-
Bihoreana, Oradea-mare (1898)	»	2,000,000-
Bistrițana, Bistrița (1888)	»	240,000-
Bocșana, Bocșa-montană (1895)	»	210,000-
Brădetul, Orlat (1893)	»	25,000-
Brâncoveana, Zernești (1912)	»	59,772-
Brașoveana, Brașov (1907)	»	68,295-
Buciumana, Bucium-Poeni (1900)	»	28,517-
Buna, Feleacul-săsesc (1897)	»	4,860-
Câmpiana, Mociu (1905)	»	100,000-
Cârțișoreana, Streza-Cârțișoara (1905)	»	20,000-
Cassa de împrumut ca însotire, Békás (1897)	»	27,028-
Cassa de păstrare, Dezna (1898)	»	40,000-
» » » » Mercurea (1898)	»	300,000-
» » » » Săcădate (1912)	»	20,000-
» » » » Săliște (1884)	»	250,000--

*) Cifrele din paranteze arată anul înființării.

Bănci.

		Capital societar-
Casa de păstrare Sasca-montană	1896)	cor. 379,000—
* * * Sercăița (1911)	.	30,000—
* * * Șinca nouă (1912)	.	30,000—
Ceicana, Ceica (1906)	.	100,000—
Chevereșana, Chevereșul-mare (1910)	.	23,307—
Chiorana, Șomcuta-mare (1900)	.	200,000—
Chiseteiana, Chiseteu (1896)	.	25,000—
Chișodana, Chișoda (1891)	.	50,000—
Codreana, Băsești (1906)	.	200,000—
Codru, Lupșa (1911)	.	26,904—
Codrul, Buteni (1908)	.	100,000—
Comoara, Comoriște (1890)	.	10,000—
Comuna, Căvăran (1903)	.	100,000—
Concordia, Gherla (1910)	.	200,000—
Concordia, Ozora-Uzdin (1893)	.	71,933—
Cordiana, Fofeldea (1897)	.	120,000—
Coroana, Bistrița (1903)	.	300,000—
Coroana, Timișoara-Elisabetin (1905)	.	100,000—
Corvineana, Hunedoara (1895)	.	70,000—
Creditul, Zernești (1903)	.	160,000—
Crișana, Brad (1891)	.	400,000—
Cugireana, Cugir (1902)	.	100,000—
Dacia, Orăștie (1901)	.	100,000—
Decebal, Deva (1910)	.	60,000—
Detunata, Bucium (1895)	.	60,000—
Doina, Câmpeni (1895)	.	60,000—
Drăganul, Beiuș (1907)	.	360,000—
Drăganul, Sebeșul-mare (1911)	.	9,600—
Dunăreana, T.-Cubin (1900)	.	80,000—
Economia, Lugoj (1897)	.	74,734—
Economia, Cohalm (1903)	.	250,000—
Economia, Goruia (Caraș-Severin) (1910)	.	25,894—
Economul, Cluj (1886)	.	400,000—
Făgețana, Făget (1891)	.	400,000—
Fortuna, Rodna-veche (1884)	.	40,000—
Frăția, Agnita (1907)	.	60,000—
Frățietatea, Sadu (1906)	.	25,000—
Furnica, Făgăraș (1883)	.	240,000—
Geogeana, Geoagiu (1904)	.	80,000—
Gloria, Pui (1906)	.	100,000—
Granițerul, Dobra (1898)	.	500,000—
Granițerul, Harșani (1908)	.	22,250—
Hațegana, Hațeg (1888)	.	450,000—
Hodoșana, Hodoș (1907)	.	20,000—
Hondoleana, Hondol (1895)	.	21,720—
Iladiana, Iladia (1907)	.	25,000—
Industria, Deva (1905)	.	100,000—
Insoțire de credit, Pianul-sup.	.	60,880—
Institutul de cred. și econ., Găvoșdia (1907)	.	50,000—

Bănci.	Capital societar.
Institutul de credit și econ., Mehadia (1909)	cor. 36,000—
» » » » » Părău (1913)	» 50,000—
Iulia, Alba-Iulia (1892)	» 100,000—
Izvorul, Ighișu (1910)	» 100,000—
Izvorul, Sângiorgiu-român (1904)	» 45,891—
Izvorul, Sebeșul-inferior (1907)	» 16,000—
Jebeliana, Jebel (1906)	» 30,000—
Lăpușana, Lăpușul-unguresc (1907)	» 100,000—
Ligediana, Liget (1896)	» 20,000—
Lipovana, Lipova (1893)	» 200,000—
Luceafărul, Poplaca (1912)	» 20,000—
Luceafărul, Vârșet (1894)	» 600,000—
Lumina, Sibiu (1909)	» 600,000—
Luncana, Marghita (1910)	» 150,000—
Măgura, Zelău (1912)	» 100,000—
Maramurășana, Sighetul Marm. (1910)	» 220,000—
Mărgineana, Poiana-Sibiului (1907)	» 80,000—
Matca, Tebea (1910)	» 84,000—
Mercur, Năsăud (1899)	» 200,000—
Mielul, Poiana-Sibiului (1891)	» 50,000—
Minerva, Beclean (1907)	» 100,000—
Monoreana, Monor (1895)	» 10,000—
Munteana, Corniareva (1905)	» 44,560—
Mureșana, Reghinul-săsesc (1886)	» 240,000—
Mureșanul, M.-Radna (1897)	» 150,000—
Nădlăcana, Nădlac (1897)	» 434,500—
Negoil, Porumbacul-superior (1908)	» 29,000—
Noiana, Noul-român (1905)	» 42,000—
Olteana, Viștea-inferioară (1893)	» 200,000—
Opinca, Csákigorbó (1912)	» 18,388—
Oravieana, Oravița (1892)	» 581,576—
Oriental, H.-Dobra (1908)	» 100,000—
Parsimonia, Bran (1894)	» 120,000—
Păstorul, Timișoara-Fabric (1903)	» 300,000—
Patria, Blaj (1886)	» 550,000—
Perșein, Chiuzbaia (1886)	» 20,300—
Pervovana, Pervova (1907)	» 60,000—
Pesăcana, Pesac (1907)	» 44,850—
Piatra, Teiuș (1907)	» 150,000—
Plugarul, Săcădate (1887)	» 46,316—
Plugarul, Cacova (1902)	» 200,000—
Poporul, Lugoj (1900)	» 500,000—
Poporul, Săliște (1908)	» 160,000—
Porumbăceana, Porumbacul-inferior (1900)	» 120,000—
Prima cassă de păstrare, Ujozora (1896)	» 200,000—
Progresul, Ilia (1907)	» 120,000—
Râșnoveana, Râșnov (1903)	» 20,000—
Răureana, Caplnoc-Mănăstur (1898)	» 100,000—

Bănci.	Capital societar-
Răvaşul, Baia-mare (1911)	cor. 600.000—
Reun. de impr. și păstr., Ilva-mare (1885)	> 22,360—
Riureana, Giurgeu (1911)	> 72,002—
Săcana, Sacul (1905)	> 40,000—
Săceleana, Cernatu (1905)	> 50,000—
Sătmăreana, Seini (1892)	> 200,000—
Schintea, Teure (Tóhát) (1896)	> 10,000—
Sebeșana, Sebeșul-săesc (1887)	> 200,000—
Sebeșana, Caransebeș (1902)	> 300,000—
Secășana, Ludoșul-mare (1907)	> 60,000—
Selăgeana, Jibou (Zsibó) (1897)	> 310,000—
Sentinela, Satul-nou (1895)	> 504,660—
Şercăiana, Şercaia (Sárkány) (1903)	> 150,000—
Şincana, Şinca (Ó.-Sink) (1906)	> 70,000—
Silvania, Șimleu (1888)	> 600,000—
Societate de împrumut și păstrare, Feldru	> 11,100—
Şoimul, Murăș-Uioara (1910)	> 200,000—
Şoimul, Vașcău (1905)	> 118,304—
Şoimușana, Şoimuș (1894)	> 25,000—
Solidaritatea, asociația băncilor, Sibiu (1907)	> 47,800—
Someșana, Dej (1890)	> 400,000—
Speranța, Borgo-Prund (1885)	> 135,000—
Speranța, Hosman (1907)	> 34,398—
Steaua, Roman-Petre (1897)	> 160,000—
Strugurul, Pianul-de-sus (1908)	> 30,000—
Surduceana, Surduc (1910)	> 20,000—
Târnăveana, Sighișoara (1905)	> 200,000—
Ternovana, Torno (1904)	> 50,000—
Tibileșana, Reteag (1903)	> 100,000—
Timișana, Timișoara (1885)	> 2.000.000—
Turnu-Roșu, Boița (1903)	> 20,000—
Ucea-mare, Ucea-superioară (1908)	> 20,000—
Unirea, Vad (1900)	> 40,000—
Vărădiana, Văradia (Timiș) (1910)	> 43,638—
Vatra, Cluj (1907)	> 400,000—
Venețiana, Venetia-inferioară (1901)	> 20,000—
Victoria, Arad (1887)	> 2.500.000—
Viitorul, Ocna-Sibiului (1907)	> 100,000—
Vlădeasa, B.-Huedin (1895)	> 300,000—
Voileana, Voila (1903)	> 120,000—
Vulturul, D.-S.-Mărtin (1907)	> 100,000—
Vulturul, Tășnad (1908)	> 200,000—
Zarandeana, Băița (1898)	> 64,000—
Zlägneana, Zlatna (1898)	> 100,000—
Zorile, Mărgău (Cluj) (1910)	> 11,500—

Total 183 bănci cu capital societar de 38.000.000 cor., și fonduri de 16.500.000 cor. Depuneri 120.000.000 cor. Profit curat în 1913 au avut peste 4.200.000 cor.

VI. Presa.

- *Biserica și Scoala*, foaie bisericească școl. și econ., Arad, apare odată pe săptămână, prețul 10 cor. pe an.
- *Cosinzeana*, revistă ilustrată săptămânală, apare în Orăștie, redactor S. Borșemisa, prețul 12 cor. pe an.
- *Drapelul*, organ național-politic, Lugoj, apare Marța, Joia și Sâmbăta, prețul 12 cor. pe an.
- *Foaia Diecezandă*, organ al eparhiei gr.-or. române a Caransebeșului, Caransebeș, apare odată pe săptămână, prețul 10 cor. pe an.
- *Foaia Interesantă*, pentru petrecere și învățătură, Orăștie, apare în toată Dumineca, prețul 1 cor. pe an.
- *Foaia Poporului*, foaie politică popor., Sibiu, apare odată pe săptămână, prețul 4 cor. 40 fil. pe an.
- *Foaia Poporului Român*, apare odată pe săptămână în Budapesta, prețul 7 cor. pe an cu 2 aduse.
- *Foaia Școlastică*, organ al Reuniunii învățătorilor din arhidieceza Blajului, Blaj, apare de 2 ori pe lună, prețul 6 cor. pe an.
- *Gazeta învățătorilor*, organ didactic și politic, apare Dumineca în Șimleu, redactor I. P. Lazar, prețul 12 cor. pe an.
- *Gazeta Transilvaniei*, ziar politic cotidian, Brașov, prețul 24 coroane. Nr. de Dumineca 4 cor. pe an.
- *Libertatea*, foaie națională-politică, Orăștie, apare Joia, prețul 8 cor. pe an, cu adausele: »Bobârnaci« și »Foaia Interesantă«; pentru economi numai 5 cor. pe an.
- *Luceafărul*, revistă pentru literatură, artă și știință, apare de două ori pe lună în Sibiu, redactor Oct. C. Tăslăuanu, prețul 20 cor. pe an.
- *Poporul Român*, apare odată pe săptămână în Arad, prețul 3 cor. pe an.
- *Revista Economică*, organ pentru societățile financiare și comerciale, Sibiu, apare odată pe săptămână, prețul 12 cor. pe an.
- *Revista preoților*, organ clerical independent, apare Dumineca în Timișoara, redactor D. Voniga, prețul 10 cor. »la an«.
- *Revista teatrală*, organul Societății pentru fond de teatru român, apare de 6 ori pe an în Brașov, prețul 3 cor., redactor Dr. Horia Petre-Petrescu.
- *Revista Teologică*, organ pentru știință și viața bisericească. Apare lunar în Sibiu. Prețul 10 cor. pe an.
- *Românum*, organ autorizat al partidului național român, apare zilnic în Arad, prețul 28 cor. pe an.
- *Telegraful Român*, organ politic bisericesc, Sibiu, apare de 3 ori pe săptămână, prețul 16 cor. pe an.
- *Transilvania*, organul Asociației, Sibiu, apare de 4 ori pe an, prețul 10 cor. pe an.
- *Unirea*, foaie bisericească-politică, Blaj, apare de trei ori pe săptămână, prețul 18 cor. pe an.
- *Vatra școlară*, revistă pedagogică, apare lunar în Sibiu, redactori Dr. V. Stan și Dr. P. Roșca, prețul 8 cor. pe an.

VII. Comitatele din Ungaria locuite de Români

după datele oficioase dela 1910.

Comitatul	Nrul total al loc.	Din aceștia Români	în %
Alba-inferioară	221.618	171.483	77·4
Arad	414.388	239.755	57·8
Bichiș	298.710	6.125	2·1
Bihor	646.301	265.098	41·0
Bistrița-Năsăud	127.843	87.564	68·5
Brașov	101.199	35.091	34·7
Caras-Severin	466.147	336.082	72·1
Cenad	145.248	14.046	9·07
Ciuc	145.720	18.032	12·4
Cojocna	286.687	161.279	56·2
Făgăraș	95.174	84.436	88·7
Hunedoara	340.155	271.675	79·9
Maramurăș	357.705	84.510	23·6
Murăș-Turda	219.589	71.909	32·7
Odorhei	124.173	2.840	2·3
Sătmar	396.632	119.760	30·1
Selagiu	230.140	136.087	59·1
Sibiu	176.921	113.672	64·3
Solnoc-Dobâca	251.936	189.443	75·2
Târnava-mare	148.823	60.381	40·6
» mică	116.091	55.585	47·9
Timiș	500.835	169.030	33·7
Torontal	615.151	86.937	14·1
Turda-Arieș	174.375	125.668	72·1
Treiscaune	148.080	22.963	15·5
Ugocsa	91.755	9.750	10·6
În restul țării incl. Croația-Sl.	—	9.831	—
Total	20,886.487	2,949.032	14·1

Cum am devenit frumoasă!

„Eu eram urită!“ Așa povestia o damă Tânără, al cărei portret se vede aici. Am încercat cu cele mai diverse mijloace, însă zadarnic. Eram aproape să disperez! Atunci la indemnarea unei prietene, am comandat patru doze „Helin“ și l-am întrebuințat conform instrucției. Dejă după câteva zile am observat, că necurățile, dispărreau în mod bătă-săptămâni au dispărut cu moale, curată și netedă, frumoasă și rumenă, mă-albeată și fineță aristonu mă văzură mai mult recunoaște. Pe cât de mai înainte, așa am de-a tuturor, în curând tremoasă în tot ținutul și putut păși înaintea alde inima mea. Sărilor, mijloc miraculos, numai toată căldura, că dacă tuale necurății ale pielei moasă, să-și comande depozitul general al „Helinului“: Ludovic Vértes, Lugos Nr. 396. Acela trimite cel puțin 4 doze „Helin“, cu instrucție de întrebuințare, embalaj franco pentru 6 coroane. Mai puțin de 4 doze nu se trimite, fiind prea mari spesele de postă și embalaj.

1 bucăță săpun „Helin“ 1 cor.; 1 doză pudră „Helin“ 1 cor. 40 fil. — Două garnitură complete (anume căte două bucăți cremă, săpun și pudră „Helin“) 7 cor. 8c fil. franco.

Cum câștigăm mai mulți bani cu vitele noastre?

Așa să vor întrebă nenumărați economisti, cari pe lângă toate siliștele în economia de-vite, nu au putut produce indeștiulitor venit.

Un remediu distins — pentru a spori venitul economiei — este praful de vite dietetic, recunoscut de eminent și incaviințat de ministrul reg. ung. de agricultură.

„Bucuria economului“ (nume scutit de lege).

Dacă se amestecă zilnic o evantitate mică praf pentru lapte și îngrășare „Bucuria economului“ în nutrețul vitelor tinere, le ajătă pofta de mâncare.

„Bucuria economului“ stomachului, înaintea mării carne bună și ajută vitelor cum și tuturor animalelor grase și grele ca în niște la târg spre vânzare. Îmbuial caprelor și îl înmulțește din praful acesta vitelor mai iute și promovează destinențe în mod surprinzător, apără de morbiuri. Vitele vitale feminine întrebuință praful acesta spre întărirea fătuilui din pântece și tot așa de bun pentru fății sugători. Caii în poziție rea, mai cu seamă animalele decăzute, se fac bune în scurt timp, dacă le dai regulat din praful „Bucuria economului“. Pretutindenea de 100 de ori se plătește.

1 pachet întreg 1 cor. Se capătă în farmaci, droguerii și spiterii — anume acolo, unde se capătă spiritul Vértes. Acolo, unde nu este depot, se trimit mai puțin 20 pachete de probă sau 6 pachete intregi, la trimiterea înainte à 6 cor. Pentru îngrășări mari, sunt oferte speciale.

Prescrierile pentru efectul iute al folosirei și grijirea animalelor de casă către consignația prețurilor despre mijloacele pentru animale gratuit și franco se capătă la

face cel mai excelent efect stuirea, curăță săngele, face cornute, porcilor, oilor, prefoitoare spre a le face săptămâni să se pătăduie sănătoșe laptele vacilor și enorm. Dacă dăm regulat tinere li-se întăresc oasele voltarea grabnică a vitelor le tîne sănătoase și le vor fi tari și voioase. La tând, nu folosește nimică să

L. Vértes, apotecă la »Vultur« Lugos, Nr. 396.

SPIRT GALLIC

(Franzbranntwein)

al apotecarului

Vértes,

Este la întrebuirea cel mai cu efect ca cea mai bună fricțiune alinătoare de **podagră, reumatism, răceli**, dureri în **toate membrele**, dureri de **cap, dinți și nervi**, la **paralizări, seranțe**, dureri interioare precum **cârcel în stomac**, tot felul de **indispozițuni**, un plăcut **mijloc răcoritor** pe drum și a. Din singurul efect al acestui vinars în diferitele cazuri de boală, în urma căreia și găsește o astă răspândită întrebuirea ca adevărat **remediu popular** ca nici un altul, să explică neintreruptă urechea simpatică al a-estui vinars; este însă luat în seamă că **numai vinarsul apotezel Vértes** are efectul susnumit și să se păzească de contrafaceri fără efect.

Veritabil numai cu marca de fabrică alăturată.

Nici o mirare deci dacă toți cei cari au folosit odată acest leac de casă excelent, sigur și multilateral exclamă cu deplină convingere:

Doreșc să am numai spirtul lui

Dr. Vértes și nu altul!

De aceea spirtul Vértes e lătit ca nici un alt leac, nu lipsește aproape în nici o casă, ca oricând să fie la îndemână, e un adevărat înger păzitor și se poate deci căpătă pretutindeni, în toate farmaciile, drogueriile, în special acolo, unde se află afișe cu marca „un țăran“ cunoscută. Cumpărătorii sunt rugați să ceară **express** spirtul dr.-ului **Vértes**, căci au obvenit cazuri, când cumpărătorii au căpătat alt spirt, astă zis mai ieftin, dară fără nici un efect și putere vindecătoare.

O sticlă din spirtul Vértes, deși pe largă acelaș preț capeți o cantitate mai mică, în urma puterii și eficacității sale ține mai mult decât alte soiuri și e, prin urmare, absolut **mai ieftin**.

Veritabil numai atunci, dacă pe sticlă sau cutie se află **marca de scut: țăranul și numele „Vértes“**.

În vânzare deschisă — cu cântăritul — spirtul Vértes nu se capătă nicări, ci numai în sticle de 36 fil., 1 cor. 20 fil. și 2 cor. 40 fileri.

Pentru a înlezni procurarea acestui mijloc de casă indispensabil, trimitem la locuri, unde nu este depozit, 3 sticle à 2 cor. 40 fil., 6 sticle à 1 cor. 20 fil., sau 20 sticle de probă à 36 fil. pentru prețul de 7 cor. 20 fil. fără a socoti pachetarea și francatura. — Deși spirtul dr.-ului Vértes și până acum a fost cel mai cu efect și mai cu spor între toate soiurile, de aci înainte se confectionează în calitate mai puternică, de aceea acuma e și mai cu spor și mai cu cruce. Se capătă deadreptul la:

C. Vértes, farmacia Vulturului, Lugos nr. 396, Banat, precum și în depozit la farmacii, drogueri și băcănii, în special acolo unde se văd placate cu marca de scutire țăran ca cea de sus.

Din America e recomandată să se facă comanda prin epistolă recomandată, în care să se pună și prețul în dolari ori marce postale, pentru ca astă sosește comanda aici mai repede și mai sigur; și pe când dacă se trimită prin banci, deoarece acelea nu ne scriu numele trimițătorului, de cele mai multeori și apoi pe ea nepărtină a efectuării comanda.

Veste bună

pentru

Ofticosi

bolnavi de piept

astmatici

scrofulosi

bolnavi de plumâni

anemici

săraci de sânge.

În sfârșit s'a aflat un mijloc, care bolnavilor amintiți le aduce mult dorita ușurare și vindecare a boalei lor, în

Sirupul de fier calcaros

al farmacistului Vértes.

Acesta s'a adeverit deja splendid la sute de mii de bolnavi și de aceea cei mai distinși profesori și medici îl recomandă și aplică ca mijlocul cel mai eficace la boalele amintite mai sus, precum și la: **tusă măgărească, lăpădarea de sânge, rachitis** (boala englezescă), **slăbiciune, boale femeiești** precum și la **stări de slăbiciunii** și de **eșofare** de tot felul.

Prin conținutul său de fier fosfat de var ușor mistuibil, **sirupul de fier calcaros** al farm. Vértes e de cel mai mare avantajiu, adesea chiar de efect surprinzător pentru formarea și dregerea săngelui la toți cari suferă de boalele amintite, la persoane slabe, convalescente, macre. El potențează întreagă activitatea vitală, întărește întreg organismul, contribue la formarea de oase puternice, bolnavii capătă poftă de mâncare, somn linistit, se domolește tusa, se desface flegma, dispar sudorile de noapte și obosela generală, bolnavii se simțesc mai vioi, mai tari și capătă față veselă. În același timp contribue la creșterea greutății corpului, deci e un mijloc excelent contra **slăbiciunii** (macrozitate).

Din cauza gustului și miroslui său plăcut **sirupul de fier calcaros** al farm. Vértes îl iau bucuros și cei mai întrecuți derbedei, chiar și copiii. La copii scrofulosi, la ceice au rămas înapoia în creștere și sunt de constituție slabă, bolnavicioși, urmează o îmbunătățire rapidă a stării generale și delăturarea aparițiilor bolnavicioase. La fete tinere în perioadă desvoltării, precum și femei în etatea critică, la menstruații neregulate, s'au ajuns rezultate eminente.

E cu mult mai ușor mistuibil și se ia mai cu placere decât oleul de ficat de pește, de aceea se ia cu predilecție în locul acestuia.

1 sticlă trimisă prin postă franco 3 cor. 50 fil.;
4 sticle, cât trebuie de obiceiu la o cură, franco
10 cor. — Singur veritabil se afișă la producentul:

L. Vértes, farmacia vulturului, Lugoș, 396.

Ludovic Vértes, farmacia „La Vultur“ în Lugos, partea nemțescă Nr. 396, lângă edificiul gimnazial, înființată la 1789.

Sculământ

Injecție vegetală și

de orice specie, se vindecă sigur și repede cu medicamentul lui

Dr.

Capsule vegetale.

- 1 Flacon Injecție vegetală de Dr. Hill pentru bărbați, fluidate, 3 cor. 50 fil. franco.
- 1 Flacon Injecție vegetală de Dr. Hill pentru dame, pulverizat, 3 cor. 50 fil. franco.
- 1 Flacon Capsule vegetale de Dr. Hill 3 cor. 60 fil. franco.

In contra

palidității, lipsei de sânge, slăbi-ciunie puterii, sgârciurilor histericale, slăbeței nervilor și în genere contra ori și ce specie de slăbiciuni, este cel mai bun și eficace medicament

praf întăritor
de Dr. Hill.

Impotenta

1 doză 6 cor.; o doză duplă 10 cor. franco. — Depozitul principal la Ludovic Vértes, apoteca „La Vultur“, Lugos, Banat, 396.

BETIA.

Cine voiește a se măntuи de această patimă infamă, să intrebuiнțeze **remediuл в contra беъи**, care în cele mai multe cazuri cu **succes strălucit** s'a probat și pe baza receptului medical în Apoteca „La Vultur“ în Lugos, Nr. 396, s'a gătit. Fiind fără gust, se poate da pacientului, fără ca dânsul să aibă stire de aceasta. 1 doză 6 cor., 1 doză duplă, care se recere la patima cerbicoasă, 8 cor. 80 fil.

Remediuл D-Tale **в contra беъи** a făcut miracol! Bărbatul respectiv s'a vindecă total de betie, și este treaz și diligent, aceasta o putem mulțumi numai D-Tale, Dumnezeu să îl-o răsplătească.

Franz Hovlovic, Kruciza.

Mă grăbesc a vă mulțumi pentru remediuл **в contra беъи** trimis, bărbatul meu nu bea de 2 luni rachiu și eu sunt fericită.

Elise Unterlercher, Bleiberg.

Remediuл D-Tale **в contra беъи** a avut succes miraculos la un betiv, vă rog încă o doză pentru un alt individ.

August Berger, Gaja.

Prima sticlă din remediuл D-Tale **в contra беъи** a avut rezultat minunat, te rog a-mi trimite încă o sticlă.

Andreas Hüttler, Auschowitz.

Pentru remediuл **contra беъи** donație, îți exprim cea mai profundă mulțumire, aceasta m'a vindecat de betie; încă odată vă mulțumesc și vă rog a-mi trimite o doză duplă pentru un amic.

Georg Rantimiroff, Varna.

Vă rog a-mi trimite o sticlă din remediuл **в contra беъи**, aş voi a măntui pe un bărbat de patima betiei. Înainte de 2 ani m'am măntuit pe mine de această patimă imorală și de atunci nu mai beau.

Mathias Hauswirth, Rausenbruck.

Îți exprim mulțumire pentru remediuл **в contra беъи**, trimis mie.

Franz Burian, Idrbitz.

Vă rogsă-mi mai trimiteți o doză după din remediuл D-Tale **в contra беъи** și pentru sticla intâia vă mulțumesc.

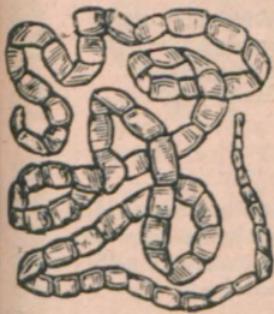
Josef Gaszner, Sonntagsberg.

La expoziția din urmă în Roma, Ostende, London și Paris distins cu medalia de aur, cruce de onoare și diplomă de onoare.

Ludovic Vértes, farmacia „La Vultur“ în Cugoș, partea nemțescă, nr. 396, lângă edificiul gimnazial, înființată la 1789.

Mijloc excelent, totdeauna proaspăt, preparat după ordin medical:

Pilule Cu O al farm. Vértes,

mijloc probat în contra limbricului cordelat (panglică) deja în nenumărate rânduri, care e de un **efect sigur cu desăvârsire** și care față cu alte mijloace în contra limbricilor mai are și favorul, că pacientul nu este de fel obosit și slăbit, nici nu-și ruinează stomacul, cum se întâmplă aproape cu toate mijloacele. Ba din contră acest leac întărește mistuirea și poate fi luat și de copii fără nici o stricăciune. Dar nu strică nici în cazul că nu se află limbric. Limbriculiese cu **cap cu tot** afară, astfel că nu mai este posibil, ca să se desvoalte din nou.

De unde cunoaștem noi că cineva are limbric cordelat? O cunoaștem aceasta în faptul, că cel care se simte tare rău, are colică, sgârciuri (spăsmuri) de stomac, vomeaază și are simțiri neplăcute, în timpul întreg, ca și când i s-ar urca ceva ca un nod până sus la gât, simte accese de amețire, anemie, lipsă de muncă, aruncă multă flegmă și scui pat, râgăie acreală, simte o mișcare în corp, nu mistuie și se simte abătut etc. Ca semne externe sunt a se aminti: Cearcăne vinete la ochi, o albeță curioasă în retina ochilor, coloare palidă în față, limbă necurată, slăbirea corpului. — 1 doză 7 cor. 65 fil. franco.

La comandă Vă rugăm a ne comunică și etatea.

Mijloc contra **Asudărei** și mâncărimei de piele, de Dr. Scott. Cu efect sigur la asudarea picioarelor, mânărilor și subsuorilor precum și la orice fel de mâncărime. 1 doză 4 cor. franco.

Mijloc contra **Cap** precum nervozitate, reumatism și migraine, sunături și a. înceată grabnic prin folosirea prafurilor pentru migraine al lui Hill, 1 cutie 3 cor. 40 fil. franco.

Pilule **depurative** ale farm. Vértes, laxativul cel mai avantajios, plin de efect, și pe lângă aceea cu totul nestricăcios. Pentru efectul lor excelent au devenit deja în cercurile cele mai extinse ca un mijloc de casă neapărat de lipsă. Aceste pilule, la dorință, se capătă zaharicate sau nezaharicate. O doză mare cu ca. 200 pilule, la trimiterea de 2 cor. 40 fil., se trimit franco. 6 doze mari — în loc de 12 cor. 40 fil. — numai 9 cor. franco.

La comandele se efectuează numai după primirea sumei.
La comandele postale sub 10 cor. se socotește pentru epistolă de frach (declarațiune) și împachetare 40 fil. Dela 10 cor. în sus la 1 pachet postal de 5 kilo împachetarea este gratuită și se transmite franco prin Austro-Ungaria și Germania. — Mai puțin de 2 cor. nu se trimit.

Epilepsie. Mijloc contra epilepsiei (boa'ă rea), sdropșelei, leșinului, sgârciuri de rinichi și matrice, insomnie etc., întrebunțat cu cel mai excelent rezultat. 1 doză 6 cor. 25 fil. franco.

Hydropia (ruptură de apă) și urmările ei: gălbinarea și a se curează grabnic prin **Hydropia**. 1 sticlă 3 cor. 50 fileri franco.

Năsip și piatră în beșica catarului țevei și beșicei. Pentru alinarea și delăturarea acestui morb dureros s'a constatat de cel mai bun mijloc **Diuretin**. 1 doză 4 cor. 60 fil. franco.

Apă **Ochi** Br. Brukenthal. Are efect sigur în privința conserării și recăstigării vederilor. 1 sticlă 3 cor. franco.

Alifie **Pecinginei.** Pecinginea, atât cea mâncătoare umedă, contra precum și cea uscată, sgrăbiunțe de piele îndărântice, fie căt de vechi, prin întrebunțarea acestei excelente alifiei **contra pecinginei** se vindecă repede și sigur. 1 doză 4 cor. 60 fil. franco.

Răni, aprinderi, umflături, se vindecă mai repede cu **alifia de casă** din Lugoș, care e un bun mijloc de casă. 1 doză 1 cor.

Extract **Sassaparilla.** Mijloc excelent pentru curățirea săngelui în cazuri de **sifilis, podagră gușă, la scrofulă, la boale de piele învecinate, peste tot la tot felul de boale ce și au temeiul în săngele stricat.** O sticlă 3 cor. și 5 cor. franco.

Morburi **Stomac,** cum sunt: Lipsa de apetit, mistuirea rea căde tarul de stomac, greață și vomarea, cărceii și peste tot greutățile și slabiciunile stomacului se delătură **repede și sigur** prin **Esența pentru stomac** a farm. **Vértes.** 1 sticlă mare 4 cor. franco.

Tusa, răgușeala, durerile de piept și grumaz, troahnă, influență, tusa măgărească, catarul, organismul respirației se vindecă repede și sigur prin **Sucul de ierburi banatice.**

Acest suc pregătit din ierburile cele mai vindecătoare și aromatic ale alpilor din Ungaria de miazăzi, este un mijloc excelent contra tuturor inflamațiunilor pielei băloase. Pentru gustul lui plăcut și copiii îl iau foarte bucurosi.

Prețul unei sticle pentru oameni mari și copii dela 10 ani în sus 3 cor. 40 fil. franco. Prețul unei sticle pentru prunci mai mici de 10 ani 2 cor. 40 fil. franco.

La morburi cerbicoase, îndelungate, cura o înaintează tea de ierburi banatice, 1 cutie 1 cor.

Uleu **Urechi** de Dr. Brown, vindecă **repede și sigur** zuzăltul, de **curgerea urechilor și alte boale de urechi, de urechi reumatic și nervos, auzul greu,** 1 sticlă 4 cor. 25 fi. franco.

Mijloc contra **Urinărei în pat.** Medicament probat cu efect repede și sigur. 1 doză 10 cor. franco.

La sume sub 10 cor. se socotește 40 fil. pentru trachă și lăptă, la sume peste 10 cor. per pachet de 5 kg pachetarea e gratuită și trimitere franco în Austria-Ungaria și Germania, dacă se trimit banii înainte. Sub 2 cor. nu se expediază nimic. Poate restante și la adresa sălărite nu se expediază. Revânzătorilor rabat bun.

La fiecare damă să trimită cărticica „Consulator pentru conservarea frumuseței” gratis și franco, prin

Ludevile Vértes, farmacia „La Vultur” în Lugos Nr. 396, Bănat.

Ei i rușine!

pentru că față ei de altfel drăguță este de mai mult timp scăibă și a afiat numai de scurt posibilitatea a putea depărta necurățeniele pielei prin în genere cunoscută

Pomadă Iugosană de față din apot. Vértes.

Aceasta este cel mai bun mijloc pentru delăturarea repede a scărbăciniilor: pete, bûrtei, coji de pîle, sgrăbunete, precum și în contra tuturor necurățeniilor $\frac{1}{2}$ doză 3 cor. 15 fil. franco, 1 doză mare 4 cor. 65 fil. franco.

și o barbă tare și făloasă se poate căptă numai prin întrebunțarea de

Pomada de barbă de Dr. Heuffel.

Acest mijloc este de tot nestrîcăios pentru pielea, ba prin folosirea și efectul excelent căptă și tinerii o barbă plină și mustețe frumoase.

$\frac{1}{2}$ doză 3 cor. 5 fil. franco, 1 doză mare 4 cor. 65 fil. franco dela L. Vértes, farm.

»La Vultur« în Lugos Nr. 396.

Cel mai ieftin, cel mai bun

Rum

se poate face, pe lângă o procedură rece, fără foc în timpul cel mai scurt cu

Rum-Likol-ul apotecarului Vértes.

Tot așa se poate face slivovit, cognac, rachiu de trevere, de drojdii, benedictin, karthaus curacao, maraschino, precum și orice altfel de licouri, bitter pentru stomac, otăt și o beutură de casă excelentă și gustoasă iute și ieftin, de cea mai fină calitate cu licourile dovedite de foarte bune, nestrîcăcioase, scutite prin lege ale apot. Vértes.

(Licourile sunt esențe aromatice, concentrate, compuse după un metod propriu. 1 doză de licol, de ajuns pentru 5 litri de beutură costă 1 cor. 65 fil.; 4 doze dacă se cere pentru 4 beuturi deosebite, costă 6 cor. trimise franco, dacă se trimit banii înainte, dela

L. Vértes, farmacia »La Vultur« Lugos, Nr. 396.

Scrisori de recunoștință gratis și franco, tot așa liste de prețuri și îndrumări pentru pregătire.

Cu **esențele** trimise mai înainte am fost pe deplin mulțumit și sper a fi tot așa și cu cele de acum

Noci Zderic, Livno, Bosnia.

Vă rog a-mi trimite pentru 6 coroane **esență de rum, Cuba 2**, dar din soiul cel bun trimis d-lui Saufussl.

Peter Fellner, Pogir, posta St. Marein.

Trebuie să vă mărturisesc, că sunt foarte mulțumit cu **esența de cognac**, ce mi-ati trimis, și vă rog deci a-mi trimite deocamdată 1 kg tot din aceea.

D. Onkel, Cracovia.

Ajungând la convingerea, că **esențele** d-tale sunt într'adevăr foarte bune, vă rog să-mi trimiteți o sticlă destișat de rum în prej de 3 coroane.

Johann Müller,
Chinitz-Tettau, p. Rehberg.

În posesiunea **esențelor** d-voastre vă comunic, că sunt foarte mulțumit cu acelea, și vă rog a-mi trimite încă odată.

Daniel Klang, Smorze.

Asupra **esențelor** căptăcate în luna aceasta vă exprim deplina mea mulțumire.

Georg Balluch, Hohenau.

La ultimele expoziții în Roma, Ostende, Paris și London distins cu medalia de aur, crucea de onoare și cu diplomă de onoare.

Comandele se efectuează numai după primirea sumei.

Numai Maria-Elixir

al farmaciei la „Sfânta Maria“ în Lugoș.

Veritabil numai cu această
marcă de scutire.

e recunoscut ca cel mai bun mijloc dietetic poporul pentru promovarea apetitului, delăturarea boalelor de mistuire și întărirea întregului organism.

Daca deci suferi de lipsă de poftă, răgăeli, vânturi, anemie, lipsă de sânge, greață, apăsări în stomac, sgârciuri în stomac sau alte boale de stomac, amețeli, arsură pe piept, grenață, miros rău în gură, dureri în trupul din jos sau alte boale ce provin din mistuire, apoi tuse, răgușală, negmă, oboseală, slăbire și eșofare, dureri de cap, dureri în mâni, picioare, în grumaz, în spinare etc., apoi cumpărăți de mult renumitul, întăritor și alinător de dureri Maria Elixir al farmaciei la „Sfânta

Maria“ în Lugoș, pentru ca în timpul cel mai scurt să te scapi de boale

12 sticle mici, 6 mijlocii sau 3 sticle mari 6 cor. franco.

24 » » 12 » , 6 » » 10 » 50 fil. franco.

Se trimit dela farmacia la „Sfânta Maria“ Lugoș, Piața bisericii Nr. 7.

Numai pilulele Maria

ale farmaciei la „Sfânta Maria“ în Lugoș au efect excelent la scaun greu, scaun neregulat și încuiare. Ele promovează mersul scaunului, accelerează mistuirea, curăță săngele, deacea fiind întrebunțate deodată cu „Maria-Elixir“ sunt un mijloc preventiv față de cele mai lăjite boale. Sunt potrivite mai ales la cure de curățirea săngelui și de aceea femeile le iau bucuros regulat. 1 cutie Pilule-Maria cu adaus la pachet 50 fil. Trimise separat 12 cutii 6 cor. franco. 1 doză uriașă 2 cor. 50 fil. franco.

Se trimit dela farmacia la „Sfânta Maria“ Lugoș, Piața bisericii Nr. 7.

Esența de Menthol

a farmaciei la „Sfânta Maria“ în Lugoș e cel mai bun mijloc de casă **alinător de dureri și întăritor** la dureri reumatice, podagroase, nervoase. Împiedecă formarea de mătreajă și cădereea părului, iar amestecat cu apă ne dă o apă de gură ieftină și înviorătoare, și ca cel mai cu efect și mai ieftin mijloc de casă deja e aplicat în sute de mii de familii.

6 sticle mici sau 3 sticle mari 6 cor. franco.

Crema de „Amaranta“

cu săpun și pudră

sunt singurul cu totul nestricăiosul mijloc contra lîntîțelor, pistruilor, spuzăturilor, ci medonilor și altor necurății ale pielei. Chiar și persoanelor mai bătrâne le face coloarea feței păcătă, tinerească. Efectul e bătător la ochi chiar și numai după întrebunțarea primei doze.

1 doză cremă 1 cor., 1 doză foarte mare 2 cor. Săpun 70 fil. Pudră 1 cor. Dela 6 cor. În sus franco, se trimit dela singurul loc de reproducere:

Farmacia la „Sfânta Maria“ Lugoș, Piața bisericii Nr. 7.

Mai puțin decât pentru 6 cor. nu se trimit.

Limbric cordelat cu cap cu tot ieșe curând și sigur dacă se aplică leacul de limbrici al farmaciei „Sfântă Măria“ din Lugoș. În timpul întrebunțării omul nu trebuie să și schimbe obisnuitul fel de traiu, e cu totul nestrictătos chiar dacă nu este limbric. La comandă se spună vîrsta pacientului. 1 doză leac de limbrici 7 cor. 65 fil. franco.

Podagră și reumă, ischias, înțepenirea muschilor, răciri, paraliză, junghiuri, scrittură, dureri de nervi se delătură prin bine probatul, alinătorul de dureri și întăritorul **Mentholin**.
1 sticlă 3 cor. și 5 cor. franco.

Tuse, răgușală, dureri de piept și de grumazi, troahnă, cataruri ale organelor respiratorii delătură repede și sigur **sucul de ierburi alpine** (Alpenkräutersaft). 1 sticlă 2 cor. 50 fil. franco. Pentru sprijinirea feței teiului de plante alpine 1 cor. 65 fil. franco.

Putere dă praful lui Dr. Damjana sigur și radical la slăbiciuni de orice fel. 1 carton 6 cor. și 10 cor. franco.

Boale de plămâni se delătură repede prin sirupul calcaro-feruginos al farmaciei „Sfânta Maria“, care desface flegma, reduce asudatul, are efect binefăcător asupra organelor respirației.
1 sticlă 3 cor. 50 fil. franco. 4 sticle de obicei deajuns pentru 1 cură 10 cor. franco.

Sassaparilla- extract cu **jodkali**, cel mai bun mijloc pentru curățirea săngelui la scrofulă, boale reumaticе, podagroase, la boale de piele îndărătnice închinate, peste tot la toate boalele provenite din stricarea săngelui. 1 sticlă 3 cor. 50 fil. și 5 cor. franco.

Betia. Nenumărați oameni s-au vindecat până acum de această patimă blâstămată prin renumitul mijloc contra betiei al farmaciei „Sfânta Maria“. Fără miros și fără gust. Cu totul inofensiv. 1 sticlă 8 cor. 50 fil. franco.

Rane, aprinderi, umflături se vindecă mai repede cu veritabilă alifie miraculoasă englezescă. Face servicii excelente la umflături, degerături, beșici, dureri de unghii, la rane produse prin loviri, impunături, pușcături, tăiere și sdrucire, la rane puroante și de arsură, cum este tot la vătămări exterioare. 2 doze 4 cor. franco.

Farmacia la „Sfânta Maria“,
Lugoș, Piața bisericii Nr. 160.

Cum se nutresc copiii

cum rămân copiii sănătoși și în putere, cum trebuie scutiti de boale, în special de vărsare, diaree și catar de stomac așa de dese la copii de țită, asupra acestora sunt în clar cele mai normative cercuri, cei escelenți medici de copii. — Preste tot se susține convingerea, că preparatul de lapte „Făina p. copii a lui Nestlé“, inventat de chemistul elvețian Nestlé și de 50 ani bine probat, care conține cel mai bun lapte al vacilor din Alpi, fierb în apă dă nutremântul cel mai gustuos, întăritor și ușor de mistuit pentru sugători și copii mai mărișori. Însușirile eminente ale acestui preparat de lapte au fost recunoscute de mii de familii, nenumărate familiile de medici, institute de copii publice și de stat, ba chiar și de familii regale.

Scrieți încă azi o carte la firma Henri Nestlé în Wien, I., Biberstrasse 171 K și cereți o dosă de probă cu prospecțe, acestea le primiți de cinste, ca să puteți face și D. voastră o probă.

Nicicând în viață

nu mai vine rara ocazie, ca numai pentru
cor. 7.50

să capeți următoarea admirabilă colecție de marfă:
30 bucăți cor. 7.50

un orologiu de buzunar reform-anker remontoir, umblând exact, cu garanție pe 3 ani; 1 lant panterat din aur-doublet american; 1 săcuțete pentru orologiu; 2 inele din aur-doublet american cu simili-briliante; 2 bumbi de manșete aur-doublet cu mecanism; 3 bumbi la piept (chemisettes) aur-doublet; 3 bumbi patent pentru guler; 1 ac de cravată din aur-doublet american cu simili-briliante; 1 ținător de cravată de nichel foarte practic; 1 patenterayon, se poate ataça și la lanțul de orologiu; 1 oglindă de buzunar în etui, foarte el găntă; 1 pieptene de buzunar; 1 ac de bluze, fazion modern; 1 broșă: fluture, emaiată, cu simili-briliante; 1 ținător de penne

de nichel, cu două părți și cu 1 ceruză; 1 guma de radirat, 1 notes elegant; 1 spîn de țigări ori de țigarete din veritabilă spumă de mare și chihlibar; 1 bliudă pentru cenușe; 1 pungă pentru coroane și bancnote; 3 bucăți săpun de toaletă de floră binemirosoitoare. Toate aceste 30 admirabile obiecte de lux și de trebuință cu orologiu remontoir-anker costă numai cor. 7.50.iar aceleasi 30 obiecte, dar în locul orologiu reform-anker cu orologiu electro-aar remontoir, care suplineste perfect un adevarat orologiu de aur (exact după desen), și care nici când nu-si pierde culoarea de aur, mecanism fin și preciziane, cu garanție pe 3 ani pentru mersul regulat, numai 13 cor. Ceeace nu convine se schimbă, prin urmare riscul e eschis. — Se pot cumpăra prin plătire înainte sau

cu rambursă de la firma împotriva la judecătore c. c. r.

J. H. RABINOWICZ, Viena, VII., Lindengasse 2, Randhof.

„Binefăcătorul omenimii“

Este titlul de onoare, binemeritat, ce l dăm medicilor, cari veghează asupra sănătății noastre și se luptă cu dușmanii sănătății. Mare medic a fost acela care a zis maxima: E mai ușor se eviți o boală, decât se o lecăști. Un mijloc eminent și binecunoscut contra durerilor provenite din răceală, curenț, timp ploios, locuință umedă e „Elsa-Fluid“-ul lui Feller, care alină durerea, învigoșează, însănătoșează, întărește mușchii și nervii. Nenumărați medici îl întrebuișeză și-l recomandă, și noi însuși încă îl folosim la dureri reumatice, astmice, nervoase și neuralgice, la dureri de spate, șira spinării, membre, junghiori, dureri de cap, gât și de dinți, la umflături, convulsiune de sânge, moleșală, migrenă, la slabirea ochilor și alte dureri. Are efect sigur asupra răcelii, tusei, răgușelei, înflegmării, la dureri de gât și piept, și râgăială și alte conturbări a organelor de respirație. Veritabil numai

Feller

„Elsa-fluid“

Un păzitor al sănătății
noastre.

numai cu marca
aceasta

Eminentul mijloc de
casă.

numai cu numele
„Feller“ și marca
„Elsa“.

Vă sfătuim se aveți totdeauna în casă acest ajutor esențial. 12 sticle mici ori 6 duple, ori 2 sticle speciale costă 6 cor. franco, 24 sticle mici, sau 12 duple sau 4 sticle speciale cor. 10.60, 48 mici, sau 24 duple sau 8 sticle speciale costă cor. 20.— franco.

La dureți de stomac, spăsări de stomac, lipsă de poftă, arsuri de stomac, sgârciuri de vomare, la grijață, râgăială, infundare, și la cele mai multe neorândueli a stomacului și intestinelor folosim „Elsa-Pilule“-le purgative Rhabarbare ale lui Feller, din cări 6 cutii costă cor. 4.40 franco, 12 cutii cor. 8.40.

Păziți-vă de imitații; dacă voești se capeți „Elsa-Fluid“ și „Elsa-Pilule“ veritabile, atunci adresează-te cu încredere la

E. V. Feller, farmacist în Stubica Nr. 113, Croația.

Apotecarul E. V. Feller merită toată încrederea cetitorilor noștri.

Pene ieftine de Boemia!

5 kilo noui, bune, scărătăne, fără praf coroane 9.60, 5 kilo mai bune K 12.-, 5 kilo albe, moi ca puful, scărătăne K 18.-, 24.-, 5 kilo albe ca zăpada, moi ca puful, scărătăne K 30.-, K 36.-, 5 kilo semifulg K 12.-, K 14.-, K 18.-. Fulg (puf) sură à K 3.60, albe à K 5.40, albe ca zăpada à K 6.-, K 6.60 per jumătate kilo.

Paturi umplute gata

din burduf roșu, bine umplut, 1 drică sau 1 saltea 180 cm lungă, 116 cm la lățime K 10.-, K 12.-, K 15.-, K 21.-, 1 perină 80 cm lungă, 58 cm lată K 3.-, K 8.50 și K 4.-, de 90 cm lungă și 70 cm lată K 4.50 și K 5.50. Se pregătesc și după oricare altă măsură. Matrațe de păr în 3 părți pentru 1 pat à K 27.-, mai bune K 33.-.]

Se trimit franco cu rambursă delă K 9.- în sus.

Marfă de pat

dela 15 cor. în sus franco. Pachetare gratis.

1 țol de flanel ca. 190×140 cm vărgat K 2.90, cu flori K 3.60, 1 țol tigru ca. 200×150 cm alb K 2.40, colorat K 2.50, K 3.05, K 3.30, 1 lepedeu fără cusătură, de în, ca. 200×140 cm K 2.20, K 2.40, 1 lepedeu de flanel, colorat, K 2.10, 1 lepedeu militar,

Provedere armatei. nestrucabil, în curat, cu stampila ca. 200×140 cm K 2.75, burdufuri goale, cusute, precum și acopereminte (cuverte) de pat după catalog. Ce nu convine se schimbă, sau se înapoiază banii.

Catalog amănunțit se trimit în toate părțile gratis și franco.

Artur Wollner, Lobes 555 lângă Pilsen (Boemia).

CLARINETE

în execuția cea mai fină și neîntrecută bogătie de tonuri, glas limpede, garantat cel mai precis lucru de mână.

Nr. 811. Lemn de palatin (galbin sau negru) cu 5 clape, garnitură de alamă, acord în Es, D sau C . cor. 10.-	
Nr. 814. Lemn de paltin (galbin sau negru) cu 5 clape, garnitură de argint nou, acord în Es, D sau C	11.-
Nr. 815. Lemn de cimișir cu clape cilindrice, verighete și șurub lat de alamă, acord în D sau Es	
cu 5 clape	12.-
" 6 "	13.-
" 8 "	16.-
" 10 "	18.-

Bucăți, cari nu convin, se schimbă cu altele. :-: Trimitere cu rambursă prin

F. KARLETZ, Viena, VII., Lindengasse 2, Randhof.

Comandele din America se efectuesc numai dacă se trimit înainte prețul și spesele postale, cari pentru un pachet de 5 kg fac 6 cor.

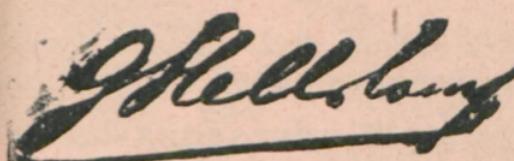
Într'un pachet postal se pot trimite deodată 6 clarinete.

Medalie de aur:
Paris 1900.

Diplomă de onoare:
Expoziția farm. internaț. Viena 1883.

SĂPUNURILE medicinale și igienice ale lui Berger

adăтоare în circulație mondială dela anul 1868

numai atunci sunt veritabile, dacă pe săpun se află această marcă de scutire, iar pe vignetă îscălitura firmei cu cerneală roșie. În interesul succesului de vindecare, respingeți toate imitațiunile!

Cele patru soiuri principale sunt acăstea:

Săpunul de păcură medicinal al lui Berger.

Recomandat de capacitate medicale, în cele mai multe state ale Europei se aplică cu rezultat splendid contra **tuturor eruptiunilor pielei**, în special contra pecinei cronice și solzoase, râne, sgaibă și contra bub-lor parazitare. — **Săpunul de păcură al lui Berger** conține 40% **păcură de lemn** și se deosebește în mod esențial de toate celelalte săpunuri de păcură adăтоane în comerț.

La boale de piele indărătnice se aplică cu mult efect și

Săpunul de păcură-pucioasă al lui Berger.

Ca săpun de păcură alinător pentru delăturare tuturor necurăteniilor pielei, contra mătreței și cojilor de piele la copii, precum și ca neîntrecut săpun cosmetic la spălat și scăldă pentru întrebunțare zilnică servește

Săpunul de păcură-glycerin al lui Berger,

cari conține 35% glycerin și e parfumat. — Prețul unei bucăți 70 fil.

Săpunul fluid de păcură al lui Berger

contra căderii părului, mătreței și ca mijloc pentru curățirea capului. — Prețul cor. 1.50.

N.B. Pentru persoane, care nu poți suferi mirosul de păcură, sau nu te place, ceea ce astăzi sunt convinse de marea voloare a păcurei, fabricăm din păcură incoloră și inodoră săpunurile pinosol, pe cari le aducem în circulație sub denumirea de

Săpunuri pinosol ale lui Hell

și cari au cucerit repede favoarea publicului.

Contra tuturor necurăteniilor pielei:

Săpun pinosol fluid cor. 1.—.

Săpun pinosol-borax solid 80 fil.

Săpun pinosol cu lapte-pucioasă, solid 90 fil.

Contra căderii părului, mătreței și ca mijloc pentru curățirea capului:

Săpun pinosol de păr, fluid cor. 1.—.

Celelalte săpunuri medicinale și igienice fără păcură afluă aplicare multă, în special contra:

Sgrăbunțe, arsură de soare și necurățile feței:

Săpunul-borax al lui Berger 70 fil.

Asprimea pielei și a mâinilor:

Săpunul-borax al lui Berger 80 fil.

Săpunul spermacet al lui Berger 80 fil.

Comedoni, necurățile feței și linițite:

Săpunul de liniție al lui Berger 1 cor.

Săpunul lapte-pucioasă al lui Berger 80 fil.

Pistrui, linițite:

Săpunul de fieră al lui Berger 70 fil.

Cel mai bun mijloc pentru curățirea dinților:

Pasta de dinți al lui Berger Nr. 1, pentru dinți normali.

Pasta de dinți al lui Berger Nr. 2, pentru ifumători.

Prețul unui tub 60 fil.

Cojide piele și boale parazitare de piele:

Săpunul-naphthal al lui Berger 1 cor.

Pinosol Bay-rum cor. 2.—.

Pinosol champoon 30 fil.

Contra boalelor de piele:

Săpun solid de pinosol de 10%.

Săpun pinosolpucioasă cu 90 fil. bucată.

= Informații speciale în prospecte. =

Săpunul-naphthal-pucioasă al lui Berger 1 cor.

Săpunul-pucioasă al lui Berger 70 fil.

Săpunul-storax al lui Berger 80 fil.

Săpunul-praf-de pucioasă al lui Berger 70 fil.

Degerături, roșața feței:

Săpunul-camfor al lui Berger 70 fil.

Săpunul-petrosulfol al lui Berger cor. 1.50.

Săpunuri de toaletă ca desinfecțante:

Săpunul-carbol al lui Berger 80 fil.

Săpunul-salicil al lui Berger 80 fil.

Săpunul-thymol al lui Berger cor. 1.20.

Săpun pentru spălatul și scăldatul copiilor.

Săpunul pentru copii al lui Berger 50 fil.

Săpunuri de scăldă:

Săpunul de scăldă din ace de brad al lui Berger 70 fil.

Săpunul-glycerin și de păcură al lui Berger 70 fil.

Săpunul de buruieni al lui Berger 70 fil.

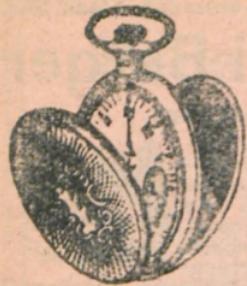
FABRICA ȘI CENTRALA DE EXPORT:

G. Hell & Comp., Troppau și Viena.

I., Helferstorferstrasse 11—13.

Se capătă în apotece, drogerii și parfumerii.

Vrei un OROLOGIU
de cinstă!

Apoi scrie-ți numai decât adresa exactă
și cere prospectul meu Nr. 821.

Carta postală adreseză-o lui

F. Karletz, Wien, VII, Lindengasse 2, Randhof.

GUSTAV DÜRR, mechanic

Neguțătorie de mașine de cusut și velocipede
SIBIU, Piața mare Nr. 19.

Recomandă depozitul său bogat asortat cu tot felul de

mașine de cusut, cele mai bune fabricate
indigene și străine,
cu prețuri foarte moderate.

Singurul reprezentant al mașinelor de cusut

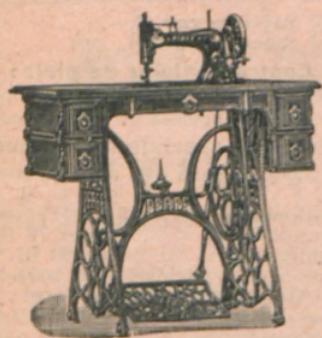
de cel mai bun renume „**PFAFF**“
KAISER și **AFRANA** precum și al

Velocipedelor

DÜRKOPP și **ARME**.

Toate părțile constitutive pentru mașine de cusut
și velocipede totdeauna în depozit.

Atelier de reparații de mașini de
cusut și biciclete.

Pentru fiecare mașină de cusut garanție pe 5 ani.

Pentru fiecare mașină de cusut garanție pe 5 ani.

Primul, unicul fabricant de instrumente muzicale în Sibiul
Specialist în confectionarea de violine

Babós Béla

mai nainte Piața mică 24, acum str. Urezului 2-

Depozit bogat și bine asortat
în violine de școală precum și
în violine de maestru vechi și
noue, citere, clarinete de metal
de suflat, harmonice și părțile
lor constitutive s. a. m.

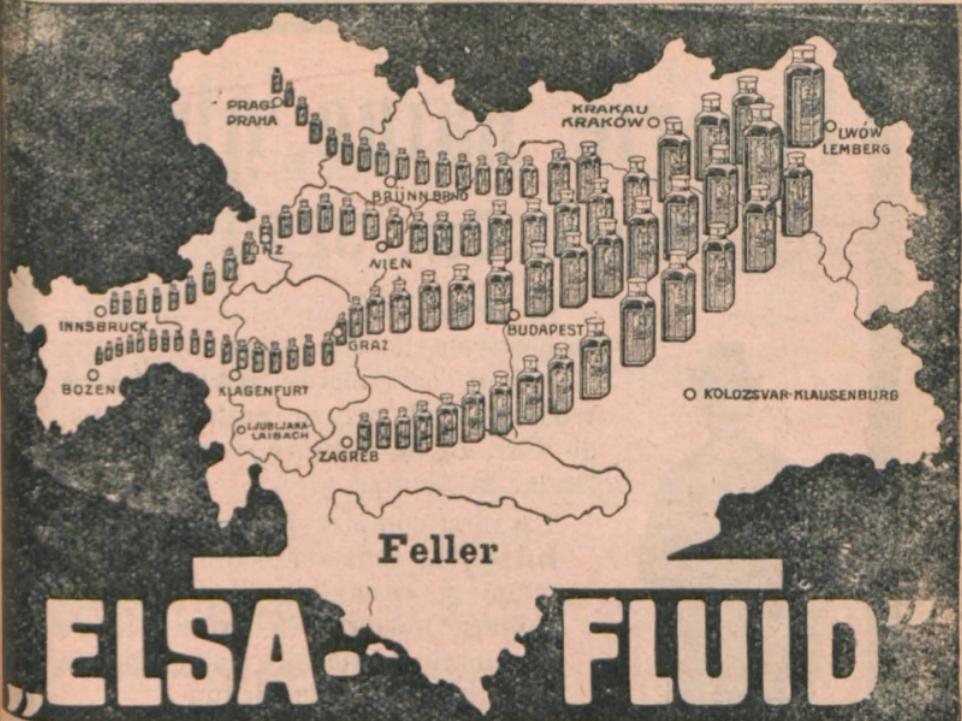
Gramofoane și plăci

în cea mai mare alegeră.

**Conarde din străinătate cu
garanțiat quint curat.**

- Reparări se execută -
prompt și în mod artistic.

Cereți catalog gratis și franco-

Feller

Elsa FLUID

în toată lumea

Prețuit ca cel mai bun mijloc de casă. și noi am cercat-o și sfătuim să se
nu în fiecare casă precum și „Elsa-Pilule“-le purgative Rhabarbare. Noi
avem poftă bună, stomac sănătos, nu cunoaștem sgârciurile, greața, bufnitul
râgăiala, arsura de stomac, nu avem conturbări la mistuire, nu avem
infundare, nu avem dureri nervoase de friguri, nu simțim moleșală, de când
folosim veritabilele „Elsa-Pilule“ purgative Rhabarbare ale lui Feller, cari încrătesc mușchii, grăbesc digestiunea și au efect purgativ. 6 cutii franco cor. 4.40,
12 cutii cor. 8.40.

Noi nu voim să fim întrognați, răgușiți, plini cu flegmă, nu tușim,
durim și respirăm bine, avem mușchi și fibre sănătoase, membre tari, fiindcă
folosim totdeauna „Elsa-Fluid“-ul lui Feller. 12 sticle mici ori 6 duple sau
2 sticle speciale franco pentru cor. 6.—, 36 sticle mici, 18 duple sau 6 sticle
speciale (cor. 15.40; 48 mici, ori 24 duple, ori 8 sticle speciale cor. 20.—).
mai mult.

Acest mijloc de casă neprețuit e recomandat de numărăși medici și
sumedenie de epistole de mulțumire. Din cauza aceasta nu încercăm cu alte
preparate, despre cari nu știm că folosescu-ne, sau poate tocmai ne strică.
Noi cumpărăm numai „Elsa-Fluid“-ul și „Elsa-Pilule“-le lui Feller, cari sunt
farmacist, Stubica Nr. 113 (Croatia).

Pălărie, haine, ghete

Numai Cor. 32.50.

În urma unor încheieri mari cu respectivele fabrici sunt în poziția să trimit următoarea **garnitură completă** pentru prețul original de Cor. 32.50 ceteilor acestui calendar și anume:

1. Un rând complet de **haine bărbătești**, constător din roc, pantaloni și vestă, bine lucrat, fason frumos, modern, în orice coloare și muștră dorită, din camgarn bun sau din postav de Brünn.
2. **1 pălărie de domu** din pâslă, în orice coloare dorită, cu pantlică și cuptușală de mătasă și
3. **1 păreche de ghete, garantat întregi de piele**, cu tălpi tari cu cuie, aproape nu se pot rupe umblând cu ele.

Drept măsură ajunge **pentru haine**: lungimea pantalonilor, circonference (preste foale), lungimea rocului, grosimea trupului preste piept, lungimea măneilor; pentru ghete: numai lungimea tălpiei; pentru pălărie: circonference capului.

Mustre de rânduri de haine nu se pot trimite, dar dorințele cu privire la coloare se vor lua în seamă.

Se trimit cu ramburs, sau dacă se primesc banii înainte,

F. Karletz

WIEN, VII., Lindengasse 2, Randhaus.

Această garnitură se trimit la America numai dacă se trimit înainte deodată cu comanda toți banii pentru garnitura întreagă și încă 6 coroane pentru porto postal.

SAM. WAGNER

prima topitorie de fier
sibiană, fabrică de ma-
șini agricole și negoț
□□□□ de fier □□□□

Nagyszeben (Sibiu), Piața Fâncului Nr. I.

Fondată la 1869.

Cel mai ieftin izvor de cumpărăt
și magazin totdeauna bogat asortat de

Mașini agricole și alte mașini și unelte

și anume:

Mașini de îmblătit cu vapor,
cu vârtej sau cu mâna

...

Triori, ciururi, mori pentru
măcinat, pentru napi, poame
și struguri

...

Mașini de sămânăt și de
făiat nutref (sișca)

...

Pluguri de întors și unilate-
rale, precum și pluguri de
săpat și de prăsit

...

Prese (teascuri) de ulei, de
unsoare și de vin etc. etc.

Pietri de moară de trachit
din Buda, franceze și din
Königsberg

...

Toți articlii de morărit

...

Executarea și punerea în luc-
rare de instalații noi mânate
de forță (benzin, vapor sau apă

...

Reprezentant
al renumitei fabrici de
motoare
Osers & Bauer din Viena

Mai departe se execută prompt și ieftin toate reparaturile ce cad
în sfera mașinilor, precum și orice articli de turnătorie se fac
prompt și ieftin după modele proprii ori străine.

Preliminarii și schițe la cerere stau bucurios la dispoziție.

Catalog gratis și franco.

Premiat și distins mai de multe ori.

Număroase scrisori de recunoștință.

**Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier
pentru clopote a lui**

FIU LUI ANTONIU NOVOTNY în TIMIȘOARA-FABRIC

se recomandă spre pregătirea clopotelor none, precum și la repararea clopotelor striccate, mai departe spre facerea de clopote armonoase, pe lângă garanție de mai mulți ani, în fiecare mărime, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a întoarce clopotele cu ușurință în orice parte, îndată ce sunt bătute de o lătură, prin ceea ce sunt mantuie de a se strica.

Cu deosebire recomandă

≡ Clopotele găurile ≡

o inventiune proprie și premiată.

Aceste clopote au un ton mai intensiv, mai limpede, mai placut, și cu vibrație mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, căte un clopot patentat de 327 kg, este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă spre facerea de scaune de fier bătute, de sine stătătoare, spre ajustarea clopotelor bătrâne cu coroane de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal.

Preț-curențuri ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.

La expoziția milenară din Budapesta 1896 premiat cu medalia cea mare.

Se plătește singur. = Oricine = (și nedeprinși)

poate numai decât să se tundă cu originala mea mașină de tuns de Solingen, cel mai bun oțel-argint, foarte fin nichelată cu 2 pieptene, pt. tuns de 3 mm, 7 mm și 10 mm. Cu coardă de rezervă și instrucție pentru întrebuitare complet în carton cor. 4.75. Nr. 818. II calitate cu arcul acoperit cor. 5.30. Nr. 817. III calitate cu arcul surubat cor. 8.80.

Se capătă trimițând banii înainte sau cu rambursă dela

F. Karletz, Viena, VII., Lindengasse 2, Randhof.

Comande din America se efectuesc numai dacă se trimit înainte prețul și spesele postale, cari pentru un pachet de 5 Kilo fac 6 cor. Intr'un pachet postal se pot trimite deodată 12 mașini de tuns.

Ludovic Ferencz

Depozit de postav și croitorie pentru Domni
Confeționare de reverenzi după cele mai nouă sisteme.

Atelier pentru uniforme de primul rang.

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12.

TELEFON 235.

TELEFON 235.

MARE NEGOT
DE VINSuccesorii lui
Iosif Schultz

WOLF și SCHULTZ

SIBIU

Strada Șaguna (Morii) 29.

Furnisează cele mai bune vinuri curățe
naturale cu prețurile cele mai moderate.

Prima fabrică sibiană de roate te tors

In temeiata la anul 1780.

GUSTAV GROISBECK

Hermannstadt SIBIU Nagyszeben

Strada Gușteriții (Elisabethgasse) Nr. 1

pregătește din lemn bun și uscat
cele mai bune

Roți de tors

cu umbletul ușor, pe cari sfoara
stă totdeauna întinsă și pentru
cari a fost premiat în mai multe
rânduri la expoziții cu premiul
prim pentru lucrările sale solide.
Pentru fiecare bucată se garan-
tează. — Revânzătorilor se dan
provisiuni considerabile. Pregă-
tește mai departe jupe pentru buți
cari să închid bine, cu și fără
dop de papucă precum și sfeșnice
bisericești frumos zugrăvite.

Cea mai bună coasă din lume

este și rămâne a mea veritabilă
și renumita stiriana

Coasa de oțel-argint

cu marca de scutire „coasă
duplă cu pajură c. r.”

Cel mai nou Aparat de bătut rapid

in câteva minute bate orice
coasă foarte bine.
1 bucată cor. 3.20, 6 bucată
cor. 15.—, 12 buc. cor. 28.—

Aceste coase esențiale sunt făcute din cel mai bun, duplu întărit oțel-argint și se disting mai ales prin următoarele calități: 1. Pânză enorm de elastică, tăș durabil bun. 2. Se poate manua foarte ușor și la munca cea mai grea. 3. Bătutul ține mai multe zile de-a rândul. O ascuțire cu cutede ajunge pentru brazdă de 130 pași. Cine a lucrat odată cu coasa aceasta, nici odată nu va mai folosi altă coasă, pentru că această coasă de oțel-argint stiriană e tot ce e mai bun din ce s'a produs pe acest teren.

61 cm	66 cm	71 cm	76 cm	81 cm	86 cm	91 cm	96 cm
C1.45	1.55	1.65	1.75	1.85	2.—	2.20	2.35

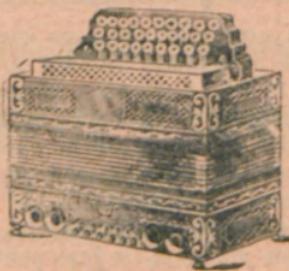
Gratis dă fiecarei mușterii la 5 coase
la 1 cutie, la 10 coase 1 coasă și 1 cutie,
la 50 coase 5 coase și 10 cuții pe deasupra.
Cuții la 30 și 50 fileri Aparate de bătut, ciocan
de oțel și nicovală cor. 1.70. Verigi de coasă universale 28 fil. Comande
— care se efectuează primindu-se banii înainte, sau cu rambursă — să se
adreseze la

Magazinul fabricii de coase stiriane de oțel-argint

J. H. RABINOWICZ, WIEN, VII., LINDENGASSE 2
Randhof.

Bucăți ce nu convin, se schimbă bucuros cu altele.

Gramofoane dela 12 cor. în sus.

Dacă vrei să cumperi instrumente muzicale în adevar bune și ieftine,
fabricat vienez, cere catalog gratis și franco dela

Gustav Stiasny, Wien, XVII., Kalvarienbergg. 34

Dela 1878!

Mijloc de casă în tot locul probat, renumit și plăcut, de **toți tuturor preferit**. La comande mai mari însemnată reducere de preț.

Balsamul farmacistului A. THIERRY

Singur veritabil cu călugăriță
verde ca marcă de seutire.

Scutit prin lege!

Orice falsificare, imitare și revindere a altui balsam cu marce înșelătoare se urmărește prin legea penală și se pedepsește aspru!

Allein echter Balsam
aus der Schutzen-Apotheke des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

8. E un bun mijloc contra limbricilor, cordelei și la epilepsie sau stropsală. 9. Exterior servește ca leac la toate ranele proaspete sau vechi, cicatrice, orbalt, pistule, fistule, negei, **rane de arsură, membre degenerate, scabie, scoarțe de bube și spuzele, mâni aspre crepate, și de lătură dureri de cap, țiuire, artrită, spurc, dureri de urechi etc.** 10. Preste tot e un medicament, care n-ar trebui să lipsească din nici o familie, în special la influență, hoeră și alte epidemii. Deei totdeuna să fiți cu bună băgare de seamă la călugăriță verde ca marcă de seutire cum se vede mai sus. — Adresați-vă la Schutzen-Apotheke a lui A. Thierry în Pregrada lângă Rohitsch (Austria). 12 sticle mici sau 6 sticle duple sau 1 stică mare specială de familie costă 5 coroane 60 fileri. Mai puțin nu se trimite. 6 duzine (72) sticle mici sau 3 dozine sticle duple cu acest balsam, comandate direct din farmacia mea costă numai Cor. 20.—! Se expediază numai după primirea prețului, sau cu ramburs.

Singurul isvor de procurare:

Schutzen-Apotheke a lui A. Thierry în Pregrada lângă Rohitsch (Austria).

Balsamul și aliaja de centifolia etc. a farmacistului Thierry sunt din toate părțile așa de recunoscute și respândite ca cele mai bune mijloace de casă și sunt preferite pretutindeni, încât nu mai e de lipsă o recomandare mai departe a lor.

Toate preparatele se capătă veritabil din Schutzen-Apotheke a lui A. Thierry în Pregrada lângă Rohitsch (Austria).

Puterea și efectul veritabilei alifiei de centifolia

(mai înainte numită ALIFIE MIRACULOASĂ).

Cu această alifie s'a vindecat complet un cas de carie veche de 14 ani crezută nevindecabilă, mai non chiar o boală gravă cangrenoasă veche de 22 ani.

Impiedecă și delătură înveninarea săngelui. Face aproape totdeauna orice operație dureroasă și chiar amputația superfluo. Veritabila alifie de centifolia astă aplicare: la durere de piept la lehuze, impiedecarea surgerii laptelui, învărtosarea tițelor, la pojar, la tot felul de neajunsuri vechi, rane la picioare, bube, suduri, picioare umflate, chiar și la boala de oase; la rane provenite din lovitură, împunatură, pușcătură, tăietură, sdruncire; la scoaterea tuturor corporilor străine ca: țandari de sticla și de lemn, nășip, șiret, spini etc.; la toate umflăturile, ecrescențe, carbunculi, formații noi, chiar la rae; la sugel, umflături la unghii, beșici, picioare rănite în mers, tot felul de rane de arsuri, membre degenerate, la zăcerea prea multă a bolnavilor, umflătură la grumaz, la bube, scursoare din urechi, rane ale copiilor etc. etc. Mai puțin ca două doze nu se trimit. Expedierea se face exclusiv numai dacă se asemnează prețul înainte, sau cu ramburs. Două doze costă 3 coroane 60 fileri.

Singurul istor de procurare:

Schützengel-Apotheke a lui A. THIERRY în PREGRADA lângă Rohitsch (Austria).

Se capătă și la farmacistul Josif de Török, Budapest cum și în cele mai multe farmacii din Ungaria. En gros în drogheriele Thalmayer & Seitz, Kochmeister Nachf., Budapest.

Gicht-fluidul farmacistului A. Thierry a se aplică numai exterior.

Fricțiune cu efect sigur la spurc, artrită, reuma acută, dureri de spinare și de șele, cădereea mușchilor, paralize, răciri exterioare, scritturi, umflături și aprinderi a închieturilor și a feței și a genunchiului, precum și ca mijloc exterior întăritor după toate sfotările. Mai puțin de 2 sticle nu se pot trimite și costă cu ramburs sau asemnarea înainte a prețului 3 coroane 60 fileri.

Pomada veritabil engleză pentru conservarea pielii

1.

ză conține nici un fel de materii stricăcioase sau oprițe, efect repede și sigur contra tuturor boalelor de piele. Delătură admirabil tot felul de necurătenie de pe pielea trupului și a feței și a genunchiului, precum și a părții ale trupului, care sunt a se tineă tineră și fine, cu această pomadă. Dimineață să se spele cu apă rece proaspătă, și cu săpunul meu de borax.

2.

After.

1 Tigăfiș de Pomadă veritabil engleză pentru conservarea pielii și o bucată de săpun borax costă 4 coroane.

Singurul istor de procurare:

Schützengel-Apotheke a lui A. THIERRY în PREGRADA lângă Rohitsch (Austria).

Balsamul și alifie de centifolia etc. a farmacistului Thierry sunt din toate părțile așa de recunoscute și respândîte ca cele mai bune mijloace de casă și sunt preferite pretutindeni, incât nu mai e de lipsă o recomandare mai departe a lor.

Sirup Zagorian pentru piept.

Un mijloc foarte placut de a luă, atât pentru crescute și pentru copii de orice etate, contra tusei, tusei măgărești și rele, catar de piept și de plumâni, flegma, aruncătură bolnăvicioasă; durere de piept; liniștește și stămpără durerile de toate morburile de piept și de plumâni, chiar și la cele mai vechi. O sticlă întreagă costă franco coroane 3.30.

Pomada Peru-Tanno-China.

Această pomadă de păr și barbă, absolut nestrăicioasă, impiedecă căderea părului, întărește rădăcina părului, delatură mătreața și toate boalele de piele, impiedecă rărirea și încăruntirea părului și conservă luciu și mlădiera lui. După întrebunțare mai indelungată face părul mai inchis. Creștere de păr nou pe loc pleșuv, cum promit alte anunțări înșelătoare, nu există. O doză costă 4 coroane. (Pregătită după receptul original chinez.)

Digestiv. Praf universal veritabil englez pentru mistuire și apetit,

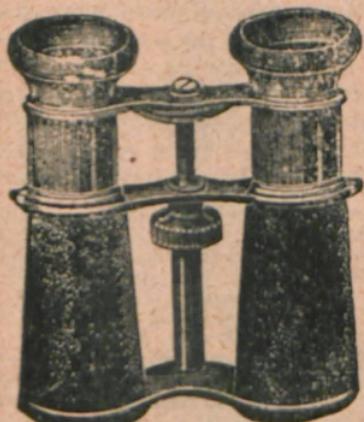
al apotecarului A. Thierry în Pregrada lângă Rohitsch (Austria). Mijloc de casă care ajută mistuirea, delatură ușor toate greutățile de mistuire; se recomandă mai cu seamă după prea mulă mâncare de materii crude, unsuroase, vârtoase și după multă beutură. Are efect sigur contra răgăielei, arsuri în stomac, vânturilor și acrimea rânzei. La $\frac{1}{2}$ oră după fiecare mâncare să se ia 1 linguriță de cafea din acest praf cu un păhar de apă sau mai bine cu vin bun de masă. 1 cutie costă 3 coroane.

Singurul isvor de procurare:

Schutzenengel-Apotheke a lui A. THIERRY în PREGRADA lângă Rohitsch (Austria).

Balsamul și alifia de centifolia etc. a farmacistului Thierry sunt din toate părțile așa de recunoscute și respăndează cu cele mai bune mijloace de casă și sunt preferite pretutindeni, încât nu mai e de lipsă o recomandare mai departe a lor.

Binoclu Nr. 822 folosibil și ca ochian.

Optic escelent, 8 ctm. lung, 10 ctm. lat. Corp negru, sticle bune, curate, pentru orice ochi, se potrivește prin sucire. În cutie numai coroane 2.10 (porto postal 50 fileri). Două bucați deodată luate costă cor. 3.80.

Se trimite cu rambursă, sau dacă se primesc banii înainte, prin

F. KARLETZ, WIEN, VII.

Lindengasse 2, Randhof.

Vîte nobilitate,

vîte americane

cu și fără rădăcini,
cum și

vîte europene

cu rădăcini

de cea mai bună calitate furnizează

Prima plantație de pe Cârnave pentru nobilitarea vîței.

Proprietar: **Fr. Caspari**, Mediaș
(Transilvania).

Catalogul se trimite gratis la cerere.

Pentru ce este mai preferită vîta de vie din școală de mai sus? Pentru că experiența de mai mulți ani a dovedit, că aceasta e singura școală de vîță, care furnizează totdeauna soiuri veritabile. Deci, cine pune bază pe aceasta, își va acoperi trebuințele numai din școală de vîță Fr. Caspari, chiar și în cazul când soiul dorit ar costa cu 1 sau 2 fileri mai mult. Este oare mai bine, dacă de ex. îți procuri vîță dintr-o oarecare școală ungureană de vîță cu 1 sau 2 fileri mai ieftin și în schimb primești în locul vîței Riesling sau altui soiu dorit, unul de neîntrebuințat și apoi ai în fiecare an un must de valoare atât de inferioară, încât abia îl poți vinde cu jumătatea prețului obicinuit? Sau, îi este oarecum plăcut, ca în locul unui soi bun și timpuriu de masă, să aibă în grădină struguri — după reclamă de $\frac{1}{2}$, metru lungime — cari niciodată nu se eoc și deci nu au nici o valoare pentru el? De aceea, proprietarii de vîță să fie cu multă atenție și să evite școlile ungurene de vîță și în general școli, cari fac negoț, cumpărând ieftin vîță slabă și punându-o apoi în cărcă bieților proprietari, cari pe lângă că nu-i pot luă folosul, trebuie să o și plătească scump, căci e numai întâmplare, dacă din acest fel de școli se furnizează într'adevăr soiul dorit. Deci, spre a fi în toate privințele siguri de rezultat, adresați-vă cu toată încrederea firmei Fr. Caspari și veți fi mulțumiți de vîță primită, ca și proprietarii de vie mai jos notați. În cazul acesta vă este asigurat succesul desăvârșit și un cules bogat.

Domniei sale Domnului **Fr. Caspari** Mediaș.

Cu vîta comandată dela D-voastră în număr de 1150 bucăți, sunt foarte mulțumit, întrucât din numărul de vîțe arătat, numai 3 bucăți au pierit, însă și acelea probabil numai din negrije, deoarece la început toate au făt frumoase și bine dezvoltate. Crescerea a fost peste așteptările mea. Vă asigur, că și pe viitor nu voi căuta altă firmă, decât numai pe a D-voastră, recomandându-vă și altora pepiniera.

L 7 August 1914

Cu deosebită stîmă,
Danili Petrușeu, înv. gr.-ort.

Vîta luată în anul acesta dela D-voastră s'a prins toată și s'a dezvoltat foarte bine și frumos, pentru care primii mulțumită. Vă pot recomanda la oricine, vîta D-voastră fiind bună și frumoasă.

C 8 August 1914.

Cu stîmă
Petru Șogănaș.

Muit stimate D-le **Caspari**!

Vă comunic cu bucurie, că vîta de vie provenită din pepiniera D-voastră a succes foarte bine, s'a prins cu foarte puțină excepție. Sunt satisfacută și întrucât voi avea lipsă și în viitor de vîță, cu placere și încredere mă voi adresa către D-voastră.

B 10 August 1914

Cu stîmă

Livia Dr. Cozma, soție de advocat.

JOSEF JIKELI

Sibiu • Nagyszében (Ungaria)

Strada Cisnădiei Nr. 47.

Neguțătorie pentru articli de sticlă, porcelan și metal;
farfurii și blide înflorate, rame pentru icoane, globuri
și lămpi; oglinzi, țigle de sticlă.

SCULE BISERICEȘTI:

Cupă și vas de botez, potire argintate,
pe dinlăuntru aurite,

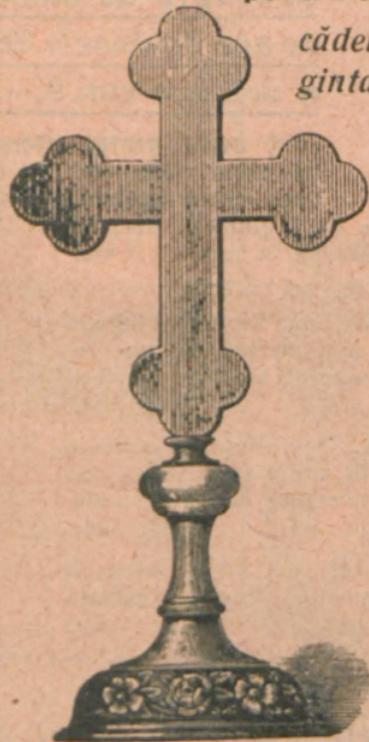
CĂLDĂRUŞE

pentru apă sfântă,

cădelniță, cruce, candele argintate, sfeșnice de altar, candele de perete de bronz,

candelabre.

Ieftin de tot!

Catalogul gratis și franco !

Prețul 10 cor.

Anker-remontoir veritabil aur-doublee- Savonnet Nr. 808

cu excelent mecanism anker de precisiune, cu capac duplu, trei mantii foarte tari de aur-doublee cu capac cesare. Aur-doublee e un metal asemănător aurului, care nicicând nu-și pierde asemănarea cu aurul. Aceste oroloage din cauza splendidei lor montări sunt în general admirate și nu se pot deosebi de oroloagile de aur veritabil.

Prețul cor. 10.—.

**Orologiu de dame
de aur-doublee Nr. 809**

cu capac duplu cor. 9.—.

Lanț duplu pentru domni de aur-doublee cor. 6.—.

Lanț de aur-doublee pentru

dame lung de 160 cm (a se purta pe după grumazi) cor. 6.90. La fiecare orologiu se incluse o garanție în scris pe 3 ani.

Mic extras din catalog:

Nr. 803. Veritabil orologiu elvețian Nichel-Roskopf Anker-Remontoir, umblând în pietri . . cor. 4.—

Nr. 804. În căsulie veritabilă de nichel orologiu cilindru-remontoir, cu mecanism elveto francez, umblând în pietri . . cor. 5.50

Nr. 805. Veritabil orol. de argint remont. umblând în pietri cor. 9.—

Nr. 806. Veritabil orologiu de argint pentru dame, remontoir umblând în pietri cor. 10.—

Nr. 807. Veritabil orologiu de argint anker-remontoir, 3 capace de argint, umbl. în pietri cor. 12.—

Lanț de argint veritabil pentru domni, calitate grea cor. 4.—

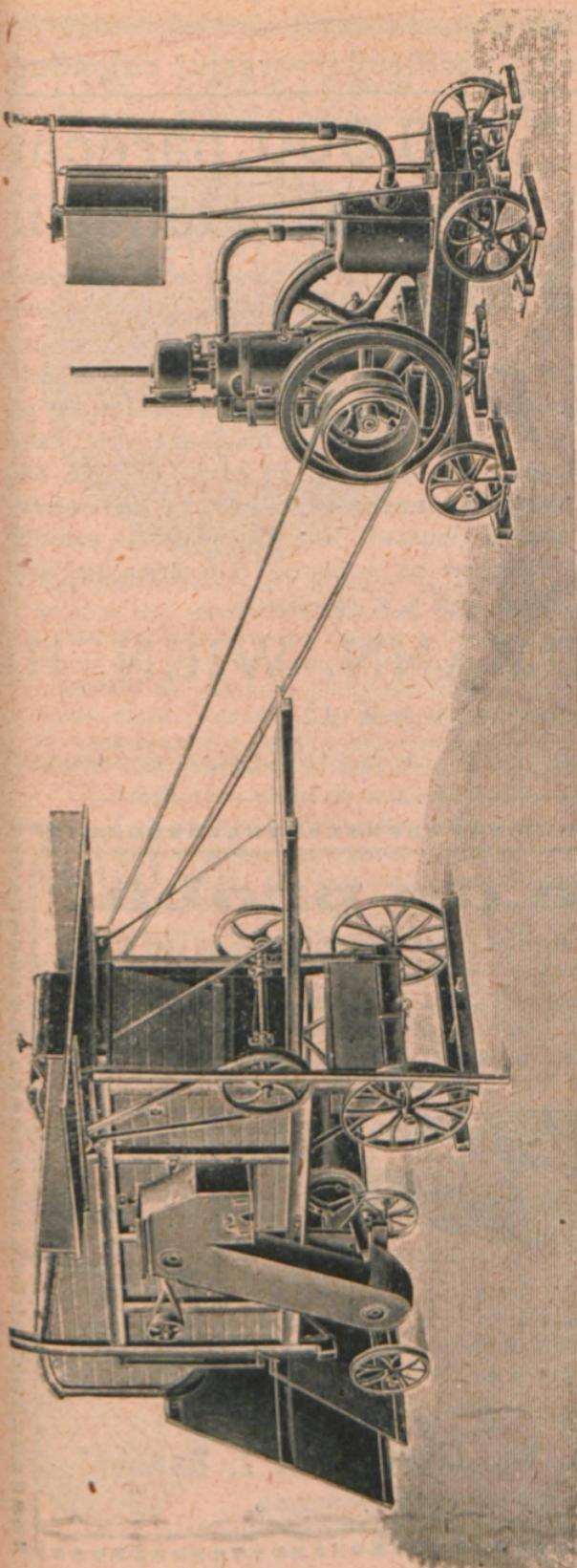
Se expediază numai trimîndu-se banii înainte sau cu rambursă dela

Primul deposit de fabrică de oroloage

J. H. Rabinowicz, Viena, VII., Lindengasse 2, Randhof.

Catalog cu 3000 ilustrații gratis și franco.

Comande din Ameria se efectuesc numai dacă se trimit înainte prețul și spesele postale, cari pentru un pachet de 5 Kilo fac 6 cor., pentru o scrisoare recomandată 2 cor — în greutate de 5 Kilo intră până la 20 de oroloage.

Andrei Rieger - Sibiu

Prima și cea mai bună fabrică în Ardeal pentru mașini agricole și unele de tot felul
Produc: Mașină de scărmanat lâna, piue și dârce. Exportază în România și Orient

Atelier pentru construcții de mori :- Se pregătesc: roate de apă din
fier, rezervoare, părți pentru transmisune, pompe de supt și de împins
și singurul stabiliment în Ardeal, care e întocmit pentru fabricarea de jevi groses penitru apaduț după
normaili germane, și pentru artificii de canalizare

In turnătoria de fier foarte mare, se pregătesc
jevi de aburi, stâlpi de coridor, vârgi pentru gră-
tele, columne și multe alte articole de tipurile

Mare depozit de TRAVERSE,
TEVI pentru GAZ de fier bătut

Depozit însemnat de lemn de construcție, scân-
duri și laturi. :: Reparaturi la mașini cu vapor
și la cazane de vaporetic, se execută conștientios

Un dar numai pe seama cețilorilor acestui calendar.

O păreche
C 10.-

100.000 părechi papuci cătănești.

Pentru a câștiga acestei marfe esculente în toate cercurile la orașe și la sate prietenii, prin a căror recomandare se poate vinde întreagă producția zilnică a celei

mai mari fabrici de pe continent, administrația să decise ca 100.000 părechi veritabili papuci cătănești (boconci), din cea mai bună piele, talpă de piele bătută cu cuie tari, călcăie cu potcoave, cu curele de piele, să-i trimită oricui pentru numai **prețul de material de cor. 10 părechi.** Pentru orice loc, chiar și pentru ținuturile cele mai muntoase garanție pe 1 an. Schimbul e admis. Trimitere cu rambursă prin firma improfor colată conform legii c. r. comerciale

FRANZ HUMANN, WIEN, II.

Aloisgasse 3 K 42

Mii de recunoștințe.

30 zile de probă!

Cele mai bune brieni din lume sunt brieniile mele de oțel-argint de Solingen. Pentru fiecare bucată garanție 5 ani. Cutia gratis. Nr. 800. Briul de oțel-argint de Solingen al lui Trinstet, cu plăsele decorate exact conform desenului $\frac{3}{4}$, concav numai cor. 2.80. Nr. 810 acelaș $\frac{1}{4}$ concav numai cor. 3.30. Nr. 812 cel mai fin briu de oțel-argint de Solingen cu măner neted $\frac{3}{4}$

Nici un
risie!

Schimbul
e admis!

concav cor. 2.50. Nr. 813 acelaș dar $\frac{1}{2}$, conc. cor. 2.80. Nr. 816. Garnitură de ras în casetă de lemn fin lustruită, cu închietoare, cuprindând oglindă, pămătuf de ras, săpun, farfurie pentru săpun, curea de ascuțit pasta și briu fin cu etui cor. 5.60.

Se trimit cu ramburs, sau trimițându-se banii înainte, prin

F. Karletz, Viena, VII., Lindengasse 2, Randhof.

Catalog cu 3000 ilustrații gratis și franco.

Un escelent leac de tuse!

Astfel numesc cei mai mulți medici ai noștri Căramelele pectorale Kaiser cu 3 brazi. Întrebuițează și D-ta acest leac admirabil!

Milioane întrebuițează contra TUSEI,

răgușelii, catarului, flegmei, catar bronchial, dureri de gât, uscăciune în gât, tuse convulsivă, tuse măgărească.

Ești scutit de răceala dacă iai în gură o caramelă pectorală Kaiser, prin ce dai stomacului materii, cari influenț-ază binefăcător asupra mistuirii. Este aproape deliciu a întrebuiță acest product nobil în formă de bonbons gustuos. Oratori și cântăreți sunt consumatori constanti de căramele pectorale Kaiser, pentru că lor au a multă voce clară și sonoră. Căramelele pectorale Kaiser au influență vindecătoare asupra membranelor mucoase, dar nici când nu irită ca multe alte fabricate de concurență, cari pentru seducere conțin vreun oleu eteric și ruinează stomacul.

6100 atestate dela medici și particulari — autenticate de notar public — sunt în adevăr cea mai bună dovdă de complăcere generală. Cugetați numai, că asemenea succese nu poate arăta lici un astfel de preparat. De aceea vă rog cu insistență să refuzați tot ce vi se ofere sub acest nume și să primiți numai Căramelele pectorale Kaiser cu 3 brazi. Se afă în farmacii și în cele mai multe droguerii dar nicicând deschise ci numai în pachete de 20 și 40 fileri. 1 doză 60 fileri.

In loc de cor. 12.50 numai cor. 5.75.

Admirabil orologiu de argint pentru domni remontoir-imbit-Victoria Nr. 801, cu 3 manșii tari minunat gravate, cu capac săritor, mecanism cu ancoră, umblând pe pietri, mers regulat, 8 ani garanție. Cu rambursă, sau trimițându-se prețul înainte cor. 5.75. Porto postal 50 fileri separat. — Se capătă dela firma împrotocolată c. r.

F. KARLETZ, WIEN, VII.
Lindengasse 2, Randhof.

La America trimit acest orologiu numai dacă mi-se trimit înainte banii pentru orologiu și încă C 2.50 pentru porto postal recomandat.

Ce te doare?

Dacă suferi de **dureri podagroase și reumatice, jungiuri în coaste, artrită**, dureri nesuferibile în **spate și în solduri**, folosește numai un astfel de mijloc, care poate arăta cele mai mari și mai bune rezultate. Un astfel de mijloc se recomandă:

REPARATOR

Veri-tabilul

Un bun serviciu este să recomanzi celor ce suferă de **dureri podagroase și reumatice** un astfel de mijloc, care e **menit direct numai spre combaterea acestor boale dure-roase**, un astfel de mijloc specific, particular de multeori probat și lăudat e:

al lui Kriegner

REPARATOR

Frițjuni cu Reparatorul lui Kriegner deja **în câteva zile au cel mai bun rezultat.** În toate cazurile, unde e indicat spirit galic, Reparatorul lui Kriegner face servicii cu mult mai bune. — Mii de scrisori călduroase de mulțumită îl laudă, ca frițjuna cea mai de încredere.

Prețul unei sticle mici 1 cor, sticla mare 2 cor. În farmaci. Prin postă cu ramburs sau trimișându-se banii înainte, franco 5 sticle mici 5 cor. sau 3 sticle mari 6 cor. Deoarece sunt multe imitații, e bine a se comandă direct dela fabricant:

Farmacia lui Kriegner, Budapest, Calvin-ter.

•• Multumită publică ••

D-lui Apotecar Franz Wilhelm, furnizorul curții regale, în Neunkirchen, Austria de jos preparatorul dela

TEA WILHELM.

Cauza că pășesc în publicitate este aceea, că sunt datorință, să i mulțumesc D-lui Wilhelm, apotecar în Neunkirchen din toată inima, pentru serviciile ce mi le-a făcut dânsul cu Tea Wilhelm, la delăturarea

— suferințelor dureroase de reumă. —

și totodată se fac cunoscut Tea aceasta esențială acelora, cari asemenea suferă de boala aceasta uricioasă. După folosirea teei 3 săptămâni de arândul m' am scăpat cu totul nu numai de suferințele boalei și sunt și acum deplin sănătoasă, după ce de 6 săptămâni deja nu-l mai folosesc, ci întreaga stare sanitată mi s'a îmbunătățit. Eu sunt deplin convinsă, că cel ce va folosi la boale de acestea tea aceasta, va binecuvântă pe preparatorul acesteia pe D-l Franz Wilhelm, cum l-am binecuvântat și eu.

Cu deosebită stimă

Contesa Butschin-Streitfeld, soție de colonel.

Prețul unui pachet cor. 2.—.

6 pachete cor. 10.—.

Unde nu se capătă în farmacie ori drogerie, să se comande direct.

Daniel Roubischek

maestru cioplitor de piatră

Fondat
1863.

Sibiu, Piața gării Nr. 4.

Cel mai mare și mai bine asortat depozit de Cruci și Pietri de mormânt de tot felul din greasă, marmoră, granit, sienit, labrador etc.

Prețuri ieftine, fixe.

Se primesc tot felul de lucrări de pietrărie și renovări.

Cine vrea să facă
prăjituri bune
la serbătorile mari,

precum și la alte ocazii, — să-și cumpere

FĂINA

precum și toate celelalte
adăusuri, care se recer la

facerea prăjiturilor

dela renumita

negustorie de făină și produse

J. JOHANN KEIL

SIBIU, PIATA MARE II.

Stropitoare de struguri numai C 22.—

»Sistem Vermorel«, conținut de 18 litri, din plev de aramă, execuție exactă durabilă.

Garanție pentru cea mai mare capabilitate de prestare.

Cu stropitor simplu C 22.— } trimitere
" " duplu " 24.— } cu rambursă.

Julius Fekete, Wien 54, Schönbrunnerstrasse

Fischerhof 36—15.

Catalog special pentru articlii de viierit gratis și franco.

Onorațiilor cetitori le recomandăm îndeosebi fabrica de motoare a lui

LUDOVIC KÁLLAI.

Distins cu 18 premii prime și medalii de aur.

Cele mai bune

Garnituri de îmblătit cu motor și motoare automobile

furnisează pe lângă cea mai deplină garanție numai

Fabrica de motoare Ludovic Kállai

Budapest, VI., Gyár-utca Nr. 28.

— Catalog de motoare cu benzín și cu oleu brut chiar și de altele gratis. —

Important! În interesul propriu fiecare proprietar să-și procure garniturile de motor dela această fabrică de motoare cu cel mai bun renume.

Veselie generală, produce cântarea din cel mai nou

Cimpoi

scoțian, cu care oricine poate cântă numai de către după instrucția alăturată. Pentru serbări, ospețe, excursioni, petreceri de carneval, peste tot unde vrea omul să-și potreacă bine și să râde mult. **Mărimea A**, cu 2 flueri și bass regulabil, 1 bucătă 2 cor., 3 bucată 5 cor. **Mărimea B**, cu 4 flueri și bass regulabil, la cântat produce sensație colosală și mare succes de râs. 1 bucătă 4 cor. :- Se trimite prin

F. KARLETZ,

Viena, VII., Lindengasse 2, Randhof.

Catalog principal cu 2000 ilustrații gratis și franco.

În America unicul Depozit de cărți — românești —

Agenție de vapoare și trimiteri
de bani în toate părțile lumii este

Biblioteca română

In New-York, 65 St. Marks Place.

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Canada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituțiuni române care, pe lângă tot felul de cărți, note muzicale și ziară, ce apar în România și Transilvania, are și un foarte bogat assortiment de instrumente muzicale: fonografe, gramafone, plăci și tuburi cu cântece românești; ceasornice de tot felul, giuvaericale, mașini de scris, preparații farmaceutice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință.

Catalogul se trimită fiecărui gratuit.
Se dau tot felul de informații particolare
...-... adăugând marcă pentru răspuns. ...-...

Pene ieftine din Boemia!

5 kilo: noue scârmăname K 9.60, mai bune K 12.—, albe ca fulgii moi K 18.—, K 24.—, albe ca zăpadă, moi ca fulgii scârmăname K 30.—, K 36.—.

Paturi gata din burduf roșu, bine umplut, 1 dricală sau 1 matrață de 180 cm lungă, 116 cm lată K 10.—, K 12.— și K 18.—, de 2 m lungă și 140 cm lată K 13.—, K 15.—, K 18.—, K 21.—, 1 perină de 80 cm lungă, 58 cm lată K 3.—, K 3.50 și K 4.—, de 90 cm lungă, 70 cm lată K 4.50 și 5.50. Se pregătesc după ori și ce măsură, matrațe de păr în 3 părți pe 1 pat à K 27.—, mai bune K 33.—. Se expediază franco cu rambursă dela K 10.— în sus. Schimb și reprimire admise pe lângă rebonificarea speselor de postă.

Benedict Sachsel, Lobes Nr. 555, lângă Pilsen, Boemia.

Fondat 1878. —

Prima fabrică din Prossnitz de mașini agricole, motoare de vapor și benzin, topitoare de metal și fier

F. WICHTERLE, PROSSNITZ
Moravia

Preste 1000 lucrători.

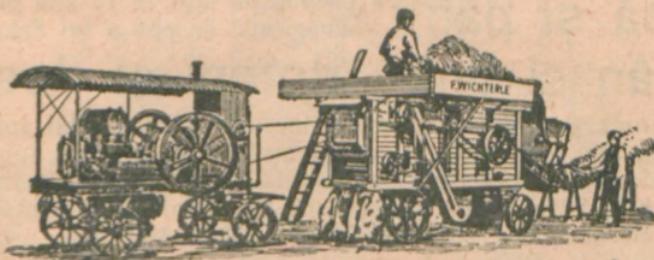
recomandă ale sale bine probate, patentate

Motoare și locomobile de benzin, naftă, vapor

Mașine de imblătit patent, care cuprinde în sine și presă de paie, scutită în toate statele culte și industriale.

Mașine de imblătit patent, cu numai un podeț mișcător!

Preste 2000 garnituri lucră spre cea mai mare mulțimire! Multe mii de mulțămătă și recunoștință.

100 cele mai înalte distincții
și premii de stat.
Mii de scrisori de laudă și
de recunoștință.

Mai departe: Mașine de imblătit cu vârtej și ciur, cu tolba de gălburi în două rânduri, patentată. Mașini de semănat patent „MONTANIA“ sistem melc, și „IDEAL“ sistem cu roată de impins, mașini de secerat, mori de curățit, pluguri de oțel, greble, tăvăluie, șică, mori de cruce etc. de ceea mai bună construcție și ceea mai solidă execuție. Cataloge gratis și franco.

Garanția cea mai largă, serviciul cel mai solid, prețuri moderate, condiții de plată acceptabile.

„Agricola“, întreprindere de mașini agricole și motoare, Budapesta V., Koral-utca 9.

Ești tinăr? Caută de-ți păstrează tinerețea!

Ești bătrân? Caută a te întineri prin

Tabletele-Lavenol de Dr. Stohr!

Pentru răspândire generală **50 fil.** în marce pos- | gratis și franco
primește oricine dacă trimite tale ungare | pachet de probă.

Pentru 50 adresa trimise în acelaș timp se adaugă gratis încă un pachet.

JUL. FEKETE, Wien 5, Schönbrunnerstrasse

Fischerhof 36—15.

Catalog cu 2000 ilustrații gratis și franco.

**Garantat nevătămător !
Efect sigur !**

Esența americană de păr are efect uimitor = de rapid =

care e mijlocul cel mai sigur și bun de pe lume pentru creșterea părului. Fie căruia, care și l-a pierdut i se poate da sfatul să folosească

Esența americană de păr

Experiențe de mulți ani făcute la oameni de diferite etăți și din ambele sexe au produs efecte uimitoare. Efectul antisепtic al acestui mijloc nimicește toți paraziții rădăcinii părului. Unde nu sunt nimicitori germanii părului, acolo după folosire puțină vă crește puternic părul, delătură mătreata și apără părul de încărunțirea grabnică chiar până în etate înaintată.

Barbă și păr s'a produs de fapt în 14 zile prin esența americană de păr a lui Schneider.
Bătrân și tinăr, domni și doamne

folosesc numai esența de păr americană la creșterea bărbii, sprâncenelor și părului, căci e dovedit, că esența americană de păr a lui Schneider e singurul mijloc al evului nou, care în decurs de 14 zile influențează germanii părului într'asa o măsură, că părul îndată începe să crească. Esența americană de păr se vinde direct numai dela producent și numai în sticle de 3 și 5 coroane prin trimiterea banilor înainte sau cu rambursă. Comande dela 2 sticle în sus se trimit franco.

Se poate comanda exclusiv dela

Josef Schneider, farmacist în Resica, Piața mare 805 (Sudul Ungariei).

Epistole de mulțumită asupra efectului esenței americane de păr.

Subscrisa pot recomanda orieni veritabilă esență americană de păr, ca un mijloc mai bun pentru creșterea părului nou. Eu am suferit timp indelungat de cădere părului, până folosind esența americană de păr, în timpul cel mai scurt mi-a crescut părul și mi s'a făcut des și frumos.

München, la 15 Septembrie 1908.

Anna Sandov.

Cu bucurie Vă comunic, că esența americană de păr, trimisă de DV. cu câteva luni înainte, a avut efectul dorit, deoarece în timpul cel mai scurt mi-a crescut părul.

Dresden, la 25 Ianuarie 1909.

Emilia Nagy.

Esența americană de păr a DV. mi-a cauzat o bucurie nespusă, căci după folosirea unei sticle mari, mi-a crescut o mustă admirabilă.

Nürnberg, la 12 Octombrie 1908.

Ivan Gorecki.

Pentru esența americană de păr a DV. Vă exprim multumirile mele cele mai călduroase, căci folosind-o timp scurt, mi-a crescut iarăși cu un păr des.

Breslau, la 12 Iulie 1908.

Irena Kovács.

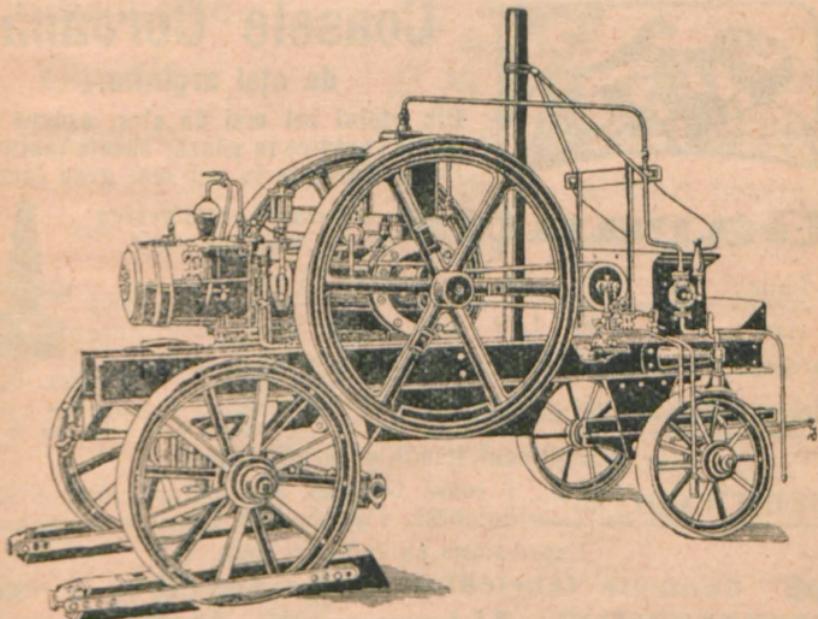
FRAȚII SCHIEL

Fabrioă de mașini, turnătorie de fier
— si construcțiuni de mori —

BRAȘOV.

Cea mai mare fabrică de mașini din Transilvania.

Fondată la anul 1880.

SPECIALITĂȚI:

Motoare Diesel :: Motoare „Corona“

Instalații complete de mori sistematice și
mori simple

Postamente pentru mori

Instalații moderne de turbini de apă

Francis după renumitul patent „Honold“

Mașini de scărmanat lână :: Roți de apă.

Orologiu deșteptător cu clopot ca în turn

Nr. 802 I-a calitate, umbără 36 ore, bate jumătatile și orele, deșteptător cu clopot ce sună tare 3 ponduri bronzate în față aurului, diametru 30 cm, poleit luciu, ramă rotundă, față cifrelor sub sticlă, garanție în scris pe 3 ani numai C 6.90. Cu cuadrant ce luminează noaptea, și cea mai nouă așezare de arătătoare, prin care alarma se poate regula pe minută, numai C 7.20. Nici un risic! Schimbul e admis! Se expediază după trimiterea înainte a banilor sau cu rambursă prin cea mai veche casă pentru export de orloage

J. H. RABINOWICZ

Viena, VII., Lindengasse 2, Randhof.

Catalog bogat ilustrat cu 5000 chipuri gratis și franco.

Cele mai bune coase făurite cu mână sunt

Coasele Coroană de oțel argintiu.

Din oțelul cel mai fin ales, ușoară ca
peana, subțire în pânză, bătute înainte,
foarte durabile în cel mai greu iuernu.

Garanția

la fiecare bucată pentru
cel mai bun cosit.

Lung:	61	66	71	76	81	86	91	cm
-------	----	----	----	----	----	----	----	----

Cor.:	1.50	1.60	1.70	1.80	1.90	2.10	2.30
-------	------	------	------	------	------	------	------

la comande de 10 coase, una gratis și expediare franco. Cor. 3.—

Cel mai nou aparat de ciocănît ascute în câteva minute oricare coasă, 1 buc.
cor. 3.—, 3 buc. cor. 8.—, 6 buc. cor. 15.—.

Excepțional trimis de probă franco
pentru cor. 6.— 1 coasă Coroană, lungă după plac, 1 inel
de coasă, 1 gresie fină, 1 aparat de ciocănît.
Expediție cu ramburs prin

Centrala fabricelor de coase Coroana
FEKETE, Viena 5, Schönbunnerstrasse,
Fischerhof 36—15.

Cărți de icoane:

Multe de toate cu numeroase icoane și cu text explicativ p. copii mai mici, cu învălitoare drăgălașe. 54 fil.

Animale domestice, cuprinzând o serie de animale domestice, în scoarțe tari. Cor. 1.—.

Din grădina zoologică, cu cele mai însemnante animale sălbaticice, în scoarțe tari. Cor. 1.—.

ABC pentru fete și băieți | toate trei cu text explicativ (construcții,
Alfabetul | proverbe și cuvinte) à Cor. 1.—.

Abecedarul copiilor | Cele 6 Lebede, poveste ilustrată cu chipuri foarte drăgălașe, potrivit
princeperii copiilor mai mari. Cor. 1.—.

Se află de vânzare la librăria W. Krafft în Sibiu.

□ Cea mai veche firmă solidă de această branșă în Transilvania. □

Prăjitorie de cafea

cu motor electric

— Patent „Sirocco“. —

□□

Cel mai mare depozit de:

Articole coloniale

Ape minerale

Chemicale

Văpsele

Drogue.

□□

En gros
și detail.

□□

J. B. MISSSELBACHER SEN.
Sibiu, Piața-mare (Grosser Ring) Nr. 23 și 24. Transilvania.

Serviciu
prompt!

Cel

mai bogat
asortiment de
albituri pentru
doamne și domni.

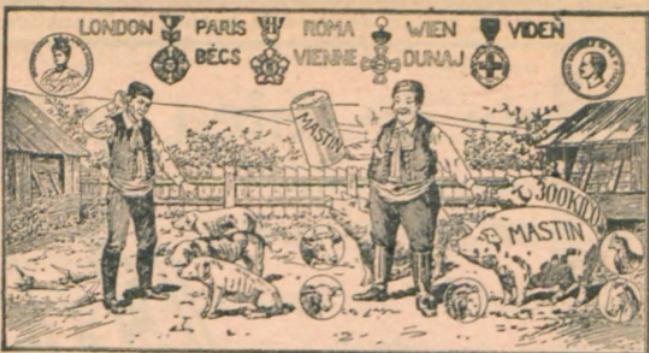
Albituri de masă
din in și damasc.

Garnituri de cafea,
albe și colorate. Șter-
gare de damasc și de
frotat. Batiste de in,
creton, cloth. Șorțuri de
batist și luster negre și colo-
rate. Zephir și stofe de mătăsă
ce se pot spăla.

Prăjitorie de cafea

cu motor electric.

— Patent „Sirocco“. —

Curte fără molimă!

Iubite vecine! Curte fără molimă, animale sănătoase, cea mai bună mistuire, poftă de mâncare, animale puternice, grase, exemplare admirabile, mult lapte și multe ouă produc acei economi, cari urmează cele 10 porunci pentru economi și în fiecare lună pun de 2-3 ori mastin în nutreț. Mastin e mijlocul de îngrijat preservativ al Drului Trnkoczy.

— Mastin a fost distins cu primele medalii și

10 porunci pentru economi

și Mastin!

se întrebuițează de către milioane de economi prevăzători. Du-te la negustorul tău și cumpără un pachet mastin cu 60 fil., iar cele 10 porunci cere-le de cinste, chiar și dacă nu cumperi mastin, ori apoi scrie tu la depozitul de fabrică: Farmacia Trnkoczy în Laibach, Craina (Austria). Această farmacie trimite prin poștă 5 pachete pentru 4 coroane franco, cele 10 porunci de cinste.

Cel mai bun prieten al poporului român Advocatul poporal

îndreptar pentru poporul român

de Dr. Dionisie Moldovan.

Din bogatul lui cuprins aflăm că această carte dă deslușiri în toate chestiunile cari privesc dreptul cetătenesc, dreptul familiar, drepturile de posesiune, proprietate, pemn, servitute și apărarea lor, legea industrială, dreptul obligatoric, despre cărțile funduare și întabulări, despre testament, despre afaceri cambiale (Wechsel), despre procese și purtarea lor, ajutor gratuit (fără plată) în afaceri de drept, despre dări, iar ca adaus: pilde pentru facerea diferitelor documente.

Prețul cărții broș. cor. 2.50, leg. cor. 3.50 (porto poștal 20 fil.)

Se află de vânzare

la editura W. KRAFFT în Sibiu.

Mijloace de casă de mult probate:

La a III-a expoziție farmac. internațională premiate cu marea medalie de aur.

Sirupul calciu-feruginos

hipoacidofosforic al lui Herbabny.

Sirup de piept brobat și recomandat de medici de 45 ani. Are efectul că desface flegma, alină tusa, desvoală apetitul. Promovează mistuirea și nutrirea și e cu deosebire potrivit pentru formarea săngelui și a oaselor; cu deosebire la copii slabii. **Prețul 1 sticlă cor. 2.50.**

Sirupul Sarsaparilla,

compus, întărit, al lui Herbabny.

De 43 ani introdus și bine adeverit. **Mijloc purgativ excelent**, cu efect domol. Delătură scaunul tare și urmările rele ale lui. Promovează schimbul de materii și contribue la curățirea săngelui. **Prețul 1 sticlă cor. 1.70.**

Esența aromatică

a lui Herbabny.

De 47 ani probată de medici și recomandată ca fricțiune alinătoare de dureri și întăritoare de muschi. Alină și delătură durerile din articulații și muschi, precum și dureri nervoase. **Prețul 1 sticlă cor. 2.-.**

Purjodal (scutit prin lege).

Un probat preparat iod-sarsaparilla, în efectul său **curăță săngele**, promovează schimbul de materii, alină dureri și sgârciuri, și combatе aprinderile. Se supoartă ușor și se poate aplica fără coniurbarea în ocupație.

Prețul 1 sticlă cor. 2.20.

Avis. Advertizăm dela imitațiile ce se ivesc sub același nume sau sub nume asemănător, cari însă cu privire la compozitia și efectul lor sunt imitații cu totul deosebite de preparatele noastre originale probate și adeverite de bune de peste 50 de ani, de aceea rugăm să fiți cu luare aminte, că marca de scutire de alătură, improtocolată la autoritate, cum și locul de producere indicat mai jos să se afle pe invălitoarea și eticheta fiecărei sticle. Prin postă pentru 1 sticlă 40 fileri mai mult pentru pachetare, la comande mai mari pachetarea ieftin, în preț de procurare.

Singurul loc de producere și depozit principal:

Farmacia lui Dr. Hellmann „la Misericordie“
(Urmașul lui HERBABNY)

Wien, VII/1, Kaiserstrasse 73—75.

Trimitere prin poștă zilnic. Depozite în cele mai multe farmacii mai mari.

Cărți religioase și de rugăciuni.

Acaftistul preasfintei Născătoarei de Dumnezeu și alte Acaftiste și rugăciuni foarte evlavioase și de folos, 8° mic, cu o icoană în colori și alte ilustrații, leg. în catifea 8 cor. 50 fil., în piele fină (solid) 4 cor. 80 fil., în piele neagră (solid) 3 cor. 50 fil., în imitație de os cu medalie 4 cor., în imitație de os alb 2 cor. 75 fil., în legătură fină 1 cor. 75 fil., toate cu tăietura aurită, iar leg. simplu 1 cor. 20 fil. Cărticică de rugăciuni cătră preasfânta Născătoare de Dumnezeu cu visul Maicii Precestii, leg. 20 fil.

Carte de rugăciune întocmită de C. Coca, leg. frumos. 1 cor. 25 fil.

Ceaslov sau Oroligion, rugăciuni de toată ziua și alte rugăciuni de folos precum și sinaxarul celor 12 luni ale anului. Legat în piele roșie 3 cor. 40 fil., frumos leg. 2 cor. 20 fil., legat simplu 1 cor. 90 fil.

Cheiile Raiului, carte de rug. gr.-cat., leg. frumos 1 cor., leg. în imit. de os cu medalie. 3 cor. 60 fil.

Colindele Crăciunului și ale Paștilor. Ca adaus colăcăritul sau vornicitul de P. Banciu, broș. 30 fil.

Domnul este întărirea și măntuirea mea! carte de rugăciuni, leg. 65 fil., leg. în imit. de os 1 cor. 50 fil.

Epistolie a Domnului nostru Isus Hristos, ce a trimis-o Dumnezeu din ceriu, leg. 20 fil.

Lacrămi, Versuri, Iertăciuni și declamări funebrale. 70 fil.

Laudă lui Dumnezeu. Carte de rugăciuni, leg. 1 cor., leg. în imit. de os alb 1 cor. 80 fil.

Măntuirea sufletului de Vămile văzduhului. Rugăciuni folosite pentru toți creștinii. După manuscris vechiu de I. Bota. 16 fil.

Meditații spirituale p. înaintarea creștinismului de M. Velcean. 50 fil.

Octoichul cel mic sau cele 8 glasuri: slujba vecerniei, liturghiei, împreună cu glasurile, podobiile, catavasiile, irmoasele, polieleul cu svetilene și voscresnele de peste întreg anul, leg. simplu 1 cor. 50 fil., leg. frumos 1 cor. 80 fil., leg. în piele roșie 3 cor.

Paraclis al sf. Haralambie dimpreună cu viața Sfântului. 24 fil.

Paraclis al preasf. Născ. de Dumnezeu și pururea fecioarei Mariei. 10 fil.

Patima și moartea Domnului și Mărt. nostru Isus Hristos, leg. 2 cor.

Poarta Raiului, rugăciune pentru junimea rom. leg. 60 fil., leg. fin 70 fil.

Risipirea Ierusalimului, o cânt. în versuri de I. Barac. 70 fil.

Rugăciunea dela Ierusalim. 4 fil.

Taina celor 12 Vineri mari și rugăciune pentru vremurile grele. 10 fil., leg. 20 fil.

Vedenie, ce s'a arătat în Sfântul Munte în anul 1854 în 14 Martie unui părinte care se află încă în viață. 20 fil.

Versul la Botezul Domnului. 4 fil.

Versuri religioase pentru poporul român, care merge cu procesie la vreo mănăstire în ziua Adormirii Născătoarei de Dumnezeu Maria. 10 fil.

Vreau să ajung în ceriu, carte de rugăciuni, leg. 75 fil., leg. în imit. de os 1 cor. 50 fil.

Se află de vânzare la librăria W. Krafft în Sibiu.

 Catalogul cărților la cerere gratis și franco.